Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Folkets Almanak

Udkom fra 1875-1972 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0063/sknr63737.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

29 Aarg. 1 Krone.

Folkets Almanak 1903,

Udgivet af

JENS HANSEN,

Kjøbenhavn K. **15, Vestergade 15.** Kjøbenhavn K.

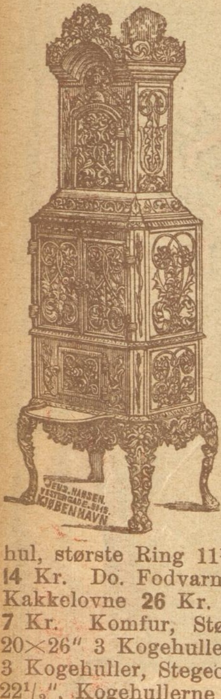
JENS HANSEN
VESTERGADE 15
KJØBENHAVN

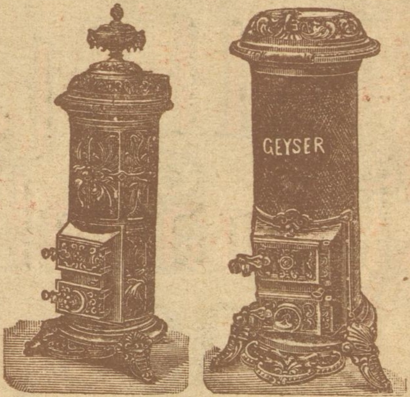

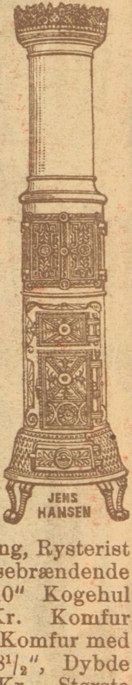
JENS
HANSEN

Geyser Ovnen fra 14 Kr. Eneudsalg for Danmark, Norge og Sverrig. Bedste eksisterende Fodvarmer. Stedsebrændende. Uhyre Varmeevne, ringe Brændselsforbrug. Firkantede Kogeovne med 1 Kogehul, største Ring 11½" **26** Kr. Magasinovne, Kogeindretning, Rysterist **14** Kr. Do. Fodvarmende 61" **31** Kr. Do. 73" **37** Kr. Stedsebrændende Kakkelovne **26** Kr. Skolekakkelovne. Smaa Kogeovne 10" Kogehul **7** Kr. Komfur, Størrelse 17×26" 2 Kogehuller 85 ℔ **7** Kr. Komfur 20×26" 3 Kogehuller, Stegeovn, Endeplade 175 ℔ **13** Kr. Komfur med 3 Kogehuller, Stegeovn, Endeplade. Komfurets Bredde 28½", Dybde 22½", Kogehullerne 12½", 10½", 5½", Vægt 200 ℔ **16** Kr. Største Komfur i Danmark til **16** Kr., kan kun faas hos mig. Komfurer med støbt eller smedet Stegeovn samme Pris. Varerne leveres fragtfrit paa Bestillerens nærmeste Dampskibs- eller Jernbanestation.

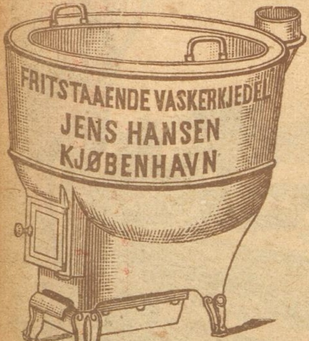
FRITSTAAENDE VASKERKJEDEL
JENS HANSEN
KJØBENHAVN

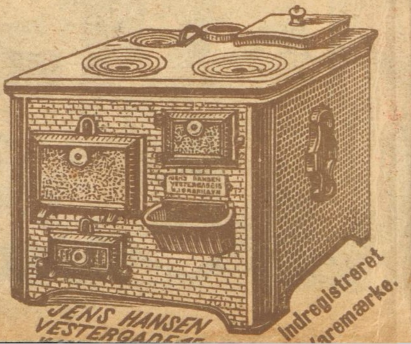
JENS HANSEN
VESTERGADE 15
KJØBENHAVN
JENS HANSEN
VESTERGADE 15
Indregistreret
Varemærke.

Fritstaaende Kedler.

55 Pot. 24 Kr. 65 Pot. 28 Kr.
75 — 31 · 85 — 36 ·

Folkets

Almanak

for det Aar efter Kriſti Fødſel

1903,

beregnet til Kjøbenhavns Obſervatorium,

af

C. F. Pechüle.

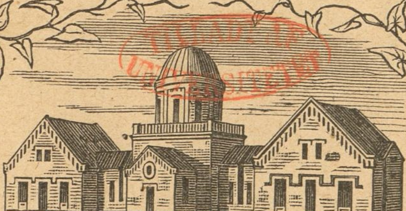

TILLADT AF UNIVERSITETET

Kjøbenhavn.
N. C. Roms Forlagsforretning.

N. C. Roms Bog- og Stentrykkeri. Kjøbenhavn.

Det danſke Kongehus.

Kong Chriſtian IX. til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holſten, Stormarn, Ditmarſken, Lauenborg og Oldenborg, født 8 April 1818, ſukcederede 15 November 1863, formælet 26 Maj 1842 med

Dronning **Louiſe** Vilhelmine Frederikke Caroline Auguſta Julie, Prinſeſſe af Heſſen=Caſſel, født 7 Septbr. 1817, død 29 Septbr. 1898.

Børn:

1) Kronprins Chriſtian **Frederik** Vilhelm Carl, født 3 Juni 1843, formælet 28 Juli 1869 med
   Kronprinſeſſe **Louiſe** Joſephine Eugenie, Prinſeſſe af Sverige og Norge, født 31 Oktober 1851.

   Børn:

   1) **Chriſtian** Carl Frederik Albert Alexander Vilhelm, f. 26 Sept. 1870, formælet 26 April 1898 med **Alexandrine** Auguſta, Hertuginde af Mecklenburg=Schwerin, f. 24 Decbr. 1879. Sønner: 1) Chriſtian **Frederik** Franz Michael Carl Valdemar Georg, f. 11 Marts 1899. 2) **Knud** Chriſtian Frederik Michael, født 27 Juli 1900.
   2) Chriſtian Frederik **Carl** Georg Valdemar **Axel**, f. 3 Auguſt 1872, formælet 22 Juli 1896 med Prinſeſſe **Maud** Charlotte Marie Victoria, Datter af **Kong Edward** VII. af England, født 26 Novbr. 1869.
   3) **Louiſe** Caroline Joſephine Sophie Thyra Olga, f. 17 Febr. 1875, formælet 5 Maj 1896 med **Friedrich** Georg Wilhelm Bruno, Prins af Schaumburg=Lippe, født 30 Januar 1868.
   4) **Harald** Chriſtian Frederik, f. 8 Oktober 1876.
   5) **Ingeborg** Charlotte Caroline Frederikke Louiſe, f. 2 Auguſt 1878, formælet 27 Auguſt 1897 med Oscar **Carl** Vilhelm, Prins af Sverige og Norge, Hertug af Veſtgothland, født 27 Febr. 1861.
   6) **Thyra** Louiſe Caroline Amalie Auguſta Eliſabeth, f. 14 Marts 1880.
   7) Chriſtian Frederik Vilhelm Valdemar **Guſtav**, f. 4 Marts 1887.
   8) **Dagmar** Louiſe Eliſabeth, f. 23 Maj 1890.

2) **Alexandra** Caroline Marie Charlotte Louiſe Julie, f. 1 Decbr. 1844, formælet 10 Marts 1863 med nuværende **Edward VII.**, Konge af Storbritanien og Irland, Kejſer af Indien, f. 9 Novbr. 1841.
3) **Georg I.**, Hellenernes Konge, (Chriſtian **Vilhelm** Ferdinand Adolph Georg), f. 24 Decbr. 1845, formælet 27 Oktbr. 1867 med **Olga** Conſtantinowna, Storfyrſtinde af Rusland, f. 3 Septbr. 1851.
4) **Maria** Feodorowna (Maria Sophie Frederikke **Dagmar**), f. 26 Novbr. 1847, formælet 9 Novbr. 1866 med ſenere Kejſer **Alexander III.** af Rusland, Enke 1 Novbr. 1894.
5) **Thyra** Amalie Caroline Charlotte Anna, f. 29 Septbr. 1853, formælet 21 Decbr. 1878 med **Ernſt Auguſt** Vilhelm Adolf Georg Frederik, Hertug af Cumberland og Brunsvig=Lüneborg, f. 21 Septbr. 1845
6) **Valdemar,** f. 27 Oktbr. 1858, formælet 22 Oktbr. 1885 med **Marie** Amélie Françoiſe Hélène, Prinſeſſe af Orléans, f. 13 Jan. 1865.

   Børn:

   1) **Aage** Chriſtian Alexander Robert, f. 10 Juni 1887.
   2) **Axel** Chriſtian Georg, f. 12 Auguſt 1888.
   3) **Erik** Frederik Chriſtian Alexander, f. 8 Novbr. 1890.
   4) **Viggo** Chriſtian Adolph Georg, f. 25 Decbr. 1893.
   5) **Margrethe** Françoiſe Louiſe Marie **Helene**, f. 17 Sept. 1895.

Nærværende Aar regnes efter Kriſti Fødſel 1903.

Efter Verdens Skabelſe	5870.
Siden Reformationen	386.
Siden den Oldenborgſke Stammes Regerings Begyndelſe i dette Rige	455.
Siden vor allernaadigſte Konge, Kong Chriſtian den Niendes Fødſel	85.
Fra Kong Chriſtian den Femtes danſke Lov	220.
Fra Danmarks Grundlov	54.

Mellem Jul og Faſtelavn er 8 Uger og 3 Dage.

Aaret 1903 er det 6616de i den julianſke Periode.

Moſaiſke Feſtdage i 1903.

Purimfeſt	13	Marts.
* 1ſte Paaſkedag	12	April.
* 2den —	13	—
* 7de —	18	—
* Paaſkens Ende	19	—
* Ugefeſt (Pinſe)	1	Juni.
* Sammes 2den Feſtdag	2	—
Faſtedag, Templets Ødelæggelſe	2	Aug.
* Nytaarsfeſt (5664)	22	Septbr.
* Sammes 2den Dag	23	—
* Store Forſoningsfeſt	1	Oktbr.
* Løvſalsfeſt	6	—
* Sammes 2den Feſtdag	7	—
* Sammes Slutningsfeſt	13	—
* Thorah=Glædesfeſt	14	—
Templets Indvielſesfeſt (Jul), ſom fejres i 8 Dage	14	Decbr.

Enhver Feſtdag begynder den foregaaende Aften, og de med * betegnede fejres ſtrengt.

I Kirkeaaret 1902—1903, der ender med den 24de Søndag efter Trinitatis (22de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den **førſte Række** af Evangelietekſter.

I Kirkeaaret 1903—1904, der begynder med 1ſte Søndag i Advent (29de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den **anden** Tekſtrække.

Forklaring af Beregningen af Klokkeſlættet for Høj- og Lavvande.

Ved Beregningen af Klokkeſlættet for Højvande og Lavvande tager man førſt de Tal, der findes i den ſidſte Række i hver Maaned, og lægger dertil de Tal, der findes i nedenſtaaende Tabels førſte Talrække. Den anden angiver Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande og den tredie Middelſpringflodhøjden i Fod.

Tabel til Beregning af Høj- og Lavvande.

Agger	4 11	5 19	1
Altona	5 14	7 45	8
Amrum	1 22	6 49	9
Blaavandshuk	1 47	6 8	6
Blankeneſe	4 40	7 36	—
Blauort Sand	0 38	6 31	—
Bongſiel	2 13	6 38	12
Bordelum Siel	2 41	8 37	—
Brunsbüttel	1 57	7 14	11
Büſum, udenfor Havnen	1 21	6 15	—
Cuxhaven	1 8	6 53	12
Dagebøl	2 19	6 54	10
Dickſander Gat, ved Sydenden af Flakſtrømmen	1 1	6 50	—
Esbjerg	2 58	6 3	—
Fanø, N. O. Pynt	2 43	—	—
„ N. V. „	2 23	—	—
„ Midten af Veſtkyſten	1 32	—	—
Frederikshavn	5 55	6 0	1
Frederiksſtad	2 36	7 34	11
Glückſtadt	3 6	7 13	12
Hals	8 44	4 57	1
Hamborg	5 24	7 48	—
Helgoland	12 14	6 51	10
Hirtshals	4 23	6 14	1
Hjerting	2 47	6 5	—
Huſum Havn	2 35	7 25	—
Højer Kanal	3 20	6 33	7
Krück Aue	3 22	—	—
Liſt	2 23	6 15	7
Meldorf Havn	1 31	7 45	12
Nordby	3 3	6 4	6
Norderpiep	0 51	6 18	13
Nymindegab	2 43	5 48	2
Ording	0 46	7 23	11
Pelvorm	1 58	6 14	12
Pin Aue	3 44	7 34	11
Rendsborg	7 39	7 18	4
Schulau	4 31	7 32	—
Seeſand	0 52	6 54	10
Skagen	5 55	6 6	1
Skallingende	2 18	—	—
Støren { Itzehoe	3 57	—	—
Størort	2 46	7 17	—
Süderoog	1 10	6 44	11
Sydveſthorn	2 43	7 36	9
Sønderho	2 22	6 42	5
Teufelsbrücke	5 0	7 41	—
Thorsminde Gab	3 37	5 35	2
Tvilenfleth	3 54	7 27	—
Tønning	2 1	7 11	11
Vollervik	1 14	6 45	12
Vyk	2 22	6 21	10

Ekſempel: at finde Klokkeſlættet for Højvande og Lavvande den 14de Januar ved Agger:

Af Pillen for Højvande i Januar........ 0 Tim. 1 Min.
Hertil lægges for Agger.............. 4 — 11 —
4 Tim. 12 Min.

Det udkomne er Klokkeſlættet for Højvande om Formiddagen. Er det fundne Klokkeſlæt ſtørre end 12 Timer, da trækkes 12 Timer fra, og det udkomne er nu Klokkeſlættet for Højvande om Eftermiddagen.

Klokkeſlættet for det paafølgende Lavvande faas ved til Klokkeſlættet for Højvande at lægge Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande. Da denne Mellemtid for Agger er 5 Tim. 19 Min., ſaa indtræffer Lavvande Kl. 9. 31′ om Formidd. Blev Lavvandsklokkeſlættet ſtørre end 12 Tim., da trækkes 12 Tim. fra, og det udkomne er nu Klokkeſlættet for Lavvande om Efterm.

Trækkes fra de fundne Klokkeſlæt 25 Min., erholdes derved Klokkeſlættene for de næſtforegaaende Højvande og Lavvande; lægges derimod 25 Min. til, ſaa har man Klokkeſlættene for de næſtfølgende Højvande og Lavvande.

De fundne Klokkeſlæt er ved denne Beregning ſtedſe udtrykte i mellem-

Ifølge Lov af 29de Marts 1893 ſkal Tiden for alle Dele af Landet beſtemmes lige med Middelſoltiden for den 15. Længdegrad øſt for Greenwich. Alle Klokkeſlæt i denne Almanak er derfor angivne i denne (ſaakaldte mellemeuropæiſke) Tid og er 10 Minutter (nøjagtigere 9 Min. 41 Sek.) større end efter Kjøbenhavns Middelſoltid, der tidligere har været benyttet ſom fælles Tid for hele Landet.

Dagen antages overensſtemmende med almindelig Vedtægt at begynde ved Midnat og regnes indtil næſte Midnat, ſaa at de 12 Timer, der gaar foran den mellemliggende Middag, benævnes Formiddagstimer, de 12 efterfølgende derimod Eftermiddagstimer.

Den tredie Række paa enhver Side indeholder Angivelſen af Klokkeſlættet for Maanens Op- eller Nedgang, for ſaa vidt ſom Kundſkab derom kan have Vigtighed i det daglige Liv. Maanens Opgang er betegnet med Op F. eller Op E., efterſom den indtræffer paa en Formiddags- eller Eftermiddagstime. Ligeledes betegnes Nedgangen med Ned F. eller Ned E.

Den ſidſte Række paa enhver Side med Overſkrift Højv. tjener til Beregning af Flod og Ebbe, ſom er meddelt efter Tabellen for Tidsforſkellen.

Tabel, som viser, hvad Klokken er, naar det er sand Middag*) i Kjøbenhavn.

Jan.	1	12 13′	Marts	31	12 14′	Aug.	14	12 14′	Oktbr.	30	11 53′
„	3	12 14′	April	3	12 13′	„	19	12 13′	Novbr.	9	11 54′
„	5	12 15′	„	6	12 12′	„	23	12 12′	„	17	11 55′
„	7	12 16′	„	10	12 11′	„	27	12 11′	„	22	11 56′
„	9	12 17′	„	13	12 10′	„	31	12 10′	„	25	11 57′
„	12	12 18′	„	17	12 9′	Septb.	3	12 9′	„	29	11 58′
„	14	12 19′	„	22	12 8′	„	6	12 8′	Decbr.	2	11 59′
„	17	12 20′	„	27	12 7′	„	9	12 7′	„	4	12 0′
„	20	12 21′	Maj	4	12 6′	„	12	12 6′	„	7	12 1′
„	24	12 22′	„	27	12 7′	„	15	12 5′	„	9	12 2′
„	28	12 23′	Juni	4	12 8′	„	18	12 4′	„	11	12 3′
Febr.	3	12 24′	„	10	12 9′	„	20	12 3′	„	13	12 4′
„	22	12 23′	„	15	12 10′	„	23	12 2′	„	16	12 5′
Marts	1	12 22′	„	19	12 11′	„	26	12 1′	„	18	12 6′
„	6	12 21′	„	24	12 12′	„	29	12 0′	„	20	12 7′
„	10	12 20′	„	29	12 13′	Oktbr.	2	11 59′	„	22	12 8′
„	14	12 19′	Juli	4	12 14′	„	5	11 58′	„	24	12 9′
„	17	12 18′	„	9	12 15′	„	9	11 57′	„	26	12 10′
„	21	12 17′	„	17	12 16′	„	12	11 56′	„	28	12 11′
„	24	12 16′	Aug.	6	12 15′	„	17	11 55′	„	30	12 12′
„	27	12 15′				„	22	11 54′	„	31	12 12′

*) **Sand Middag** er det Tidspunkt af Dagen, der ligger midt imellem Tidspunkterne for Solens Op- og Nedgang. Solen ſes da lige mod Syd og ſtaar hojſt paa Himlen, og Solſkiven viſer 12. Ovenſtaaende Tabel angiver, hvad et Ur paa de forſkellige Dage af Aaret bør viſe, naar det er ſand Middag i Kjøbenhavn. For andre Steder af Landet maa der lægges 4′ til eller trækkes 4′ fra Tallene i denne Tabel for hver Længdegrad, Stedet ligger henholdsvis veſt- eller øſtligere end Kjøbenhavn, hvorimod Stedets Bredde her ikke kommer i Betragtning.

Klokkeſlættene for Solens og Maanens Op- og Nedgang, ſom angivne i denne Almanak, gælder for Kjøbenhavn. For af diſſe at finde vedkommende Klokkeſlæt for andre Steder maa man førſt lægge 4′ til for hver Længdegrad, Stedet ligger veſtligere end Kjøbenhavn, eller trække 4′ fra for hver Længdegrad, Stedet ligger øſtligere end Kjøbenhavn.

Eksempelvis anføres, hvor mange Minutter der ſkal lægges til for følgende veſtligere Steder: Hillerød 1′, Roſkilde 2′, Ringſted 3′, Sorø 4′, Slagelſe 5′, Kallundborg 6′, Nyborg 7′, Skagen 8′, Odenſe $8^{3}/_{4}$′, Aarhus $9^{1}/_{2}$′, Horſens 11′, Kolding $12^{1}/_{2}$′, Skive $14^{1}/_{4}$′ Ribe $15^{1}/_{4}$′, Holſtebro 16′, Hjerting 17′, Ringkjøbing $17^{1}/_{4}$′, Blaavandshuk 18′, og hvor mange Min. der ſkal trækkes fra for følgende øſtligere Steder: Rønne $8^{1}/_{2}$′, Nekſø $10^{1}/_{4}$′. For Steder, der ligger lige nord ell. ſyd for diſſe, gælder ſamme Tal.

Foruden denne Rettelſe for Stedets Længde maa der dernæſt ogſaa anbringes en Rettelſe for Stedets Bredde. Denne bliver ens for Steder, der ligger lige øſt og veſt for hinanden. Betegnes følgende Rækker Steder med omtrent ens Bredde ved følgende Bogſtaver:

O. **Kjøbenhavn** = Roſkilde, Holbæk, Kallundborg, Vejle, Varde.
A. Helſingør = Hillerød, Nykjøbing p. S., Skanderborg.
B. Randers = Viborg, Grenaa.
C. Aalborg = Nibe, Løgſtør, Thiſted.
D. Skagen.
E. Ribe = Odenſe, Nyborg, Korſør, Storeheddinge, Kriſtiansø.
F. Nakſkov = Maribo, Sakſkjøbing, Stubbekjøbing, Nykjøbing p. F.,

ſaa er Rettelſen for Bredden altid nul for Stederne O. Hvor ſtor den for de øvrige Steder er for Solens Op- og Nedgang, ſes af følgende Tabel udtrykt i Minutter:

	Læg til Opg. Træk fra Nedg.						Træk fra Opgangen. Læg til Nedgangen.													Læg til Opg. Træk fra Nedg.						
	Jan.		Febr.		Marts			April		Maj		Juni		Juli		August			Sept.		Oktbr.		Nov.		Decbr.	
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
A.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
B.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6
C.	9	8	6	4	2	1	1	3	5	6	8	10	10	9	8	6	4	3	1	1	2	4	6	8	9	10
D.	14	12	9	6	3	1	2	3	7	10	13	15	16	15	13	10	7	4	2	1	4	6	7	12	15	16

	Træk fra Opg. Læg til Nedg.						Læg til Opgangen. Træk fra Nedgangen.													Træk fra Opg. Læg til Nedg.						
	Jan.		Febr.		Marts			April		Maj		Juni		Juli		August			Sept.		Oktbr.		Nov.		Decbr.	
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
E.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
F.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6

For Maanens Op- eller Nedgang bliver de ſtørſte Rettelſer, ſom Bredden medfører: 2′ for Stederne A, 4′ for B, 7′ for C, 11′ for D, 2′ for E og 4′ for F. Diſſe ſkal for Stederne A, B, C og D trækkes fra Opgangen eller lægges til Nedgangen, naar Maanen ſtaar nordligſt, lægges til Opgangen eller trækkes fra Nedgangen, naar Maanen ſtaar ſydligſt. Omvendt for Stederne E og F. Hosſtaaende Tabel viſer, paa hvilke Dage Maanen ſtaar nordligſt (N) og ſydligſt (S):

Jan.	Febr.	Marts.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	Aug.	Septb.	Oktb.	Novb.	Decb.
11 N 25 S	8 N 21 S	7 N 20 S	3 N 17 S	1 N 14 S 28 N	10 S 24 N	8 S 22 N	4 S 18 N 31 S	15 N 28 S	12 N 25 S	8 N 21 S	6 N 19 S

En Uge før og efter hver af diſſe Dage er Rettelſen nul, og det ſkønnes da, hvor ſtor den er for de mellemliggende Dage. Eks. for Skagen 10. Jan.:

Kbhvn.....	Sol op 8.38′,	Sol ned 3.57′,	Maane ned 4.34′ Form.
Rettelſe for Længde	+ 8	+ 8	+ 8
Rettelſe for Bredde	+13	÷13	+10

Beſtemmelſe af Middagslinien.

Paa en vandret plan Flade, ſom er opſtillet ſaaledes, at den kan beſkinnes af Solen, tegnes flere koncentriſke Cirkler. I Centret opreiſes en Stift lodret paa Fladen. Naar om Formiddagen mellem Kl. 9 og 11 Stiftens Skygge efterhaanden bliver kortere, mærker man ſig paa Cirklerne de Punkter, hvor Skyggens Ende befinder ſig. Om Eftermiddagen mellem Kl. 1 og 3 forlænger Skyggen ſig, og nu mærker man ſig atter Skyggens Ende i Cirklerne. **Middagslinien** er da den rette Linie, ſom, dragen ud fra Stiftens Fod, halverer de paa Cirklerne afſkaarne Buer. — Konſtruktionen giver det bedſte Reſultat, naar den udføres i Dagene imellem den 18de og 25de Juni eller imellem den 18de og 25de December.

Hver Gang Stiftens Skygge falder i Middagslinien, er det ſand Middag.

Formørkelſer i Aaret 1903.

1) Solformørkelſe den 29de Marts. Den er uſynlig hos os, ſynlig i en ſtor Del af Aſien og i det nordveſtligſte Amerika. For en ſmal Zone, der gaar gennem Kina og Siberien, bliver den ringformet.

2) Maaneformørkelſe Natten mellem den 11te og 12te April. Den varer fra Kl. 11.34′ til Kl. 2.52′ og er Kl. 1.13′ ſtørſt, næſten total. Den ſes hos os i hele ſit Forløb.

3) Solformørkelſe den 21de September. Den ſes kun paa den ſydlige Halvkugle fra det øſtlige Sydafrika til det ſydligſte Auſtralien og bliver total for en ſmal Zone, der gaar gennem det ſydlige Ishav.

4) Maaneformørkelſe den 6te Oktober. Den omfatter indtil $^{7}/_{8}$ af Maaneſkivens Diameter, men er allerede næſten eller helt forbi, naar Maanen ved Solnedgangstid ſtaar op hos os. Den ender nemlig Kl. 5.55′ Eftm.

Aſteroiderne.

Imellem Mars og Jupiter findes en Mængde ſmaa Planeter, ſom kaldes Aſteroider, og ſom ikke er ſynlige uden Kikkert. De opdagedes Antal var i Maj 1902 naaet op til 479, hvis Middelafſtande fra Solen ligger imellem 39 og 85 Millioner Mil, og hvis Omløbstider om Solen er mellem 3 og 9 Aar. En lille Planet, Eros, opdaget i 1898, har dog en Middelafſtand fra Solen af 29 Mill. Mil og en Omløbstid om Solen af $1^{3}/_{4}$ Aar. Den er altſaa lidt nærmere ved Solen end Mars er.

Planeternes Drabanter.

Maanen bevæger ſig i 27 Dage 8 Timer omkring Jorden i en Middelafſtand fra denne af 51800 Mil. Dens Diameter beløber ſig til 469 Mil. **Mars** ledſages af 2, **Jupiter** af 5, **Saturn** af 8, maaſke 9, **Uranus** af 4 Drabanter og **Neptun** i det mindſte af 1 Drabant.

Januar

1. Maaned eller Glugmaaned har 31 Dage. Aar 1903.

Nytaarsdag. Kriſti Omſkærelſe, Luk. 2, 21. 2den Række, Matth. 6, 5—13.

			Ned E.		Højv.
T.	1	Nytaar.	6 57		0 55
F.	2	Abel	8 4		1 27
L.	3	Enoch	9 12		2 0

S. e. N. Da Herodes var død, Matth. 2, 19 til Enden.
2den Række, Matth. 2, 13—18.

S.	4	Metuſalem	10 21	Solen nærmeſt Jorden.	2 32
M.	5	Simeon	11 33		3 8
Ti.	6	Hell. 3 Kong.	Ned F.	◐ f. Kv. 10 56′ Eftm.	3 48
O.	7	Knud Hertug	12 46	Sol op 8 40′ n. 3 52′.	4 38
T.	8	Erhardt	2 1		5 42
F.	9	Julianus	3 18		7 4
L.	10	Paul Eremit	4 34		8 31

1. S. e. H. 3 K. Da Jeſus var 12 Aar gammel, Luk. 2, 42 til Enden.
2den Række, Mark. 10, 13—16.

S.	11	Hyginus	5 45		9 46
M.	12	Reinhold	6 49		10 47
Ti.	13	Hilarius	Op E.	*Prinsesse Marie.* ○ f. M. 3 17′ Eftm. ☾ nærmeſt Jorden.	11 37
O.	14	Felix	6 1	Sol op 8 34′ n. 4 3′.	0 1
T.	15	Maurus	7 25		0 45
F.	16	Marcellus	8 47		1 26
L.	17	Antonius	10 7		2 5

2. S. e. H. 3 K. Brylluppet i Kana, Joh. 2, 1—11. 2. Række, Luk. 19, 1—10.

S.	18	Priſca	11 23		2 44
M.	19	Pontianus	Op F.		3 23
Ti.	20	Fab. og Sebaſt.	12 36	◑ ſ. Kv. 12 49′ Eftm.	4 8
O.	21	Agnes	1 46	Sol op 8 26′ n. 4 17′.	5 1
T.	22	Vincentius	2 53		6 4
F.	23	Emerentius	3 55		7 21
L.	24	Timotheus	4 51		8 36

3. S. e. H. 3 K. Jeſus gik ned af Bjerget, Matth. 8, 1—13.
2den Række, Luk. 17, 5—10.

S.	25	Pauli Omv.	5 42	☾ fjerneſt Jorden.	9 36
M.	26	Polycarpus	6 25		10 27
Ti.	27	Chryſoſtom.	7 2		11 9
O.	28	Carolus Magnus	Ned E.	Sol. op 8 15′ n. 4 31′. ● n. M. 5 39′ Eftm.	11 44
T.	29	Valerius	5 54		0 3
F.	30	Loviſe	7 3		0 36
L.	31	Vigilius	8 12		1 7

Markedsfortegnelse for Januar 1903.

2. *Vordingborg,*
- *Thisted,*
- *Bjerringbro.*
3. *Holstebro.*
5. *Odense,*
- *Skive.*
6. *Aalborg,*
- *Viborg,*
- *Kolding.*
7. *Hjørring,*
- *Ny Løgten,*
- *Randers (2),*
7. *Esbjerg.*
9. *Aarhus,*
- *Kolding.*
10. *Skanderborg.*
12. *Odense,*
- *V.Brønderslev,*
- *Horsens.*
13. *Præstø,*
- *Aalborg,*
- *Kolding,*
- *Vejle.*
14. *Helsinge,*
14. *Hjørring,*
- *Ulstrup (Hornum St.),*
Kolind,
- *Fredericia,*
- *Esbjerg.*
15. *Skjørping,*
- *Holsted.*
16. *Hobro.*
19. *Odense.*
20. *Aalborg,*
- *Kolding.*
21. *Næstved,*
- *Hjørring,*
- *Aarhus,*
- *Esbjerg.*
26. *Odense.*
27. *Aalborg,*
- *Kolding.*
28. *Hjørring,*
- *Aarhus,*
- *Esbjerg.*
29. *Hammel.*
30. *Frederikssund.*

116de Fortſættelſe

af økonomiſke Anmærkninger fra det kongelige danſke Landhusholdningsſelſkab, Landbefolkningen iſær til Tjeneſte.

Kærnemælkens Næringsværdi.

Af Bernhard Bøggild,

Konſulent i Mælkeribrug for det kgl. danſke Landhusholdningsſelſkab.

Til det menneſkelige Legemes Ernæring og Trivſel kræves, foruden Lys og friſk Luft, Klæder og Huſly m. m., ſærlig følgende 7 Grupper af Stoffer, nemlig: Æggehvideſtoffer, Fedt, Kulhydrater, ſaaſom Sukker eller Stivelſe, Vand, Salte, Træſtof (Celleſtof) og Nydelſesmidler (Smagsſtoffer), og blandt diſſe er det fortrinsvis Æggehvideſtofferne, Fedt og Sukker, der i Almindelighed maa tillægges den ſtørſte Betydning, naar Talen er om at ſkaffe Folk en god og billig Føde.

En voksen Mand uden Arbejde behøver hver Dag 100 Gram Æggehvide, 60 Gram Fedt og 400 Gram Sukker, og arbejder han, ſkal han have daglig 125—160 Gram Æggehvide, 60—100 Gram Fedt, ſamt 450—550 Gram Sukker for at vedligeholde ſit Legeme og ſin Arbejdskraft. Æggehvideſtoffernes Pengeværdi er i de fleſte Fødemidler betydelig højere end Værdien af ſamme Mængde Fedt eller Sukker. Der regnes almindelig, at Æggehvide er 5 Gange og Fedt 3 Gange ſaa værdifuldt ſom ſamme Vægt Sukker eller Mel. Og Fedt og Sukker eller Mel kan for det voksne Menneſke erſtatte hinanden, idet de alle ere tjenlige til at beſtride Udgiften af Kulſyre, ſom udaandes, og den derved dannede Varme, ſamt Vedligeholdelſen af den for Velbefindendet nødvendige Fedtmængde og Huld, men Æggehvideſtofferne er en ganſke uundværlig Beſtanddel af Føden, og man maa derfor ſkaffe ſig Fødemidler, der indeholde Æggehvideſtoffer, ſelv om ſaadanne er forholdsvis koſtbare.

Endvidere maa det bemærkes, at det er ret vilkaarligt, ſaaledes ſom der i daglig Tale ſkelnes mellem Fødemidlernes Tilſtandsform, hvad Næringsværdien angaar. Inden for ret vide Grændſer kan Føden lige ſaa godt være flydende ſom faſt. Man ſpiſer en Gulerod, men

Februar

2. Maaned — eller Blidemaaned har 28 Dage. — Aar 1903.

4. S. e. H. 3 K. Jeſus traadte i Skibet, Matth. 8, 23–27.
2den Række, Matth. 14, 22—33.

			Ned E.		Højv.
S.	1	Brigida	9 22		1 39
M.	2	Kyndelmiſſe	10 34		2 11
Ti.	3	Blaſius	11 47		2 45
O.	4	Veronica	Ned F.	Sol. op 8 2′ n. 4 46′.	3 23
T.	5	Agathe	1 1	◐ f. Kv. 11 12′ Form.	4 9
F.	6	Dorothea	2 15		5 9
L.	7	Richard	3 26		6 32

Septuageſima. Arbejderne i Vingaarden, Matth. 20, 1—16.
2den Række, Matth. 25, 14–30.

S.	8	Corintha	4 31		8 6
M.	9	Apollonia	5 27		9 29
Ti.	10	Scholaſtica	6 14	☾ nærmeſt Jorden.	10 34
O.	11	Euphroſyne	6 52	Sol. op 7 48′ n. 5 1′.	11 24
T.	12	Eulalia	Op E.	○ f. M. 1 58′ Form.	12 9
F.	13	Benignus	7 37		0 28
L.	14	Valentinus	8 57		1 6

Sexageſima. De fire Slags Sædejord, Luk. 8, 4—15.
2den Række, Mark. 4, 26–32.

S.	15	Fauſtinus	10 14		1 43
M.	16	Juliane	11 28		2 20
Ti.	17	Findanus	Op F.		2 57
O.	18	Concordia	12 37	Sol. op 7 32′ n. 5 16′.	3 37
T.	19	Ammon	1 43	◑ ſ. Kv. 7 23′ Form.	4 23
F.	20	Eucharias	2 42		5 22
L.	21	Samuel	3 35		6 31

Faſtelavn. Kriſti Daab, Matth. 3, 13 til Enden.
2den Række, Luk. 18, 31 til Enden.

S.	22	Peders Stol	4 21	☾ fjerneſt Jorden.	7 50
M.	23	Papias	5 1		8 59
Ti.	24	Hv. Tirsdag	5 35	Matthias	9 57
O.	25	Aſke Onsdag	6 3	Victorinus Sol. op 7 16′ n. 5 31′.	10 42
T.	26	Inger	6 28		11 20
F.	27	Leander	Ned E.	● n. M. 11 20′ Form.	11 55

Markedsfortegnelse for Februar 1903.

2. *Odense,*
- *Frederikshavn.*
3. *Aarup,*
- *Hjørring,*
- *Aalborg,*
- *Kolding.*
4. *Frederiksværk,*
- *Hjørring,*
- *N. Sundby,*
- *Ny Løgten,*
- *Esbjerg.*
5. *Aalborg,*
- *Bjerringbro.*
6. *Vordingborg,*
- *Hurup,*
- *Grenaa.*
7. *Thisted.*
9. *Odense,*
- *V. Brønderslev,*
9. *Nykøbing (p. M).*
10. *Præstø,*
- *Aalborg,*
- *Aars,*
- *Skive,*
- *Ebeltoft,*
- *Kolding.*
11. *Hjørring,*
- *Skjørping,*
- *Viborg,*
- *Kolind,*
- *Esbjerg.*
12. *Faaborg,*
- *Hobro,*
- *Ryom St.*
13. *Randers (2),*
- *Laasby.*
14. *Skjelskør,*
- *Lemvig,*
14. *Skjern.*
16. *Bogense,*
- *Odense,*
- *Aarhus,*
- *Holstebro.*
17. *Aalborg,*
- *Skanderborg,*
- *Kolding,*
- *Ringkjøbing.*
18. *Næstved,*
- *Middelfart,*
- *Hjørring,*
- *Aarhus,*
- *Horsens,*
- *Esbjerg,*
- *Varde.*
19. *Assens,*
- *Vejle,*
- *Ribe.*
20. *Allingaabro,*
20. *Kolding,*
- *Herning.*
21. *Silkeborg.*
23. *Odense,*
- *Aarhus.*
24. *Helsingør,*
- *Rødby,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg,*
- *Kolding.*
25. *Hjørring,*
- *Aarhus,*
- *Horsens,*
- *Esbjerg.*
26. *Nakskov,*
- *Odder,*
- *Vejle.*
27. *Frederikssund,*
- *Kolding.*
28. *Randers.*

og et mere værdifuldt Tørſtof end Guleroden. Den flydende Mælk kan ved Tilſætning af en Smule Løbe eller Syre i faa Minutter forvandles til ſammenløben Mælk. Det raa Æg er flydende. Ved Kogning bliver det faſt, men derfor vinder det ikke i Næringsværdi.

I hosſtaaende Tabel er anført nogle Eksempler paa den kemiſke Sammenſætning af forſkellige Fødemidler. Regnes Æggehvide 5 Gange

Forſkellige Fødemidlers kemiſke Sammenſætning.

	Sødmælk.	Hønseæg.	Skært Kød.	Kartofler.	Gulerødder.	Smør.	Fed Oſt.	Mager Oſt.	Centrifuge-mælk.	Kærnemælk.
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Vand	87,7	73,7	75,9	75,5	87,1	13,8	37,9	50,5	91,1	91,2
Æggehvide	3,5	12.6	20,0	2,0	1,0	1,0	29,9	43,1	3,5	3,1
Fedt	3,5	12,1	0,9	0,2	0,2	83,1	28,9	1,2	0,1	0,3
Sukker eller Mel ..	4.5	0,5	1,9	21,3	10,7	0,2	„	„	4,5	4,7
Aſke (Salte)	0,8	1,1	1,3	1,0	0,9	1,9	3,3	5,2	0,8	0,7

og Fedt 3 Gange ſaa værdifuldt ſom Sukker eller Mel, og 1 Gram Sukker betegnes ſom en Næringsenhed (N. E.), vil man kunne udregne, at i Sødmælk til 12 Øre Potten faas 27 N. E. for 1 Øre, i Æg til 42 Øre pr. Pd. (ca. 1 Kr. Sneſen) faas 12 N. E. for 1 Øre, i ſkært Kød til 50 Øre pr. Pund faas for 1 Øre kun 10 N. E., i Smør til 1 Kr. pr. Pd. faas 12 N. E. for 1 Øre o. ſ. v. — I mager Oſt til 25 Øre pr. Pd. faas 43 N. E. for 1 Øre, og i Centrifugemælk til 4 Øre

Marts

3. Maaned eller Tordmaaned har 31 Dage Aar 1903.

1. S. i Faſten. Jeſus friſtes af Djævelen, Matth. 4, 1—11.
2den Række, Luk. 22, 24—32.

			Ned E.		Højv.
S.	1	Albinus	8 23		0 44
M.	2	Simplicius	9 37		1 17
Ti.	3	Kunigunde	10 51		1 50
O.	4	Adrianus	Ned F.	*Tamperdag.* Sol. op 6 59′ n. 5 46′.	2 26
T.	5	Theophilus	12 4		3 6
F.	6	Gotfred	1 15	◐ f. Kv. 8 14′ Eftm.	3 52
L.	7	Perpetua	2 20		4 53

2. S. i Faſten. Den kananæiſke Kvinde, Matth. 15, 21—28.
2den Række, Mark. 9, 17—29.

S.	8	Beata	3 18		6 12
M.	9	40 Riddere	4 7		7 48
Ti.	10	Ædel	4 47	☾ nærmeſt Jorden.	9 13
O.	11	Thala	5 20	Sol. op 6 41′ n. 6 1′.	10 17
T.	12	Gregorius	5 48		11 6
F.	13	Macedonius	Op E.	○ f. M. 1 13′ Eftm.	11 46
L.	14	Eutychius	7 47		0 6

3. S. i Faſten. Jeſus drev en Djævel ud, Luk. 11, 14—28.
2den Række, Joh. 8, 42--51.

S.	15	Zacharias	9 3		0 44
M.	16	Gudmund	10 17		1 19
Ti.	17	Gertrud	11 26		1 54
O.	18	Alexander	Op F.	Sol. op 6 23′ n. 6 15′.	2 29
T.	19	Joſeph	12 29		3 8
F.	20	Gordius	1 25		3 51
L.	21	Benedictus	2 15	◑ ſ. Kv. 3 8′ Form. *Jævndøgn, Foraar begynder.*	4 44

Midfaſte. Jeſus beſpiſer 5000 Mand, Joh. 6, 1—15.
2den Række, Joh. 6, 35—51.

S.	22	Paulus	2 58	☾ fjerneſt Jorden.	5 45
M.	23	Fidelis	3 33		7 0
Ti.	24	Ulrica	4 3		8 16
O.	25	Mariæ Bebud.	4 30	Sol. op 6 4′ n. 6 29′.	9 17
T.	26	Gabriel	4 53		10 9
F.	27	Kaſtor	5 15		10 50
L.	28	Euſtachius	5 36		11 27

5. S. i Faſten. Gabriel Engel udſendes, Luk. 1, 26—38.
2den Række, Luk. 1, 46 – 56.

S.	29	Jonas	Ned E.	● n. M. 2 26′ Form.	12 2
M.	30	Quirinus	8 37		0 19
Ti.	31	Balbina	9 53		0 54

Markedsfortegnelse for Marts 1903.

2. *Skjelskør,*
- *Odense,*
- *Aarhus,*
- *Tørring.*
3. *Frederiksborg,*
- *Storeheddinge,*
- *Maribo,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg,*
- *Kolding.*
4. *Hvalsø,*
- *Svendborg,*
- *Hjørring,*
- *Mariager,*
- *Ny Løgten,*
- *Horsens,*
- *Esbjerg.*
5. *Korsør,*
- *Bjerringbro,*
- *Vejle.*
6. *Roskilde,*
- *Vordingborg,*
- *Kjerteminde,*
- *Sjelbro,*
- *Kolding.*
7. *Nibe,*
- *Randers.*
9. *Odense,*
- *V.Brønderslev,*
- *Thisted,*
- *Haderup,*
- *Videbæk.*
10. *Præstø,*
- *Ringsted,*
- *Sakskjøbing,*
10. *Faaborg,*
- *Aalborg,*
- *Ulstrup (Hornum St.),*
- *Nykjøb.(p.M.)*
- *Kolding.*
11. *Holbæk,*
- *Kjøge,*
- *Nyborg,*
- *Hjørring,*
- *Bælum,*
- *Skive,*
- *Kolind,*
- *Esbjerg.*
12. *Slagelse,*
- *Nakskov,*
- *Bogense,*
- *Skjørping,*
- *Holstebro.*
13. *Skibby,*
- *Sorø,*
- *Middelfart,*
- *Blokhus,*
- *Hobro,*
- *Varde.*
14. *Hjørring,*
- *Fredericia,*
- *Herning,*
- *Ribe.*
16. *Odense,*
- *N. Sundby,*
- *Aarhus.*
17. *Storeheddinge,*
- *Maribo,*
- *Aalborg,*
17. *Skanderborg,*
- *Kolding.*
18. *Næstved,*
- *Svendborg,*
- *Hjørring,*
- *Aalestrup,*
- *Grenaa,*
- *Aarhus,*
- *Horsens,*
- *Esbjerg.*
19. *Haarlev,*
- *Nysted,*
- *Glamsbjerg,*
- *Viborg,*
- *Ebeltoft,*
- *Vejle.*
20. *Roskilde,*
- *Ærøskjøbing,*
- *Rønde,*
- *Høver Kro,*
- *Kolding,*
- *Skjern.*
21. *Kjøbenhavn,*
- *Kjerteminde,*
- *Randers,*
- *Silkeborg.*
23. *Stege,*
- *Odense,*
- *Aarhus,*
- *Give.*
24. *Ringsted,*
- *Sakskøbing,*
- *Bogense,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg,*
24. *Kolding.*
25. *Gjørlev,*
- *Holbæk,*
- *Kjøge,*
- *Ejby,*
- *Hjørring,*
- *Aarhus,*
- *Horsens,*
- *Esbjerg.*
26. *Haslev,*
- *Slagelse,*
- *Tranebjerg,*
- *Nakskov,*
- *Assens,*
- *Vejle.*
27. *Sorø,*
- *Nyborg,*
- *Hadsten,*
- *Kolding.*
28. *Faaborg,*
- *Randers.*
30. *Fakse,*
- *Skjelskør,*
- *Odense.*
- *Brobyværk,*
- *Aarhus.*
31. *Frederikssund,*
- *Maribo,*
- *Aarup,*
- *Ø. Vraa,*
- *Aalborg,*
- *Bjerget,*
- *Skanderborg,*
- *Kolding,*
- *Varde.*

Med Undtagelſe af Smør og Sødmælksoſt vil man ſe, at Mælkeriprodukterne er billig Føde. Sødmælk til 12 Øre Potten er end ikke halv ſaa dyr Føde ſom Æg til 1 Kr. Sneſen. Og ikke alene Centrifugemælk, men ogſaa ſød Mælk er ſom Føde meget billigere end det billigſte Øl.

Saavel Sødmælk ſom Skummetmælk og Kærnemælk udmærke ſig endvidere fremfor de fleſte andre Fødemidler ved, at alle de tilſtedeværende Næringsſtoffer ere let og fuldſtændig fordøjelige. Men Skummetmælk og Kærnemælk udmærke ſig dog meſt og ganſke ſærlig her i Danmark ved en frem for andre Næringsmidler i Forhold til deres Næringsværdi overordentlig ſtor Prisbillighed. I de fleſte andre Lande er enten al Mælk dyr, fordi Klimaet og de landøkonomiſke Forhold ere ugunſtige for Mælkeproduktionen, eller Mælken anvendes ſom i Holland, Schweiz og mange Egne af Tyſkland fortrinsvis til Kalveopdræt og Oſteproduktion, og begge diſſe Anvendelſer lægger helt eller for ſtørſte Delen Beſlag paa den for Ernæringen værdifuldeſte Beſtanddel i Mælken, nemlig Æggehvide-

April

4. Maaned. **eller Faaremaaned har 30 Dage.** Aar 1903

			Ned E.		Højv.
O.	1	Hugo	11 5	Sol. op 5 46′ n. 6 43′.	1 31
T.	2	Theodoſius	**Ned F.**		2 10
F.	3	Nicætas	12 13		2 53
L.	4	Ambroſius	1 13		3 41

Palmeſøndag. **Kriſti Indtog i Jeruſalem, Matth. 21, 1—9.**
2den Række, Mark. 14, 3—9.

S.	5	Irene	2 4	◐ f. Kv. 2 51′ Form. ☾ nærmeſt Jorden.	4 44
M.	6	Sixtus	2 47		6 1
Ti.	7	Egeſippus	3 21		7 33
O.	8	Janus	3 50	*Christian IX Fødselsd.* Sol. op 5 28′ n. 6 57′.	8 55
T.	9	Skærtorsdag	4 16	Procopius	9 56
F.	10	Langfredag	4 39	Ezechiel	10 43
L.	11	Leo	5 3	Maaneformørkelſe 11 34′ Eftm.	11 23

Paaſke. **Kriſti Opſtandelſe, Mark. 16, 1—7.** 2den Række, Matth. 28, 1—8.

S.	12	Paaſkedag	**Op E.**	Julius ○ f. M. 1 18′ Form.	12 1
M.	13	2. Paaſkedag	9 6	Juſtinus	0 18
Ti.	14	Tiburtius	10 13		0 54
O.	15	Olympia	11 14	Sol. op 5 10′ n. 7 11′.	1 28
T.	16	Mariane	**Op F.**		2 4
F.	17	Anicetus	12 7		2 41
L.	18	Eleutherius	12 53		3 21

1. S. e. Paaſke. **Jeſus kom ind ad lukte Døre, Joh. 20, 19 til Enden.**
2den Række, Joh. 21, 15—19.

S.	19	Daniel	1 32	◑ ſ. Kv. 10 30′ Eftm. ☾ fjerneſt Jorden.	4 6
M.	20	Sulpicius	2 4		5 2
Ti.	21	Florentius	2 32	*Flyttedag.*	6 8
O.	22	Cajus	2 56	Sol. op 4 53′ n. 7 25′.	7 21
T.	23	Georgius	3 18		8 30
F.	24	Albertus	3 39		9 27
L.	25	Mark. Evang.	4 1		10 17

2. S. e. Paaſke. **Jeſus er en god Hyrde, Joh. 10, 11—16.**
2den Række, Joh. 10, 22—30.

S.	26	Cletus	4 24		10 59
M.	27	Ananias	**Ned E.**	● n. M. 2 31′ Eftm.	11 37
Ti.	28	Vitalis	8 50		12 16
O.	29	Peter Martyr	10 2	Sol. op 4 37′ n. 7 39′.	0 35
T.	30	Severus	11 7		1 15

Markedsfortegnelse for April 1903.

1. *Ruds-Vedby,*
- *Svendhorg,*
- *Hjørring,*
- *V. Hassing,*
- *Ny Løgten,*
- *Horsens,*
- *Struer,*
- *Esbjerg.*

2. *Nysted,*
- *Rudkjøbing,*
- *Hjallerup,*
- *Bjerringbro,*
- *Odder,*
- *Vejle.*

3. *Aakirkeby,*
- *Roskilde,*
- *Vordingborg,*
- *Ringe,*
- *Ø.Svendstrup,*
- *Allingaabro,*
- *Kolding.*

4. *Middelfart,*
- *Hjørring,*
- *Fredericia.*

6. *Jyderup,*
- *Odense,*
- *V.Brønderslev,*
- *Gudumholm.*

7. *Frederiksværk,*
- *Fuglebjerg,*
- *Slangerup,*
- *Storeheddinge,*
- *Rødby,*
- *Assens,*
- *Aalborg,*

7. *Løgstør,*
- *Kolding.*

8. *Farum,*
- *Helsinge,*
- *Holbæk,*
- *Kjøge,*
- *Hjørring,*
- *Sæby,*
- *Hadsund,*
- *Fjerritslev,*
- *Kjellerup,*
- *Trustrup,*
- *Esbjerg.*

14. *Præstø,*
- *Ringsted,*
- *Skjelskør,*
- *Flauenskjold,*
- *Løkken,*
- *Aalborg,*
- *Aars,*
- *Vilsund,*
- *Aarhus,*
- *Kolding,*
- *Herning.*

15. *Næstved,*
- *Middelfart,*
- *Odense,*
- *Hjørring,*
- *Skjørping,*
- *Thisted,*
- *Aarhus,*
- *Horsens,*
- *Dalager,*
- *Esbjerg,*
- *Vorbasse.*

16. *Slagelse,*
- *Skamby,*
- *Frederikshavn,*
- *Hobro,*
- *Vejle,*
- *Holsted.*

17. *Helsingør,*
- *Sorø,*
- *Hesselager,*
- *Skals,*
- *Skive,*
- *N. Snede.*

18. *Hørsholm,*
- *Læsø,*
- *Thiese,*
- *Viborg.*

20. *Græsted,*
- *Odense,*
- *Aabybro.*

21. *Aalborg,*
- *Hvidbjerg,*
- *Glæsborg,*
- *Kolding,*
- *Lemvig,*
- *Ribe.*

22. *Hjørring,*
- *Aalestrup,*
- *Aarhus,*
- *Bækmarksbro,*
- *Bramminge,*
- *Esbjerg.*

23. *Hørdum,*
- *Selde,*
- *Sjelbro,*

23. *Foldingbro.*

24. *Dronninglund,*
- *N. Nebel.*

25. *Frederikssund,*
- *N.-Sundby,*
- *Silkeborg,*
- *Holstebro,*
- *Ølgod.*

27. *Veksø,*
- *Odense,*
- *Nykb. (p. M.),*
- *Ny Soelbjerg Kro,*
- *Hornsyld,*
- *Varde.*

28. *Uggerløse,*
- *Nykb. (p. F.),*
- *Aalborg,*
- *Hadsten,*
- *Kolding,*
- *Uldum,*
- *Ribe.*

29. *Hjørring,*
- *Nibe,*
- *Gjerlev,*
- *Aarhus,*
- *S. Omme,*
- *Ulfkjær,*
- *Esbjerg,*
- *Vejen.*

30. *Hjallerup,*
- *Havndal,*
- *Odder,*
- *Kolding,*
- *Ringkjøbing.*

Her i Danmark derimod er, ſærlig i de ſenere Aar, Smørproduktionen bleven Landets vigtigſte Erhverv. — I Forhold til Befolkningen er Koholdet her ſtørre end i noget andet Land. — De fleſte Landmænd opfodre ikke alene alt, hvad de ſelv avle; de købe tilmed en betydelig Del Sæd, Oliekager og Klid fra andre Lande, og den i Forhold til andre Landbrugsprodukter gode Pris paa danſk Smør har foranlediget, at denne Vare er bleven udviklet til en Specialitet af ſtor Betydning for hele den danſke Nation.

Den forholdsvis høje Pris paa Smørret, der fortrinsvis beſtaar af Fedt med kun ubetydelige Mængder af Mælkens øvrige Næringsſtoffer, bevirker, at Sødmælken ude paa Landet betales efter en Handelsværdi, der meſt afhænger af dens Fedtindhold, medens Skummetmælk og Kærnemælk, der indeholder alle Sødmælkens øvrige Næringsſtoffer, nemlig Æggehvideſtoffer, Mælkeſukker og forſkellige Salte, betragtes ſom Biprodukter, der trods deres ſtore Indhold af det for Ernæringen ſaa værdifulde Æggehvideſtof ikke nær

Maj

5. Maaned. **eller Majmaaned har 31 Dage.** Aar 1903.

					Højv.
F.	1	Phil. Jacob.	**Ned F.**	Voldermiſſe ☾ nærmeſt Jorden.	1 57
L.	2	Athanaſius	**12** 2		2 42

3. S. e. Paaſke. **Kriſti Bortgang til Faderen,** Joh. 16, 16—22.
2den Række, Joh. 14, 1—11.

S.	3	Korsmiſſe	**12** 48		3 32
M.	4	Florian	**1** 24	◐ f. Kv. 8 26′ Form.	4 32
Ti.	5	Gothard	**1** 55		5 43
O.	6	Joh. a Port.	**2** 21	Sol. op **4** 21′ n. 7 53′. *De lyse Nætter begynder.*	7 10
T.	7	Flavia	**2** 44		8 27
F.	8	**Bededag**	**3** 7	Stanislaus	9 29
L.	9	Caſpar	**3** 31		10 19

4. S. e. Paaſke. **Den Helligaands Sendelſe,** Joh. 16, 5—15.
2den Række, Joh. 8, 28—36.

S.	10	Gordianus	**3** 55		11 1
M.	11	Mamertus	**Op E.**	○ f. M. **2** 18′ Eftm.	11 38
Ti.	12	Pancratius	**9** 2		12 14
O.	13	Ingenuus	**9** 59	Sol. op **4** 7′ n. 8 6′.	0 31
T.	14	Kriſtian	**10** 48		1 6
F.	15	Sophie	**11** 30		1 41
L.	16	Sara	**Op F.**	☾ fjerneſt Jorden.	2 15

5. S. e. Paaſke. **Beder i Jeſu Navn,** Joh. 16, 23—28.
2den Række, Joh. 17, 1—11.

S.	17	Bruno	**12** 5		2 53
M.	18	Erik	**12** 34		3 33
Ti.	19	Potentiana	**12** 59	◑ f. Kv. **4** 18′ Eftm.	4 19
O.	20	Angelica	**1** 22	Sol. op **3** 54′ n. 8 19′.	5 17
T.	21	**Kr. Himmelf.**	**1** 43	Helene	6 24
F.	22	Caſtus	**2** 4		7 37
L.	23	Deſiderius	**2** 2[illegible]		8 44

6. S. e. Paaſke. **Naar Trøſteren kommer,** Joh. 15, 26—16, 4.
2den Række, Joh. 17, 20 til Enden.

S.	24	Eſther	**2** 49		9 43
M.	25	Urbanus	**3** 17		10 32
Ti.	26	Beda	**Ned E.**	● n. M. **11** 50′ Eftm.	11 17
O.	27	Lucian	**8** 52	Sol op **3** 44′ n. 8 30′.	12 1
T.	28	Vilhelm	**9** 54	☾ nærmeſt Jorden.	0 22
F.	29	Maximinus	**10** 45		1 4
L.	30	Vigand	**11** 26		1 48

Pinſe. **Hvo mig elſker,** Joh. 14, 23 til Enden.
2den Række, Joh. 14, 15—21.

S.	31	**Pinſedag**	**11** 59	Petronella	2 33

Markedsfortegnelse for Maj 1903.

1. *Frederiksborg,*
- *Vordingborg,*
- *Hammel,*
- *Give.*
2. *Viborg.*
4. *Odense,*
- *Sindal,*
- *Allingaabro,*
- *Horsens,*
- *Høver Kro,*
- *Egtved,*
- *Tarm.*
5. *Glamsbjerg,*
- *Aalborg,*
- *Ans,*
- *Kolding,*
- *Vejle,*
- *Vinderup,*
- *Ribe.*
6. *Hjørring,*
- *Ny Løgten,*
- *Fredericia,*
- *Esbjerg.*
7. *Hvalsø,*
- *Bjerringbro,*
- *Vamdrup.*
9. *Randers,*
- *Brædstrup,*
- *Kolding,*
- *Holstebro,*
- *Ansager.*
11. *Odense,*
- *V.Brønderslev,*
- *Hadsund,*
- *Thisted,*
- *Kjellerup,*
- *Aarhus,*
- *Varde.*
12. *Præstø,*
- *Slagelse,*
- *Bogense,*
- *Aalborg,*
- *Truust,*
- *Tørring,*
- *Kolding,*
- *Ribe.*
13. *Haslev,*
- *Aarup,*
- *Hjørring,*
- *Hvalpsund,*
- *Kolind,*
13. *Bryrup,*
- *Silkeborg,*
- *Kibæk,*
- *Esbjerg.*
14. *Slangerup,*
- *Skjørping,*
- *Skive,*
- *Thorup Pakh.*
15. *Roskilde,*
- *Hobro,*
- *Mørke,*
- *Jellinge.*
16. *Sorø,*
- *Storeheddinge,*
- *Herning.*
18. *Odense.*
19. *Asnæs,*
- *Kjøge,*
- *Ringsted,*
- *Aalborg,*
- *Stoholm,*
- *Sjelbro,*
- *Ry St.,*
- *Kolding,*
- *Ribe.*
20. *Næstved,*
- *Svendborg,*
- *Hjørring,*
- *Ulstrup St.,*
- *Aarhus,*
- *Skanderborg,*
- *Esbjerg,*
- *Foldingbro.*
22. *Skjelskør,*
- *Aabybro,*
- *Hammel.*
23. *Viborg.*
25. *Odense.*
26. *Aalborg,*
- *Kolding.*
27. *Stubbekjøbing,*
- *Hjørring,*
- *Aarhus,*
- *Esbjerg.*
28. *Aars.*
29. *Vordingborg,*
- *Marstal,*
- *Hjørring,*
- *Vandel.*
30. *Ringe.*

ſtrækning anvendes baade til Kalve, Smaagriſe, Føl og Høns ſamt til Foder for en ſtor Mængde Svin.

Skummetmælk er Sødmælk, der er berøvet ſin Fløde; og Kærnemælk er Fløde, hvorfra Smørret er taget bort. I Næringsværdi ſtaa de omtrent lige, og deres Næringsværdi er hver for ſig mere end to Trediedele af Sødmælkens, medens Handelsværdien, ſærlig ude paa Landet, ſtiller ſig ganſke anderledes.

Paa de større Mælkerier ude paa Landet har Sødmælken nu gennemſnitlig en Pengeværdi, Aaret rundt, af 8—9 Øre pr. Pot; men Skummetmælk og Kærnemælk ſendes tilbage til Landmændene, beregnet til 1½—2 Øre pr. Pot, — altſaa diſſe Biprodukters Pengeværdi er kun en Fjerdedel, medens deres Næringsværdi ſom Menneſkeføde er mere end to Trediedele af Sødmælkens. Og hertil kommer, at ſaavel Skummetmælken ſom Kærnemælken udleveres fra Mælkerierne i paſteuriſeret, altſaa ſmittefri Tilſtand, idet det ſiden 1898 er lovbefalet, at dette ſkal ſke af Henſyn til Bekæmpelſen af Tuberkuloſen blandt Husdyrene.

Enhver, der intereſſerer ſig for at ſkaffe ikke alene Fattigfolk, men alle ſine Medmenneſker, en kraftig, ſund og billig Føde, bør derfor medvirke til, at Centrifugemælk og Kærnemælk kan blive benyttet i ſtørſt mulig Udſtrækning. — I de fleſte Husholdninger paa Landet bliver vel Centrifugemælken almindelig benyttet til Madlavning, ſaaſom Vælling, Grød o. l., og mange Steder drikkes der en Del Centrifugemælk om Morgenen eller om Aftenen ſom kogt Mælk i varm Tilſtand. Men beklageligt er det, at mange Menneſker ikke holde af kogt Mælk, idet de foretrækker The eller Kaffe, og ſærlig er der mange, der

6. Maaned. **Juni** Aar 1903.

eller Skærſommer har 30 Dage.

				Høiv.
M. 1	2. Pinſedag	Ned F.	Nikomedes	3 19
Ti. 2	Marcellinus	12 27	◐ f. Kv. 2 24′ Eftm.	4 12
O. 3	Eraſmus	12 51	*Kronpr. Frederik.* *Tamperdag.* Sol. op 3 36′ n. 8 40′.	5 17
T. 4	Optatus	1 14		6 32
F. 5	Bonifacius	1 36	*Grundlovsdag.*	7 50
L. 6	Norbertus	2 0		8 59

Trinitatis. Kriſtus og Nikodemus, Joh. 3, 1—15.
2den Række, Matth. 28, 18 til Enden.

S. 7	Jeremias	2 26		9 54
M. 8	Medardus	2 55		10 39
Ti. 9	Primus	3 30		11 18
O. 10	Onuphrius	Op E.	Sol. op 3 30′ n. 8 48′. ○ f. M. 4 8′ Form.	11 55
T. 11	Barnab. Apoſt.	9 29		0 13
F. 12	Baſilius	10 6		0 47
L. 13	Cyrillus	10 37	☾ fjerneſt Jorden.	1 20

1. S. e. Trin. Den rige Mand, Luk. 16, 19 til Enden.
2den Række, Luk. 12, 13—21.

S. 14	Rufinus	11 4		1 54
M. 15	Vitus	11 28		2 28
Ti. 16	Tycho	11 48		3 3
O. 17	Botolphus	Op F.	Sol. op 3 28′ n. 8 53′.	3 41
T. 18	Leontius	12 9	◑ ſ. Kv. 7 44′ Form.	4 28
F. 19	Gervaſius	12 29		5 26
L. 20	Sylverius	12 51		6 37

2. S. e. Trin. Den ſtore Nadvere, Luk. 14, 16—24.
2den Række, Luk. 14, 25 til Enden.

S. 21	Albanus	1 17		7 56
M. 22	10,000 Mart.	1 46	*Solhverv, længste Dag, Sommer beg.*	9 8
Ti. 23	Paulinus	2 24		10 10
O. 24	St. Hansdag	3 11	Sol. op 3 29′ n. 8 55′.	11 2
T. 25	Proſper	Ned E.	● n. M. 7 11′ Form.	11 50
F. 26	Pelagius	9 22	☾ nærmeſt Jorden.	0 12
L. 27	7 Sovere	10 0		0 56

3. S. e. Trin. Det fortabte Faar, Luk. 15, 1—10.
2den Række, Luk. 15, 11 til Enden.

S. 28	Eleonora	10 31		1 39
M. 29	Petr. Paulus	10 57		2 21
Ti. 30	Lucina	11 21		3 3

Markedsfortegnelse for Juni 1903.

2. *Hjallerup (2),*
- *Aalborg,*
- *Kolding.*
3. *Odense,*
- *Hjørring,*
- *Ny Løgten,*
- *Esbjerg.*
4. *Hurup,*
- *Bjerringbro,*
6. *Thisted.*
8. *Nykjøb. (p.S.),*
- *Kjerteminde,*
- *Odense,*
- *V. Brøndersl.,*
- *Nykb. (p.M.).*
9. *Korsør,*
- *Præstø,*
- *Aalborg,*
- *Skive,*
- *Give,*
9. *Kolding.*
10. *Helsinge,*
- *Hjørring,*
- *Kolind,*
- *Silkeborg,*
- *Lemvig,*
- *Esbjerg.*
11. *Skjørping,*
- *Skanderborg,*
- *Holstebro.*
12. *Hobro,*
- *Horsens (2),*
- *Ringkjøbing.*
13. *Maribo,*
- *Varde.*
15. *Kallundb. (3),*
- *Slangerup,*
- *Odense,*
- *Vejle,*
- *Ribe.*
16. *Holbæk,*
- *Aalborg,*
- *Kolding.*
17. *Næstved,*
- *Hjørring,*
- *Aarhus,*
- *Esbjerg.*
19. *Rudkjøbing.*
20. *Kjøbenhavn,*
- *Faaborg.*
22. *Odense,*
- *Randers (2).*
23. *Skjelskør (2),*
- *Aalborg,*
- *Kolding.*
24. *Hjørring,*
- *Aarhus,*
- *Esbjerg,*
- *Grindsted.*
25. *Frederiksborg,*
25. *Ringsted,*
- *Hjørring,*
- *Knudstrup,*
- *Ebeltoft.*
26. *Assens,*
- *Ø. Svendstrup,*
- *Herning,*
- *Vejen.*
27. *Øsløs,*
- *Viborg,*
- *Videbæk.*
29. *Odense,*
- *Ulstrup (Hornum St.).*
30. *Sorø,*
- *Aalborg,*
- *Skjørping,*
- *Thisted,*
- *Kolding.*

---

ikke vil drikke kold, kogt Mælk til den tørre Koſt, fordi de finder den dammel og blive lede ved den, medens andre ſige, at den for hurtig bliver ſyrlig eller ildeſmagende, og ſaa mene de, at den er uſund. Der er derfor Grund til at henlede Opmærkſomheden paa Kærnemælken ſom bedre ſkikket til at benyttes ſom Drik i kold Tilſtand.

Der fremſtilles nu Aaret rundt her i Landet gennemſnitlig daglig over 1 Million Pund Kærnemælk, altſaa over 500,000 Potter daglig. Al Fløden bliver førſt paſteuriſeret til over 85° C., og ſenere bliver den ſyrnet ved Tilſætningen af en med ſtor Omhu tilberedt Kultur af Mælkeſyrebakterier. Derved ſikres Fremſtillingen af enſartet og fint Smør, og ſamtidig opnaas, at Kærnemælken bliver en ſund, mild ſyrlig og velſmagende Drik. Paa Grund af Syrligheden er Kærnemælken meget læſkende og ſlukker Tørſten bedre end Skummetmælk eller Sødmælk, og dertil kommer, at Syrligheden foranlediger, at Æggehvideſtoffet udfældes i en fint fnugget Tilſtand, ſaaledes at det bliver endog i fortrinlig Grad let fordøjeligt — Kærnemælken indeholder foruden lidt Fedt 4 pCt. Mælkeſukker, 0,7 pCt. Mælkeſyre og 0,7 pCt. Salte ſom Regel mindſt 3 pCt. Æggehvideſtof; 1 Pot Kærnemælk indeholder altſaa lige ſaa meget let fordøjeligt Æggehvideſtof ſom 4 Hønſeæg, eller 3 Potter Kærnemælk har mindſt lige ſaa ſtor Næringsværdi ſom 1 Pd. ſkært Okſekød.

Al denne gode Kærnemælk bliver kun altfor lidt benyttet ſom Menneſkeføde. Der anvendes noget til Kærnemælksſuppe og Vælling, lidt benyttes til Bagning af Pandekager, Sigtebrød o. l., og nogle faa Menneſker drikker Kærnemælk, medens den langt overvejende Mængde kun anvendes til Svineføde og derfor ganſke naturlig paa Mælkerierne behandles ſom ſaadan. Det vil ſige, den behandles ikke med den for Menneſkeføde ønſkelige Omhu, den pumpes op gennem Jærnrør, bliver ofte vandblandet og faar et uappetitligt Udſeende, og hyppig faar den en daarlig Smag, iſær af Ruſt.

Særlig er Pumpningen gennem ruſtne Rør og Transporten i

Juli

7. Maaned. **eller Ormemaaned har 31 Dage.** Aar 1903.

					Højv.
O.	1	Theobaldus	Ned E. 11 44	Sol. op 3 32′ n. 8 54′. ◐ f. Kv. 10 2′ Eftm.	3 49
T.	2	Mariæ Beſøg.	Ned F.		4 43
F.	3	Cornelius	12 7	Solen fjerneſt Jorden.	5 48
L.	4	Ulricus	12 32		7 4

4. S. e. Trin. **Værer barmhjertige, Luk. 6, 36—42.**
2den Række, Matth. 5, 43 til Enden.

S.	5	Anshelmus	1 0		8 20
M.	6	Dion	1 32		9 23
Ti.	7	Lov. Aug.	2 10		10 16
O.	8	Kjeld	2 55	Sol. op 3 38′ n. 8 50′.	10 59
T.	9	Soſtrata	Op E.	○ f. M. 6 43′ Eftm.	11 36
F.	10	Knud Konge	8 41	☾ fjerneſt Jorden.	12 12
L.	11	Joſva	9 9		0 29

5. S. e. Trin. **Jeſus lærer af Skibet, Luk. 5, 1—11.**
2den Række, Matth. 16, 13—26.

S.	12	Henrik	9 34		1 1
M.	13	Margarethe	9 56		1 32
Ti.	14	Bonaventura	10 16		2 4
O.	15	Apoſtl. Del.	10 36	Sol. op 3 47′ n. 8 43′.	2 36
T.	16	Suſanne	10 57		3 12
F.	17	Alexius	11 20	◑ ſ. Kv. 8 24′ Eftm.	3 51
L.	18	Arnolphus	11 46		4 41

6. S. e. Trin. **Fariſæernes Retfærdighed, Matth. 5, 20—26.**
2den Række, Matth. 19, 16—26.

S.	19	Juſta	Op F.		5 45
M.	20	Elias	12 19		7 9
Ti.	21	Evenus	1 0		8 36
O.	22	Mar. Magd.	1 51	Sol. op 3 58′ n. 8 33′.	9 50
T.	23	Apollinaris	2 55		10 48
F.	24	Chriſtina	Ned E.	● n. M. 1 46′ Eftm. ☾ nærmeſt Jorden. *Hundedagene beg.*	11 37
L.	25	Jacobus	8 29		0 1

7. S. e. Trin. **Jeſus beſpiſer 4000 Mand, Mark. 8, 1—9.**
2den Række, Matth. 10, 24—31.

S.	26	Anna	8 59		0 45
M.	27	Martha	9 25		1 24
Ti.	28	Aurelius	9 49		2 3
O.	29	Oluf	10 12	Sol. op 4 9′ n. 8 21′.	2 43
T.	30	Abdon	10 37		3 25
F.	31	Germanus	11 5	◐ f. Kv. 8 15′ Form.	4 11

Markedsfortegnelse for Juli 1903.

1. *Rødby,*
- *Nyborg,*
- *Hjørring,*
- *Hobro,*
- *Ny Løgten,*
- *Esbjerg.*
2. *Bogense,*
- *Bjerringbro,*
- *Grenaa,*
- *Laasby.*
3. *Vordingborg,*
- *Randers (2).*
4. *Frederiksværk.*
6. *Odense,*
- *Aarhus.*
7. *Middelfart,*
- *Aalborg,*
- *Salten,*
- *Kolding.*
8. *Sakskjøbing,*
- *Hjørring,*
- *Kolind,*
- *Silkeborg,*
- *Esbjerg.*
9. *Slagelse (2),*
- *Skanderborg.*
10. *TorupPakhus,*
- *Fredericia.*
13. *Odense,*
- *V.Brønderslev.*
14. *Præstø,*
- *Aalborg,*
- *Mariager,*
- *Kolding.*
15. *Næstved,*
- *Hjørring,*
- *Aarhus,*
15. *Esbjerg.*
17. *Frederikssund.*
20. *Nykb. (p. F.),*
- *Odense,*
- *Svendborg.*
21. *Ærøskjøbing,*
- *Aalborg,*
- *Kolding.*
22. *Helsingør,*
- *Hjørring,*
- *Løgstør,*
- *Aarhus,*
- *Kolding,*
- *Esbjerg.*
23. *Fjerritslev,*
- *Tørring.*
24. *Roskilde,*
- *Vilsund,*
24. *Allingaabro.*
25. *Nykb. (p. M.),*
- *Brædstrup.*
27. *Odense,*
- *Skive.*
28. *Aalborg,*
- *Viborg,*
- *Kolding.*
29. *Hjørring,*
- *Havndal,*
- *Aarhus,*
- *Holstebro,*
- *Esbjerg.*
30. *Kjøge,*
- *Odder,*
- *Ringkjøbing.*
31. *Hammel,*
- *Brande.*

Blikſpande, hvis Fortinning ikke er ſaa god, ſom den burde være, ofte ſkæbneſvanger for Kærnemælkens Smag. Bliver der fra Publikums Side rejſt Krav om at faa den i god Tilſtand, ſaaledes ſom man f. Eks. almindelig faar Hvidtøl forhandlet paa Træer eller Flaſker, vilde Mælkerierne meget godt kunne efterkomme Kravet. Det derved foranledigede Arbejde maa naturligvis nødvendiggøre en vis Fordyring; men den nuværende Pris $1^{1}/_{2}$—2 Øre pr. Pot ude paa Mælkerierne er jo ſaa lav, at den meget godt kan taale at forhøjes forholdsvis betydelig, og Kærnemælken kan dog vedblive at være en i Forhold til ſin Næringsværdi ſærdeles billig Vare.

Fordyringen ved det nødvendige Arbejde og ved det uundgaaelige Svind og Spild er i Provinsbyerne 3—4 Øre, i København c. 6 Øre pr. Pot Sødmælk, idet Priſen ſtiger for denne Vare fra 8—9 Øre hos Producenterne til henholdsvis 12 og 15—16 Øre for Forbrugerne i Provinsbyerne og i København. Det er i Overensſtemmelſe hermed, at Kærnemælk under de nuværende Forhold koſter i Provinsbyerne 5 Øre pr. Pot og i København 8 Øre pr. Pot; men ſelv til denne Pris er Kærnemælk jo meget billig, naar man f. Eks. tænker paa, at Sodavand, der ſlet ingen Næringsværdi har, koſter 10 Øre pr. Pægl, altſaa 40 Øre pr. Pot.

Kærnemælken maa kunne finde ſtørre Anvendelſe end hidtil ſaavel ved Bagningen af Sigtebrød ſom ogſaa ved Bagning af Rugbrød; men det er dog ſærlig ſom almindelig Drik, den maa ſøges indført. Ligeſom mange Menneſker leve af at forhandle Øl, ſaaledes vilde andre kunne gøre ſig det til Indtægt at forhandle Kærnemælk, naar førſt det bliver almindelig bekendt, hvor fortrinlig nærende og læſkende en Drik Kærnemælk er, og Folk lidt efter lidt faar Smag for den. Men i ſaa Henſeende vil det være ønſkeligt, om Lægerne og Sundhedsautoriteterne vilde faa Intereſſe for Sagen. Her er et Oplysningsarbejde at udføre og megen Fordom at udrydde; thi det er kun Fordom at mene, at Kærnemælk ligeſom Valle er Svineføde og ikke kan taales af almindelige Maver.

Dr. med. Carl Lorentzen, hvis Specialitet er Behandling af

8. Maaned. **August** Aar 1903.

eller Hoſtmaaned har 31 Dage.

			Ned E.		Høiv.
L.	1	Peders Fængſ.	11 35		5 8

8. S. e. Trin. **De falſke Profeter,** Matth. 7, 15—21.
2den Række, Matth. 7, 22 til Enden.

S.	2	Hannibal	**Ned F.**		6 20
M.	3	Nikodemus	12 11		7 38
Ti.	4	Dominikus	12 54		8 50
O.	5	Oſvaldus	1 42	Sol. op 4 22′ n. 8 8′.	9 48
T.	6	Kr. Forklar.	2 36	☾ fjerneſt Jorden.	10 36
F.	7	Donatus	3 35		11 15
L.	8	Ruth	**Op E.**	○ f. M. 9 54′ Form. *De lyse Nætter ophører.*	11 50

9. S. e. Trin. **Den utro Husfoged,** Luk. 16, 1—9.
2den Række, Luk. 12, 32—48.

S.	9	Romanus	8 2		0 6
M.	10	Laurentius	8 23		0 37
Ti.	11	Herman	8 44		1 9
O.	12	Clara	9 4	Sol. op 4 35′ n. 7 53′.	1 40
T.	13	Hippolytus	9 26		2 12
F.	14	Euſebius	9 51		2 46
L.	15	Mariæ Himf.	10 20		3 24

10. S. e. Trin. **Jeſus græder over Jeruſalem,** Luk. 19, 41 til Enden.
2den Række, Matth. 11, 16—24.

S.	16	Rochus	10 56	◑ ſ. Kv. 6 22′ Form.	4 12
M.	17	Anaſtatius	11 40		5 15
Ti.	18	Agapetus	**Op F.**		6 40
O.	19	Sebaldus	12 36	Sol. op 4 49′ n. 7 37′.	8 14
T.	20	Bernhard	1 44		9 32
F.	21	Salomon	3 1	☾ nærmeſt Jorden.	10 34
L.	22	Symphorian	**Ned E.**	● n. M. 8 51′ Eftm.	11 23

11. S. e. Trin. **Fariſæeren og Tolderen,** Luk. 18, 9—14.
2den Række, Luk. 7, 36 til Enden.

S.	23	Zachæus	7 24		12 6
M.	24	Bartholomæus	7 50	*Hundedagene ende.*	0 27
Ti.	25	Ludvig	8 15		1 5
O.	26	Irenæus	8 40	Sol. op 5 2′ n. 7 20′.	1 41
T.	27	Gebhardus	9 7		2 20
F.	28	Loviſe	9 37		2 59
L.	29	Joh. Halsh.	10 12	◐ f. Kv. 9 34′ Eftm.	3 42

12. S. e. Trin. **Den Døve og Stumme,** Mark. 7, 31 til Enden.
2den Række, Matth. 12, 31—42.

S.	30	Benjamin	10 52		4 35
M.	31	Bertha	11 39		5 39

Markedsfortegnelse for August 1903.

1. *Skjern.*
3. *Odense,*
- *Varde.*
4. *Aalborg,*
- *Kolding,*
- *Ribe.*
5. *Hjørring,*
- *Ny Løgten,*
- *Esbjerg,*
- *Vorbasse.*

6. *Bjerringbro.*
7. *Vordingborg.*
10. *Odense,*
- *V. Brønderslev.*
11. *Præstø,*
- *Aalborg,*
- *Kolding.*
12. *Hjørring,*
- *Trustrup,*

12. *Esbjerg.*
14. *Hobro.*
17. *Odense.*
18. *Aalborg,*
- *Kolding.*
19. *Næstved,*
- *Hjørring,*
- *Aarhus,*
- *Esbjerg.*

24. *Odense.*
25. *Aalborg,*
- *Kolding.*
26. *Hjørring,*
- *Aarhus,*
- *Esbjerg.*
31. *Odense,*
- *Lemvig,*
- *Holsted.*

Mavesygdomme, ſkriver i Danſk Sundhedstidende, at vel maa man ikke til ſpæde Børn ombytte Sødmælk med Kærnemælk, men efterhaanden ſom Ernæringen bliver blandet, kan man give Barnet Kærnemælksſuppe eller Kærnemælksvælling ved Siden af de andre nye Ting, idet dog Sødmælksernæringen vedbliver at være Hovednæringen, og man ſtadig er opmærkſom paa Afføringen. Kærnemælk plejer nemlig at virke mildt afførende. Mange Børn lide imidlertid af haard og meget tør Afføring, ſom kræver hyppige eller ſtadige Afføringsmidler, ſaa at denne Bivirkning ofte kan være meget velkommen. — Naar Barnet er begyndt at leve paa ſamme Maade ſom de Voksne, kan Kærnemælken indgaa ſom et faſt Led i den daglige Ernæring. Man kan give Barnet Kærnemælk med paa Skolen, hvor den ſyrlige, oplivende Smag virker mere forfriſkende end Sødmælk eller Skummetmælk, og man kan bruge Kærnemælksvælling ſom en hyppig Forret til Middag, ligeſom man kan give dem Kærnemælk til Havregrøden om Morgenen. — Bliver Afføringen tynd, indſkrænker man det daglige Forbrug.

Endvidere ſkriver han, at Voksne kunne nyde megen Kærnemælk. Mange Menneſker lide under haard Afføring, ſom de bruge forſkellige Midler for i Overmaal; Kærnemælkens afførende Virkning vil her være meget heldig. Arbejdere, og alle andre, ſom trænge til at nyde læſkende og ſvalende Drikke, ville ubetinget ſtaa ſig bedre ved at drikke Kærnemælk, ſom er et ſundt, æggehvideſtofholdigt Næringsmiddel ſamtidig med at være et Slukkemiddel for Tørſten, fremfor at drikke Sodavand, ſom er kemiſk fri for egentlig Næringsſtof, eller Øl, ſom altid indeholder noget Spiritus, og ſom i og for ſig gør „tung i Maven".

Kærnemælk bør derfor indføres ſom almindelig, daglig Drik. Huſk, at 3 Potter Kærnemælk indeholder mere Næring end et Pund ſkært Okſekød, og Bivirkningen ſom mildt Afføringsmiddel giver den en endog udmærket Plads imellem vore daglige Næringsmidler.

Om Fornyelſe af Luften i vore Boliger.

Luft og Lys maa ſiges at være de vigtigſte Livsbetingelſer. Menneſket kan holde ſig i Live nogen Tid uden Føde; men det dør næſten øjeblikkeligt, hvis det afſkæres fra Lufttilførſel. Lyſet er vel ikke i ſamme Grad nødvendigt for Livet; man kan jo vedblive at leve ſelv i fuldſtændigt Mørke. Men Sundhed og Velbefindende er dog i

September

9. Maaned. **eller Fiſkemaaned har 30 Dage.** Aar 1903.

					Højv.
Ti.	1	Ægidius	**Ned F.**		6 57
O.	2	Eliſa	**12 30**	Sol. op 5 16′ n. 7 2′.	8 13
T.	3	Seraphia	**1 28**	☾ fjerneſt Jorden.	9 16
F.	4	Theodoſia	**2 30**		10 7
L.	5	Regina	**3 34**		10 47

13. S. e. Trin. **Samaritaneren og Leviten, Luk. 10, 23—37.**
2den Række, Matth. 20, 20—28.

S.	6	Magnus	**4 40**		11 22
M.	7	Robert	**Op E.**	*Dronning Louise (†).* ○ f. M. 1 20′ Form.	11 55
Ti.	8	Mariæ Fødſ.	**7 11**		0 11
O.	9	Gorgonius	**7 33**	Sol. op 5 29′ n. 6 44′.	0 43
T.	10	Burchhardt	**7 56**		1 14
F.	11	Hillebert	**8 24**		1 47
L.	12	Guido	**8 57**		2 23

14. S. e. Trin. **De 10 Spedalſke, Luk. 17, 11—19.**
2den Række, Joh. 5, 1—15.

S.	13	Cyprianus	**9 38**		3 4
M.	14	† Ophøjelſe	**10 28**	◐ ſ. Kv. 2 14′ Eftm.	3 53
Ti.	15	Eſkild	**11 30**		4 58
O.	16	Euphemia	**Op F.**	*Tamperdag.* Sol. op 5 43′ n. 6 26′.	6 24
T.	17	Lambertus	**12 39**		7 58
F.	18	Titus	**1 56**		9 15
L.	19	Conſtantia	**3 18**	☾ nærmeſt Jorden.	10 16

15. S. e. Trin. **Ingen kan tjene to Herrer, Matth. 6, 24 til Enden.**
2den Række, Luk. 10, 38 til Enden.

S.	20	Tobias	**4 41**		11 3
M.	21	Matthæus	**Ned E.**	● n. M. 5 31′ Form.	11 45
Ti.	22	Mauritius	**6 39**		0 4
O.	23	Linus	**7 6**	Sol. op 5 56′ n. 6 7′.	0 41
T.	24	Tecla	**7 36**	*Jævndøgn. Efteraar begynder.*	1 17
F.	25	Cleophas	**8 9**		1 54
L.	26	Adolph	**8 47**	*Prins Christian.*	2 33

16. S. e. Trin. **Enkens Søn af Nain, Luk. 7, 11—17.**
2den Række, Joh. 11, 19—45.

S.	27	Cosmus	**9 32**		3 14
M.	28	Venceslaus	**10 23**	◑ f. Kv. 2 8′ Eftm.	4 2
Ti.	29	St. Michael	**11 18**		5 1
O.	30	Hieronymus	—	Sol. op 6 10′ n. 5 49′. ☾ fjerneſt Jorden.	6 14

Markedsfortegnelse for September 1903.

1. *Frederiksværk,*
- *Aalborg,*
- *Kolding,*
- *Ramme,*
- *Ringkjøbing.*
2. *Hjørring,*
- *Ny Løgten,*
- *Ulfkjær,*
- *Esbjerg.*
3. *Bjerringbro,*
- *Dalager.*
4. *Vordingborg,*
- *Herning (2).*
5. *Hvalsø,*
- *Kjøbenhavn,*
- *Ribe.*
7. *Odense,*
- *V. Brønderslev,*
- *Hurup,*
- *Hadsten.*
8. *Præstø,*
- *Aalborg,*
- *Aars,*
- *Allingaabro,*
- *Kolding.*
9. *Sorø,*
- *Hjørring,*
- *Hadsund,*
- *Thisted,*
- *Kolind,*
9. *Esbjerg.*
10. *Skræm,*
- *Grindsted.*
11. *Haslev,*
- *Randers (2),*
- *Give,*
- *Struer.*
12. *Læsø,*
- *Skive.*
14. *Odense,*
- *Flauenskjold,*
- *Nibe,*
- *Holstebro.*
15. *Asnæs,*
- *Aarup,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg,*
- *Kolding,*
- *N. Nebel.*
16. *Næstved,*
- *Egeskov,*
- *Hjørring,*
- *V. Hassing,*
- *Aarhus,*
- *Tarm,*
- *Esbjerg,*
- *Vejen.*
17. *Kjøge,*
- *Aabybro,*
- *Aalestrup,*
17. *Varde.*
18. *Roskilde,*
- *Odder,*
- *Bække.*
19. *Nysted,*
- *Tversted,*
- *Løgstør,*
- *Kolding.*
21. *Skjelskør,*
- *Tudse,*
- *Odense,*
- *Sæby,*
- *Ulstrup (Hornum St.),*
- *Thorup Pakh.,*
- *Haderup.*
22. *Ringsted,*
- *Aalborg,*
- *Ulstrup St.,*
- *Rønde,*
- *Kolding.*
23. *Assens,*
- *Hjørring,*
- *Skjørping,*
- *Stoholm,*
- *Aarhus,*
- *Bryrup,*
- *Esbjerg.*
24. *Middelfart,*
- *LøkkensvejKro,*
24. *Selde,*
- *Ebeltoft,*
- *Hobro (2),*
- *Vamdrup.*
25. *Sindal,*
- *Ans.*
26. *Sorø,*
- *Nykb. (p. M.),*
- *Skals.*
28. *Odense,*
- *Gudumholm,*
- *Hals,*
- *Viborg (2),*
- *Høver Kro,*
- *Brande.*
29. *Bogense,*
- *Frederikshavn,*
- *Aalborg,*
- *Jellinge,*
- *Kolding.*
30. *Ejby.*
- *Agersted St.,*
- *Hjørring,*
- *Bjerget,*
- *Kjellerup,*
- *Hyllested St.,*
- *Aarhus,*
- *Hornsyld,*
- *Esbjerg.*

høj Grad afhængige af Lyſet, og man har juſt i de ſenere Aar mere og mere faaet Øje for dets helbredende Indflydelſe.

Størſt Betydning har dog *Luften* ſom Livsbetingelſe og Sundhedskilde. Ved Aandedrættet tilføre vi beſtandig vort Legeme de Stoffer, det forbruger til ſin Opretholdelſe og Fornyelſe. Fra det Øjeblik, det nyfødte Barn for førſte Gang trækker Vejret, og indtil Oldingen drager ſit ſidſte Suk, har Menneſket uophørligt, Time for Time, Aar ud og Aar ind, ved Dag ſom ved Nat pumpet den omgivende Luft gennem ſine Lunger.

Naar vi imidlertid kalder Luft en Livsfornødenhed, maa derved forſtaas *ren Luft*. Til en vis Grad er Luften vel altid forurenet; men hvad der maa kræves er, at den ikke i ſin Sammenſætning væſentlig afviger fra, hvad der er naturligt og tjenligt for Menneſket. Den maa indeholde ſine forſkellige Beſtanddele ſaa vidt muligt i ſamme Forhold ſom den atmosfæriſke Luft, det vil ſige den, der findes under fri og aaben Himmel.

Dette kan naturligvis ikke være Tilfældet i vore Boliger, med mindre vi beſtræbe os for at *forny Luften*. Og for at forſtaa Nødvendigheden heraf maa vi ſe lidt nærmere paa, hvorved det er, den forurenes.

Forureningen hidrører for det førſte fra *os ſelv*. Thi ligeſom Legemet fra Luften optager viſſe Beſtanddele, ſom det har Brug for,

Oktober

10. Maaned. **eller Sædemaaned har 31 Dage** Aar 1903.

			Ned F.		Højv.
T.	1	Remigius	12 19		7 29
F.	2	Ditlev	1 22		8 35
L.	3	Mette	2 27		9 30

17. S. e. Trin. **Den Vaterſottige, Luk. 14, 1–11.**
2den Række, Mark. 2, 14—22.

S.	4	Franciscus	3 34		10 14
M.	5	Placidus	4 42		10 52
Ti.	6	Broderus	Op E.	*Frederik VII. Føds.* ○ f. M. 4 24′ Em. Maaneformørkelſe v. Solnedg.	11 26
O.	7	Amalia	6 0	Sol. op 6 24′ n. 5 31′.	12 1
T.	8	Ingeborg	6 27		0 18
F.	9	Dionyſius	6 59		0 51
L.	10	Gereon	7 37		1 27

18. S. e. Trin. **Hvis Søn er Kriſtus, Matth. 22, 34 til Enden.**
2den Række, Joh. 15, 1—11.

S.	11	Fred. 4. Fødſel	8 24		2 7
M.	12	Maximilian	9 21		2 50
Ti.	13	Angelus	10 27	◐ f. Kv. 8 56′ Eftm.	3 41
O.	14	Calixtus	11 40	Sol. op 6 38′ n. 5 13′.	4 45
T.	15	Hedevig	Op F.		6 12
F.	16	Gallus	12 58	☾ nærmeſt Jorden.	7 41
L.	17	Florentinus	2 19		8 56

19. S. e. Trin. **Den Værkbrudne, Matth. 9, 1—8.**
2den Række, Joh. 1, 35 til Enden.

S.	18	Luc. Evang.	3 39		9 54
M.	19	Balthaſar	5 0		10 41
Ti.	20	Felicianus	Ned E.	*Flyttedag.* ● n. M. 4 30′ Eftm.	11 20
O.	21	11,000 Jomfruer	5 32	Sol. op 6 52′ n. 4 56′.	11 59
T.	22	Cordula	6 4		0 17
F.	23	Søren	6 41		0 54
L.	24	Proclus	7 24		1 30

20. S. e. Trin. **Bryllupsklæderne, Matth. 22, 1—14.**
2den Række, Matth. 21, 28—44.

S.	25	Crispinus	8 12		2 7
M.	26	Amandus	9 6		2 47
Ti.	27	Sem	10 5	*Prins Valdemar.*	3 30
O.	28	Simon og Judas	11 8	Sol. op 7 7′ n. 4 40′. ◑ f. Kv. 9 33′ Fm. ☾ fjerneſt Jorden.	4 22
T.	29	Narciſſus	Ned F.		5 22
F.	30	Abſalon	12 11		6 34

Markedsfortegnelse for Oktober 1903.

1. *Ruds-Vedby,*
- *Tranebjerg,*
- *Sakskjøbing,*
- *Jetsmark,*
- *Hørdum,*
- *Bjerringbro,*
- *Glæsborg,*
- *Silkeborg,*
- *Uldum,*
- *Ribe.*

2. *Aakirkeby,*
- *Fuglebjerg,*
- *Vordingborg,*
- *Marstal,*
- *Aars,*
- *Thisted,*
- *Grenaa,*
- *Havndal,*
- *Horsens.*

3. *Gjørlev,*
- *Hvidbjerg,*
- *Randers,*
- *Vejle.*

5. *Slagelse,*
- *Odense,*
- *Dronninglund,*
- *Skive.*

6. *Nakskov,*
- *Nykb. (p. F.),*
- *Faaborg,*
- *Aalbæk,*
- *Aalborg,*
- *Nibe,*
- *Kolding,*
- *Lemvig,*
- *Ribe.*

7. *Skibby,*
- *Hjørring,*
- *Hadsund,*

7. *Ny Løgten,*
- *Tørring,*
- *Bækmarksbro,*
- *Vinderup,*
- *Esbjerg.*

8. *Græsted,*
- *Ærøskjøbing,*
- *Hjallerup,*
- *Mariager,*
- *Egtved,*
- *Holstebro.*

9. *Løkken,*
- *N.-Sundby,*
- *Gjerlev,*
- *Fredericia.*

10. *Nykb. (p. S.),*
- *Hvalpsund,*
- *Herning,*
- *Ansager.*

12. *Jyderup,*
- *Stege (2),*
- *Odense,*
- *V. Brønderslev,*
- *Ringkøbing,*
- *Bramminge.*

13. *Præstø,*
- *Glamsbjerg,*
- *Sæby,*
- *Aalborg,*
- *Fjerritslev,*
- *Kolding,*
- *Tarm,*
- *Ribe.*

14. *Farum,*
- *Helsinge,*
- *Sorø,*
- *Svendborg,*
- *Hjørring,*

14. *Thisted,*
- *Trustrup,*
- *Esbjerg,*
- *Varde.*

15. *Haarlev,*
- *Kappendrup,*
- *Frederikshavn,*
- *Hadsten.*

16. *Nyborg,*
- *Halvrimmen St.*
- *Nykb. (p. M.),*
- *Allingaabro,*
- *Kolding.*

17. *Storeheddinge,*
- *Kjerteminde,*
- *Ø.-Vraa,*
- *Bælum.*

19. *Holbæk,*
- *Rødby,*
- *Odense,*
- *Løgstør,*
- *Mørke,*
- *Vandel.*

20. *Frederikssund,*
- *Ringsted,*
- *Aalborg,*
- *N.-Sundby,*
- *Aarhus,*
- *Kolding,*
- *Ribe.*

21. *Næstved,*
- *Brobyværk,*
- *Hjørring,*
- *Aalborg,*
- *Ryom St.,*
- *Aarhus,*
- *Ry St.,*
- *Esbjerg.*

22. *Helsingør,*
- *Skjørping,*
- *Kjellerup,*
- *Ulfkjær,*
- *Foldingbro.*

23. *Sindal,*
- *Hobro,*
- *Brædstrup,*
- *Hammel.*

24. *Viborg,*
- *Videbæk.*

26. *Skjelskør,*
- *Odense,*
- *Hesselager,*
- *Ny Soelbjerg Kro,*
- *Silkeborg,*
- *S.-Omme.*

27. *Fakse,*
- *Nakskov,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg,*
- *Kolding,*
- *Ribe.*

28. *Stubbekjøbing,*
- *Hjørring,*
- *Aarhus,*
- *Horsens,*
- *Esbjerg,*
- *Ølgod.*

29. *Hørsholm,*
- *Hjallerup,*
- *Sjelbro,*
- *Give.*

30. *Maribo,*
- *Vejle.*

31. *Kjøge,*
- *Randers.*

ſaaledes afgiver det andre; Luften kommer til at indeholde forbrugte Stoffer, der ikke er tjenlige for Aandedrættet.

Det er navnlig den Beſtanddel af Luften, der kaldes Ilt, der tjener ſom Næringsſtof for Menneſket. Der foregaar nemlig ved Aandedrættets Hjælp en ſtadig Omdannelſe og Fornyelſe af Legemets Dele, en Art Forbrænding, til hvilken der kræves Ilt. Og de ved Stofſkiftet dannede luſtformige Affaldsſtoffer udſkilles ved Udaandingen af Legemet og blander ſig med den omgivende Luſt. Desuden foraarſager Uddunſtningerne, navnlig fra Huden, en yderligere Forurening.

Paa ſamme Maade tilſører Husdyrene Luften ſkadelige Beſtanddele. Endvidere findes i vore Boliger talrige til Opvarmning og Belysning tjenende Brugsgenſtande, der ikke blot fortære en ſtor Mængde Ilt, men ogſaa danne Forbrændingsſtoffer, ſom vel for en

November

11. Maaned. eller Slagtemaaned har 30 Dage. Aar 1903.

21. S. e. Trin. Jeſus prædiker om Salighed, Matth. 5, 1—12.
2den Række, Matth. 5, 13—16.

			Ned	F.		Højv.	
S.	1	Alle Helgen	2	25		8	48
M.	2	Alle Sjæle	3	35		9	39
Ti.	3	Hubertus	4	45		10	20
O.	4	Otto	5	58	Sol. op 7 22′ n. 4 24′.	11	0
T.	5	Malachias	Op	E.	○ f. M. 6 27′ Form.	11	38
F.	6	Leonhardus	5	34		12	15
L.	7	Engelbrecht	6	19		0	34

22. S. e. Trin. De 10,000 Pund, Matth. 18, 23 til Enden.
2den Række, Matth. 18, 1—14.

S.	8	Claudius	7	14		1	13
M.	9	Theodor	8	18		1	55
Ti.	10	Luther	9	30	☾ nærmeſt Jorden.	2	40
O.	11	Morten Biſp	10	46	Sol. op 7 36′ n. 4 10′.	3	31
T.	12	Torkild	Op	F.	◑ ſ. Kv. 3 46′ Form.	4	32
F.	13	Arcadius	12	5		5	48
L.	14	Frederik	1	24		7	12

23. S. e. Trin. Skattens Mønt, Matth. 22, 15—22.
2den Række, Mark. 12, 41 til Enden.

S.	15	Leopold	2	42		8	29
M.	16	Othenius	4	0		9	30
Ti.	17	Anianus	5	16		10	19
O.	18	Heſychius	6	31	Sol op 7 51′ n. 3 58′.	11	1
T.	19	Eliſabeth	Ned	E.	● n. M. 6 10′ Form.	11	40
F.	20	Volkmarus	5	15		11	58
L.	21	Mariæ Ofr.	6	2		0	35

24. S. e. Trin. Den blodſottige Kvinde, Matth 9, 18—26.
2den Række, Joh. 5, 17—29.

S.	22	Cecilia	6	54		1	10
M.	23	Clemens	7	51		1	46
Ti.	24	Chryſogonus	8	53		2	22
O.	25	Catharina	9	56	Sol. op 8 5′ n. 3 48′. ☾ fjerneſt Jorden.	3	0
T.	26	Conradus	11	1		3	42
F.	27	Facundus	Ned	F.	◐ f. Kv. 6 37′ Form.	4	31
L.	28	Soph. Magdal.	12	7		5	29

1. S. i Advent. Jeſu Indtog i Jeruſalem, Matth. 21, 1—9.
2den Række, Luk. 4, 16—30.

S.	29	Saturninus	1	14		6	38

Markedsfortegnelse for November 1903.

2. Frederiksborg,
- Haslev,
- Nysted,
- Odense,
- Bording St.
3. Korsør,
- Roskilde,
- Aalborg,
- Kolding,
- Ribe.
4. Veksø,
- Hjørring,
- Ny Løgten,
- N.-Snede,
- Esbjerg.
5. Middelfart,
- Bjerringbro.
6. Sorø,
- Vordingborg,
- Svendborg,
- Flauenskjold,
- Aars.
7. Kjøbenhavn,
7. Sakskjøbing,
- Faaborg,
- Nibe.
9. Slagelse (2),
- Assens,
- Odense,
- V. Brønderslev.
10. Præstø,
- Nakskov,
- Bogense,
- Aalborg,
- Grenaa,
- Kolding,
- Kibæk,
- Ribe.
11. Sorø,
- Nykjb. (p. F.),
- Aarup,
- Hjørring,
- Kolind,
- Mariager,
- Esbjerg.
12. Uggerløse,
12. Ringe,
- Skjørping.
13. Nyborg,
- Hobro.
14. Hvalsø,
- Rudkjøbing,
- Randers.
16. Skjelskør,
- Odense,
- Thim.
17. Rødby,
- Aalborg,
- Odder,
- Kolding.
18. Næstved,
- Hjørring,
- Aarhus,
- Esbjerg,
- Holsted.
19. Ringsted,
- Hjallerup,
- Skive,
- Høver Kro.
20. Holbæk,
- Fredericia,
- Lemvig.
21. Holstebro.
23. Odense,
- Løgstør,
- Give.
24. Aalborg,
- Aalestrup,
- Rønde,
- Kolding.
25. Kjerteminde,
- Hjørring,
- Aarhus,
- Esbjerg,
- Varde.
26. Svendborg,
- Havndal,
- Silkeborg.
27. Truust.
28. Viborg.
30. Slangerup.
- Odense.

der Støv i Stuerne, ganſke ſmaa, faſte Stoffer, der i Almindelighed ikke ſes, men blive ſynlige f. Eks. i en Solſtrime. Dette Støv befinder ſig i ſtadig Bevægelſe og har den meſt brogede Sammenſætning, idet det hidrører fra alle mulige levende og livløſe Ting. Ikke ſjældent er det ſmitteførende.

Diſſe Forureninger er til en vis Grad uundgaaelige. Til de unødvendige hører den Tobaksrøg, ſom ſaa ofte fylder Stuerne. Al Gæring og Forraadnelſe er forbunden med Udviklingen af ſkadelige Dunſter. Er Boligen lagt paa uſund Grund, ſker der en Forurening med opſtigende Grundluft; dette er en af de Veje, ad hvilke Smitſtofferne trænge ind i vore Huſe.

Det vigtigſte Middel til at holde Luften friſk er Renlighed overalt, ikke blot inden Døre, men ogſaa uden for Huſet, ſaa at der f. Eks. ikke lige udenfor Vinduerne findes Møddinger eller urene Spildevandsafløb. For Stuerne gælder den Regel, at det er Krogene og de ſkjulte Steder, det kommer an paa. I enhver Bolig findes lukkede og mørke Rum, og ſelv om en god Husmoder ſørger for at holde diſſe Steder i Orden, maa det erindres, at i Sundhedslæren betyder Renlighed og god Luft noget andet og mere end ellers. Hullerne og Krinkelkrogene ere juſt de Arneſteder, hvor Sygdomskim trives.

Fornyelſen af Luften maa ſke ved Udluftning. Den ſædvanlige Afſtøvnig er kun en Flytning af Støvet. Vinduerne maa op, om muligt ogſaa Dørene. Navnlig efter ethvert Maaltid ſkal Stuen udluftes. I Soveværelſet gør man bedſt i at lade Vinduerne ſtaa aabne hele Dagen; i alt Fald maa de ſtraks aabnes om Morgenen og Værelſet grundigt udluftes inden Sengetid. Om Natten kan et Vindue holdes aabent eller paa Klem (paa ſærlige, korte Vinduskroge); dog tør dette ikke kræves ſom faſt Regel i vort uſtadige

December

12. Maaned. **eller Kriſtmaaned har 31 Dage.** Aar 1903.

			Ned F.		Højv.
Ti.	1	Arnold	**3** 35		8 55
O.	2	Bibiana	**4** 48	Sol. op 8 17′ n. 3 40′.	9 49
T.	3	Svend	**6** 2		10 35
F.	4	Barbara	**Op E.**	○ f. M. 7 13′ Eftm.	11 18
L.	5	Sabina	**5** 1		12 2

2. S. i Advent. Tegn i Sol og Maane, Luk. 21, 25—36.
2den Række, Matth. 25, 1 -13.

S.	6	Nikolaus	**6** 3		0 23
M.	7	Agathon	**7** 15	☾ nærmeſt Jorden.	1 5
Ti.	8	Mariæ Undf.	**8** 32		1 48
O.	9	Rudolph	**9** 52	Sol op 8 28′ n. 3 35′.	2 32
T.	10	Judith	**11** 12		3 18
F.	11	Damaſus	**Op F.**	◑ f. Kv. 11 53′ Form.	4 12
L.	12	Epimachus	**12** 31		5 17

3. S. i Advent. Johannes i Fængſel, Matth. 11, 2—10.
2den Række, Luk. 1, 67 til Enden.

S.	13	Lucia	**1** 48		6 33
M.	14	Crispus	**3** 3		7 52
Ti.	15	Nikatius	**4** 17		9 2
O.	16	Lazarus	**5** 28	*Tamperdag.* Sol. op 8 36′ n. 3′ 34.	9 57
T.	17	Albina	**6** 34		10 42
F.	18	Loviſe	**Ned E.**	● n. M. 10 26′ Eftm.	11 23
L.	19	Nemeſius	**4** 44		12 1

4. S. i Advent. Johannis Vidnesbyrd, Joh. 1, 19—28.
2den Række, Joh. 3, 25 til Enden.

S.	20	Abraham	**5** 39		0 19
M.	21	Thomas	**6** 39		0 53
Ti.	22	Japetus	**7** 42		1 26
O.	23	Torlacus	**8** 47	Sol op 8 41′ n. 3 36′. ☾ fjerneſt Jorden. *Solhverv, korteste Dag, Vinteren beg.*	2 0
T.	24	Adam	**9** 52	*Prinsesse Alexandrine.*	2 33
F.	25	**Juledag**	**10** 58		3 9
L.	26	St. Stephan	**Ned F.**		3 47

S. i J. o. N. Simeon og Anna, Luk. 2, 33—40. 2den Række, Luk. 2, 25—32.

S.	27	Joh. Evangel.	**12** 5	◐ f. Kv. 3 22′ Form.	4 34
M.	28	Børnedag	**1** 13		5 32
Ti.	29	Noah	**2** 24		6 42
O.	30	David	**3** 36	Sol op 8 42′ n. 3 42′.	8 0
T.	31	Sylveſter	**4** 50		9 12

Markedsfortegnelse for December 1903.

1. *Aalborg,*
- *Kolding.*
2. *Hjørring,*
- *Ny Løgten,*
- *Esbjerg.*
3. *Frederiksværk,*
- *Bjerringbro.*
4. *Vordingborg.*
5. *Frederikssund.*
7. *Odense,*
- *Ulstrup (Hornum St.),*
- *Hammel.*
8. *Præstø,*
- *Aalborg,*
- *Kolding.*
9. *Sorø,*
- *Hjørring,*
- *Skjørping,*
- *Kolind,*
- *Herning,*
- *Esbjerg.*
10. *Hobro,*
- *Tørring.*
11. *Randers.*
12. *Aarhus.*
14. *Odense,*
- *V.Brønderslev.*
15. *Bogense,*
- *Aalborg,*
- *Kolding.*
16. *Næstved,*
- *Skjelskør,*
- *Hjørring,*
- *Aarhus,*
- *Esbjerg.*
18. *Silkeborg.*
19. *Viborg.*
21. *Odense.*
22. *Aalborg,*
- *Kolding.*
23. *Hjørring,*
- *Aarhus,*
- *Esbjerg.*
28. *Odense.*
29. *Aalborg,*
- *Kolding.*
30. *Hjørring,*
- *Aarhus,*
- *Esbjerg.*

Klima. Ømtaalige Perſoner kan det anbefales at lade ſtaa aabent i et Sideværelſe.

Til de nævnte lukkede Rum maa regnes vore Sengeſteder, navnlig Alkoverne. Det er af den ſtørſte Vigtighed, at Sengeklæderne ſaa ofte ſom muligt komme ud til Udluftning og Soling ſammen med Stoppekurvene og Kludepoſerne.

Ventilation forudſætter Luftbevægelſe. Gennem Mure og Træværk finder der vedvarende en Fornyelſe af Luften Sted, des ſtærkere, jo ſtørre Forſkel der er paa Temperaturen ude og inde, og jo ſtærkere Vinden blæſer. Men dette er ikke tilſtrækkeligt, og det maa navnlig erindres, at jo bedre Huſet er bygget og holdt, jo mere tætſluttende Vinduerne ere, jo færre Revner og Sprækker der findes og jo flere oliemalede Vægge, deſto mere tiltrænges der Luftfornyelſe paa anden Maade.

Naar Kakkelovnen er henſigtsmæsſigt konſtrueret, virker den ſom en god Ventilator. I øvrigt maa man i de ſmaa Hjem nøjes med den naturlige Ventilation. Det er da en Trøſt at vide, at der gives ingen bedre. Ved at aabne Vinduer og Døre kan man altid tilvejebringe den fornødne Luftbevægelſe. I ſtørre, tæt beboede Rum vil det dog ofteſt være nødvendigt at forny Luften ved kunſtig Ventilation.

Ligeſom den naturlige Ventilation maa ſiges at være virkſommere end den kunſtige, ſaaledes kan ingen Desinfektion være bedre end den, der beror paa Anvendelſen af Luft og Lys. Lyſet har viſt ſig at virke ligefrem dræbende paa Smitſtoffer og Sygdomsſpirer. Det maa dog erindres, at det ofte kan være nødvendigt hertil at føje en ved kunſtig Desinfektion iværkſat Tilintetgørelſe af Smitſtofferne.

P.

De Nyfødtes Øjenbetændelſe.

Fra 1ſte til 4de eller 5te Dag efter Fødſelen angribes Nyfødtes Øjne ikke ſjældent af en meget ſmitſom, for Synet ſærdeles farlig Sygdom. Den viſer ſig ved, at Øjenlaagene — iſær de øverſte — blive røde, ſvulme, ofte i høj Grad. Der udflyder af Øjnene en Vædſke, der Begyndelſen er blakket, ſlimet, men hurtig kommer til at ſe ud ſom lødelignende Materie.

Det er abſolut nødvendigt, at Lægen ſtraks tilkaldes, aa ſnart de mindſte Tegn til Sygdommen viſe ſig, da den hurtigt an tiltage og bringe Synet i Fare.

Indtil Lægen kan komme til Stede, bør Behandlingen beſtaa i den fuldſtændigſte og hyppigſt mulige Fjernelſe af Materie fra Øjnene.

Hertil udfordres: 1) Renſet Vat*) (Sygevat), der altid bør findes i Huſet, naar en Fødſel foreſtaar. 2) Kogt rent Vand.

Vandet koges godt og hældes derefter paa en vel udſkyllet 3 Pægle-Flaſke, der tilproppes med en Tot Sygevat. 3 a 4 G. daglig maa en ſaadan Flaſke fyldes med friſk, kogt Vand.

Øjnene renſes ſaaledes: Den, der foretager Rensningen, breder et Stykke rent, gammelt Lærred, Haandklæde over ſit Skød, lægger Barnets Hoved i Skødet, imellem Laarene, for ved et let Tryk med diſſe at kunne holde Hovedet ſtille. En anden Perſon ſidder lige overfor og holder Barnets Nederkrop. I en Suppetallerken, der ſtaar paa et Bord ved Siden, er der ophældt c. $^{1}/_{2}$ Pægl af det kogte, men afkølede Vand. I dette har man forud — med vel renſede Hænder og før end al Berøring af Barnet — dyppet og vel gennemfugtet 6—8 Totter Vat ſaa ſtore ſom en Valnød, der lægges op paa Tallerkenens Rand, hvorfra den ene efter den anden kan tages, uden at man behøver at dyppe ſine Fingre, der have været i Berøring med Barnets Øjne, i Vandet.

Med venſtre Haands Pege- og Tommelfinger fjerner man nu Barnets Øjne ganſke let fra hinanden — uden at trykke paa Øjet. Den materieagtige Vædſke kommer da frem, og den opſuges ved at trykke Vattotten let imod Øjenſpalten. Den kaſtes derpaa i en ved Siden af ſtaaende tom Tallerken, over hvilken er lagt et gammelt Lærredsſtykke, der rager ud over Tallerkenranden. Med den ene Vattot efter den anden vedbliver man nu at opſuge Væſken, idet man ved ſmaa Træk og Bevægelſer af Øjenlaagene med Pege- og Tommelfinger ſaa vidt muligt faar al Materien til at flyde ud. De brugte Vattotter ſamles i Lærredet over den ene Tallerken. Lærredet og Totterne kaſtes i Ilden og brændes, ligeſom Tallerkenen med Vandet renſes og afvaſkes. Plejerſken vadſker ſine Hænder omhyggeligt i Sæbevand og renſer ſine Negle, helſt med Neglebørſte.

Dette gentages hver 10de Minut, hver Gang med friſk kogt Vand og nye Vattotter. For ikke at forſtyrre Barnet for meget kan Rensningen af og til foretages, medens Barnet ligger i Vuggen.

Er kun det ene Øje angrebet maa det undgaas at berøre det andet Øje, og Barnet maa i Vuggen lægges paa Siden, med det ſyge Øje nedad, for at Vædſken fra dette Øje ikke ſkal flyde over i det raſke. Man maa forhindre Barnet fra med ſine Hænder at kunne berøre ſine Øjne.

Barnet maa ikke ligge hos Moderen, men for ſig ſelv. Efter Diegivningen, under hvilken et rent Stykke Lærred lægges om Barnets Hoved, maa Bryſtvorter og deres Omgivelſe omhyggeligt afvadſkes med kogt Vand. Moderen maa med ſine Hænder ikke berøre Barnets Anſigt.

Under Barnets Hoved i Vuggen lægges et rent Lærredsſtykke, der jævnlig borttages, renſes og fornyes.

Sygdommen, der i Regelen opſtaar ved Smitte under Fødſelen, kan dog ogſaa bibringes Barnet ſenere ved Omgivelſernes Berøring af Barnets Øjne med ſmitteførende Ting (Fingre — Svampe — Lærred etc.).

I Stuen bør ſørges for friſk Luft og en noget dæmpet Belysning. Barnet maa ligge med ſit Anſigt bortvendt fra Lyſet.

G.

Alfabetiſk Markedsfortegnelſe for 1903 med Tilfojelſe af Torvedage.

(Sluttet 24 Juui 1902.)

Sjælland, Møen, Samsø og Bornholm.

Aakirkeby, 3 April og 2 Okt. Heſte, Kvæg og andre Kreaturer.

Asnæs, 19 Maj og 15 Sept. Kreaturer, Avlsredſkaber og hvad Bonden behøver t.l ſin Avlings Drift.

Fakſe, 30 Marts og 27 Okt. Kreaturer.

Farum, 8 April og 14 Okt. Heſte og Kvæg.

Frederiksborg eller **Hillerød**, Torvedag hver Mandag og Torsdag; førſte og tredie Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende og ſlagtede Kreaturer. 3 Marts Heſte; 1 Maj Heſte og Kvæg; 25 Juni og 2 Nov. Kreaturer.

Frederiksſund, Torvedag hver Mandag og Torsdag; anden Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 30 Jan., 27 Febr. og 31 Marts Heſte og Kvæg; 25 April Heſte; 17 Juli, 20 Okt. og 5 Dec. Heſte og Kvæg.

Frederiksværk, 4 Febr., 7 April, 4 Juli, 1 Sept. og 3 Dec. Heſte og Kvæg.

Fuglebjerg, 7 April og 2 Okt. Kreaturer, Landprodukter, landlige Fabrikata og Avlsredſkaber.

Gjørlev Jernbaneſtation, 25 Marts og 3 Okt. Heſte og Kreaturer.

Græſted, 20 April og 8 Okt. Heſte, Kvæg, Landbrugsgenſtande og Husflidsprodukter.

Haarlev Jernbaneſt., 19 Marts og 15 Okt. Heſte og Kreaturer.

Haslev Jernbaneſtation, 26 Marts, 13 Maj, 11 Sept. og 2 Nov. Kreaturer.

Helſinge, 14 Jan., 8 April, 10 Juni og 14 Okt. Kreaturer og Landbrugsgenſtande.

Helſingør, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 24 Febr., 17 April, 22 Juli og 22 Okt. Kreaturer.

Hillerød, ſe Frederiksborg.

Holbæk, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; førſte Tirsd. i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 11 og 25 Marts ſamt 8 April Heſte og Kvæg; 16 Juni Heſte, Kvæg og Skovbov.; 19 Okt. Kvæg; 20 Nov. Kreaturer.

Hvalſø Jernbaneſt., 4 Marts, 7 Maj, 5 Sept. og 14 Nov. Kreaturer.

Hørsholm, 18 April og 29 Okt. Heſte, Kvæg, Landbrugs- og Husflidsprodukter.

Jyderup Jernbaneſtation, 6 April og 12 Okt. Heſte og Kvæg.

Kallundborg, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. Anden Tirsdag i hver Maaned med Kreaturer, i Marts og Juni ſærlig Heſte. 15 til 17 Juni Uld.

Kjøbenhavn, Torvedag Mand. og Torsd. med Slagtekvæg, ſamt Onsd. og Lørd. med Heſte og Levekvæg. 21 Marts, 20 Juni, 5 Sept. og 7 Nov. Heſte.

Kjøge, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, førſte Onsd. i hver Maaned med lev. Kreaturer. 11 og 25 Marts ſamt 8 April Heſte og Kvæg;

19 Maj Heſte, Kreaturer og Landprod.; 30 Juli, 17 Sept. og 31 Okt. Kreaturer.

Korsør, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 5 Marts, 9 Juni og 3 Nov. Heſte og Kvæg.

Nykjøbing, anden Onsdag i hver Maaned med Kreaturer. 8 Juni Heſte; 10 Okt. Heſte og Kvæg.

Næſtved, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Tredie Onsdag i hver Maaned Heſte, Kvæg og Kreaturer.

Præſtø, anden Tirsdag i hver Maaned Heſte, Kvæg, Faar og Svin.

Ringſted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; førſte Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 10 og 24 Marts, 14 April og 19 Maj Heſte og Kvæg; 25 Juni og 22 Sept. Kreaturer; 20 Okt. Heſte og Kvæg; 19 Nov. Kvæg.

Roskilde, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; førſte Mandag i hver Maaned (hvis Helligdag, den følgende Mandag) Torvedag med lev. Kreaturer. 6 og 20 Marts og 3 April Heſte og Kvæg; 15 Maj Kreaturer; 24 Juli Heſte og Kvæg; 18 Sept. og 3 Nov. Kreaturer.

Ruds-Vedby, 1 April og 1 Okt. Kreaturer.

Rønne, Torvedag hver Onsdag og Lørdag.

Skibby, 13 Marts og 7 Okt. Kreaturer.

Skjelſkør, Torvedag hver Fredag. 14 Febr., 2 og 30 Marts ſamt 14 April Heſte og Kvæg; 22 Maj Heſte, Kvæg og Landmandens Husflidsprodukter; 23 og 24 Juni Kreaturer; 21 Sept. Heſte, Kvæg og Frugt; 26 Okt., 16 Nov. og 16 Dec. Heſte og Kvæg.

Slagelſe, førſte Onsdag i hver Maaned Torved. med lev. Kreaturer. 12 og 26 Marts, 16 April, 12 Maj, 9 og 10 Juli, 5 Okt. ſamt 9 og 10 Nov. Heſte og Kvæg.

Slangerup, 7 April, 14 Maj og 15 Juni Kreaturer; 30 Nov. Heſte og Kvæg.

Sorø, 9 Sept., 14 Okt., 11 Nov. og 9 Dec. Torvedag med Heſte, Kvæg og Kreaturer. 13 og 27 Marts, 17 April og 16 Maj Heſte og Kvæg; 30 Juni Kreaturer; 26 Sept. Heſte og Kvæg; 6 Nov. Kreaturer.

Stege, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 23 Marts, 12 og 13 Okt. Heſte og Kvæg.

Storeheddinge, 3 og 17 Marts ſamt 7 April Heſte og Kvæg; 16 Maj og 17 Okt. Heſte.

Tranebjerg p. Samsø, 26 Marts og 1 Okt. Kreaturer.

Tudſe, 21 Sept. Gaaſemarked.

Uggerløſe Kro, 28 April og 12 Nov. Heſte og Kvæg.

Veksø, 27 April og 4 Nov. Heſte og Kvæg.

Vordingborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Førſte Fredag i hver Maaned (i Stedet for 5 Juni dog 29 Maj) Marked med Heſte, Kvæg og Kreaturer. Ved Markedet 1 Maj Afkomsmarked for etaarige og ved Markedet 4 September Afkomsmarked for Føl.

Lolland og Falſter.

Maribo, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 3, 17 og 31 Marts og 13 Juni Heſte og Kvæg; 30 Okt. Heſte.

Nakskov, Torvedag hver Lørdag; hver Tirsdag Torvedag med levende

Kreaturer. 26 Febr., 12 og 26 Marts, 6 og 27 Okt. og 10 Nov. Heſte, Kvæg, Svin, Gæs og andet Fjerkræ ſamt Fedevarer.

Nykjøbing, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 28 April, 20 Juli, 6 Okt. og 11 Nov. Heſte og Kvæg.

Nyſted, 19 Marts, 2 April og 19 Septb. Heſte og Kvæg; 2 Nov. Heſte.

Rødby, hver Torsdag Torvedag med alle Slags Landbrugsprodukter undtagen Heſte og Hornkvæg. 24 Febr. og 7 April Heſte og Kvæg; 1 Juli og 19 Okt. Kreaturer; 17 Nov. Heſte og Kvæg.

Sakskjøbing, Torvedag hver Lørdag. 10 og 24 Marts Heſte og Kvæg; 8 Juli og 1 Okt. Kreaturer; 7 Nov. Heſte og Kvæg.

Stubbekjøbing, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 27 Maj og 28 Okt. Heſte og Kvæg.

Fyn, Langeland og Ærø.

Odenſe Amt.

Aarup, 3 Febr., 31 Marts, 13 Maj, 15 Sept. og 11 Nov. Heſte og Kreaturer.

Aſſens, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, førſte Lørdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 19 Febr., 26 Marts, 7 April, 26 Juni, 23 Sept. og 9 Nov. Heſte og Kreaturer.

Bogenſe, Torvedag hver Torsdag, førſte Torsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den anden Torsdag, med lev. Kreaturer. 16 Febr. Heſte; 12 og 24 Marts og 12 Maj Heſte og Kreaturer; 2 Juli Heſte; 29 Sept., 10 Nov. og 15 Dec. Heſte og Kreaturer.

Ejby Jernbaneſt., 25 Marts og 30 Sept. Heſte og Kreaturer.

Glamsbjerg, 19 Marts, 5 Maj og 13 Okt. Heſte og Kreaturer.

Kappendrup, 15 Okt. Heſte og Kreaturer.

Kjerteminde, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, førſte Fredag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 6 Marts Heſte; 21 Marts, 8 Juni, 17 Okt. og 25 Nov. Heſte og Kreaturer.

Middelfart, Torvedag hver Tirsdag og Fredag, førſte Tirsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 18 Febr., 13 Marts, 4 og 15 April, 7 Juli, 24 Sept. og 5 Nov. Heſte og Kreaturer.

Odenſe, Torvedag hver Mandag, Onsdag og Lørdag. Hver Mandag Marked med Kreaturer (eller, hvis Helligdag, den paafølgende Onsdag). 19 Jan., 23 Febr., 16 Marts, 20 April, 18 Maj, 15 Juni, 13 Juli (St. Knud), 17 Auguſt, 14 Sept., 12 Okt, 16 Nov. og 21 Dec. Heſte.

Skamby, 16 April Heſte og Kreaturer.

Svendborg Amt.

Brobyværk, 30 Marts og 21 Okt. Heſte og Kreaturer.

Egeſkov, 16 Sept. Heſte og Kreaturer.

Faaborg, Torvedag hver Tirsdag, Torsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned, undtagen Juni, Juli og Aug., med lev. Kreaturer. 12 Febr. Heſte; 10 og 28 Marts Heſte og Kreaturer; 20 Juni Heſte; 6 Okt. og 7 Nov. Heſte og Kreaturer.

Heſſelager, 17 April og 26 Okt. Heſte og Kreaturer.

Marſtal, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 29 Maj og 2 Okt. Heſte og Kreaturer.

Nyborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; førſte, tredie og i indtræffende Tilfælde tillige femte Lørdag i hver Maaned fra 1 Okt. til 1 Maj med lev. Kreaturer. 11 og 27 Marts Heſte og Kreaturer; 1 Juli Heſte; 16 Okt. og 13 Nov. Heſte og Kreaturer.

Ringe, 3 April, 30 Maj og 12 Nov. Heſte og Kreaturer.

Rudkjøbing, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 2 April, 19 Juni og 14 Nov. Heſte og Kreaturer.

Svendborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, anden og fjerde Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 4 Marts Heſte; 18 Marts, 1 April, 20 Maj, 20 Juli, 14 Okt., 6 og 26 Nov. Heſte og Kreaturer.

Ærøskjøbing, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 20 Marts, 21 Juli og 8 Okt. Heſte og Kreaturer.

Jylland.

Hjørring Amt.

Aalbæk, 6 Okt. Heſte og Kreaturer.

Agerſted Jernbaneſtation, 30 Sept. Heſte og Kreaturer.

Blokhus, 13 Marts Heſte og Kreaturer.

Dronninglund Jernbaneſtation, 24 April og 5 Okt. Heſte og Kreaturer.

Flauenſkjold, 14 April, 14 Sept. og 6 Nov. Heſte og Kreaturer.

Frederikshavn, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, fra Okt. til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 2 Febr., 16 April, 29 Sept. og 15 Okt. Heſte og Kreaturer.

Halvrimmen Jernbaneſtation, 16 Okt. Heſte og Kreaturer.

Hjallerup, 2 og 30 April Heſte og Kreaturer; 2 og 3 Juni Heſte; 8 og 29 Okt. og 19 Nov. Heſte og Kreaturer.

Hjørring, Torvedag hver Lørdag, i Nov. og Dec. tillige hver Onsdag. Hver Onsdag hele Aaret Marked med lev. Kreaturer. 3 Febr. og 14 Marts Heſte; 4 April Heſte og Kreaturer; 29 Maj og 25 Juni Heſte.

Jetsmark, 1 Okt. Heſte og Kreaturer.

Læsø, 18 April og 12 Sept. Heſte og Kreaturer.

Løkken, 14 April og 9 Okt. Heſte og Kreaturer.

Løkkensvej Kro, 24 Sept. Heſte og Kreaturer.

Sindal, 4 Maj, 25 Sept. og 23 Okt. Heſte og Kreaturer.

Skræm, 10 Sept. Heſte og Kreaturer.

Sæby, Torvedag hver Lørdag. 8 April, 21 Sept. og 13 Okt. Heſte og Kreaturer.

Thieſe, 18 April Heſte og Kreaturer.

Tverſted, 19 Sept. Heſte og Kreaturer.

Veſter Brønderslev, 12 Jan., 9 Febr., 9 Marts, 6 April, 11 Maj, 8 Juni, 13 Juli, 10 Aug., 7 Sept., 12 Okt., 9 Nov. og 14 Dec. Heſte og Kreaturer.

Øſter Svendſtrup, 3 April Heſte og Kreaturer; 26 Juni Heſte.

Øſter Vraa, 31 Marts og 17 Okt. Heſte og Kreaturer.

Aalborg Amt.

Aabybro, 20 April, 22 Maj og 17 Sept. Heſte og Kreaturer.

Aalborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Tirsdag Marked med lev. Kreaturer (Hornkvæg, Faar og Svin). 5 Febr. og 17 Marts Heſte; 22 Sept., 21 Okt. og 8 Dec. Heſte og Kreaturer.

Aars, 10 Febr., 14 April, 28 Maj, 8 Sept., 2 Okt. og 6 Nov. Heſte og Kreaturer.

Bælum, 11 Marts, 17 Okt. Heſte og Kreaturer.

Gudumholm Jernbaneſtation, 6 April og 28 Sept. Heſte og Kreaturer.

Hadſund. 8 April, 11 Maj, 9 Sept. og 7 Okt. Heſte og Kreaturer.

Hals, 28 Sept. Heſte og Kreaturer.

Hvalpſund, 13 Maj og 10 Okt. Heſte og Kreaturer.

Løgſtør, Torvedag hver Lørdag; ſidſte Tirsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 7 April, 22 Juli, 19 Sept., 19 Okt. og 23 Nov. Heſte og Kreaturer.

Nibe, Torvedag hver Mandag og Fredag, anden og tredie Mandag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 7 Marts, 29 April, 14 Sept., 6 Okt. og 7 Nov. Heſte og Kreaturer.

Nørre Sundby, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; hver Tirsdag fra Okt. til Faſtelavn Torvedag med Kreaturer. 4 Febr., 16 Marts, 25 April, 9 og 20 Okt. Heſte og Kreaturer.

Skjørping, 15 Jan., 11 Febr., 12 Marts, 15 April, 14 Maj, 11 og 30 Juni, 23 Sept., 22 Okt., 12 Nov. og 9 Dec. Heſte og Kreaturer.

Ulſtrup (Hornum Jernbaneſtation), 14 Jan., 10 Marts, 29 Juni, 21 Sept. og 7 Dec. Heſte og Kreaturer.

Veſter Haſſing, 1 April og 16 Sept. Heſte og Kreaturer.

Thiſted Amt.

Bjerget, 31 Marts og 30 Sept. Heſte og Kreaturer.

Fjerritslev, 8 April, 23 Juli og 13 Okt. Heſte og Kreaturer.

Hurup, 6 Febr. Heſte og Kreaturer; 4 Juni Heſte; 7 Sept. Heſte og Kreaturer.

Hvidbjerg, 21 April og 3 Okt. Heſte og Kreaturer.

Hørdum Jernbaneſtation (før Koldby), 23 April og 1 Okt. Heſte og Kreaturer.

Nykjøbing, Torvedag hver Lørdag, hver anden Lørdag mellem Mikkelsdag og Jul med lev. Kreaturer. 9 Febr. Heſte og Kreaturer; 10 Marts Heſte; 27 April Heſte og Kreaturer; 8 Juni Heſte; 25 Juli, 26 Sept. og 16 Okt. Heſte og Kreaturer.

Thiſted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 2 Jan. Heſte og Kreaturer; 7 Febr. og 9 Marts Heſte; 15 April og 11 Maj Heſte og Kreaturer; 6 Juni Heſte og Uld; 30 Juni, 9 Sept. og 2 Okt. Heſte og Kreaturer; 14 Okt. Heſte, Kreaturer og Uld (Store Onsdag).

Vilſund, 14 April og 24 Juli Heſte og Kreaturer.

Øsløs, 27 Juni Heſte.

Viborg Amt.

Aaleſtrup, 18 Marts, 22 April, 17 Sept. og 24 Nov. Heſte og Kreaturer.

Ans, 5 Maj og 25 Sept. Heſte og Kreaturer.

Bjerringbro, førſte Torsdag i hver Maaned (i Januar dog Fredag den 2) Marked med Heſte og Kreaturer.

Kjellerup, 8 April, 11 Maj, 30 Sept. og 22 Okt. Heſte og Kreaturer.

Knudſtrup, 25 Juni Heſte og Kreaturer.

Selde, 23 April og 24 Sept. Heſte og Kreaturer.

Skals, 17 April og 26 Sept. Heſte og Kreaturer.

Skive, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 5 Jan., 10 Febr., 11 Marts, 17 April og 14 Maj Heſte og Kreaturer; 9 Juni Heſte; 27 Juli, 12 Sept., 5 Okt. og 19 Nov. Heſte og Kreaturer.

Stoholm, 19 Maj og 23 Sept. Heſte og Kreaturer.

Ulſtrup Jernbaneſt., 20 Maj og 22 Sept. Heſte og Kreaturer.

Viborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, ſidſte Lørdag i hver Maaned (dog ikke Pinſelørdag) og fra Mikkelsdag til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 6 Jan. Heſte; 11 Febr., 19 Marts, 18 April, 2 og 23 Maj, 27 Juni (Snapſtingsmarked), 28 Juli, 28 og 29 Sept. (Toftemarked), 24 Okt., 28 Nov. og 19 Dec. Heſte og Kreaturer.

Randers Amt.

Allingaabro, 20 Febr., 3 April, 4 Maj, 24 Juli, 8 Sept. og 16 Okt. Heſte og Kreaturer.

Ebeltoft, 10 Febr., 19 Marts, 25 Juni og 24 Sept. Heſte og Kreaturer.

Gjerlev, 29 April og 9 Okt. Heſte og Kreaturer.

Glæsborg, 21 April og 1 Okt. Heſte og Kreaturer.

Grenaa, Torvedag hver Lørdag. 6 Febr., 18 Marts, 2 Juli, 2 Okt. og 10 Nov. Heſte og Kreaturer.

Havndal, 30 April, 29 Juli, 2 Okt. og 26 Nov. Heſte og Kreaturer.

Hobro, Torvedag hver Fredag. 16 Jan., 12 Febr., 13 Marts, 16 April, 15 Maj, 12 Juni, 1 Juli, 14 Aug., 24 og 25 Sept., 23 Okt., 13 Nov. og 10 Dec. Heſte og Kreaturer.

Hylleſted St., 30 Sept. Heſte og Kreaturer.

Kolind, anden Onsdag i Maanederne Januar, Februar, Marts, Maj, Juni, Juli, September, November og December Marked med Heſte og Kreaturer.

Mariager, Torvedag førſte og tredie Torsdag i hver Maaned med Kreaturer. 4 Marts, 14 Juli, 8 Okt. og 11 Nov. Heſte og Kreaturer.

Mørke, 15 Maj og 19 Okt. Heſte og Kreaturer.

Ny Løgten, førſte Onsdag i hver Maaned Marked med Heſte og Kreaturer.

Randers, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, ſidſte Dag med Kreaturer. 7 og 8 Jan, 13, 14 og 28 Febr., 7, 21 og 28 Marts Heſte; 9 Maj Heſte og Kreaturer; 22 og 23 Juni Uld; 3 og 4 Juli Heſte; 11 og 12 Sept. og 3 Okt. Heſte og Kreaturer; 31 Okt. Heſte, Kreaturer og Uld; 14 Nov. og 11 Dec. Heſte og Kreaturer.

Ryom Jernbaneſt. (før Nimtofte), 12 Febr. og 21 Okt. Heſte og Kreaturer.

Rønde, 20 Marts, 22 Sept. og 24 Nov. Heſte og Kreaturer.

Sjelbro, 6 Marts, 23 April, 19 Maj og 29 Okt. Heſte og Kreaturer.

Torup Pakhus, 14 Maj, 10 Juli og 21 Sept. Heſte og Kreaturer.

Truſtrup, anden Onsdag i Maanederne April, Auguſt og Oktober Heſte og Kreaturer.

Aarhus Amt.

Aarhus, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, den ſidſte Dag med lev. Kreaturer. 3, 4 og i indtræffende Tilfælde tillige 5 Onsdag i hver Maaned Marked med Kreaturer (Slagtekvæg). 9 Jan., 16 og 23 Febr., 2, 16, 23 og 30 Marts Heſte; 14 April, 11 Maj, 6 Juli, 20 Okt. og 12 Dec. Heſte og Kreaturer.

Bryrup Jernbaneſt. (før Brads), 13 Maj og 23 Sept. Heſte og Kreaturer.

Brædſtrup, 9 Maj, 25 Juli og 23 Okt. Heſte og Kreaturer.

Hadſten, 27 Marts, 28 April, 7 Sept. og 15 Okt. Heſte og Kreaturer.

Hammel, 29 Jan., 1 og 22 Maj, 31 Juli, 23 Okt. og 7 Dec. Heſte og Kreaturer.

Horſens, Torvedag hver Torsdag (i Faſten dog Onsdag) og hver Lørdag; førſte og tredie Torsdag i hver Maaned ſamt hver Torsdag i Okt., Nov. og Dec indtil Jul med lev. Kreaturer. 12 Jan., 18 og 25 Febr., 4, 18 og 25 Marts og 1 April Heſte; 15 April, 4 Maj, 12 og 13 Juni, 2 og 28 Okt. Heſte og Kreaturer.

Høver Kro, 20 Marts, 4 Maj, 28 Sept. og 19 Nov. Heſte og Kreaturer.

Laasby, 13 Febr. og 2 Juli Heſte og Kreaturer.

Ny Soelbjerg Kro, 27 April og 26 Okt. Heſte og Kreaturer.

Nørre Snede, 17 April og 4 Nov. Heſte og Kreaturer.

Odder, 26 Febr., 2 og 30 April, 30 Juli, 18 Sept. og 17 Nov. Heſte og Kreaturer.

Ry Jernbaneſt., 19 Maj og 21 Okt. Heſte og Kreaturer.

Salten, 7 Juli Heſte og Kreaturer.

Silkeborg, Torvedag hver Lørdag. 21 Febr., 21 Marts, 25 April, 13 Maj, 10 Juni, 8 Juli, 1 og 26 Okt., 26 Nov. og 18 Dec. Heſte og Kreaturer.

Skanderborg, Torvedag hver Fredag, førſte Fredag i hver Maaned ſamt alle Fredage i Faſten og fra 1 Nov. til Jul med lev. Kreaturer. 10 Jan., 17 og 24 Febr., 3, 17, 24 og 31 Marts Heſte; 20 Maj, 11 Juni, 9 Juli, 15 Sept. og 27 Okt. Heſte og Kreaturer.

Truuſt, 12 Maj og 27 Nov. Heſte og Kreaturer.

Tørring, 2 Marts, 12 Maj, 23 Juli, 7 Okt. og 10 Dec. Heſte og Kreaturer.

Vejle Amt.

Brande, 31 Juli og 28 Sept. Heſte og Kreaturer.

Egtved, 4 Maj og 8 Okt. Heſte og Kreaturer.

Fredericia, Torvedag hver Mandag og Torsdag. 14 Jan. Heſte; 14 Marts, 4 April, 6 Maj, 10 Juli, 9 Okt. og 20 Nov. Heſte og Kreaturer.

Give, 23 Marts, 1 Maj, 9 Juni, 11 Sept., 29 Okt. og 23 Nov. Heſte og Kreaturer.

Hornſyld, 27 April og 30 Sept. Heſte og Kreaturer.

Jellinge, 15 Maj og 29 Sept. Heſte og Kreaturer.

Kolding, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. Hver Tirsdag Marked med Kreaturer. 9 Jan., 20 og 27 Febr., 6, 20 og 27 Marts og 3 April Heſte; 30 April, 9 Maj, 22 Juli, 19 Sept. og 16 Okt. Heſte og Kreaturer.

Sønder Omme, 29 April og 26 Okt. Heſte og Kreaturer.

Uldum, 28 April og 1 Okt. Heſte og Kreaturer.

Vandel Jernbaneſtation, 29 Maj og 19 Okt. Heſte og Kreaturer.

Vejle, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, hver Onsdag fra 1 Nov. indtil Jul ſamt anden Onsdag i hver Maaned med lev Kreaturer. 13 Jan., 19 og 26 Febr., 5, 19 og 26 Marts og 2 April Heſte; 16 April, 5 Maj, 15 Juni, 3 og 30 Okt. Heſte og Kreaturer.

Ringkjøbing Amt.

Bording Jernbaneſt., 2 Nov. Heſte og Kreaturer.

Bækmarksbro, 22 April og 7 Okt. Heſte og Kreaturer.

Dalager, 15 April og 3 Sept. Heſte og Kreaturer.

Haderup, 9 Marts og 21 Sept. Heſte og Kreaturer.

Herning, 20 Febr., 14 Marts, 14 April, 16 Maj, 26 Juni, 4 og 5 Sept., 10 Okt. og 9 Dec. Heſte og Kreaturer.

Holſtebro, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag, hver anden Tirsdag fra anden Tirsdag efter Oktobermarkedet indtil Jul med Kreaturer. 3 Jan. Heſte og Kreaturer; 16 Febr. Heſte; 12 Marts, 25 April, 9 Maj, 11 Juni, 29 Juli, 14 Sept., 8 Okt. og 21 Nov. Heſte og Kreaturer.

Kibæk Jernbaneſt., 13 Maj og 10 Nov. Heſte og Kreaturer.

Lemvig, Torvedag hver Lørdag. 14 Febr. Heſte; 21 April, 10 Juni, 31 Aug., 6 Okt. og 20 Nov. Heſte og Kreaturer

Ramme, 1 Sept. Heſte og Kreaturer.

Ringkjøbing, Torvedag fra Paaſke til Mikkelsdag Lørdag, ellers Onsdag. 17 Febr. Heſte; 30 April, 12 Juni, 30 Juli, 1 Sept. og 12 Okt. Heſte og Kreaturer.

Skjern, 14 Febr. Heſte og Kreaturer; 20 Marts og 1 Aug. Heſte.

Struer, 1 April og 11 Sept. Heſte og Kreaturer.

Tarm Jernbaneſt., 4 Maj, 16 Sept. og 13 Okt. Heſte og Kreaturer.

Thim, 16 Nov. Heſte og Kreaturer.

Ulfkær, 29 April, 2 Sept. og 22 Okt. Heſte og Kreaturer.

Videbæk, 9 Marts, 27 Juni og 24 Okt. Heſte og Kreaturer.

Vinderup, 5 Maj og 7 Okt. Heſte og Kreaturer.

Ribe Amt.

Ansager, 9 Maj og 10 Okt. Heſte og Kreaturer.

Bramminge (før Aalbæk Mølle), 22 April og 12 Okt. Heſte og Kreaturer.

Bække, 18 Sept. Heſte og Kreaturer.

Esbjærg, Torvedag hver Lørdag. Hver Onsdag hele Aaret Marked med Kreaturer.

Foldingbro, 23 April, 20 Maj og 22 Okt. Heſte og Kreaturer.

Grindſted, 24 Juni og 10 Sept. Heſte og Kreaturer.

Holſted, 15 Jan., 16 April, 31 Aug. og 18 Nov. Heſte og Kreaturer.

Nørre Nebel, 24 April og 15 Sept. Heſte og Kreaturer.

Ribe, Torvedag hver Lørdag. 19 Febr., 14 Marts, 21 og 28 April, 5, 12 og 19 Maj, 15 Juni, 4 Aug. og 5 Sept. Heſte og Kreaturer; 1 Okt. Føl; 6, 13, 20 og 27 Okt., 3 og 10 Nov. Heſte og Kreaturer.

Vamdrup, 7 Maj og 24 Sept. Heſte og Kreaturer.

Varde, Torvedag hver Torsdag. 18 Febr., 13 og 31 Marts, 27 April, 11 Maj, 13 Juni, 3 Aug., 17 Sept., 14 Okt. og 25 Nov. Heſte og Kreaturer.

Vejen, 29 April, 26 Juni og 16 Sept. Heſte og Kreaturer.

Vorbaſſe, 15 April og 5 Aug. Heſte og Kreaturer.

Ølgod, 25 April og 28 Okt. Heſte og Kreaturer.

Fortegnelſe over de for Kongerigets Beboere vigtigſte Heſte- og Kreaturmarkeder i Hertugdømmerne.

K betyder Kvæg; H betyder Heſte.

I Hertugdømmerne maa paa Kvægmarkederne falholdes Heſte og andre Husdyr.

Slesvig.

Aabenraa 24 Febr., 10 Marts, 29 April, 6 Maj, 21 Juli, 5 og 20 Okt. og 16 Dec. K. **Arnum** 1 Maj og 2 Okt. K Træv. **Bollerslev** 29 April og 6 Okt. K. **Broager** 19 Maj og 3 Nov. K. **Fjølde** 15 April og 14 Sept. K. **Flensborg** 3 Febr., hver Fredag i April og Maj, 14 April, 14 Juli, 11 Sept. 22 (2) og 29 Okt., 5 og 12 Nov. K. **Gram** 13 Maj og 21 Okt. K Træv. **Haderslev** 8 Jan. og hver Mand. fra 23 Febr. til 22 Juni (hvis Helligd. Tirsdag) og fra 21 Sept til 16 Nov. K. **Hanved** 1 Maj og 29 Sept. K. **Huſum** hver Torsd. fra 1 Jan. til Hansd. og fra Mikkelsd. til 31 Dec. ſamt 6 Jan., 30 Marts, 29 Juni og 21 Sept. K; fra 23 Juni til 2 Adv. hver Tirsd. F. og hver Onsd. K (hvis Helligd., Dagen forud). **Kliplev** 6 April og 9 Sept. K. **Krop** 22 Okt. K. **Langhorn** 25 April og 19 Aug. K. **Lyksborg** 23 Juni K. **Læk** hver Tirsd. f. 24 Febr. til 21 Juli, 18 Maj, 24 Aug., 7 Sep.t, 5, 12, 19 og 26 Okt, 3, 9, 16, 23 og 30 Nov., 7, 14 og 21 Dec. K. **Løgumkloſter** 10 og 24 Marts, 23 April, 2 Maj, 16 Juni, 18 Juli, 18 Aug. og 3 Okt. K. **Nybøl** 29 Jan., 27 April, 4 Maj, 18 Juni, 19 Okt. og 2 Nov. K. **Skjærbæk** 29 April og 14 Okt. K Træv. **Slesvig** 9 Jan., 11 Marts, 14, 21 og 28 April, 5 og 12 Maj, 7 Sept. (2), 23 og 30 Okt. og 6 Nov. K. **Sønderbrarup** 30 April, 27 Juli (2) og 14 Okt. K. **Toftlund** 28 April og 30 Sept. K Træv. o. ſ. v. **Tønder** 9 Jan., hver Fred. fra 27 Febr. til 29 Maj og fra 3 Juli til 11 Dec. K. **Tønning** hver Onsd. fra 1 Juli til 11 Nov., 21 Aug., 10 Sept., 12, 19, 26 Okt. og 2 Nov. K.

Holſten.

Altona hver Mand. og Onsd. K. **Bramſtedt** 27 April (2) K; 26 Okt. (2) HK. **Elmshorn** 28 April K, 30 Septb. H, 2 Nov. K. **Heide** 17 Marts H; 29 April og 6 Maj K; 8 Juli H; 24 Sept. K; 29 Dec. H. **Itzehoe** 12 Marts og 1 Sept. H; 17 April, 7 Sept. og 28 Okt. K. **Neumünſter** 30 April, 20 Aug. og 20 Okt. HK. **Neuſtadt** 28 Sept. HK.

Planeterne i Aaret 1903.

Merkur er i Almindelighed Solen ſaa nær, at den ikke kan ſes med blotte Øjne. Den 17de Januar, 10de Maj, 7de September og ſidſte December er den længſt øſt for Solen og gaar omkring diſſe Dage ned henholdsvis $1^3/_4$, $2^1/_2$, $^1/_4$ og $1^1/_2$ Time efter Solen. Den 28de Februar, 28de Juni og 19de Oktober er den længſt veſt for Solen og ſtaar omkring diſſe Dage op henholdsvis $^3/_4$, 1 og 2 Timer før Solen.

Venus er i Aarets førſte 8 Maaneder Aftenſtjerne. Ved Aarets Begyndelſe gaar den ned en halv Time efter Solen, men derpaa ſtadig ſenere, midt i Januar 1 Time efter Solen, ſidſt i Februar 2, førſt i April 3, midt i Maj $3^3/_4$, mod Midten af Juni 3 Timer efter Solen. Den 10de Juli er den længſt øſt for Solen, men gaar dog paa Grund af ſin ſydligere Stilling allerede ned $1^3/_4$ Time efter Solen. Den 12te Auguſt ſkinner den ſtærkeſt, men gaar ned $^1/_2$ Time efter Solen. Den 17de September vandrer den inden om Solen over til Morgenhimlen, hvor den ſidſt i September ſtaar op 1 Time før Solen, midt i Oktober 3 Timer før Solen. Den 25de Oktober ſkinner den ſtærkeſt og ſtaar op 4 Timer før Solen. Den 28de November er den længſt veſt for Solen og ſtaar op $4^3/_4$ Time før denne. Ved Aarets Slutning ſtaar den op 4 Timer før Solen.

Mars ſtaar ved Aarets Begyndelſe op ved Midnat, derpaa ſtadig tidligere. Den 29de Marts er den modſat Solen, oppe hele Natten og ved Midnat i Syd 34 Gr. over Kjøbenhavns Horizont. Mod Slutningen af April ſes den i Syd Kl. 10 Aften. Midt i Maj gaar den ned Kl. 3 Morgen, ſidſt i Juni ved Midnat, ſidſt i Auguſt Kl. 9 Aften, midt i Oktober Kl. 7 Aften, i November Kl. $6^1/_2$ Aften, ved Aarets Slutning Kl. 7 Aften. Mars er ved Aarets Begyndelſe 25 Mill. Mile fra Jorden og nærmer ſig denne, idet den tiltager i Glans. Førſt i April er den Jorden ſaa nær, ſom den denne Gang kan komme, 13 Mill. Mile, og lyſer ſtærkeſt. Fra da af fjerner den ſig og aftager i Glans. Ved Aarets Slutning er dens Afſtand fra Jorden 41 Mill. Mile. Mars, der er let kendelig ved ſin røde Glans, ſes fra Aarets Begyndelſe indtil midt i Auguſt i Stjernebilledet Jomfruen, mellem hvis Stjerner den fra midt i Februar til midt i Maj vandrer veſtpaa, ellers øſtpaa. Paa denne Vandring paſſerer den den 11te Januar tæt ſyd forbi Jomfruens Stjerne Gamma, den 26de Marts tæt nord forbi ſamme Stjerne, den 10de April nord forbi Jomfruens Stjerne Eta, den 13de Juni ſyd forbi ſamme Stjerne, den 28de Juni ſyd forbi førnævnte Stjerne Gamma og den 23de Juli nord forbi Jomfruens Hovedſtjerne Spica. Fra midt i Auguſt til Aarets Slutning gennemløber Mars i øſtlig Retning Stjernebillederne Vægten, Skorpionen, Skytten og Stenbukken. Den 20de December ſes Mars tæt ſyd for Saturn; de gaar begge ned $3^1/_4$ Time efter Solen.

Jupiter gaar ved Aarets Begyndelſe ned $3^1/_2$ Time efter Solen, ſidſt i Januar allerede $1^1/_2$ Time efter Solen. Den 19de Februar paſſerer den bag om Solen over paa Morgenhimlen, hvor den dog længe holder ſig ſkjult i Morgenrøden. Midt i Maj ſtaar den op $1^1/_2$ Time før Solen, ſidſt i Juni ved Midnat, ſidſt i Juli Kl. 10 Aften, ſidſt i Auguſt Kl. 8 Aften. Den 12te September er den modſat Solen, oppe hele Natten og ved Midnat i Syd 28 Gr. over Kjøbenhavns Horizont. Den ſes derpaa ſtadig tidligere i Syd, midt i Oktober Kl. 10 Aften, midt i November Kl. 8 Aften, ved Aarets Slutning Kl. 5 Eftm Den gaar ned i V. $5^1/_2$ Time efter at have været i Syd. Jupiter vandrer i Januar Maaned øſtpaa mellem Stenbukkens Stjerner. I Maj—December ſes den i Vandmanden, mellem hvis Stjerner den fra midt i Juli til midt i November vandrer veſtpaa, ellers øſtpaa. Jupiter ſes den 30te Januar tæt nord for Venus; de gaar begge ned $1^1/_2$ Time efter Solen.

Saturn paſſerer den 21de Januar bag om Solen over paa Morgenhimlen, hvor den dog længe holder ſig ſkjult i Morgenrøden. Sidſt i April ſtaar den op 2 Timer før Solen, førſt i Juni ved Midnat. Den 30te Juli er den modſat Solen, oppe hele Natten og ved Midnat i Syd 15 Gr. over Kjøbenhavns Horizont. Den ſes derpaa ſtadig tidligere i Syd, midt i September Kl. 9, ſidſt i Oktober Kl. 6 Aften, og gaar ſtadig ned i SV. 4 Timer efter, at den har været i Syd. Ved Aarets Slutning gaar den allerede ned $2^3/_4$ Time efter Solen. Saturn opholder ſig hele Aaret i Stenbukken, mellem hvis Stjerner den fra midt i Maj til førſt i Oktober vandrer veſtpaa, ellers øſtpaa.

Paa undertegnede Forlag udkommer:

„Den nye Almanak“

for Aaret 1903.

Denne Almanak indeholder en Mængde udmærkede Fortællinger, rigeligt forsynede med smukke Billeder.

Almanakken faas i tre Størrelser til 50 Øre, 75 Øre og 1 Kr.

N. C. Roms Forlagsforretning,
Jernbanegade 5. Kjøbenhavn B.

Paa undertegnede Forlag udkommer:

Den nye Husmands-Almanak

for Aaret 1903.

Redigeret af **A. Kristensen,**
Lærer i Sønder Tranders ved Aalborg.

Denne ny Almanak indeholder en Mængde fortrinlige Afhandlinger til Nytte for Husmandsstanden og anbefales paa det bedste til alle fremadstræbende Husmænd.

Almanakken udgør 144 Sider i smukt Billedomslag og koster 60 Øre.

N. C. Roms Forlagsforretning,
Jernbanegade 5, Kjøbenhavn B.

Drægtigheds-Tabel

beregnet for hver Uge i Aaret.

Drægtighedens Begyndelse.		Drægtighedens Ende.							
		Hopper, 336 Dage.		Køer, 281 Dage.		Faar, 153 Dage.		Svin, 113 Dage.	
Januar	1.	Decbr.	2	Oktober	8	Juni	2	April	23
—	8.	—	9	—	15	—	9	—	30
—	15.	—	16	—	22	—	16	Maj	7
—	22.	—	23	—	29	—	23	—	14
—	29.	—	30	Novbr.	5	—	30	—	21
Februar	5.	Januar	6	—	12	Juli	7	—	28
—	12.	—	13	—	19	—	14	Juni	4
—	19.	—	20	—	26	—	21	—	11
—	26.	—	27	Decbr.	3	—	28	—	18
Marts	5.	Februar	3	—	10	August	4	—	25
—	12.	—	10	—	17	—	11	Juli	2
—	19.	—	17	—	24	—	18	—	9
—	26.	—	24	—	31	—	25	—	16
April	2.	Marts	3	Januar	7	Septbr.	1	—	23
—	9.	—	10	—	14	—	8	—	30
—	16.	—	17	—	21	—	15	August	6
—	23.	—	24	—	28	—	22	—	13
—	30.	—	31	Februar	4	—	29	—	20
Maj	7.	April	7	—	11	Oktober	6	—	27
—	14.	—	14	—	18	—	13	Septbr.	3
—	21.	—	21	—	25	—	20	—	10
—	28.	—	28	Marts	4	—	27	—	17
Juni	4.	Maj	5	—	11	Novbr.	3	—	24
—	11.	—	12	—	18	—	10	Oktbr.	1
—	18.	—	19	—	25	—	17	—	8
—	25.	—	26	April	1	—	24	—	15
Juli	2.	Juni	2	—	8	Decbr.	1	—	22
—	9.	—	9	—	15	—	8	—	29
—	16.	—	16	—	22	—	15	Novbr.	5
—	23.	—	23	—	29	—	22	—	12
—	30.	—	30	Maj	6	—	29	—	19
August	6.	Juli	7	—	13	Januar	5	—	26
—	13.	—	14	—	20	—	12	Decbr.	3
—	20.	—	21	—	27	—	19	—	10
—	27.	—	28	Juni	3	—	26	—	17
Septbr.	3.	August	4	—	10	Februar	2	—	24
—	10.	—	11	—	17	—	9	—	31
—	17.	—	18	—	24	—	16	Januar	7
—	24.	—	25	Juli	1	—	23	—	14
Oktober	1.	Septbr.	1	—	8	Marts	2	—	21
—	8.	—	8	—	15	—	9	—	28
—	15.	—	15	—	22	—	16	Februar	4
—	22.	—	22	—	29	—	23	—	11
—	29.	—	29	August	5	—	30	—	18
Novbr.	5.	Oktober	6	—	12	April	6	—	25
—	12.	—	13	—	19	—	13	Marts	4
—	19.	—	20	—	26	—	20	—	11
—	26.	—	27	Septbr.	2	—	27	—	18
Decbr.	3.	Novbr.	3	—	9	Maj	4	—	25
—	10.	—	10	—	16	—	11	April	1
—	17.	—	17	—	23	—	18	—	8
—	24.	—	24	—	30	—	25	—	15

Geders Drægtighedstid er lig Faarenes.

Paa undertegnede Forlag udkommer for 1903:

P. Holt: Lommebog for Landmænd

38. Aargang.

Denne overordentlig udbredte Lommebog indeholder blandt andet følgende **særdeles nyttige,** og for enhver driftig Landmand for en stor Del **uundværlige Meddelelser, Tabeller, Regnskabs- og Noteringsblade.**

Kalender for 1903. Markedsfortegnelse. Det danske Kongehus. Statsraadet. Rigsdagens Medlemmer. Landboforeninger og landøkonomiske Selskaber. Statsdyrskuekommissionen. Statens landøkonomiske Konsulenter. Institutioner og Foreninger m. v. af særlig Interesse for Landmænd. Kandidater, afgaaede fra den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Landbo- og Folkehøjskoler. Om Landøkonomibygningers Opførelse og Indretning. Fodringsmidlernes gennemsnitlige Indhold af fordøjelige Bestanddele. Fodernormer for Husdyrene. Grosserersocietetets Notering for fineste Smør. Dansk Frøkontrols Gennemsnitstal. Græsmarkers Behandling. Frøblandinger m. m. Samling af Midler mod Sygdomme hos Husdyrene. Aldersgrænsen for Pattedyr. Parringsforholdet og Parringsdriftens Varighed. Drægtighedskalender. Fordeling af Danmarks Jordbrug efter Størrelsen af deres Hartkorn. Mængden og Værdien af Danmarks Ind- og Udførsel af Smør og andre Fedevarer, Kreaturer og Kornvarer. Kapitelstaksterne. Vejrforholdene i Danmark. Mønt-, Maal- og Vægtforhold i Ind- og Udland. Omsætning af udenlandske Mønt-, Maal-, Vægt- og Prisforhold til tilsvarende Forhold i Danmark. Forholdet mellem den hollandske og den danske eller engelske Kornvægt. Omsætning af engelske Smørpriser pr. Centweight til danske Priser pr. Pd. Beregning af runde Træers Kubikindhold. Forholdet mellem forskellige faste og flydende Legemers Rumfang og Vægt. Annuitets-, Amortisations- og Rente-Tabeller. Udtog af Jagtlovgivningen. Om Stempellovgivningen. Post- og Telegramtakster. Jernbane-Persontakster

Noteringskalender for 1903. Tabeller til Optegnelser vedkommende Jordbruget og Mejeriet samt en hel Del andre nyttige Regnskabs- og Noterings-Tabeller.

Holts Lommebog for Landmænd 1903

koster indb. i Shirtingsbind 1 Kr. 75 Øre, i Læderbind 2 Kr.

P. Holts Lommebog for Forretningsfolk.

26de Aargang for 1903

udgør en hel lille Statskalender med mangfoldige af enhver Forretningsmand og **Privatmand** ofte savnede Oplysninger.

Pris indb. i Shirtingsbind 1 Kr. 75 Øre, i Læderbind 2 Kr.

Faas gennem alle Landets Boglader.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Festkalender til Folkets Almanak.

1903—1925.

Aar	Fastelavn	Paaskedag	Alm. Bededag	Chr. Himmelfartsd.	Pinsedag	I. Søndag i Advent
1903	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.
1904	14 Febr.	3 April	29 April	12 Maj	22 Maj	27 Novbr.
1905	5 Marts	23 April	19 Maj	1 Juni	11 Juni	3 Decbr.
1906	25 Febr.	15 April	11 Maj	24 Maj	3 Juni	2 Decbr.
1907	10 Febr.	31 Marts	26 April	9 Maj	19 Maj	1 Decbr.
1908	1 Marts	19 April	15 Maj	28 Maj	7 Juni	29 Novbr.
1909	21 Febr.	11 April	7 Maj	20 Maj	30 Maj	28 Novbr.
1910	6 Febr.	27 Marts	22 April	5 Maj	15 Maj	27 Novbr.
1911	26 Febr.	16 April	12 Maj	25 Maj	4 Juni	3 Decbr.
1912	18 Febr.	7 April	3 Maj	16 Maj	26 Maj	1 Decbr.
1913	2 Febr.	23 Marts	18 April	1 Maj	11 Maj	30 Novbr.
1914	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.
1915	14 Febr.	4 April	30 April	13 Maj	23 Maj	28 Novbr.
1916	5 Marts	23 April	19 Maj	1 Juni	11 Juni	3 Decbr.
1917	18 Febr.	8 April	4 Maj	17 Maj	27 Maj	2 Decbr.
1918	10 Febr.	31 Marts	26 April	9 Maj	19 Maj	1 Decbr.
1919	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1920	15 Febr.	4 April	30 April	13 Maj	23 Maj	28 Novbr.
1921	6 Febr.	27 Marts	22 April	5 Maj	15 Maj	27 Novbr.
1922	26 Febr.	16 April	12 Maj	25 Maj	4 Juni	3 Decbr.
1923	11 Febr.	1 April	27 April	10 Maj	20 Maj	2 Decbr.
1924	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1925	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.

En Solstraale.

En venlig Straale fra den gyldne Morgensol trængte sig ind ad det lille Kvistvindue og skinnede netop paa den lynsnare Naal paa en Symaskine. En ung Kone sad ivrigt syende foran den. Af og til kastede hun et Blik til Uret; en Bunke tilklippet Linned laa paa Bordet.

»I Dag skal jeg aflevere mit Arbejde,« hviskede hun hovedrystende, »og jeg kan umulig faa det færdigt til Kl. 4 i Eftermiddag.«

Solstraalen svippede hen over hendes flittige Hænder og smilede til hende.

»Hvad Verden mangler, er Folk med Solstraaler i Øjet,« havde den unge Kone læst et eller andet Sted, og uvilkaarlig faldt hende det Ord i Sinde, medens den lille gyldne Solstraale strejfede hendes Ansigt.

»Mon virkelig Solstraaler i Øjet kan hjælpe til at arbejde med et gladere Sind?« tænkte hun; »saa vil jeg dog prøve paa det,« og med nyt Mod traadte hun atter sin Naal.

»Har De lidt kogende Vand, Nabo?« lød det henne fra Døren; »jeg har ikke Ild paa, og Grete vil gerne have en Kop Kaffe, saa drikker jeg paa mit Bysted.«

Det var en gammel Kone, som boede ved Siden af, der temmelig spagfærdig udtalte sig saaledes. Til andre Tider vilde den unge Kones Ansigt være bleven lidt gnavent; hun lod sig ikke gerne forstyrre i Arbejdet. Men i Dag skinnede det som en Solstraale, idet hun venligt svarede:

»Det koger derhenne i Kedlen, Mor Line, saa De kan selv hælde paa; jeg har desværre ikke Tid til at hjælpe Dem.«

Da den gamle Kone gik ud ad Døren med den fyldte Kaffekande, havde hun følt det varme Solskin og havde selv faaet en Straale af det i Øjet.

Hun gik hen til det renlige Leje, der var anbragt i et Hjørne af Stuen. En ung, syg Pige laa der, begærlig indsugende den herlige Kaffeduft.

»Blev hun gnaven, Bedstemoder?« spurgte hun ængstlig.

»Ih nej, hun var saa mild og sød; det gjorde mig saa godt,« svarede den gamle.

Solstraalen sprang ind i den blege Piges Hjerte. — Fattiglægen var just ikke nogen særlig blødhjertet Person; han talte sjælden mere end højst nødvendigt til sine Patienter, særlig ikke til de kvindelige. Han var Ungkarl, maaske var det Grunden. Ved sit Morgenbesøg paa Kvisten i Dag var han mer end almindelig fortrædelig. Han maatte skære dybt i den syges Arm og sagde hende det uden Spor af Medlidenhed, skønt et Par blaa Øjne hvilede bønligt paa ham.

»Mange Tak, Hr. Doktor!« sagde den unge Pige, idet han forbandt Armen.

»De lader til at være vel til Pas i Dag.« Lægen sagde dette for dog at sige noget; det var jo da forunderligt, at Pigebarnet takkede ham; han havde dog jo kun voldt hende Pine.

Grete tænkte paa den venlige Naboerske, paa Bedstemoderens glade Smil og svarede: »Folk er saa gode imod mig.«

Da Lægen traadte ind i sin Forstue, havde han en Solstraale i Blikket. Hans gamle Husholderske kom ham i Møde med forgrædt Ansigt. Hun havde for tre Dage siden bedt sig fri for at kunne se til sin syge Søster; men Doktoren havde givet hende et fortrædeligt Afslag; hun vidste jo, at han ikke holdt af at spise paa Hotellet. Han stod netop og tænkte paa sin taknemmelige Patient, da Husholdersken hjalp ham Frakken af.

»Jeg har betænkt mig, Mine; De maa gerne rejse,« sagde han. Hun trykkede hans Haand, saa det gjorde ondt i den. Hendes Ansigt straalede, da hun igen kom ud i Køkkenet; der var en Solstraale over det. Inden for Døren stod en lille, fattig Pige. Mine havde lige været i Færd med at vise hende bort, da Doktoren ringede, og Barnet var saa bleven staaende.

»Der har du min Middagsmad; jeg er mæt.« Med disse Ord pakkede Mine Barnets Kurv fuld af gode Sager.

»Mor, Mor, jeg har Suppe og Kød og Kartofler!« jublede den lille Pige, idet hun dækkede sine Herligheder op for den syge Moder. Den blege, udtærede Kvinde udbrød i Lovtaler over de gode Mennesker. Og Solstraalen sænkede sig over hendes Leje og varmede hendes Hjerte.

Der er saa mange Solstraaler; men hvem er rede til at opsamle dem og lade dem gaa videre?

Jep Krinkels Pengepotte.

Af Palle Juel.

Med Tegninger af Poul Steffenſen.

Det var en Aften i Efteraaret 1658; den ſvindende Sol kaſtede ſit ſidſte Strejflys hen over Markerne, over de ſmaa Lunde, over Gaardene og Hytterne, der ligeſom knugedes mod Jorden af de høje Straatage, ſaa Murene næppe nok havde Mandshøjde. Saa fredeligt og kønt laa alt i det rødgyldne Lys, gennem den ſtille Luft klang Byhyrdens Horn, medens han drog ned gennem Fenſtrup Gade, drivende Kvæget forbi Bytræet, hvor næſten alle de Fenſtrup Mænd var forſamlede. Faa og knappe var Ordene, der faldt mellem dem, thi Tiderne var onde og vel mange Tanker værd.

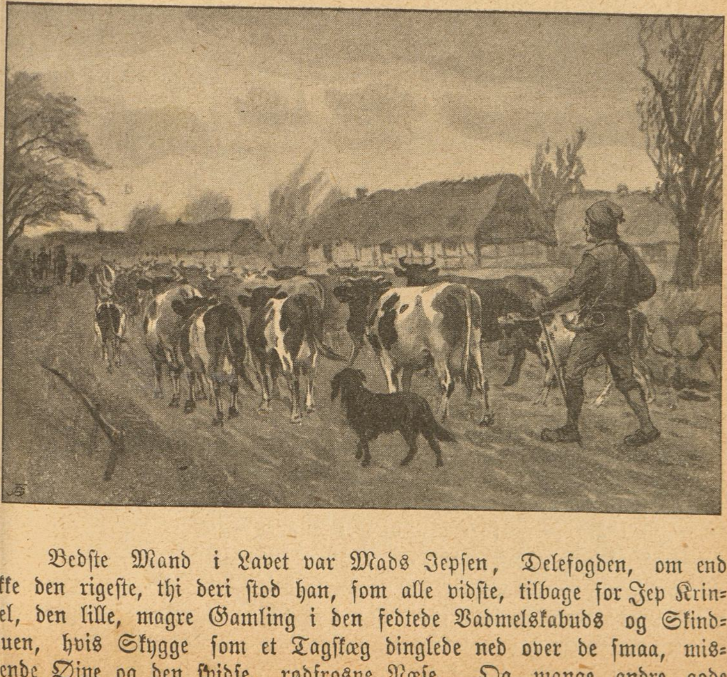

Bedſte Mand i Lavet var Mads Jepſen, Delefogden, om end ikke den rigeſte, thi deri ſtod han, ſom alle vidſte, tilbage for Jep Krinkel, den lille, magre Gamling i den fedtede Vadmelskabuds og Skindhuen, hvis Skygge ſom et Tagſkæg dinglede ned over de ſmaa, misſende Øjne og den ſpidſe, rødfroſne Næſe. Og mange andre gode

Mænd var hin Aften ſamlede under Byens Træ, da Delefogden havde ſkikket dem Bud, at han kunde berette de ſaare drøvelige og haarde Tidender, han havde ſpurgt fra Viborg By, hvor tvende ſvenſke Regimenter med Mørſere og alt fuldſtændigt Krigsgeryſt havde ſlaget Lejr.

„I ſer, I gode Mænd, at vi kan varte Svenſken herud førre Syvnten er runden,“ ſluttede han.

„Ja, idel ondt er det, man hører,“ ſagde Anders fra Bøthuſene og ſtrøg ſit ſtride, ſorte Skæg.

„Da har du visſelig ej Skjel at kære over Tiderne ſom vi andre,“ bed Jep Krinkel ham af, „du kan hartad ej forlore andet end dine Unger, dem, du har Hytten fuld af; tifold værre for dem, ſom ejer Gods at tage Vare paa.“

„Hm, hm, Jep ſiger Sanden,“ mumlede en af de andre, „det var faſt bedſt at være ejeløs i disſe ſlemme Dage.“

Delefogden havde ſendt Jep Krinkel et vredt Blik, han tyktes, det var grimt ſagt.

„Anders har forviſt mere at miſte end du, Jep, ſaaviſt Gud Almægtige har ſkabt Menneſkene udi ſin egen Lignelſe, meden jordiſk Gods og Guld ikkun geraadede os til Fald og Fordærv udi en Kalvs Lignelſe, efterſom det berettes i den hellige Skrift, da Jødefolket vandrede udi Ørken.“

„Bedre at have Hul i ſin Pung, end i ſit Rygte,“ buſede det ud af Anders.

„Hvad ſiger du med de Ord?“ raabte Jep og drejede ſig om mod ham.

„Aa, du er vel ej ſaa ſtarblind, at du intet har ſet din Anne og Tatterkirſtens Gunde — —“

„Naa, naa, I gode Mænd! forgæt mig ej hvisſom vi er ſamlede denne Aften,“ ſøgte Delefogeden at mægle, „dette rører ej fælles Velfærd. Forgæt hvad ſom ſagt er og vord gode Venner.“

„Jeg forgætter intet,“ mumlede Jep, og ſendte Anders et hadefuldt Blik.

Saa begyndte Raadſlagningen atter; det var ganſke mørkt, da de Fenſtrup Mænd ſkiltes, for at drage hver til ſit.

Støttende ſig til ſit Spyd ſtavrede Jep Krinkel hjemefter, ſnakkende med ſig ſelv, ſom det ofte er gamle Folks Sæd. „Anne og Gunde,“ blev han ved at brumme, „den arme Nakker, — ſlig uhørlig Forvorpenhed, — Anne og den Tatterknebel —.“ Da han var naaet hjem, liſtede han ſig ſom ſædvanlig hen til Vindueslemmen og kiggede gennem en Sprække ind i Stuen, en kunde jo aldrig vide, om Sidſel, hans Kvinde, meden han var borte, ødte hans Gods og Velfærd ved at fylde ſig med det gode, ſalte Sul, han ſyntes, det paa Sikaſten var ſvundet ſaa mærkbart; ved det ſvage Skær af et Par ulmende Kviſte paa Ildſtedet kunde han ſkimte, at Dørene til Skabſengen ſtod aabne,

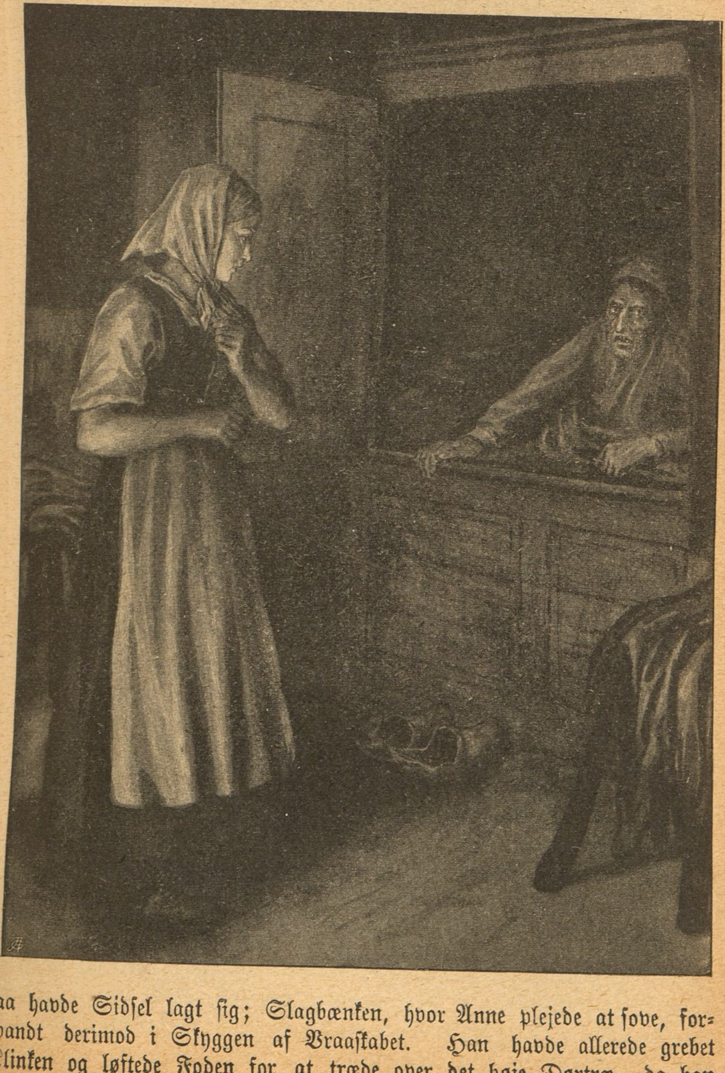

ſaa havde Sidſel lagt ſig; Slagbænken, hvor Anne plejede at ſove, forſvandt derimod i Skyggen af Braaſkabet. Han havde allerede grebet Klinken og løftede Foden for at træde over det høje Dørtræ, da han pludſelig ſtandſede; han tyktes, der var nogen, ſom hviſkede et Sted i Nærheden.

Jep Krinkel var ikke nogen modig Mand; det var ej godt at vide, om det alt var Svenſken eller Ugerningsmænd, derfor fjærnede han ſig kun et Par Skridt fra Døren, ſtak Spydet frem for ſig og raabte: „Hvo holder Snak og Svals paa disſe Tider af Natten?“

Han ſkimtede et Par mørke Skikkelſer forſvinde i haſtig Flugt. „En mægter dog end at værge for ſit Gods og Ejendom,“ brummede han tilfreds og ſtavrede ind i Stuen.

Han ſtillede Spydet fra ſig ved Sengen, puſtede en glødende Fyrreſpaan i Lue, ſtak den i Jernringen, klædte ſig af og var allerede ved at kravle op i Sengen, da hans Blik tilfældig faldt paa Slagbænken, hvor Anne plejede at ſove, — den var tom. Han gnikkede Øjnene og ſaa igen — næ, hun var der ikke. Raadvildt ſtrejfede hans misſende Øjne rundt i Rummet, han lyttede, men kun Sidſels tunge Aandedræt og Rotternes Puslen i Sengehalmen hørtes. Jordgulvets Kulde paa de nøgne Fødder drev ham dog ſnart op i den lune Seng, hvor han fortſatte ſin Spekulats, medens han ventede med vidtaabne Øjne. Tyktes han intet, at den ene af dem, der undrendte, havde Geſtalt ſom et Kvindfolk; om Anders alligevel havde Ret. — — Lidt efter raslede det ved Klinken, og Anne, Jeps kønne, ſyttenaarige Datter, liſtede ſig ind; hun kiggede ſky hen til Skabſengen, der laa den Gamle med aabne Øjne og ſtirrede ſtift paa hende.

„Hveden kommer du?“ ſpurgte han arrig, og ſatte ſig overende. „Tykkes det dig tugtigt ſaa at ſvalſe om med Spitshøfter og ſlig Tatterpak?“

Hun blev forfærdelig angſt, nu var hun ſikker paa, at han havde kendt dem derude under Hylden.

„Ak, Fader, om I vidſte, hvor Gunde — —.“

„Gunde!“ det gav et Sæt i Jep; ſaa havde det været ham, Tatterkirſtens Dreng, den ſvarte Galgeknebel, og det med ærlig Folks Barn, jo, det var visſelig onde Tider dette; førſten Svenſken, kan hænde Braſt paa Gods og Ejendom, og ſaa ſlig udædiſk og uærlig Færd af ens eget Kød og Blod, ja, det var visſelig forvorpne Tider; naa, Pengene havde han, Gud være priſet, end i Behold; det var for viſt ej for tidligt, om han imorgen den Dag forvarede dem og de gyldne Bradſer, Halskæden og Sejerværket, ſom han havde taget paa Haand af Herremanden paa Skejſtrup, den Skyllehals, ſidſtleden Skt. Hans for ſyvogtreds lødige Sølvdalere. — Men hvorfor varte til imorgen, Svenſken kunde uforvaret komme, og det var lyſt, og de andre af Senge, nu var alt mørkt og ſtille, og Svenſke og Svig var ej at frygte, naar kun han ſelv vidſte, hvor Pengene var forvaret.

Han ſendte Anne et prøvende Blik, jo, hun ſov; ſaa vendte han ſig ſagte om mod Sidſel, hun havde boret ſig ned i Halmen, ſaa kun et Par Tjavſer af det tynde, graa Haar ſtak frem; forſigtig lettede han Faareſkindet, hun ſov ogſaa. Sagte ſtak han Benene ud over Sengefjælen, trak Hoſerne og Vamſen paa og liſtede ſig hen til Vraaſkabet, ſom han aabnede. Skønnere Syn kendte han ej end alle de blanke Dalere i den jernbeſlagne Ørke. En for en gled de gennem hans Hænder ned i den ſtore Lerpotte, kærtegnende ſlyngede hans Fingre ſig mellem Halskædens gyldne Led; tilſidſt var Krukken næſten fuld, kun med Møje kunde han bære den hen til den lave Dør ind til Fæhuſet; der ſatte han den fra ſig, tændte en ny Fyrreſpaan og traadte ind i Stalden, hvor han omhyggelig lukkede Klinken ud til Gaarden. Spaanen kaſtede ſit flakkende Lys hen over Gulvets flade Kampeſten, hvor Halm og Gødning flød imellem hinanden, af og til ſpruttede den og truede med at gaa ud, det lave Loft med de ſvære Bjælker og Spindelvævslaſerne forſvandt da ganſke i et tæt Mørke, ſaa flammede den atter op, ſaa Hønſene henne i Krogen gav ſig til at ſmaaſkrukke og puffe til hinanden. Med Møje fik Jep Krinkel en af de ſtore Gulvſten væltet ud af ſit Leje, ſaa gav han ſig til at grave, ſaa Sveden randt ned over hans Kinder og Næſe; nu maatte Hullet være dybt nok, han kaſtede et prøvende Blik fra det hen til Lerpotten, ſom ſtod i Døren ind til Stuen, tog ſaa endnu et Spadeſtik, hvorpaa han forſigtig hentede Krukken og ſatte den ned i Hullet. Da Stenen atter laa paa ſin vante Plads, og Halm og Gødning var ſkrabet hen over Stedet, betragtede han tilfreds ſit Værk.

„Lad dem nu ikkun komme, de ſkal ej ſkræppe af, at de bekom ſaa meget ſom en Søsling af Jep Krinkels Penge.“

Saa krøb han for anden Gang i Seng og ſov ſnart efter med et fornøjet Smil om Munden.

* * *

Lige i Skovbrynet laa Tatterkirſtens Hytte. Ud over det lave Tag ſtrakte Skovens Bøg ſine løvrige Grene med de gyldenbrune Blade; den vilde Humle og Brombærrankerne med de hvasſe Torne og ſorte, ſvulmende Bærklynger, hagede ſig faſt ved de ujævne, revnede Lermure, det var, ſom vilde Naturen bøde paa Skrøbeligheden og dække Fattigdommen under ſin brogede Dragt.

Det Indre udgjorde et ſtort Rum; midt paa Gulvet var Ildſtedet, opſat af ſtore Kampeſten, ved Væggen laa et Par Knipper Halm og nogle Faareſkind; Reſten af Bohavet beſtod i et vægfaſt Bord, en Bænk og nogle Gryder og Potter. For Øjeblikket var der ingen inde uden en ſtor, graa Kat, ſom havde lagt ſig magelig tilrette paa Faareſkindene. Det varede dog ikke længe, før Døren blev aabnet, og en ung Mand traadte ind.

„Naa, er Mutter nu borte igen,“ brummede han fortrædeligt og tiggede i Lergryden, om der ikke ſkulde være en Slat Grød igen fra Gaarsdagens Nadver. Da der intet var, ſmed han ſig paa Lejet, ſaa Katten maatte flygte med et Par lange Spring. Han laa paa Ryggen, ſaa lang han var og ſtirrede tankefuldt op mod Taget, hvor Solſtraalerne ſpillede gennem Lyngriſenes Huller og Rifter, ſaa han maatte misſe med de ſorte Øjne, medens han af Kedſomhed trak Halmſtraa ud af Knippet og pirrede ſig dermed i Ørene og det mørke, krøllede Haar.

Han var ganſke køn, Tatterkirſtens Gunde, den driſtig formede Næſe, de kulſorte Øjne og Haar talte tydeligt om, at han havde Taterblod i Aarerne; han ſtak da ogſaa af ſom en Ravn mellem en Flok Høns, naar han viſte ſig blandt de unge Karle, noget, ſom dog ſjældent ſkete, thi ogſaa hvad Kammeratſkabet angik var han ſom Ravnen blandt Hønſene. Han var dog kun halvt om halvt Tater, thi hans Moder, Kirſten, var af god jydſk Slægt, men havde ſom ung en ubændig Natur, der bragte hende til at forlade Fædrenegaarden og ſlaa Følge med omſtrejfende Tatere, blandt hvilke hun ogſaa havde valgt ſin Mand. Allerede mange Aar havde han nu hvilet derude paa Heden, medens Tatterkirſten, ſom Folk kaldte hende, blev ved at ſtrejfe om. Tilſidſt havde hun dog ſlaaet ſig til Ro i Fenſtrup tilligemed Gunde, ſom den Gang var tolv Aar gammel. Nu var han toogtyve, og hun godt til Aars, men endnu kunde Eventyrlyſten bruſe op i hende, og da viſte hun, at hun ejede Mands Mod ſom Mands Kræfter.

En Stund efter lød der Skridt udenfor Døren. Han drejede Hovedet, nu kom hun nok endelig. Straks efter traadte Taterkirſten ind, bærende et mægtigt Knippe Kvas paa Ryggen. Hun ſlængte det ned ved Ildſtedet og vendte ſig mod Sønnen.

„Naa, er du der, Gunde,“ ſagde hun og ſendte ham et hurtigt Blik fra ſine ſkarpe, graablaa Øjne, der ſad tæt ſammen, ſaa man kom til at tænke paa en Rovfugl, hvortil ogſaa Næſen, der var ſtor og krum, bidrog.

„Som du ſer, Mutter, jeg har vartet paa dig en god Stund. Du har nok pillet en Kende i Junkerens Skov,“ vedblev han og pegede paa Knippet.

„Ja, hvad, Fattigfolk faar høſte, hvad de Store ſpilder,“ ſvarede hun og ſatte ſig paa Bænken.

„Juſtement, hvad jeg ſagde til mig ſelv, hvifor der ogſaa ligger et bitte Dyr nede bag Gærdet. Skulde Mutter intet have Sul til ſit ſure Brød," ſagde det indeni mig, „naar Junkeren deroppe er diger og bugfed ſom en gammel So. Jeg havde en Syges Lyſt til at ſkaffe dig en Groffenbrad, for jeg tænkte: ak, hvor Mutter vilde vorde glad ved ſlig ſaftig Sul for ſine gamle Tænder, men . . ."

„Vær du trøſt, jeg kan end bide fra mig," afbrød hun ham, „men hvor har du ellers ſtrippet om i disſe trende Dage, man ſer dig mokſen intet, uden naar du ſkal ſjæle en Buk for Vildtfogden."

„Mutter ſiger Sanden," ſvarede Gunde med et lille fornøjet Nik, „men ryk dig lidt Mutter, ſaa jeg kan faa Plads; det vi nu ſkal prate om, maa vorde gehejme, thi kommer det til Folks Vidſkab . . ."

„Prat du kun fort, jeg kan vel tie nok ſaa godt ſom ſlig Hanekylling," afbrød hun ham utaalmodig.

„Naa, naa, Mutter, vord nu ej krus, om du vilde ſkænke mig Gehør et lidet. — Hvad tykkes dig om Jep Krinkels Datter, den lille Anne? Er hun ej ſacramentiſk dejlig, ſaa ſkøn og fin?"

„Tænkte jeg ej nok, det var Elſkovspjat og ſlig Galenſkab, du havde i Hovedet!"

„Varte, Mutter, varte, det er ej Elſkovspjat, halv mindre Galenſkab, men en ærlig Elſkov. —"

„Ærlig," ſpottede hun, „hvorlunde kan Elſkov vorde ærlig hos uærlig Folks Barn. Du forgætter nok, bitte Gunde, at din Fader var af Tatterfolk, ej en Gang agtet lig en Bondes Kvæg, — og jeg, — ja, jeg er faſt ej en Prikke renere. „Ærlig Elſkov", haa, haa, jo, Jep Krinkel vil visſelig vorde glad ved ſlig Bejler, ſær naar han bringer ſaa ſkøn en Gaard."

Gunde lod hende ſnakke væk, da hun var færdig, ſvarede han rolig: „Om uærlig Folks Elſkov ej er ærlig, ved jeg intet; men det ved jeg, at min og Annes Hu ſtaar til hinanden. Men hør nu an, thi det ſtaar i vor egen Gevalt, om jeg ſkal gifte Anne og arve Gaarden, ikkun maa du biſtaa mig. Igaar Aftes taltes jeg og Anne ved, og hun lovede mig ſin Kærlighed. Vi ſad under den gamle Hyld bag Jeps Kaalgaard," — Gunde ſtirrede drømmende paa Katten, der havde indtaget ſin forrige Plads, — „ak, hvor var det herligt, faſt-ligeſom der ſtaar udi Viſen: „hun mindede mig, jeg mindede hende, ſlig Lykke ej kendes vel nogenſinde".

„Var det ej ſnarere, ſom der ogſaa ſtaar i Viſen: „Men jeg kan ikke af Eder faa, ſaa mind mig, og da lad mig gaa," ſagde Tatterkiuſten tørt. „Naa, hvad ſkete ſaa?"

„Ja, ſaa kom Jep, den arge Kumpan, han forraſkede os, men Mørket ſjælede os, ſaa han intet vidſte, hvo det var."

„Aa, ja, ſaa bliver Forraſkelſen ſaa meget ſtørre, naar du drager derop ſom Bejler, — ſlig ædelig Fæſtemand."

Han ſvarede ikke paa hendes Spot, men fortſatte: „Da han var gaaet ind, taledes vi end ved et lidet og gav hinanden ubrydelig Ord paa at holde haardt ved hinanden, i hvor det ſaa føjede ſig; ſaa gik Anne ind, men jeg kunde ej ſove, ſaa bruſede mit Blod; jeg liſtede mig ind paa Stænget i Jeps Fæhus, efterdi jeg derudaf fornam en Huſvalelſe i min ſvare Forlængſel efter min Fæſtemø, vi var jo dog under ſamme Tag."

„En taalelig Huſvalelſe det," brummede Taterkirſten, „man ſkulde faſt tænke, du var en blyſom Mø."

„Saa hørte jeg, den Gamle brugte haarde Ord mod hende, og Anne græd og ſagde alt, ſom tilgaaet var, og han hørte hende og ſkreg Hadingsord om mig; det var faſt ſom en gloende Degen ſtingede mig i Livet, og jeg havde næppelig holdt mig fra at drive hans onde Ord i ham igen med min Kniv, om det ej havde været for liden Annes Skyld. En god Stund ſad jeg deroppe og pønſkede paa alſkens Fund, men paa Sikaſten var jeg intet et Skridt videre end førre. Den Sten læſter du ej at løfte, tænkte jeg, der er ſagte ej andet at gøre end at undrende med Anne, faſt den gode Gaard ej render med. Jeg var alt ved at ſøvne ind, thi der var ſtille og varmt deroppe, da jeg fornam en Lyd, ſom var der en, der raslede med Sølv. Det er nok Jeps Dalere, der intet faar Lov at ſove, tænkte jeg, den karrige Kumpan. Net ſaa blev Døren til Fæhuſet lukket op og Jep trinede ind med en Fyrreſpaan i Haanden. Jeg laa ſaa tyſt ſom en Mus. Han lettede en af Gulvſtenene og gravede et dybt Hul, ſaa gik han, og tænk dig, Mutter, da han kom igen, bar han en Potte ſaa tung, at han næppelig magtede den, og hel fuld var den af Dalere og kønne, gyldne Smykker!"

Han ſtandſede et Øjeblik og ſaa paa Moderen, der ſpændt havde lyttet til.

„Far da fort for allandſens Peſtillents!" raabte hun og greb ham i Armen med ſin ſeneſtærke Haand.

„Naa ja, Potten ſatte han ned i Hullet og dækkede det alt til ſom tilforn."

„Hm, hm, bitte Gunde, du har dog en Prikke af din Fars Blod i dig."

„Ser du, Mutter, nu er det, du maa give en Kende Haandsrækning, ſaa kan baade Anne og Gaarden vorde min; har vi førſtens Dalerne, giver Jep nok Køb. Haa, haa, er det ej Syges roſomt at jeg bekommer Anne for hans egne Søslinger!" Han lo og gned ſig i Hænderne.

„Det var ſagte for Svenſkens Skyld han gravede dem ned," mumlede hun, „hvor er det, de ligger, ſiger du?"

„Under den anden Sten links for Fæhusdøren."

„Ja, ja, bitte Gunde, nu gaar jeg at prate en Kende med Jep, — og kigge paa Stenen, den, vi vel ſkal læſte at løfte, om ſaa Gaarden og Anne ſidder ovenpaa."

„Aa, Mutter, du er dog et ſacramentiſk dejligt Kvindemenneſke," raabte Gunde, „jeg ſkal viſſelig forſkylde dig dette, naar — naar jeg er den rigeſte Mand i Fenſtrup, og Anne er min. Han ſtod i den lave Dør og fulgte med Øjnene hendes høje, ſkulderbrede Skikkelſe, ſom hun ſkridtede hen ad Vejen, medens Blæſten bragte hendes lappede Skørt til at flagre om Benene.

* * *

Jep Krinkel lo, naar han tænkte paa, hvor godt hans Dalere var gemt, men tænkte han paa Anne, — ja Anne havde forviſt faaet at nemme, hvad det var ſaa at ſvanſe om ved Nattetid med alſkens Pak og uærligt Folk: Men hvad, driſtede ej Tatterkirſten at komme der, det lede Kvindemenneſke, hun ſkulde ſagte være Sendemand for hendes Dreng, forviſt et ſkønne Par til at drage ind paa hans gode Gaard og fordøje hans Penge i Svirigheder.

„Goddag og Guds Fred, Jep Krinkel," lød i det ſamme hendes dybe Røſt. „I har nok ſkikket Bud efter mig."

„Jeg? er I galen, Tatterkælling!"

„Har I ej gjort det end, vilde I det forviſt, inden Solen var gangen i Bjærgen; jert ſortbrogede Høved er jo forgjort!"

„Er hun da fra Vid og Samling!"

„Ja, ja, bitte Jep," hun ſkubbede Gamlingen til Side og traadte raſk ind i Fæhuſet. „Her ſkal I da ſe Forgørelſens wunderbare Tegn og Mærke, hun pegede paa en hudløs Plet paa Dyrets Ryg, ſom hun havde lagt Mærke til en Dag, hun købte en Potte Mælk."

„En Troldkarl eller ledelig Heks har viſſeligen redet det ſølle Dyr, kan I ſe, hvor hun ſakker udi Bagbenene?"

Jep begyndte at blive bange, det var vel tænkeligt, at hun talte Sanden, han havde da intet førre ſet det mærkbare Tegn, tyktes ham, — og Kvinden havde Rygte for at kende alſkens forborgne Kunſter og arg Trolddom. Det var da Syges, om han ſkulde miſte ſit ſkønneſte Høved.

„Ser I, hvor hun ſkager udi Bagbenene!"

Jep tyktes, han ſaa det helt grant.

„Ak, Kirſten, I maa biſtaa mig udi denne Nød," jamrede han, „jeg ſkal viſſelig forſkylde jer det, om I blot vil."

„Ja, ja, Jep, efterdi det er jer, ſom beder," ſvarede hun, „men ſaa maa I ſkjøt fly mig trende Uldtraade, den ene ſvart og de tvende hvide, og en Hyldegren, ſpaltet udi Enden, og tvende Vingefjer af en rødbroget Høne, ſom gaar med Kyllinger. Gak nu haſtig," vedblev hun „at det ej ſkal vorde for ſilde."

Jep ſkyndte ſig ud ſaa hurtig, hans Ben kunde bære ham.

Tatterkvinden ſaa ſpottende efter ham; ſaaſnart han var borte, ilede hun hen til Døren, bøjede ſig og underſøgte Stenene, jo, den ene af dem laa løs, ſaa gik hun hen til Yderdøren, der førte ud til Vejen og pirkede lidt ved Klinken. „Hm, hm, om ej den Dør kommer til at ſtaa aaben i Nat og en Pengepotte er rendt ſin Vej, er jeg ej Taterkirſten," mumlede hun og ſkyndte ſig tilbage til Koen, da hun hørte Jeps Skridt.

Saa begyndte hun ſine Beſværgelſer og ſære Kunſter, medens Jep ſtod og ſaa andægtig til, men ret langt var hun ikke naaet i ſine Trylleſprog, før der lød Hovſlag udenfor.

Straks efter kom Sidſel ſtyrtende ind. „Ak Jep, Svenſken er her," var det eneſte, hun fik fremſtammet, før en Regn af tunge Slag lød drønende paa Døren.

„For tuſind Djævle, luk fluks op, eller Fanden ſkal annamme jer," hørte de en Stemme raabe paa godt Svenſk. Tatterkirſten ſaa fra Jep til Sidſel, begge var hvide af Skræk og kunde næppe flytte Haand eller Fod.

„Hvorfor ſtaar I der og ſkager," ſagde hun rolig, „luk ſkjøt op, at han ej ſkal rive Gaarden ned."

Atter rungede Slagene, ſaa hele Huſet ryſtede.

„I er nok lige ſaa karrig paa Mod ſom paa Penge og ej langt fra at falde udi Svimelſe," ſpottede hun, det morede hende at ſe den Gamle i Knibe. „Svenſken æder jer viſſelig, om I ej fluks lukker op."

Jep ſtavrede gennem Stalden og aabnede Døren, gennem hvilken en lille, tyk Landsknægt i det ſamme trængte ind.

„Hvad djævler dig, Hund, at du ej kan høre, naar kongelig Majeſtæts Folk banker paa!" raabte han, og gav Jep et drøjt Puf.

„I maa ej vorde vred, ſtrænge Herre," ſtammede denne ynkelig, „den ganſke Dag har jeg ligget udi Sengen af Bugvrid og Durkløb; jeg haſtede fluks at ſtaa op, da jeg hørte eder."

Svenſkeren hørte paa ham med et lunt Smil, gik ſaa hen til Sengen og lagde Haanden paa Faareſkindet.

„Der løj du, Hallunk, Sengen er kold," ſagde han rolig, og trak en Rytterpiſtol frem. „Du var ved at ſjæle dit Sølv for de arge ſvenſke Kumpaner, ej ſandt? Jo, jo, vi kender jer, du er faſt ej den førſte, der har haft Bugvrid, naar jeg kom paa en liden Beſøgelſe, men værre var det Bugvrid, de havde, naar jeg drog bort, ej at tale om Durkløbet, det var gemenlig rødt, — naar de ej vilde vride Pungen og lade Dalerne løbe durk igennem," ſluttede han grinende.

„Ak, naadige Herre, vi er nedrige Folk, har næppelig nok det tørre Brød at æde," klynkede Jep, medens hans Tanke uafbrudt kredſede om Pengepotten derude under Stenen.

I det ſamme gav en af Køerne ſig til at brøle. Svenſkeren ſpidſede Øre.

„Det var jo drøveligt, at I ikkun har det tørre Brød; da ſkal jeg ſkænke jer Sul detil."

Med et Par Skridt ſtod han inde i Fæhuſet og havde allerede ſtukket tre af Køerne ned, før Jep naaede derhen, ynkeligt bedende for de andre.

„Hvad, rører det jer?" lo Landsknægten, „Høvederne her er intet eders, I har jo ikkun det tørre Brød." Og med et veltilfreds Grin gjorde han det af med Reſten.

Da Jep ſaa ſine Køer ſynke ſammen, den ene efter den anden, var han ſelv nær ved at ſynke ſammen, men at mæle et Ord mægtede han ej længere.

„I har nu ſet, hvad jeg læſter at gøre, naar jeg er aller ſom naadigſt og huld, driſt nu ej at vække min Grumheds Vrede, men ſig fluks, hvor du har ſjælet dit Sølv!"

„Om I ſaa hødte mig paa Livet, naadige Herre, jeg ejer intet, uden hvad ſom I ſer!" græd Jep.

„For tuſind Djævle, jeg ſkal vel vide at pille din formaledidede Viderſpænſtighed ud af dig!" brølede Svenſkeren, „du ejeløs! — du ejeløs! — den rigeſte Mand udi Byen." Han greb fat i den Gamle og ſatte Rytterpiſtolen tæt mod hans Øre. „Naa, vælg nu, om det ſkal vorde i dig eller udi din Pengepoſe, jeg puſter Hul."

Tatterkirſten havde hidtil ſtaaet rolig og næſten ubemærket ſet paa, hvad der foregik, men nu begyndte hun at frygte for, at Jep dog i ſin Angſt ſkulde rykke ud med, hvor han havde gemt Pengene, dem, der ſkulde ſkaffe hendes Dreng baade Kvinde og Gaard. Lynſnar foer en Plan gennem hendes Hovede, der bragte hendes Læber til at kruſe ſig i et fornøjet Smil og Øjnene til at ſkinne af mandsfaſt Vilje. Hun traadte raſk hen til Svenſkeren:

„Tøv en Kende, Hr. Soldat; om I vurder at vide, hvor Pengene er, da kan han der viſſelig ej ſige det, det uſſelige Skrog, Mælet er jo ganſke forgangen ham."

Svenſkeren ſendte hende et ſkarpt Blik.

„Saa ſig da frem, men lad det ej varte for længe," ſagde han, uden at flytte Piſtolen. „Kan hænde jer Husbond ej kommer til at æde ſin Nadvergrød."

„Naa, naa, ſtrænge Herre, ej hver, ſom munder op, læſter at bide; var det ej, fordi jeg havde et lidet at vedergøre ham der," hun pegede paa Jep, „jeg gjorde ham ſikkerlig intet den Vennetjeneſte. Men om I nu vil følge mig, da ſkal I bekomme mere, end I begærer."

Saa gik hun rolig, uden at ſe ſig om, ud af Døren over mod Bryggerſet, der laa for ſig ſelv.

Et Øjeblik ſtod han tvivlraadig og ſaa fra hende til Jep, der endnu laa halv ſandſeløs paa Gulvet; „du driſter ej at undrende, om du vurder dit Liv for en Hvid!" brølede han ham i Øret, og fulgte hurtig efter hende.

Da han traadte ind i Bryggerſet ſtod Tatterkirſten alt henne ved en mægtig, rødmalet Klædekiſte med ſvære, kunſtfærdig ſmedede Jærnhængsler. „Se, der ſkjæler han ſit Gods," hun pegede paa Kiſten. „Sidſtleden Nat bar han det alt herud af Frygt for Svenſken, ſelv biſtod jeg ham."

„Du er visſelig din Husbond en god Kvinde," ſpottede han.

Hun lo kort. „Han er intet min Husbond, — og ſom I nysſens hørte, forſkylder jeg den Mand et lidet. Men I maa biſtaa mig at lette Laaget," vedblev hun, „jeg evner det ej ene."

Med et kraftigt Tag aabnede han Kiſten og ſtirrede forventningsfuldt ned i den.

„Du lyver!" raabte han forbitret, „hvad Djævlen ſkal jeg med jert ſkidne Blaar?"

„Haa, haa, ſtikker jeg jer Blaar udi Øjnene? føl bedre efter, ſtrænge Herre, man ſkal ej ſkue Hunden paa Haarene. Det tungeſte ſynker gemenlig til Bunds!"

Svenſkeren bøjede ſig atter ud over den høje Kiſte og begravede begge Hænder i Blaaret, ivrigt ſøgende.

Tatterkirſtens Øjne luede. Hun bøjede ſig lynſnart, greb om Landsknægtens tunge Rytterſtøvler, og med et mægtigt Tag vippede hun ham i Kiſten. Bragende faldt det tunge Laag i.

„Dumme Rotter og ſikre Fælder, ej ſandt, ſtrænge Herre! tag nu jert Sølv!" raabte hun og drejede den ſtore Nøgle om i Laaſen. Uden at agte paa hans Eder og Spark gik hun atter ind i Stuen.

„Ja, nu er det os to, bitte Jep," ſagde hun langſomt, „det ſtaar nu til jer ſelv, om Svenſken ſkal drage ſin Kaas med eller uden jeres Dalere; han ſidder nu derovre i Bryggerſet i den gamle Kiſte, — og her ſer I Nøglen."

Jep ſtirrede førſt maalløs paa hende, endelig forſtod han, hvad hun mente. „Ak, Kirſten, ingenſinde ſkal jeg forgætte jer det. I ſkal faa —."

„Tøv nu et lidet, Jep, lad os førſtens gaa over i Bryggerſet, der kan vi tales ved.“

Endnu brølede og dundrede den fangne Svenſker.

„Saa, ſaa, mund ej ſaa op, bitte Ven,“ ſagde hun og ſaa med et barſkt Smil paa Jep Krinkel, hvis Mod nu var vokſet, ſaa han turde ſparke paa Kiſten og raabe gennem Nøglehullet: „Naa Kumpan, har du godt Kvarter. Hvad tykkes dig om Jep Krinkels Dalere? — Fyld ikkun din Figge —.“

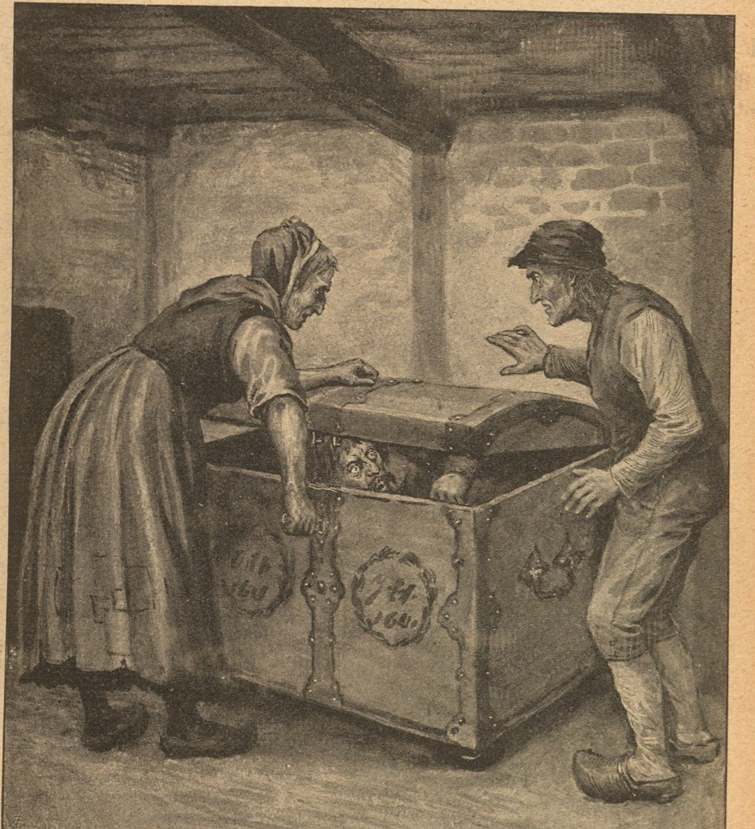

„Hold Mund!“ afbrød hun ham brat, „tænker I, det var for jer Skyld, jeg ſatte ham derind, da tænker I ſom en galen Mand. —

Nej, for liden Annes og for min Drengs Skyld var det, efterdi jeg har ſat mig faſt i Hu, at de tvende ſkal komme ſammen.“

Jeps Anſigt blev langt; et Øjeblik tænkte han efter, og da han talte, var det ej længer Tak, der flød fra hans Læber.

„Er du fra Vid og Sans, lumpne Tatterkælling, min Datter — min Gaard —,“ han kunde næppe tale for Vrede.

Hun ſaa rolig paa ham.

„Ja, ja, bitte Jep, ſaa maa Svenſken af Skrinet igen, naar I tykkes ſaa ilde om min Gunde.“

Hun ſtak Nøglen i Laaſen, men den Gamle lod ſig ikke ſkræmme, hun vidſte jo ikke, hvor Pengene var, og Svenſken ſkulde hun nok lade være at lukke ud.

„Om du ſaa kom med den ganſke ſvenſke Hær!“ raabte han,

„— og jeg ſaa viſte dem den bitte Sten ude i Fæhuſet, ja, ſaa havde det Slut med den rige Jep Krinkels Velfærd,“ ſluttede hun og ſaa ſpottende paa den Gamle.

„Stenen — Stenen?“ ſtammede han, „hvad ved du om Stenen?“

„Og Potten med Dalerne og de ſkønne Smykker. Naa, giver I ſaa Køb?“

Indædt arrig gloede han paa hende og formaaede kun at ryſte paa Hovedet.

„Ja, ja, Jep, nu ſkager I med Hovedet, ſiden vil I ſkage med jer ganſke Krop; men I ved jo, hvad der baader jer bedſt;“ hun vendte ſig om, drejede atter Nøglen tilbage og lettede langſomt paa Laaget. I det ſamme greb den fangne Svenſker om Kanten paa Kiſten og hans raſende Anſigt kom til Syne i Aabningen, men Laaget holdtes urokkeligt i Tatterkirſtens ſeneſtærke Haand, ſkønt han ſkød imod af al ſin Styrke.

„For ſidſte Gang, Jep, hvad kaarer I, Gunde og Anne og ſaa Kiſten lukket, eller Svenſken her og ſaa jer egen Pengekiſte aaben, kan hænde jer Hjærnekiſte med?“

Jep Krinkels Øjne var ſom i Rædſel faſtnaglede til det forfærdelige Anſigt derinde i Kiſten; han ſvælgede dybt, det var forviſt og en bedſk Mundbid. „Gunde og Anne,“ hviſkede han endelig.

„Du er ej ganſke uden Fornumſt, bitte Jep,“ ſvarede hun og lo kort.

I det ſamme bragede Kiſtelaaget i for anden Gang.

* * *

End lever Annes og Gundes Efterkommere i Egnen om Fenſtrup, det er Folk med Vid og Vilje, Tatterkirſtens Blod ruller i deres Aarer.

Men træffer du en Gang en af dem, vil han ſikkert føre dig op i ſin Storſtue og viſe dig en ſtor, rødmalet Klædekiſte, thi af ſaadanne er der mange paa Egnen. Det var i den vor Stammoder forvarede Svenſkeren, vil han ſige, — thi alle ſom en tro de paa det gamle Sagn om

Jep Krinkels Pengepotte.

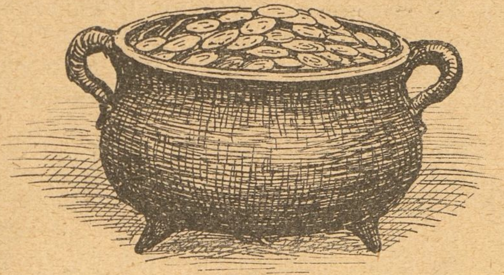

Efter Folkemunde.

Hans Nielſen og Søren Jenſen, to jyſke Husmænd, ſom ikke længe havde ſet hinanden, mødtes til Salten Marked.

Hans: „Naa, hvordan har du det?"
Søren: „Aa, a har det ikke ſynderlig godt."
Hans: „Det var jo kyvſomt. Hvad har du oplevet, ſiden a ſidſt ſaa dig?"
Søren: „A har waaren gift."
Hans: „Det var vel ikke ſaa galt?"
Søren: „Nej, jo det var, for a fik en ſlem Kone."
Hans: „Ja, ſaa kan a nok forſtaa det var galt."
Søren: „Aa, ikke ſaa galt endda, for hun havde ikke ſaa faa Penge."
Hans: „Naa, ſaadan — ſaa tykkes a næſten, det var rart."
Søren: „Nej, ikke ſaa rart endda, for en Tid efter brændte mit Hus, og ſaa brændte Pengene, a havde faaet med min Kone, med."
Hans: „Aa, hvor det var kyvſomt."
Søren: „Det var endda ikke ſaa kyvſomt, a var ikke hjemme den Dag, og ſaa vilde min Kone prøve at redde Pengene, men baade diſſe og hun blev derinde."

Fattigdom.

Det var ſilde paa Aftenen og ſaa koldt, at det ſved i Ørene og knitrede under Fødderne, medens Maanen kaſtede ſit Sølvſkær over Sneen.

Han gik hurtigt hjemad efter en Spadſeretur, ſom havde friſket hans Sind, bragt Farve paa de blegnede Kinder og en Smule Liv i hans nedtrykte Stemning. Han følte ſig ſaa rig i Aften. Hvem kunde vide det . . . Livet var jo ſaa forunderligt, og det laa jo for ham . . . foran ham ſom en Forhaabning om noget at leve for og ikke ſom et Minde, det være nok ſaa lyſt og varmt, men dog blot et Minde.

Foran ham bevægede der ſig noget paa Vejen. Det kom nærmere. Snart ſaa han, hvad det var. En ældre Kone og en ung Pige. De havde en tung Byrde imellem ſig, en Mængde Vaſketøj, ſaa han, idet de kom forbi.

Vips, havde han hele Hiſtorien klar for ſig. En mørk, tung Hiſtorie om Kulde og Nød, — om Armodens Børn, ſom maa ſtræbe og ſlide tidlig og ſilde for at kunne opholde et Liv uden Glæde, uden en Lysſtraale, et Liv, ſom de aldrig har bedt om, medens ſamtidig andre danſer paa Roſer, lyſtigt og let, ſom om der aldrig fandtes Sorg eller Armod.

Det ſved i ham. Men — for at ſige den rene Sandhed — ſaa ſyntes han i Grunden rigtig godt om ſig ſelv i Anledning af denne Følelſe. Han var bedre end de fleſte, han kunde i det mindſte føle med de nødlidende, — det kunde ſaa faa.

* * *

Men hvad var det? Der lød en Latter, en ung, klingende friſk Latter, fulgt af en anden, ikke fuldt ſaa kæk og friſk, men ikke mindre oprigtig, ſaa vidt han kunde ſkønne. Det var den unge Pige og Madammen, ſom lo. Konen havde ſagt noget morſomt — maaſke paa hans Bekoſtning — og det var det, der gjorde dem ſaa glade.

Aah! Der gik han og hovmodede ſig over ſig ſelv og ynkede dem for deres Slid og Slæb, og ſaa lo de ſaa godt og ſaa fornøjet, ſom om de aldrig havde vidſt, hvad Mismod var. Han følte ſig næſten misundelig. Han havde i rigt Maal, hvad han havde Behov for; men en ſaadan Latter, ſaa ærlig og ukunſtlet, den ejede han ikke.

Han følte ſig fattig ved Siden af dem, han ſaa velvillig havde beklaget. De lod til at have forſtaaet, hvad han aldrig havde kunnet lære ſig: Livets ſtore Kunſt at bære dets Byrder med Sindsro og opſøge ethvert Lysglimt for at glæde ſig derved.

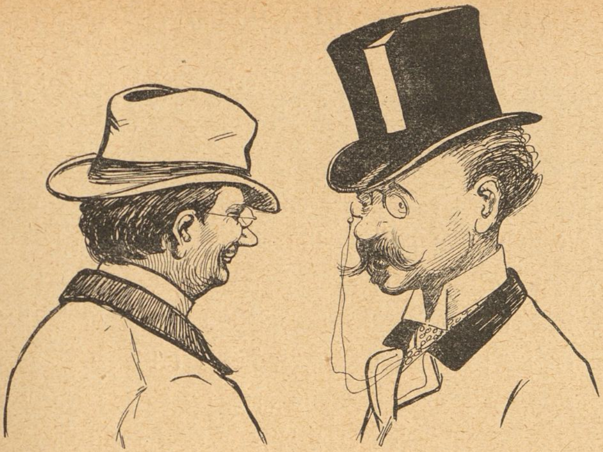

Et Arvegods. „Og gamle Ynkenhjelm, ſom er død!"

„Er han død?"

„Ja, og Fattigvæſenet har faaet alt, hvad han har efterladt ſig."

„Nej — det var pænt. Men hvad efterlader han ſig for Reſten?"

„Fem Børn."

Fra Folkelivet.

Alt for dyr. En jyſk Hedebonde, hvis Broder var afgaaet ved Døden, tog til nærmeſte Købſtad for at faa Slægtningens Dødsfald „ſat i Aviſen". Paa Aviskontoret traf Manden et yngre Menneſke: „Hva koſte de aa faa et Dødsfald i Aviſen?" ſpørger Hedebonden. Det unge Menneſke ſvarede: „En Annonce paa en Tomme høj koſter 2 Kroner." Manden ſkyndte ſig da af Sted med de Ord: „Nej, ſaa vil a et ha mi Brovers Dødsfald i æ Avis, han var 65 Tom høw, de vil jo blyv en Masſe Pæng!"

Sv. J.

Den ſidſte af „Misſerne“.

Engang var her mange „Misſer“ ved Bordet, —
de holdt af Kommers og ſtredes om Ordet;
jeg havde aldrig min Stol i Fred;
de trak mig i Halen og ſkubbed mig ned;
og tænkte man paa at gi' mig lidt Mad,
blev det ſat i en Krog i et gammelt Fad. —
De ſtore Misſer forſvandt — efterhaanden — hver med en Herre,
ſom kom i Huſet; — jeg ſiger ikke: desværre! —
Nu har de kun mig at tage Notis af;
nu hører man ſtadigt; men hvor bli'r dog Mis af?
Nu er vi ene, det er meget mer' hyggeligt,
og Samlivet er ſaa harmoniſk og lykkeligt.
Ved Bordet paa Fatters Skulder jeg ſidder,
thi Fatter faar gerne de lækreſte Bidder;
og ønſker jeg noget at drikke til Føden,
behøver jeg bare at nikke til Fløden,
ſaa ſkynder Mutter ſig ſtraks at ſervere;
i Grunden kan ingen forlange mere. —
helt uden Fejl er dog Herſkabet ikke.
Gaar jeg paa Bordet — blot for at kigge,
bli'r der et Hus; de ſtormer hid; —
det er en mærkelig Mis-Tillid!
Saa maa jeg indrømme, jeg blir'r gnaven
og ſkynder mig ud gennem Døren til Haven. —
men i Grunden er de flinke, baade han og hans Kone,
ſaa jeg la'r mig gerne hurtigt forſone.

Alexander Svedſtrup.

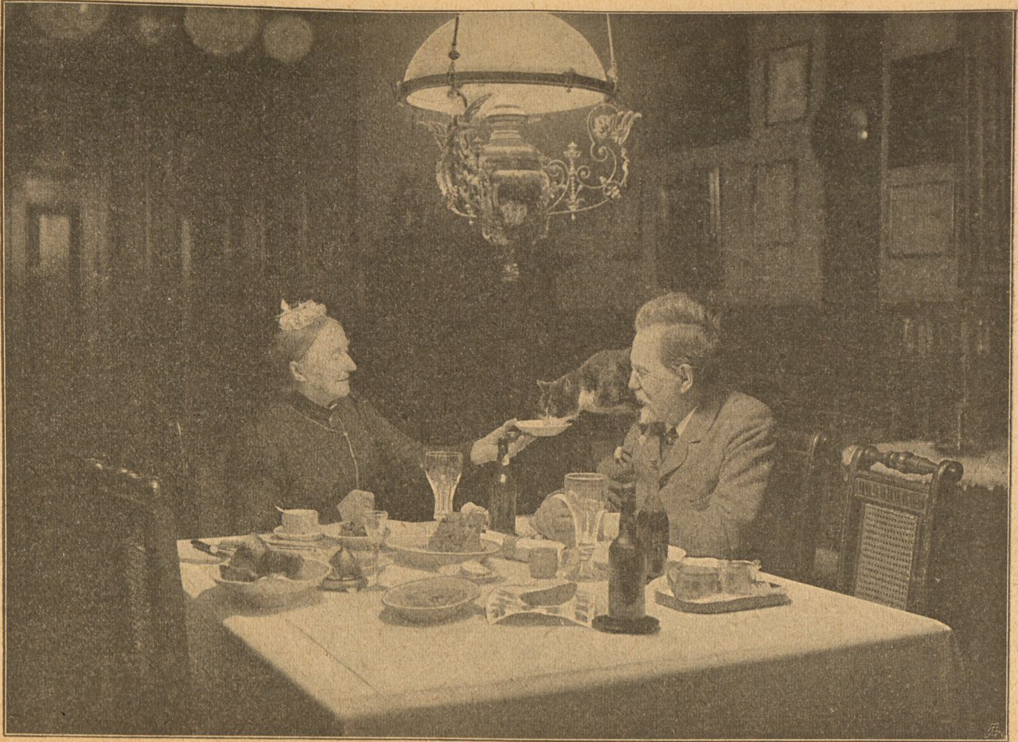

„God rolig Nat".

Af Møller-Græsdal.

Med Tegninger af Alfred Schmidt.

Jeg havde været ude at rejſe og var dygtig træt, da jeg kom hjem, hvorfor jeg gik tidlig i Seng.

„Du kunde vel ikke tage Alfred op til dig, jeg kan ikke godt ture med ham i Aften, da jeg ikke er ganſke vel?" ſpurgte min Huſtru mig lidt efter.

„Jo, jeg vil ſaamænd ſaa! Er du ikke raſk, lille Kone?"

„Aa, det gaar nok over igen, men han er ſaa vaagen, det kommer af, at han tog ſig en Middagslur ude i Tørvehuſet i Dag!"

„Kom blot med ham, jeg ſkal ſnart faa Knægten i Søvn!"

Alfred var en toaars Fyr, der elſkede ſin Far over alt, og da han hørte, hvad Talen var om, begyndte han at pludre op: „Let ved Far jej, ja, let ved Far jej Nat!"

„Skal du ligge ved Far!"

„Ja, let ved Far jej Nat!"

„Ja, men du ved jo nok, at naar du ſkal ligge hos Far, ſkal du ligge ſtille!"

„Jo, let ved Far jej, oſſaa ſtille jej!"

„Ja, put dig ſaa ned! — Ligger du nu godt?"

„Jo, letter dodt jeg!"

Klokken ſlog ni, og jeg havde godt Haab om ſnart at faa Fyren til Ro. Han laa imidlertid og gloede paa mig med et Par ſtore Øjne. Pludſelig lød det højſt indſmigrende: „Lille Far!"

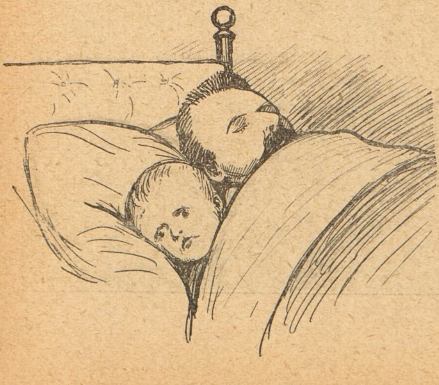

Jeg tænkte, at man kom længſt, naar man lirkede ſig frem, og ſvarede: „Ja, min Dreng!"

„Lille Far!" igen lige rørende.

„Er vi gode Venner?"

„Jo, Far Alfe go Venner, ſød Dreng jej!"

„Ja vel, kan du ſaa ligge ſtille!"

Højſt bebrejdende ſvarede den lille Fyr: „Letter osſaa ſtille jeg!"

„Ja, men nu maa du ikke ſige noget til Far mere!"

Jo, han puttede ſig godt nok ned, men et Øjeblik efter kom det hviſkende: „Liiiiille Far!"

„Nu ſkal Alfred tie ſtille, ellers bliver Far vred!"

Knægten vendte Ryggen til mig, og gav ſig til at ſtudere Mønſtret i Tapetet; det var en lys Sommernat.

Han ſnakkede i et væk med ſig ſelv, da det efter hans Formening ikke kom ind under Forbudet.

„De er en Loſe — Roſe — de er en Dyldenlat, de er en Loſe, de er en Dyldenlat, de er en Loſe, de er en Dyldenlat!"

„Bliv blot ved paa denne Vej, ſaa vinder Ole Lukøje alligevel Sejr!" tænkte jeg.

„De er en Loſe, de er en Dyldenlat!"

Pludſelig holdt han inde, men jeg kunde mærke paa ham, at der var noget, der fuldſtændig optog ham.

„Hvad de er, Far? Ved de itte jej! Far! Far! Far!"

„Nu ſkal du ligge ſtille, Dreng, ellers faar du Smæk!"

Meget tryglende blev han ved: „Ved itte hvad er for en! Lille Far, hvad de er for en?"

Han pegte meget vedholdende paa en Tegning i Tapetet.

„Ved ikke hvad er for en jej! Hvad de er for en?"

„Det er en Tulipan!"

„De er en Duliban — aah!"

Og nu var Ramſen bleven udvidet, og meget langſomt gik det nu: „De er en Loſe, de er en Dyldenlat, de er en Duliban!" Men lidt efter lidt tog det Fart, og ſamtidig kom der Melodi paa. Dræbende kedeligt lød det, og jeg indbildte mig, at han med denne Muſik kunde ſynge et helt Kompagni Vægtere i Søvn, men ſelv gjorde han ikke ringeſte Mine i Retning af Søvnighed, han lirede kun videre paa Viſen.

Jeg havde hørt, at Søvnighed var ſmitſom, og prøvede derfor meget ſnedig ad denne Vej at vinde frem. Jeg gabede med en lang, uhyggelig Tone.

„De dan jeg osſaa, Far, 'ør'er! Aaaauuuuh! Alfe ſi lisſom Far! Jej osſaa ſi an!"

„Vær nu ſtille, Alfred, nu ſkal du lukke dine Øjne ligeſom Far!"

„Ja, jej lot Øjne, ja, lisſom Far, jo!"

Jeg kunde ikke lade være at løfte Hovedet for at ſe paa ham.

„Lotter ogſaa Øjne, jeg!"

Jeg puttede mig hurtigſt muligt ned igen, da jeg ikke tiltroede mit

Anſigt ret megen Reſpekt. Joviſt lukkede han Øjnene, han havde preſſet dem ſaa krampagtigt ſammen, at hele Anſigtet ſad i Rynker.

Efter en lille Tids Forløb lød det igen: „Lotter Øjnene jej itte, nej!“

Jeg havde beſluttet, i hvad han end kom i Tanker om, ikke at ſvare ham.

„Lotter Øjne jeg itte, nej!“

Da han ikke fik noget Svar, vendte han ſig om imod mig og laa et Par Minutter ganſke ſtille, aabenbart ſtuderende min Tilſtand; men pludſelig tog han igen fat meget klynkende: „Dørſtig jej, Far! dørſtig jeg, Far!“

Skal man nu oven i Købet jages ud af ſin gode Seng, tænkte jeg, og lod, ſom jeg intet hørte.

„Alfe ha Vand, dørſtig jej — dørſtig jej laſende!“

Hvilken ſidſte Betegnelſe ſkulde ſige, at han befandt ſig i den Situation, hans ældre Broder havde udtrykt med „raſende tørſtig“. Medens jeg laa og ærgrede mig, faldt det mig pludſelig ind, at jeg havde hørt, man ſkulde give Børnene koldt Vand, naar de ikke kunde ſove. Jeg ſtod da op. Hele Huſets Beſætning ſov; Klokken var halv elleve. Jeg hittede et Glas og tumlede ſøvndrukken ud i Bryggerſet — intet Vand inde, tak! Altſaa ud til Poſten i min meget lette Paaklædning; naa det var mildt Vejr. — —

„Drik ſaa, min Dreng!“

Han var virkelig tørſtig, og Medynksfølelſen kom op i mig. Det er jo ogſaa ſtrængt for et voksent Menneſke at være tørſtig.

„Se ſaa, nu ſkal lille Alfred putte ſig ned!“

Meget tilfreds ſagde han: „Ja, Alfe let ved Far, jej, ſød Deng, jej!“

„Ja viſt, Fars Dreng, ſov ſaa!“

Og Alfred puttede ſig godt ned under Dynen og laa ganſke ſtille nogle Minutter.

Nu ſover han, tænkte jeg og lagde mig til Rette.

„Far ette let ſtille!“

„Huuh!“

„Far osſaa let ſtille!“

„Jo, nu ligger Far ogſaa ſtille!“

Og nu laa vi ganſke ſtille begge to nogle Øjeblikke.

„Far, Alfe ſveden! Dynen a! jej ſveden!“

„Kan du da ikke ligge rolig, Knægt! Vil du ha Smæk?“

Meget jamrende kom det nu: „Nej itte Smæt, jej! Dynen a, jej ſveden jeg, laſende!“

Altſaa: Dynen af os, og et Tæppe paa os. Jeg tror nok, jeg var ved at blive hed i Huen, men da jeg ſaa, hvor Sveden drev af ham, forſtod jeg jo, at der var noget om Snakken.

Han laa nu en Tid og repeterte en Lektie, Søſteren havde været ved at indprente ham, hvad det var, blev jeg i længere Tid ikke klog paa, men Omkvædet var et rivende: „Liw, law, luſs!“

Det var ved at gaa op for mig, at jeg vilde komme ham i Forkøbet med at ſove. Det var ogſaa ſom vilde han viſse mig i Søvn med ſit evindelige: „Udde Gongens Ave, dette Sotelade, liw, law, luſs!“

Snart laa jeg i dyb Søvn, men jeg fik ikke Lov at nyde denne ret længe.

„Far! Far! Far! Far! Far!“ højere for hver Gentagelſe. Jeg gav et vrantent Grynt fra mig og vendte mig om paa den anden Side. Men Knægten hang i med ſtort Eftertryk.

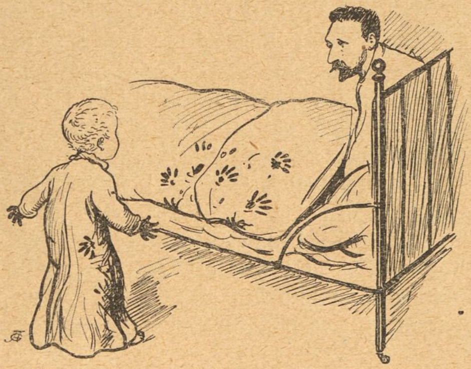

„Far, Alfe ſtal op! Alfe ſtal op!“

Da jeg kom ſaa meget til mig ſelv at jeg fattede Meningen, tog jeg ham i Armene og værfede ham ud af Sengen, hvorpaa jeg lod ham gaa paa Opdagelſesrejſer, medens jeg ſov videre.

Hvor længe han var oppe, har jeg ingen Anelſe om, kun erindrer jeg, at han havde ſtor Nød med at faa mig vækket, da han vilde op igen.

„Jeg fyſer, Far!“

Jeg hivede ham op til mig.

„Pak mig ſammen, Far!“

Ja, jeg „pakkede ham ſammen.“

Nu maatte han da endelig være afkørt. Ja, det var han ogſaa, men det lykkedes ham dog endnu en Gang at indfange hele min Opmærkſomhed. Med ſnøvlende Stemme bemærkede han: „Alfe ſkevet ti Bedſtefar, ja!"

„Har du ſkrevet til Bedſtefader?" ſpurgte jeg i største Forfærdelſe og ſaa paa ham. Jo ganſke rigtig havde han ſkrevet, Beviſerne førte han med ſig, hans Natkjole lignede et Tigerſkind, og hans Hænder! — og nu Lagenet!

„Du er dog et lille Uhyre!" raabte jeg og ſprang op for at tage Valpladſen i Øjeſyn, medens det lød jamrende efter mig: „Alfe ſød Deng, jej!"

Sød Dreng — jo, jeg tror det, der inde paa Gulvet i mit Værelſe laa en Skrivelſe, jeg lige havde ſluttet. Den egentlige Beſtemmelſe med den var, at den ſkulde have ſkaffet mig et Lønningstillæg, nu havde den rare Dreng dekoreret den med en Mængde mærkværdige Figurer, der nok ſkulde tydes ſaaledes: „Kære Bedſtefar, kom med Bolsjer til Alfred!" men det lignede ſnarere et raſk Udkaſt af det græſke Øhav, og Tilfældet havde hjulpet ham med Konſekvenſen idet han havde væltet Blækhuſet, hvor det ſorte Hav ſkulde være. Ak og ve — det lysmalede Gulv! Jeg maatte ud efter en Gulvklud, der var ikke andet for, men jeg lovede rigtignok min lille Aflægger „en Bøjning med Endetillæg", naar jeg ſaa nogenlunde havde udſlettet Sporene af hans Bedrifter.

Da jeg hed i Hovedet atter kom ind i Soveværelſet, ventede jeg at høre et klagende: „Mej dot vær' ſød!" men jeg hørte kun nogle rolige, langtrukne Toner — han var endelig ſovet ind. At tage et Barn op af ſin Søvn for at prygle det, er raat, tænkte jeg, og lagde mig op ved Siden af ham med den glade Trøſt, at nu kunde jeg faa Lov til uforſtyrret at hengive mig til Søvnen.

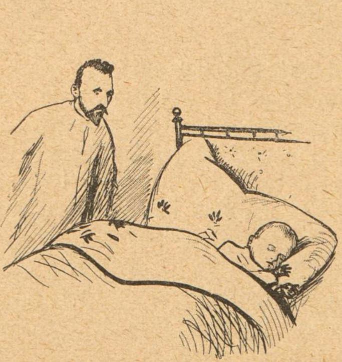

De gamles Død — de unges Brød.

Et Sagn fra Bosnien ved Børge-Jansſen.

Med Tegninger af Hanſen Rejſtrup.

Kong Koſta herſkede i Brekovica.

Han var ung og klog, dertil fattig; thi Landet, han ſkulde leve af, var fattigt, Skatterne ſmaa.

Fordum havde Brekovicas Bjærge været dækkede af Skove; men Landets Børn havde ſvedet dem af, for at Aſken kunde gøde Markerne; men Aſken var forlængſt ſpredt for alle Vinde, Frugtbarheden det ſamme.

Midt mellem de høje Bjærge laa Bihac-Søen.

Blaa og blinkende bugtede den ſig ind og ud mellem de bratte Klipper, der høje, alvorlige ſtod og ſpejlede ſig i det klare Vand. Men enkelte Steder var det, ſom Klipperne havde bluedes over deres egen Nøgenhed og ſkræmte var flygtede tilbage, til de ikke længere kunde ſe ſig ſelv. Mellem dem og Søen havde der ſaa bredt ſig det grønneſte Tæppe. Paa Tæppet lejrede ſig en Flok Faar, under Klippeſiden klinedes en Hytte, i Døren ſad Hyrden og ſpillede kælne Melodier, mens hans Kvinde ſyslede derinde med de ſmaa.

Der var da enkelte lykkelige i det Land Brekovica.

Men mange var det ikke. Hiſt og her i en Dal kunde der jo nok være ſkyllet ſaa megen Jord ſammen, at Dalbunden fyldtes, og der kunde vokse lidt Korn; men det ſtrakte ikke til de mange Munde. De arme Menneſker maatte da tidt vandre den lange Vej til Søen for at fange lidt Fiſk, og de Fiſk var lige ſaa fede, ſom de ſelv var magre.

Det ſaa Kong Koſta, og han faldt i dybe Tanker.

Nu vidſte han, at der hinſides de høje Bjerge løb en Flod; om han nu kunde faa Søens Vande ført ud til Floden?

Derpaa grundede han i Dage og Nætter, drog med ſine Mænd til Søen og derfra over Bjergene til Floden. Nøje maalte han Tiden, det tog at komme fra Tinderne ned til Floden og fra Søen op til Tinderne, og han ſaa, at den ſidſte var den korteſte.

Da ſagde han til ſine Mænd, at han vilde lede Søens Vande ud i Floden.

Og han foer fort:

„Vi lider Nød i dette Land, men inden Aar og Dag ſkal vi være rige!“

„Ser I ikke Fiſkene i Søen, de lever fedt og godt, ſer I ikke Blomſterne, der ſkyder op fra Søens Bund, er de ikke ſom Ungdom, Skønhed og Styrke, de vokser i den fedeſte Muld, den er det, ſom jeg vil lade ſtige op til Solens Lys, at mange Munde kan mættes!“

Saaledes talte Kongen, men ingen forſtod ham.

Havde Gud ikke lagt Søen, hvor den laa? Vilde han have den andet Steds, ſkulde han nok ſelv ſørge derfor! Det var formaſtelig Galſkab!

Og desuden: var det ikke ruſet Mands Tale, at man kunde faa Vandet over de høje Bjerge, og kom det endda ſaa vidt, vilde Gud da ikke ſtraffe den formaſtelige, ſende Vandet ſom en Syndflod over det ganſke Land, fylde Dalene, ſaa at Landets Folk ynkeligen maatte omkomme i Bølgerne.

Selvfølgelig vilde han det!

Og havde man desuden nogen Sinde ſet Folk flytte rundt med Søer?

Nej, man ſkulde ikke ſætte ſig op mod Gud Herren!

Saaledes talte de gamle, rokkede med de graa Hoveder og ſlog Kors for ſig — hellere ſulte end give ſig af med den Slags Djævelſkab!

Men de unge var af anden Mening.

Hvad hjalp det dem, at de gamle gik der og ſagde, at nu havde de dog kæmpet ſig igennem hele deres Tid, ſaa kunde deres Sønner vel gøre det ſamme. Og det var jo meget godt med det, at Søen laa, hvor Gud havde lagt den; men naar den nu laa ſlet, ſaa laa den dog ſlet! Og de gamle kunde ſagtens ſnakke, de havde glemt, at de ſelv en Gang havde været unge, glemt, at det er værre at ſulte for en ung end for en gammel. De unge maa have Mad, maa have Kærlighed, Kvinder og Børn, og det kunde de faa, naar Søen derude blev til Land.

Ogſaa Kongens gamle Raadgivere var imod deres Herre, de tænkte, det var gal Mands Værk, og de ſagde, at de var rørte over den ſmukke Tanke; men de tillod ſig ærbødigſt at tvivle om, at den nogen Sinde blev til Virkelighed.

Men Kongen tvivlede ikke, og han lod udgaa Bud over det ganſke Land, ſom ſtævnede alle de unge Mænd til Arbejdet.

Og de mødte hver Mand, medens de gamle ſad hjemme og ryſtede.

Kongen ſelv var ogſaa mødt, varmt talte han dem til, greb ſaa en Hakke, lod den klinge i den haarde Grund.

Saadan begyndte Arbejdet.

Nede nær Floden tog man fat, og ſaa gravede man ſig længere og længere ind i Bjerget, frem mod Søen. Men langſomt gik det. Armene var unge, Modet ſtærkt, men Bjerget var ogſaa ſtærkt.

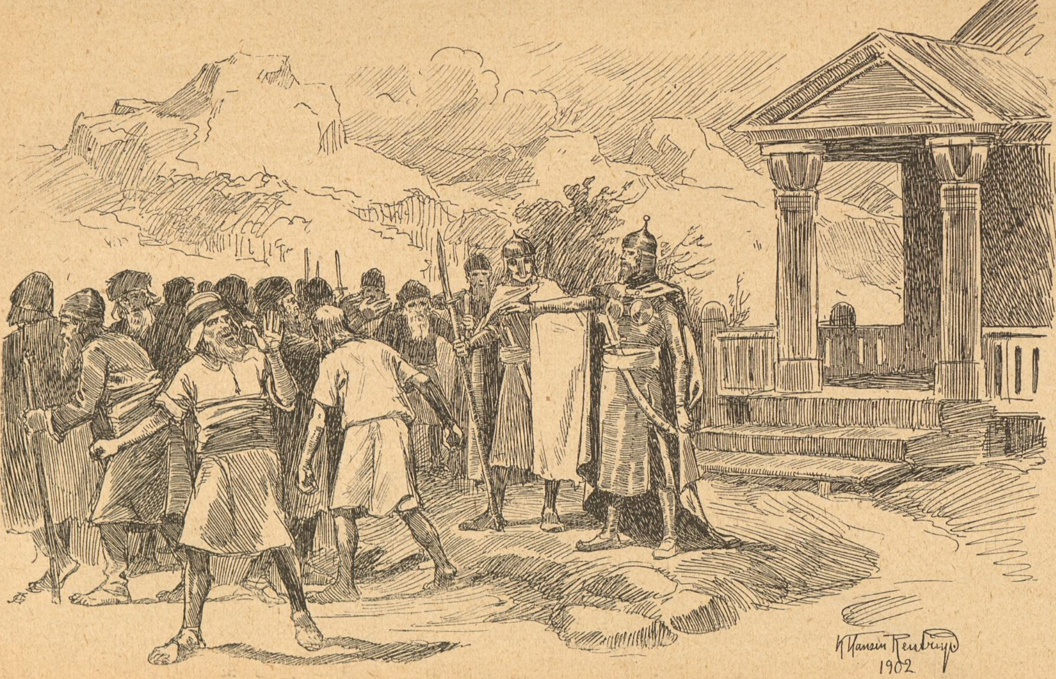
K Hansen Reistrup
1902

Og Bjerget kendte ingen Naade.

Hiſt aabnede det et Svælg, ſom ſlugte ſnart en, ſnart en anden, her ſtyrtede en Klippe og knuſte i Faldet.

Kong Koſta knælede ved de døde og ſagde, det var Landets bedſte Mænd, faldne i Kampen for Fædrelandet, og alle knælede med ham og bad for de dødes Sjæle; men de gamle, der ſad rundt i Hytterne og ryſtede, de knyttede Hænderne, forbandede Kong Koſta, ſagde han førte deres Børn i Døden, i den evige Død; thi de var faldne i Kampen mod Gud.

Ingen kunde mere tvivle om, at det var Satans Værk; var det Gud, der aabnede Bjergets Kløfter og ſtyrtede Klipperne, ſaa de formaſtelige maatte dø?

Men Kong Koſta lod de gamle ſnakke, ſtadig ſkred Arbejdet frem.

Da var det, der ſkete noget, ſom bragte Uro i de unges Sind.

Førſt var det, at en Klippeblok, man den ene Aften havde faaet rullet til Side, næſte Morgen igen laa paa ſin gamle Plads.

Ingen forſtod det, Kongen blev hentet, alle undredes.

Saa rulledes Klippeblokken atter bort; men næſte Morgen var den igen tilbage paa den gamle Plads.

Nu begyndte nogle at ſnakke om Trolddom, andre om Guds Haand.

Kongen lod om Natten ſtille Vagt ved Stedet, og næſte Morgen bragtes en hel Klynge af Dalens gamle Folk til Kongen. Dem var det, der havde været Guds Haand.

Kongen talte dem ſtrængt til, ſagde, at de var nogle Narre; det nyttede ikke, de ſtred imod, de var dog de gamle og ſvage, og naar de unge vilde frem, ſaa kom de frem!

De gamle humpede ſlukørede af, og fra den Dag fik de unge Fred til Arbejdet. Det koſtede Sved, det koſtede Blod, det koſtede Aar; men fremad gik det, nærmere naaede de Søen.

Nu ſkulde man jo tro, at Kong Koſtas Sind vilde blive lyſere og lettere, da det ſyntes, at Arbejdet ſnart var til Ende, men nej, hans Sind formørkedes, og han faldt i dybe Tanker.

Nu havde hans Folk arbejdet troligt Aar efter Aar, ſnart ſkulde de høſte Lønnen, der nede paa Søens Bund ſkulde de bygge Hjem ved Hjem, Markerne ſkulde grønnes, Mundene mættes, Lykken lyſe, ja, ſaaledes ſkulde det være, men vilde det blive ſaadan?

Naar de nu naaede helt frem til Søen, vilde den med et bryde igennem og opſluge alle. Døden vilde blive Lønnen for de mange Aars Kampe, de unge vilde dø, ingen vilde der blive til at forſvare Landet, Fjenden vilde trænge ind fra alle Sider, og de vilde høſte Lønnen.

Nu havde han og hans kæmpet de mange, lange Aar, nu ſtod de ſaa nær Maalet, ſaa kom dette ſidſte. Havde de gamle da haft Ret, var der Forbandelſe ved hans Værk?

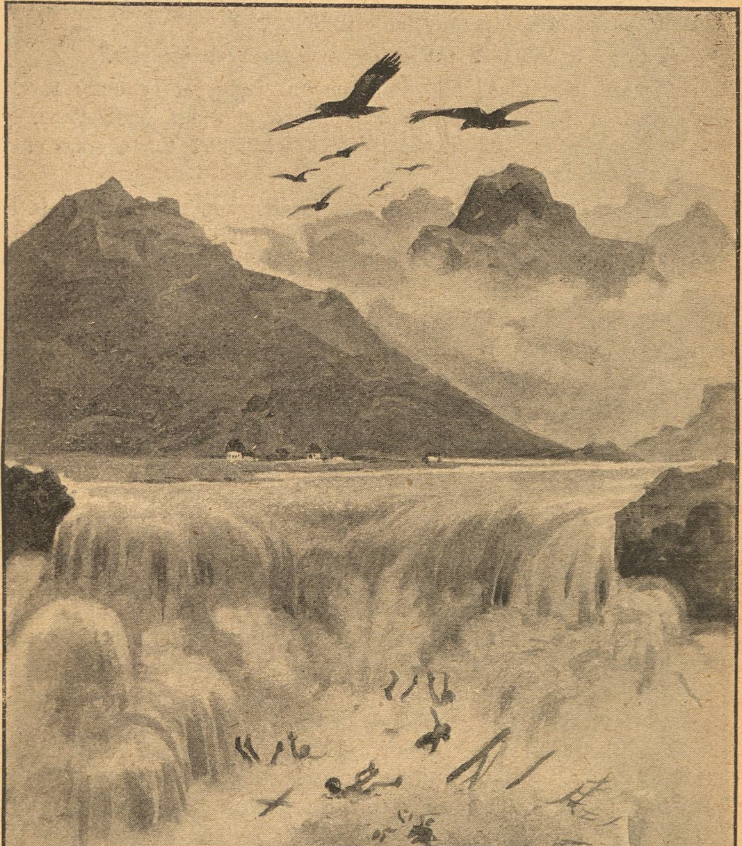

De unge vilde dø, kun de gamle blive tilbage.
De gamle — Kong Koſta faldt i dybe Tanker.
De gamle — havde de ikke gjort deres Gerning her i Livet,

kunde de vente mere af det? Døden havde alt hvæſſet ſin Le, hvad havde det at ſige, om han høſtede en Dag før eller ſenere?

Men de havde dog ogſaa en Gang haft deres Arbejde, ſkulde de ikke have Lov at hvile, og var Gud ikke Herre over Liv og Død, vilde han ikke ſtraffe den, der ſatte ſig i hans Sted?

Det kunde ikke vare længe, inden Søen brød igennem.

Da kaldte han alle ſine Folk ſammen, ſagde, at de ſkulde have en Hviledag, og ſamtidig lod han Bud udgaa over det ganſke Land, at det var hans Vilje, at alle de gamle ſkulde ſamles ved Søen, at de kunde ſe hans Værk.

Mange korſede ſig og ryſtede ved Tanken om, at de ſkulde ſe det Ugudelighedens Værk, men de kendte Kongens Vilje, turde ikke trodſe den, og der mødte da ſaa ſær en Samling gamle, ſkæve, krumme, halte, og de ſaa med Undren den dybe Kløft, ſom var ſkaaret gennem Bjerget.

Men deres Undren ſkulde blive til Skræk; thi ſaaledes talte Kongen til dem:

„Nu har Eders Børn gjort et ſtort Arbejde, ſtørre end I troede kunde gøres, Gud har lagt Velſignelſe deri, I troede ikke paa det, I kæmpede imod det; men jer Kamp var omſonſt, nu er det min Vilje, at I ſkal fuldføre Arbejdet, at det kan ſiges, at hele Brekovicas Folk var med til det ſtore Værk!"

Et Øjeblik var der dødsſtille, ſaa lød der med et en ſkingrende, ryſtende Stemme:

„Ve, ve, Gud vil ſtraffe os!"

Nogle faldt paa Knæ og rakte de ſkælvende Hænder mod Himlen, andre pegede mod den tynde Jordvold mellem Kløften og Søen og raabte:

„Ve, ve, det bliver vor Død, Søen vil ſluge os."

Næppe var det ſagt, før der løftede ſig et ſkingrende Angſtſkrig fra alle de gamle. Nogle kaſtede ſig jamrende paa Jorden, andre ſvang deres Krykker og Stave raſende i Luften, atter andre truede med de magre Hænder mod Kongen, andre igen ſlæbte ſig langs Jorden hen til Kongen for at kyſſe hans Fødder og bede om Naade.

En raabte:

„Ve over Kongen, der vil myrde os. Har vi ikke betalt vore Skatter, har vi ikke arbejdet, til vore gamle Hænder ikke kunde mere, har vi ikke ſlidt og ſlæbt, ſtridt og ſtræbt for at ſkaffe Brød til de mange Munde, har vi ikke oplært vore Børn til at frygte Gud og ære Kongen, og nu, da vi er gamle, ſkal vi lønnes med Døden, førſt tog han vore Børn, nu tager han os, ve, ve!"

Kong Koſta ſlog ud med Haanden, der blev ſtille, og hans Stemme lød med bedrøvet Klang:

„I raſer mod mig, men jeg vredes ikke! I har ſtridt jer Kamp, gjort jert Arbejde, derfor vil Gud lønne jer. Nu er I gamle, en ny Tid begynder for Brekovicas Land, det gamle maa falde for det ny. Ogſaa vi bliver en Gang gamle, da maa vi bøje os for det ny, det er alle Tiders Lov, ſkrevet med Guds Haand.

Gaa ſaa til jert Arbejde, det er ikke min, men Guds Vilje!"

Under Graad og Jammer blev de gamle ført ned i Kløften.

Arbejdet ſkred langſomt frem, men Jordvolden blev dog tyndere og tyndere, og en Aften, juſt ſom Sol gik ned, lød der et Jammerſkrig nede fra Kløften, Jordvolden buedes, et Brag, en Drønen, Vandet brød igennem, hvirvledes rundt, ſydede, fyldte Kløften, jog fremad, frem over de gamles Lig.

Men da Solen ſtod op, var der ingen Sø mere, og ſnart ſkød Kornet frem over Mulde, Hjem byggedes ved Hjem, der var Lys og Lykke til Huſe.

Endnu findes Kløften mellem Bjergene, og den hedder „Koſteo" efter den viſe Konge, endnu grønnes Engen og gulnes Markerne ved Bihac, endnu er der Hjem ved Hjem, og dog ſynger Bonden endnu til Guslarens Lyd om de gamles Død, de unges Brød.

Tanker.

Jeg tror ikke, det er ſandt, at enhver Lerkrukke gerne vilde forvandles til en Porcelænsvaſe, om det lod ſig gøre. Efter min Mening gives der mangen ærlig og kæk Lerkrukke, ſom hellere vil gaa til Brønden tyve Gange om Dagen for at kunne læſke Børnenes tørſtige Struber, de viſnende Blomſter, de ſtakkels Lænkehunde og Burfugle, — end være en Porcelænsvaſe, der Aaret rundt ſkal ſtaa i et elegant Værelſe for at berømmes for ſit Ydre og vente paa at blive ſolgt.

* * *

Det er lettere at tilbede end at lyde.

Et Døgn paa Dybbøl.

Af Michael Giørup. Med Tegning af Louis Moe.

Den førſte April 1864 var det et højſt afſkyeligt Vejr med Sne- og Hagelbyger.

De piſkede 2det Regiment i Anſigtet, da det kom fra Als og marſcherede over i Sundeved for at afløſe Beſætningen paa højre Fløjs venſtre Fløj, ſom det hed.

Til højre Fløj hørte de ſtore Skandſer VIII, IX og X.

Afløſningen ſkete altid i Mørkningen, for at Prøjſerne ikke ſkulde faa Øje paa vore marcherende Kolonner og overdænge dem med Granater.

Regimentets 3dje Kompagni ſkulde beſætte Skandſe Nr. VIII.

Kompagniet havde aldrig været i den Skandſe før, det var derfor ſelvforſtaaeligt, at det i Mørket ikke fandt den nærmeſte Vej og dumpede i et Par temmelig vandholdige Grøfter.

Endelig blev Skandſen naaet.

Da Frontbatterierne endnu ikke havde aabnet deres Ild, var Skandſe VIII et forholdsvis roligt Opholdsſted. Skandſen kunde ikke ſes af de prøjſiſke Batterier paa Broagerland og naaedes derfor kun af vildfarende Granater.

Der blev arbejdet paa at gøre Skandſen ſtærkere ved at opkaſte flere Traverſer, men der blev ſamtidigt ikke ſørget for Vandets Afløb, hvorfor Skandſens Indre lignede en Dam med gult, leret Vand.

Jeg orienterede mig ſaa godt, jeg kunde, ſtillede Poſter op ved Bryſtværnet og inddelte Kompagniet til Skandſearbejde. Foruden at opkaſte Traverſer maatte Mandſkabet belægge Blokhuſets Sider med et over to Fod tykt Jordlag. Jenſerne holdt ikke af dette Arbejde; i to Timer maatte de arbejde og derefter hvile i to. De bandede ſaa ſmaat og tog ſaa fat paa Spaderne og de andre Redſkaber.

Efter at have inſpiceret den ſtore Skandſe og fundet Arbejderne godt i Gang, gik jeg ind i Blokhuſet for at ſpiſe til Aften.

Da man formodede, at Skandſen var ſikker, var det tilladt Mandſkabet at opholde ſig i Blokhuſet. Nede paa venſtre Fløj var dette ſtrengt forbudt, der gik Granaterne gennem de tykke Fyrretræsbjælker, ſom om de havde været af Smør. Det havde ved Belejringens Begyndelſe koſtet flere Menneſker Livet, blandt andre Løjtnant Bruhn i Skandſe I og Løjtnant Bølby i Skandſe II.

Midt igennem Blokhuſet, hvori jeg nu traadte ind, ſtod i en Afſtand af nogle Fod ſvære Bjælker for at bære Taget. Langs alle Vægge løb ſeks Fod brede Bænke, et Par Alen fra Jorden paa disſe Bænke ſkulde Mandſkabet ſtaa og fyre ud gennem de i Væggen anbragte Skydeſkaar, hvis Blokhuſet blev angrebet.

Saa vidt kom det aldrig; ogſaa paa højre Fløj var Blokhuſene ſkudt ſammen inden Stormen den 18de April. Midt paa den ene Væg var der en Dør, og lige for den hang en Hornlygte, ſom kun gav et meget ſparſomt Lys.

Soldaterne ſad eller laa paa Bænkene. I den uſikre Belysning tog Blokhuſet ſig højſt maleriſk ud. En Lysſtribe faldt lige ned paa et ſmukt, driſtigt Krigeranſigt, den øvrige Del af Soldaterne ſaa man intet til, de var indhyllede i Mørke. En anden Lysſtribe faldt paa en Mand, der ſtak en Kniv ned i en Smørdaaſe o. ſ. v. De graabrune Tæpper, ſom tilhørte Skandſen, benyttede Folkene til at indhylle ſig i, og det bidrog ogſaa til at gøre Situationen fantaſtiſk.

Folkene ſad og ſmaaſnakkede for at holde ſig vaagne. De talte om deres ſidſte Ophold paa Als eller om Prøjſerne, undertiden faldt Talen ogſaa paa de Kære i Hjemmet. Det var en dæmpet, vedholdende Mumlen, der ſnart lød ſtærkere og ſnart ſvagere.

Løjtnant Toxwerdt og jeg havde ſlaaet os ned i den ene Ende af Blokhuſet, og jeg havde indbudt en Artilleriofficer til at ſpiſe til Aften med os; han hed Tillge, det var en elſkværdig og intelligent Mand, vi havde ikke ſet hinanden før, men i Felten bliver man ſnart ſaa fortrolig, ſom om man havde været gamle Bekendte.

For bedre at kunne ſe, havde vi tændt en Blændlygte. Vore Oppasſere var udenfor Skandſen beſkæftigede med at koge Vand. Paa dette ventede vi for at kunne faa en Kop The. Oven paa Theen ſkulde vi have os det reglementerede Glas Romtoddy og en fornøjelig Pasſiar.

Stormen tudede udenfor og foer om Blokhuſets Hjørne; til Fjendens Granater hørte vi intet, derimod lød undertiden et dumpt Skrald ind til os, det var, naar Arbejderne paa Væggens modſatte Side ſtampede Jorden faſt og med Køllen kom til at ſlaa mod Blokhuſet.

„Det varer da Pokkers længe, inden Vandet koger," ſagde jeg, „hvor har Oppasſerne deres Ildſted?"

„Det bliver viſt kogt i min Barakke," ſagde Artilleriofficeren.

„Afbenytter De endnu Barakken?"

„Ja, til mit Tøj."

„Den ligger en hundrede Alen bag Skandſen. Det kunde dog hænde, at en Granat en Gang ſtak den i Brand."

„Min Oppasſer ligger endnu i Barakken, han frygter for, at nogen om Natten ſkal ſtjæle mit Tøj."

„Det maa være en flink Fyr?"

„Han er villig og tro ſom Guld, ſtort Omløb i Hovedet har han imidlertid ikke."

Nu kom Manden og medbragte ſtore Blikkedler fyldt med kogende Vand.

Jeg kaſtede et Blik paa Artilleriofficerens Oppasſer, han ſaa ikke meget opvakt ud, og lignede en pæn Bondekarl, der aldrig havde været udenfor ſin Landsby. Min Oppasſer, der juſt ikke hørte til de klogeſte, behandlede ham med Overlegenhed.

„Gaa til Side," ſagde nu Bertel, naar den anden ſtod ham i Vejen. Eller ogſaa hed det: „Spring ud og ſe efter, om der er flere Gløder, thi der kan maaſke komme til at mangle varmt Vand til Toddyen."

Det viſte ſig, da Toddyerne ſkulde laves, at der var varmt Vand nok. Som Bevis paa vor ſærdeles Tilfredshed fik Oppasſerne hver en Toddy, ſom de drak af vore Thekopper.

En Timestid efter var Tiden kommen til, at Løjtnant Toxwerdt ſkulde ud til Arbejde med det andet halve Kompagni og afløſe det førſte, ſom var under Kommanderſergentens Kommando.

Stilheden i Blokhuſet afbrødes af den Støj, Jenſerne gjorde, for at komme paa Benene. Nogle var faldne i Søvn, de blev ublidt vækkede af deres Kammerater, hvorover de blev ſaare fortrydelige, en Underofficer kom til og gjorde hurtig Ende paa Fortrydelſen ved at kaſte dem paa Døren.

Nu var Blokhuſet et Øjeblik tomt; det varede dog ikke længe, før de to andre Delinger kom ind, gjorde ſig det bekvemt og tog Madkurvene frem.

Da det var blevet ſildigt, ſagde Artilleriofficeren god Nat og gik bort for at ſove i Krudtkammeret.

Hen ad Morgenſtunden bedagede Vejret ſig, og den Gang Solen ſtod op, havde vi en ſkyfri Himmel med let Froſt. Men hvor længe vilde det vare?

Flere højtſtaaende Officerer inſpicerede Skandſen i Løbet af Formiddagen; Regimentets flinke Underlæge Larſen kom og meldte, han havde faaet Ordre til at opholde ſig i Nr. VIII.

Prøjſerne ſkød mærkeligt lidt den Formiddag, vore Oppasſere kunde derfor koge Middagsmaden i Ro.

Da Suppen kom paa Bordet eller, rettere ſagt, paa Bænken, tog jeg en Flaſke Portvin frem og ſkænkede i Glasſene. Jeg fortalte mine Kammerater, at jeg havde tilſkrevet Digteren H. C. Anderſen, at hans Skaal paa hans Fødſelsdag, den 2den April, ſkulde blive drukket i en Dybbølſkandſe. Og det gjorde vi.

Talen faldt, ſom naturligt var, paa vor ſtore Eventyrdigter, til en ung, ſvenſk Officer, Baron Aakerhjelm, traadte ind i Blokhuſet og meldte, at han var bleven anſat ved Kompagniet. Jeg rakte ham et Glas, bød ham velkommen og ſagde:

„Jeg havde ventet, at Prøjſerne i Dag vilde have ſaluteret til vore Skaaler, men de er mærkværdigt rolige."

Aakerhjelm fortalte, han havde hørt, at Prøjſerne havde ſendt en Parlamentær til os for at begære Tilladelſe til at begrave nogle døde, ſom endnu fra Kampen den 28de Marts laa mellem Forpoſtkæderne. Dette var blevet tilſtaaet.

Det forholdt ſig ſaaledes. Vi gik udenfor Skandſen og ſaa neden for Nr. VI en preusſiſk Underofficer og nogle Menige ivrigt i Færd med at grave en Grav. Nogle af vore Folk ſtod og ſaa til. Senere hørte jeg, at den prøjſiſke Underofficer havde ſagt til ſine Folk: „Sputet Euch, Leute, wir haben nicht viel Zeit zu verlieren."

Endelig var Prøjſerne færdige med at begrave deres faldne og bortfjernede ſig ſkyndſomſt.

Da hviſlede en Granat over vor Skandſe. Vi maatte ſe, hvad det betød.

Prøjſerne havde aabnet et ſtort, maſkeret Frontbatteri paa Avnbjerg, der var indhyllet i Røg. Vi ſvarede igen, vore Skandſer var endnu i god Stand.

Avnbjerg ſkød meſt paa Nr. II og Nr. IV, vi havde det derfor ikke ſynderligt koldt. Artilleriofficeren løb op ad en Stige, der var ſat til en høj Travers, ſatte Kikkerten for Øjet og kommanderede Fyr til ſine Artilleriſter.

„Vi træffe godt," raabte han fornøjet. „Se, lige i Fjendens Skydeſkaar."

Mellem vort Skyts var der en gammel, riflet Malmkanon, den gjorde ſtærk Støj under Affyringen. Det klang og ſang inden i den, det var, ſom den gamle Fyr ret frydede ſig ved at være kommen i Kamp.

Det vilde ſnart blive mørkt, og Kampen vedvarede endnu.

Da begyndte Granater at fare ind i vor Skandſe. Fjenden havde aabnet et Batteri lige imod Nr. VIII.

Han ſkød imidlertid kun med Feltſkyts.

Nogle Granater gik over Skandſen, antændte de bagved liggende Barakker og en lille Bondegaard. Flammen ſlog i Vejret og farvede den nu ſkyfulde Himmel rød.

Artilleriofficerens Oppasſer ſaa, at der begyndte at gaa Ild i hans Lieutenants Barakke, han ſtyrtede uforfærdet af Sted for at redde Tøjet, en Granat indhentede ham og ſaarede dødeligt den pligtopfyldende Mand.

Det var blevet helt mørkt og paa ſamme Tid en forrygende Sneſtorm, ikke deſto mindre vedblev Kanonaden.

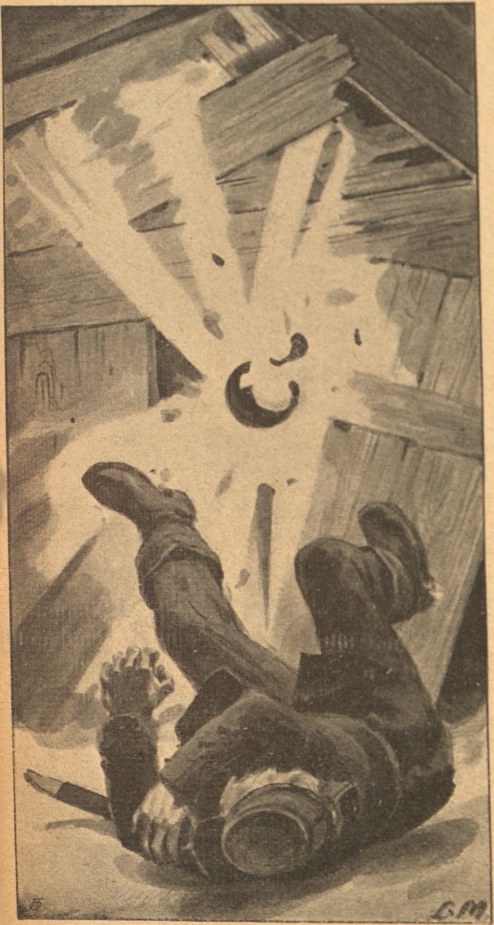

Det halve Kompagni var i Blokhuſet, det andet halve udenfor i Sneſtorm og mellem ſpringende Granater.

Fem ſaarede blev bragt ind i Blokhuſet.

Jeg mente, der vilde komme flere, ſendte Melding til Overlægen og bad om Aſſiſtance til Underlægen.

Den ſtakkels Oppaſſer klagede ſig ikke, Underlægen blottede det gabende Saar i Underlivet og ſagde:

„Det kan jeg ikke forbinde her.“

Han lagde et Tæppe over Oppaſſeren, et Kvarter efter var han død.

En Menig af Kompagniet havde faaet et efter Lægens Mening let Saar i Benet.

„Jeg dør, jeg dør!“ ſkreg han, til ringe Opbyggelſe for et Par haardt ſaarede, ſom laa ved Siden af ham.

„De maa ſkamme Dem,“ ſagde Lægen, „De er den, der er letteſt ſaaret, om en Maaned er De raſk, og ſaa ligger De og ſkriger.“

Den ſaarede maa vel have haft en Forudanelſe om ſin Død; et

Par Dage efter blev han ført til København, hvor han døde af Stivkrampe.

Opholdet i Blokhuſet var uhyggeligt.

Jeg gik op og ned mellem de paa Bænkene liggende Soldater og trøſtede dem med, at de var i Sikkerhed i Blokhuſet, hvilket jeg dog ikke var ſaa ganſke vis paa; thi ramte en Granat Døren, vilde den fare ind til os og kunde anrette megen Skade.

Da Underlægen forbandt den ſidſte ſaarede, kom en ſvenſk Læge ſtyrtende ind, heldigvis behøvedes hans Aſſiſtance ikke.

„Der er Afløsningen!“ hed det.

Glæden blev almindelig. I en Fart blev der afløſt.

Vor Delingsfører fik Ordre til, ſaa ſpredt ſom muligt, at føre ſin Deling tilbage over det af Granater gennempløjede Terrain, hele Kompagniet ſkulde ſamles paa et beſtemt Sted ved Chauſſeen.

Underlægen og jeg vandrede ſammen tilbage.

Den hvide Sne fik et rødt Skær af de brændende Gaarde omkring os, og Baggrunden dannedes af det brændende Sønderborg.

Vi forbandede Prøjſerne, ſom bombarderede en aaben By.

En Gang imellem foer en Granat forbi os, hvislede, ſuſede og ſprang, det var altſammen ikke hyggeligt.

Uden Tab naaede Kompagniet heldigvis ſin Samlingsplads.

Det ſkulde om Natten ligge i Barakkerne paa Dybbølbjærg.

Da jeg ſad i Officersbarakken, havde faaet min Pibe tændt og en dampende Kop The foran mig, følte jeg mig helt vel tilmode. Kanonerne paa Skandſerne paa venſtre Fløj vedblev med at ſende Skud paa Skud, og Fjenden beſvarede livligt Ilden.

Under Kanonernes Drøn faldt jeg ſenere i Søvn i den friſke Halm.

Sneſtormen tog til; vi anede ikke den Gang, hvor taknemmelige, vi maatte være den derfor. Prøjſerne havde den Nat forberedt en Overgang fra Ballegaard til Als, vi vidſte intet derom. Vejret forhindrede denne Overgang, ſom rimeligvis var lykkedes.

Paa de vaade Veje.

Af Byrge Trolle.

Med Tegninger af Alfred Schmidt.

I forrige Aarhundredes Begyndelſe boede der i Dronninglund en Degn, der hed Vittrup; han var en ſvag, blød og viljeløs Natur, men ellers et ſkikkeligt Menneſke.

Drukkenſkab var Tidens ſom Egnens Skødeſynd, man bryggede jo ſelv Moſten, man ſenere tyllede ſig med, hvorfor ſaa ſpare paa den.

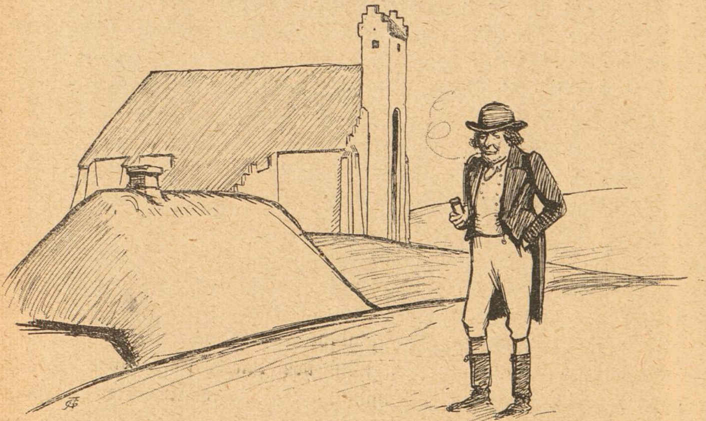

Skolegangen var daarlig, Skolen forfalden, ja uſſel. Forſtuen, der var brolagt med ſmaa, runde Markſten, var fælles for Lærer og Børn. Dagligſtuens Lergulv og lerklinede Vægge indbød heller ikke til Hygge.

Ægteparret var ikke ligeſtemte Sjæle, det var derfor heller ikke ſaa underligt, at en alt andet end ſtaalſat Natur, ſom Vittrup, ſøgte de Glæder ude, han ikke fandt hjemme. Hans nærmeſte Nabo var Kromand Niels Poſt; der var altid, eller da ſaa godt ſom altid, Selſkab, der var — ſelv om den var tarvelig — Adſpredelſe, derhen ſøgte Degnen og blev tilſidſt en ſtadig Gæſt. Traf det ſaa en enkelt Gang, at der ikke var Selſkab nok i Kroen, ſøgte man ud til Vennerne, og af dem var der desværre mange. Kromanden fandt det jo da ogſaa klogt af og til at beſøge Gæſterne, ſaa var de jo nødte til at gøre Gengæld.

Saaledes boede der oppe i den veſtlige Del af Gjeraa Skolediſtrikt — „over Aaen", ſom det hed — en Gaardmand, en god Ven af Niels Poſt og Degnen, han var Fæſter til Dronninglund og af Vittrups Slags, men en lun Broder, og Flaſken var hans Favorit, hans Kæreſte, hans et og alt. Hos ham kom Vittrup og Niels Poſt tit, thi det nytter ikke at ſkjule det, ſelv om det ikke tjener til Degnens Ros, de to Naboer var lidt efter lidt bleven uadſkillelige Ledſagere.

Gaardmanden blev i daglig Tale kaldt Klavs Bøg, hvilket Tilnavn han ærlig og redelig havde erhvervet ſig ved, at de dronninglundſke Skovbetjente en Gang havde neglet ham i Skoven i Selſkab med en fældet Bøg, ſom det ikke lykkedes ham juridiſk at godtgøre ſin Ejendomsret til, hvorfor en Portion Vand og Brød ſamt Tillægsnavnet, ſom hans Kendinge ſkænkede ham, blev Følgen.

En Aften, da Klavs havde aflagt en lille Viſit nede i Kroen, og der var bleven drukken tæt til langt ud paa Aftenen, lod Niels Poſt, for at have Morſkab og Løjer af Klavs, ſin Karl, lidt før Selſkabet brød op, gaa hen og ſkære Gangbrædtet, der førte over Aaen til Klavs Bøgs Gaard, ſaa nær over, at det lige kunde hænge ſammen. Karlen ſkulde ſaa ſkjule ſig i Nærheden, for at være til Hjælp, hvis Klavs ikke kunde klare de falſke Vover.

Og Ventetiden blev ikke lang. Klavs kom med en dejlig ſtor og tung Blyhat paa. Det var alt det, Underſaatterne mægtede at gøre Tjeneſte — —. Med tunge Trin traadte han ud paa Brædtet Ved det førſte Skridt bøjede det ſig, men det agtede han ikke paa, thi han vidſte af gammel Erfaring, at Moſten hos Niels Poſt havde den Egenſkab, at den ſkabte et tungt Hoved og ikke videre ſikre Ben, men — ved det næſte Trin ſagde det „K—r—a—t", og ſaa laa Klavs der, ganſke viſt blødt nok, men det var dog næppe den Seng, han ſtundede imod.

Det iskolde Vand afkølede det hede Blod, og dette i Forbindelſe med Forſkrækkelſen gjorde ham i et Nu ædru.

„Hj—æ—l—p, nu drouner a," raabte han af ſine Lungers fulde Kraft og ſlog vældigt om ſig i Aaen.

„Hj—æ—lp! Aa, Herregud, er der da ſlet ingen, der kan og vil reji mæ."

„Aa — p—hy — nej — da, aa — aa, den forbandede Kro oſſe — —."

„Nej, a ſka' olle drik mihr; nej, Katten annam mæ, om a gør —."

„Aa! Herregud osſe, at den fedtede Æſel, den Niels Poſt, ſkul' forfør mæ, det er ham, der er Skyld i aal mi' Ulyk'. — Ja, ja da, det er det, han haar aaltid vaat min Skaa'mand. Ja, de æ veſs. — — — — A ſka' heller alle band mihr, blot a maa kom' i Land — Aah, ja blot a ku' reji mæ den Gang, ſka' a alle kom til ham mie, de' ſka' a baade love og holde — — — —. Hovſa, da. Nej, nu ſkal a nok holl' faſt."

Det var lykkedes ham at faa fat i Brædtet, der var ſømmet faſt paa den Aabred, hvor Gaarden laa, og derved reddede han ſig; og endſkønt Strømhvirvlerne tog et forſvarligt Tag i ham, ſaa klarede han den dog og kom paa tørt Land, og ſaa gik det i Pimpløb op mod Gaarden, det kan nok være, han benede af, og for hvert Trin ſprøjtede Vandet ud fra Trøje og Bukſer, medens Farten fortſattes paa de bare Strømpeſokker, thi Træſkoene havde han ſat til under Svømmeøvelſerne i Aaen, de var gaaet paa andre Eventyr og Rejſer.

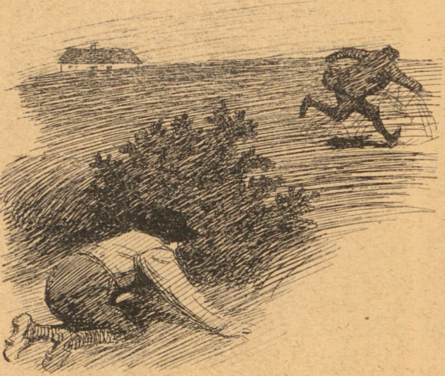

Karlen laa imidlertid under en Buſk og ſaa i den maaneklare Nat paa Foreſtillingen og godtede ſig hjertelig over Klavs' Løfter; næſte Dag kunde han fortælle Niels Poſt om alle de velmente Ønſker, Klavs havde udtalt over ham, og at han nu for fuldt og faſt havde lovet, at han vilde forbedre ſig.

Men da Klavs Dagen efter genſaa Skuepladſen for ſine natlige Genvordigheder, opdagede han let, at Planken var overſavet, han kunde da omtrent ſlutte ſig til, hvem han ſkulde takke for den Spas. Han lod dog ſom intet, men gemt var ikke glemt.

En Gang ud paa Efteraaret, da det var bælgmørkt om Aftenen, havde Klavs indbudt Vittrup og Kromanden til at beſøge ſig, og nu ſkulde der øves Gengæld. I den Anledning havde han haft travlt i flere Dage; hvad han pønſede paa, fortalte han ingen. Men da Aftenen kom, aabenbaredes det, at han havde udhulet en kæmpeſtor Kaalrabi, den havde beholdt Bladene, og i Siderne gjorde han fire Aabninger, i disſe ſatte han Glas; inde i den blev ſat et Lys og et Par Natſværmere, hele denne Himſtergimſt blev af Tjeneſtedrengen, da Tiden nærmede ſig, at Niels Poſt og Vittrup ſkulde bryde op, ſat ned paa Gangbrædtet, og Virkningen var ſtorartet. Bladene kaſtede ſtore, dunkle Skygger ud over de nærmeſte Omgivelſer, og Natſværmerne, der blændede af Lyſet og ophedede af Varmen, flagrede op og ned ad Ruderne, lignede i Fraſtand Skikkelſer af overnaturlig Størrelſe, der truede, viftede og ſlog ud med Armene.

For at gøre ſine Gæſter endnu mere modtagelige, havde Klavs Bøg den ſidſte halve Time opvartet dem med alle de Spøgelſehiſtorier, han kendte, og det var ikke faa, thi Overtroen var ſtor i de Tider.

Klavs fulgte dem udenfor Gaarden og beklagede, at de ſkulde gaa til Gjeraa i dette dybe Mørke, og lod et Ord falde om, at alt, „Gud bedre det“, ikke var, ſom det ſkulde være nede ved Aaen, det havde han ſet mere end en Gang.

„Naa, ja, ja da, God Nat og vel hjem, og Tak for at I ſaa op til mig,“ ſagde Klavs og ſkyndte ſig ind.

Ved en Omdrejning af Vejen, hvor denne ſkraanede ned ad mod Aaen, fik de i det begſorte Mørke let Øje paa den blege, fosforagtige Lysning nede ved Vandet.

„Se — der Vittrup, ſe, en Lygtemand,“ ſagde Niels, „det er ellers tidligt paa Aaret, det Skidt begynder at viſe ſig, det ſkal være henfarne Menneſkers Aander, ſom ingen Hvile finder i Graven. Ja, fri og bevare os naadelig og vel fra alt det, der ondt er.“

Niels var altid meget gudfrygtig, naar han var bange, og der var noget, der gik ham imod.

„Hvad? jeg ſer intet,“ ſagde Vittrup.

„Den — der. Aa, nej ſe, hvad er dog det,“ ſagde Niels Poſt, medens det rislede ham koldt ned ad Ryggen.

„Se! Aa nej da, Herregud! Øjne og Mund gloende — kan du nu ſe, hvor Flammerne vælte ud af den. Aa, hvad ſkal vi arme Menneſker dog gribe til?“

„Sludder,“ ſagde Vittrup, „det er blot en Lygtemand, det kan du da nok ſe?“

„Nej ved du hvad, mangen Lygtemand har jeg ſet i mine Dage, men Mage til denne aldrig.“ Og nu foer Frygten rigtig i ham, ſaa det ryſtede ham med kolde Gysninger gennem hver Nervefiber, thi Natſværmerne foer op og ned ad Ruderne og kaſtede i Mørket fantaſtiſke Skygger ud, der grangivelig tog ſig ud ſom overnaturlige Skikkelſer, der truede og ſlog med Armene. Selv Vittrup blev dødbleg, og Benene vaklede under ham, men han holdt ſig tappert.

Selv da Niels Poſt ſagde henvendt til ham:

„Lad os gaa, bitte Vittrup, med den onde og hele hans Hær kan hverken du eller jeg kæmpe," ſvarede han, „du begribeligvis ikke, men med mig er det vel en anden Sag," og han fortſatte ſin Gang ned ad mod Aaen.

Men da gik der Ild i noget af det Papir, der faſtholdt Lyſet, og det gav en Klarhed, ſom var dobbelt blændende i det tykke Mørke, medens Lyſet ſpruttede, og Natſværmerne, forvirrede af Heden, opførte deres vildeſte Dans.

Det var for Vittrup ſom de ſorte Tingeſter ſlog ham lige i Anſigtet med deres lange Arme, og med et ſtønnende:

„Aa — ah," der ſnarere lignede et Brøl, gjorde han omkring og løb, ſom gjaldt det Livet, op mod Gaarden, efterfulgt af den ſtønnende og puſtende Niels Poſt, hvis korte Ben ikke paa langt nær kunde hamle op med Vittrups lange, og derfor raabte han ſtadigt: „Bi mig, Vittrup, lad os følges ad, ſom vi pleje, ſom gode Kammerater."

„Jeg løber i Forvejen op til Gaarden og faar Klavs med," raabte Vittrup tilbage.

„Nej, Herregud, bitte Vittrup, bi dog og tag mig med; jeg kan ellers ikke holde det ud," ſvarede Kromanden.

Men ſaa kom der et jamrende:

„Aa — ah! Herrejøſſes dog. Nu er det for ſent, nu tog den onde mig viſt."

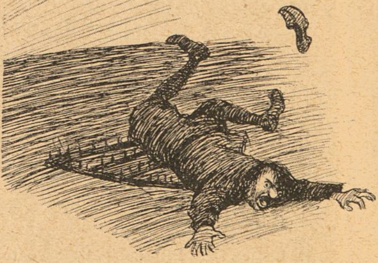

Han var nemlig ſnublet over en Harve, der laa paa Pløjejorden med Tænderne opad, og den kunde han ikke komme klar af igen, thi de borede ſig ind i Bukser og Strømper. Han anede mindſt, at det var en Harve, men troede for viſt og ſandt, at det var Mørkets Fyrſte, der holdt ham i ſine Kløer, og at hans glade Dage hermed ſkulde være afſluttede, og derfor raabte han efter Vittrup:

„O! Vittrup, Vittrup, ſig Farvel til dem der hjemme. No ſihr a dem aalle mihr. Aa, a er en ſtur Synner, de æ veſs a er, men de ſka' — aa ku' a blot faa Tid dertil, blyv anderledes, de er veſs de ſka'."

„A ſka' go i Kjærk hver eller hveranden Søndag, ja de ſka' a."

„A vil gi 5 Daaler til Kirkebøſſen paa jen Gang, og ſka' heller aalle put Knapper i den mihr, det er ſkammeligt, det ſihr a godt nu."

Og ſaa ſled Niels Poſt i Harven for at komme løs, men da Lysningen og med den Skyggerne vedblev at drive deres Spil, han ſyntes det lige ſom væltede ſig op mod ham i hele Kompagnier, det ſorte Djævelſkab, ſaa tog Frygten helt Overhaand, og for dog at have noget at ſlaa fra ſig med, ſaa ramſede han først et Par Salmevers op — — de eneſte forreſten han kendte — og — dernæſt Forklaringen til det fjerde Bud, den var ſaa dejlig lang, og den kunde den Onde ikke ſtaa for — —.

„Det er forunderligt, hvilken Magt, der kan ligge i ſaadanne tilſyneladende ſimple Ord," ſagde Niels Poſt ſenere; „thi aldrig ſaa ſnart var de Ord ude af min Mund, ſaa var jeg løs — fri — ſaa havde han ingen Magt over mig længere. Men i mine Bukser var der Huller ſaa ſtore ſom ſaa; og de var ſvedne helt rødbrune, ja de var ſaamænd, — ſaa det var da tydeligt nok, i hvis Klør jeg havde været."

Det kan nok være, at det efter den Forſkrækkelſe ikke tog lang Tid for ham at naa Klavs' Dør, hvor Vittrup alt var landet og ſtod og dundrede paa af alle Kræfter, men der var lukket og ſlukket overalt, og Bankningen blev uden Reſultat. Niels Poſt løb da til Sovekammervinduet og raabte:

„Sover du, Klavs?"

„Ja—a."

„Luk op —."

„Hvem er det, der kommer og forſtyrrer Folk midt om Natten —?" ſpurgte Klavs med ſøvnig Stemme.

„Det er mig —."

„Hvad for en mig —?"

„Niels Poſt!"

„Hvad, er du ikke kommen hjem endnu? Hvor er Vittrup?"

„Han er her ogſaa."

„Saa—aa—."

„Ja —."

„Naa, ja nu kommer jeg."

Og idet han aabnede Døren, ſagde han deltagende:

„Hvad —? Hvad er der egentlig i Vejen med jer, kan I ikke finde Vej, eller hvordan?"

„Jo, det kunde vi vel nok," ſagde Niels Poſt; „men det gaar ikke rigtigt til dernede ved Aaen."

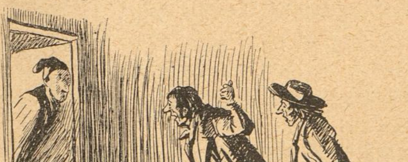

„Saa—aa," ſagde Klavs med et forſtaaende, medlidende Tonefald, „hvordan da?"

„Ja, det maa Katten, eller maaſke rettere en anden vide," ſvarede Kromanden, „men et er viſt, midt ude i Aaen ſtaar en ſtor, gloende Skikkelſe, omkring hvilken flere overmenneſkelige, ſorte Væſener danſe, og nærmer man ſig, true og fægte de med Armene. Vittrup traadte ganſke nær hen til dem, men ſaa ſlog det ſorte Djævelſkab ham lige i Synet, var det ikke ſaadan?"

„Jo, det er viſt," bekræftede denne.

„Og, ſaa mig du," vedblev Niels Poſt. „Ok, hvor de har mishandlet mig."

„Har de mishandlet dig —?"

„Ok, ja ſaa gruſomt du, der er ikke helt paa mig, og ſe mine Bukser du, der er ſtore Huller i dem, — brændte og ſvedne, helt rødbrune. Ja ham, der havde fat paa mig, havde Klør, der kunde holde faſt, men ſaa nævnede jeg det, der er ſtærkere, og ſaa ſlap jeg. Ok, hvor det er godt, at en kan ſin Børnelærdom."

„Men, hvad vil I nu?" ſpurgte Klavs.

„Gaa ene, forſtaar du nok, vil vi ikke gerne, thi dels kan vi ikke finde Stien i dette Mørke, og dels har jeg faaet ligeſom en Skræk i Kroppen, det ſidder mig her over Lænden — — derfor kommer du, gode Ven, til at følge med ned til Aaen, det vil du nok," — ſagde Niels Poſt.

„Nej, det er jeg Stæren fløjte mig ikke lyſten efter," ſagde Klavs og ſkuttede ſig. „Det, der ikke kommer en ved, ſkal en ikke blande ſig i, det er nu en Gang min Religion."

Dermed gjorde han Mine til igen at lukke Døren lige for Næſen af ſine Gæſter.

„Nej, nej, du maa ikke," bad Niels Poſt, „du vil da vel ikke have os til at ſtaa her ude i Gaarden til imorgen."

„Ja, hvad vil I da have mig til —?"

„Følg med os ned til Aaen, det kan du da gerne."

„Nej, Gu' min Sæl om a gør," forſikrede Klavs; „men a ſka' kall paa Belſi, maaſke han tør."

Dermed forſvandt han, og et Øjeblik efter kom han tilbage med Drengen. —

Degnen og Kromanden var i denne Situation ikke anlagte for ſkarpſindige Jagttagelſer, ellers vilde de i en temmelig høj Grad haft Lejlighed til at undre ſig over med hvilken Lethed, Drengen i Mørket forſtod at finde ſit Tøj og komme i det, thi lige ſaa hurtigt, der blev kaldt paa ham, var han paa Pletten.

„Tør du følge med Mændene ned over Aaen?" ſpurgte Klavs.

„Ja, det tør jeg godt,“ forſikrede Drengen.

„Er du ikke bange,“ ſpurgte Niels Poſt.

„For hvad?“

„Aa ſaadan om Aftenen og i Mørke, eller naar du ſer noget uſædvanligt?“

„Nej, ikke det mindſte,“ forſikrede Drengen, „den eneſte Gang, jeg har ſet noget uſædvanligt var, da min Madmoder af Vanvare kom til at ſmøre Smør paa begge Sider af min Mellemmad, det forundrede mig nok en Del, men bange blev jeg dog ikke. Skal vi ſaa gaa.“

Ja, de maatte jo til det igen, men ſynderlig vel tilmode var de ikke

„Ja, ja, nu gaar det nok. God Nat og Gud i Vold,“ ſagde Klavs og ſkyndte ſig ind.

„Nu tror jeg ſku' da, han har faaet Vederlag for Dukkerten i Aaen, han undte mig, den fedtede Hund,“ ſagde han til Konen, da han puttede ſig under Dynen. —

„Hvad er'et du ſnakker om, Klavs,“ ſvarede hun halvt i Søvne.

„Naa, ja det er ſandt, du ved ingen Beſked,“ ſagde han ſagte og derpaa højere. „Ja, det ſkal jeg fortælle dig imorgen.“

Drengen gik nu et Stykke foran med en tændt Lygte, medens Niels og Vittrup holdt ſig lidt tilbage, thi var der noget i Vejen, og det var de overbeviſt om, at der var, ſaa kunde han ſaa rart tage Stødet af.

„Har han ikke ſet noget uſædvanligt før, ſkal jeg love for, at han faar det at ſe nu,“ bemærkede Niels Poſt.

„Ja, ſaamænd,“ ſvarede Vittrup ſtille og beklemt.

De lyttede, men Drengen ſkred rolig fremad, nu maatte han være ved det farlige Sted.

Hvad var det, raabte han ikke? Ja, nu lød det igen.

„Halløj, hvor bliver I af. Ser I ikke, at jeg forlængſt er over Aaen?“

„Er der noget?“

„Ikke det bitterſte uden Vand, men det er der ogſaa i ſtore Maſſer.“

Drengen havde nemlig i Følge højere Ordre ſparket Tingeſten ud i Vandet nu, da den havde gjort ſin Nytte.

Og ſaa ſlap Niels Poſt og Degnen hjem. Spøgen var egentlig lykkedes over al Forventning for Klavs, det kunde han ikke nægte, ſæt nu, de havde opdaget det, ſaa havde den halve Glæde været ſpildt.

Som det nu var gaaet, gik de fremdeles i den Tro, at hin Aften havde Mørkets Magter været dem nær.

Men et Par Dage efter begyndte underlige Rygter at ſvirre rundt nede i Gjeraa. Klavs Bøgs Dreng havde været ved Smedien og fortalt, hvorledes han og Klavs havde haft deres Morſkab af Degnen og Kromanden —, og tilſidſt kendte ethvert Barn i Byen Hiſtorien, undtagen de paagældende, der intet anede.

Da Poſtbudet hvilede ſig.

Paa en Udflugt i Sommer mødte jeg et gammelt Landpoſtbud. Jeg fik Lyſt til at ſlaa en Sludder af med ham og ſpurgte ham bl. a. om, hvor længe han havde været Poſtbud i Diſtriktet, og hvor lang Vej han havde at gaa. Det var naturligvis for at kunne regne ud, hvor mange Gange han havde vandret „Jorden rundt“.

Han havde i tredive Aar daglig tradſket den to Mil lange Vej, ſagde han, og aldrig været ſyg eller haft fri en eneſte Dag, undtagen de enkelte Søndage, der lovmæsſigt tilkom ham.

„Saa maa det da være herligt for Dem at kunne hvile Dem,“ ſagde jeg.

„Ja, det ſkal Herren ha'e Ret i.“

„Men hvad plejer De ſaa at forſlaa Tiden med, naar De ſaadan har fri? De ligger vel og ſtrækker Dem paa Sofaen hele Dagen?“

„Næ—æ! Det vilde være alt for kedeligt at drive hjemme, naar der ikke var noget ſærligt at gøre der; — næ—æ, jeg gør *det andet Poſtbud Selſkab*,“ ſvarede den fordringsløſe Sjæl.

*

Kloge Hunde.

Utallige er de Fortællinger, man har om Hundeklogſkab. Snart redder de Menneſkeliv, ſnart opdager de Forbrydelſer. Hver Jæger har de mærkeligſte Hiſtorier at fortælle om „Diana", „Hektor", „Bob", „Freja" o. ſ. v., om deres ſnilde Paahit, naar de ønſker at komme med ud eller agter ſig paa et forbudent Beſøg hos en eller anden Nabohund. Hvad der ſærlig fremhæves, er de kløgtigſte Hundes Tilbøjelighed til at forſtille ſig paa den frækkeſte Maade, ſaa de rent ud ſpiller Komedie.

En Morgen befandt en Hund ſig paa Hjemvejen fra en ulovlig Udflugt, da den i lang Afſtand opdagede ſin Herre paa Landevejen. Den ſtandſede et Øjeblik og overvejede Omſtændighederne, der ingenlunde var den gunſtige. For at kunne naa hjem og faa et højſt fornødent Maaltid Mad, maatte Hektor paſſere forbi ſin Herre, da Gaarden paa de tre Sider var omgiven af en ſtor Sø. Naturligvis vilde der ved Mødet med Husbonden vanke en dygtig Portion Klø, for Hektor var en ualmindelig ihærdig Udhaler. Imidlertid ſtolede Hunden paa, at den endnu ikke var ſet og hoppede ned i en Fordybning i Jordsmonnet, ſom førte til Søen, hvorefter den ſvømmede over til Gaarden. Uheldigvis havde Husbonden iagttaget hele Manøvren. Han vendte tilbage for at tage imod Synderen. Den drivvaade Hektor ilede ham nok ſaa lyſtig i Møde og lod ikke til at have mindſte Brøde paa Samvittigheden. Et tugtende Blik og en truende Haand var dog nok til ſtraks at overbeviſe Synderen om, at dens Kneb var opdaget. Hunden lagde ſig derfor ydmyg ned og underkaſtede ſig uden Knur den legemlige Tugtelſe, den vidſte var uundgaaelig.

Hektor havde ſin Overmand i Snedighed i en Hund, ſom hed „Freja". De to var engang komne i Strid om et Kalvehoved, og det var blot et Tidsſpørgsmaal, naar Hektor ſom den ſtærkeſte ſkulde gaa af med Sejren. Pludſelig opgav Freja Striden og rømmede Marken, foer ud fra Gaarden og begyndte at bruge en ſaa heftig Mund, at Hektor blev enig med ſig ſelv om, at der maatte være noget helt uſædvanligt paa Færde. Han lod derfor indtil videre Kalvehovedet ligge, hvor det laa, og ſtyrtede af Sted for at erfare, hvad der gik for ſig, idet han ſtraks tog fat paa at ſkælde ud. Imidlertid kilede Freja ad en Genvej tilbage til Kalvehovedet, tog det i Beſiddelſe, ſkød en Klinke op paa en Stalddør og liſtede ſig indenfor med ſit Bytte. Imens ſkældte den arme Hektor ſig træt uden nogen ſom helſt Grund, og da han omſider ſtyrede Kurſen til det Sted, hvor han havde forladt ſit

Kalvehoved, var det borte. Hektor ledte længe og forgæves uden at forſtaa et Suk af det hele.

En anden Hund ſpillede engang et lyſtigt Puds. Dens Herre havde en Vinterdag Beſøg fra Nabogaarden, og da det i Eftermiddagens Løb blev Ruſkvejr, laante han ſin Gæſt en Stormhue til Hjemturen. Et Par Dage efter var denne Mand i den nærmeſte By og havde taget den laante Hue paa. Tilfældigvis var ogſaa Huens retmæsſige Ejer og hans Hund i Byen. Hunden, ſom var vel kendt rundt om, holdt meget af at gøre Viſitter paa egen Haand for at lade ſig klappe og faa en eller anden Lækkerbidſken, og ſaaledes kom den ogſaa ind paa Apoteket. Her opdagede den paa Diſken en Hue, ſom den efter en kort Snøften genkendte ſom ſin Herres. Øjeblikkelig ſnappede den Huen og foer ud ad Døren. Den foreløbige Indehaver af Huen ſaa forbavſet efter Hunden, ſom han i øvrigt ſtraks genkendte. Han løb ud paa Gaden, raabte og fløjtede, men der kom ingen Hund. Da Hunden havde naaet det Hotel, hvor dens Herre boede, traf den ham og rakte ham triumferende ſit Bytte. En Stund efter optraadte en barhovedet Herre for at anklage den kloge Hund.

Da denne Hund blev gammel, blev den fed og magelig. Jagt var det eneſte, der kunde live den op. Dens Herre paaſtod for ramme Alvor, at den nøjagtig vidſte, naar Jagten paa Agerhøns og Harer begyndte, og at den fra den førſte Dag af havde Uro over ſig. Reſten af Aaret var den næſten altid ſløv. Af og til kunde den dog faa Lyſt til at hilſe paa en Ungdomskammerat i en af Nabogaardene. Den gad imidlertid ikke gaa derhen, men ſatte ſig til Ro uden for Porten, til en Vogn kom kørende forbi i den ønſkede Retning. Hunden gav ſaa paa den meſt veltalende Maade til Kende, at den ønſkede at løftes op i Vognen, og det lykkedes den da ogſaa i Reglen at ſikre ſig fri Befordring til Beſtemmelſesſtedet.

*

Tanker.

Naar lader Købmanden ſit Skib asſurere? Gør han det, naar Stormen er begyndt, eller naar Telegrafen melder, at Skibet er ſtrandet? Nej, mens Solen ſkinner, og alt er ſtille Fred og helſt, inden Skibet forlader Havnen, lader han det forſikre.

Gaa hen og gør ligeſaa. Se til, at du faar din Sjæl forſikret i Livets lyſe og glade Dage.

I Jagttiden.

Fortælling af Guſtav Berg.

Med Tegninger af Poul Steffenſen.

Brokholm, September.

Kære Ven!

Det var kedeligt, at du blev ſnydt for din Jagttur i Aar; nu har vi trofaſt fulgtes ad paa ſaa mangen en Efteraarskampagne, ſaa jeg forſikrer dig, jeg føler mig ſom en umage Handſke og er opfyldt af højſt vemodige Tanker, naar jeg i Aanden ſer dig ſidde paa din høje Kontorſtol, mens jeg driver om i denne velſignede, ſkønne Egn med Bøſſen paa Nakken, Hunden i Hælene og en ſolid ſtoppet Pibe i Munden.

Din ærede Kompagnon kunde have valgt et abſolut mere belejligt Tidspunkt til at gifte ſig og gøre Bryllupsrejſe, end lige nu, hvor Høns og Harer gaar ind; men Manden er formodentlig ikke Jæger, hvilket bør tjene til hans Undſkyldning. Snarere er han ſelv det Vildt, der er faldet for Cupidos Pil. Han kan gøre Regning paa min allerdybeſte Medlidenhed.

Dejligt er her, gamle Ven!

Maaſke burde jeg ikke faa dine Tænder til at løbe i Vand ved at udmale dig Herlighederne altfor levende, men jeg kender dig og ved, hvilken ædelmodig Sjæl du er i Beſiddelſe af, ſaa du kan lade din Aand ſtrejfe med mig over Mark og Moſe, om ogſaa Kroppen pænt maa blive ſiddende foran Pulten.

Huſker du nu ogſaa rigtig, hvordan der er paa Landet i September Maaned? Vel at mærke, naar Vejret er godt.

En Himmel høj og blaa, en ſtraalende Sol og en Luft ſaa vidunderlig klar og let, at man føler det, ſom drak man Sundhed i hvert et Drag. Hjærtet bliver ſtort og varmt, Naturen er ſom en Helligdom, Menneſkene og alt deres bliver ſmaat og ligegyldigt, og man føler uvilkaarlig Trang til at folde Hænderne og takke for al den Dejlighed og Renhed.

Krattet klæder Bankerne ned til Fjorden, Nødderne hænger brune i en uendelig Rigdom, Rønnebærrene ligner ſtore, ſkinnende Blomſterklaſer mellem alt det brune, gule, grønne, røde Løv.

Op gennem det tætte Krat bugter de udhuggede Stier ſig, ſnart maa man næſten krybe mellem de nedhængende Grene, og ſnart gaar Stien under høje Nøddebuſke, der danne en tæt Hvælving.

Snart gaar det lige ſtejlt op, og ſnart nedad, ſaa man maa holde godt faſt i Grenene for ikke at rutſche paa Halen. Saa kan der pludſelig komme en lille Afſats med en gammel, halvraadden Bænk fuld af grønne, mosſede Navnetræk; Buſkene vokser ſom et lavt Bryſtværn, og foran ligger det herligſte Panorama med de grønne, kratvoksede Banker, der bugter ſig ud og ind, de nøgne, gule Stubmarker, hvor de ſidſte Havrelæs bliver kørt bort, Fjorden glitrende blaa og Landet paa den anden Side med Huſe, Møller og Kirker.

Gaar man væk fra Stierne og bryder gennem Krattet, maa man til Tider næſten kravle paa alle fire, og der er mørkt og fugtigt ſelv paa en Solſkinsdag. Men pludſelig kan man ſtaa paa en lille aaben Plads, hvor Græsſet er ſom et tykt Fløjlstæppe, og hvor Solen ſkinner ſom ved Midſommertid.

Tys! Gaa ſagte; ſer du ikke Mikkel, ſom ligger der i Brynet og ſlikker Solſkin. — Der knagede en Gren; vips, er han borte, lydløſt forſvunden.

Her er Masſer af Høns, og Flokkene er ſtore; Harer er her ogſaa rigeligt af, da de har været fredede et Par Aar, og i de ſide Engdrag langs Fjorden er der et udmærket Tilholdsſted for Bekkaſiner. Rævene ſkal vi hilſe paa, naar Krattet en af de førſte Dage bliver klappet af.

Gaarden er en ældgammel Bygning med Volde og Grave; gammeldags og hyggelig med Mure ſaa tykke, at Vinduesfordybningerne næſten er ſom ſmaa Værelſer.

Onkel er en fortrinlig Vært og for Reſten et udmærket Menneſke; hans Huſtru er ſaadan, ſom en rigtig Husmoder ſkal være; elſkværdig og ligefrem, med dette fine, rolige Væſen, ſom uvilkaarlig fordrer Reſpekt; hun er lige ſaa venlig og forekommende mod den unge, undſelige Student, der er Begynder ſaavel i Jæger- ſom Selſkabslivet, ſom mod den gamle General, der har ſkudt, Gud ved, hvor mange Stykker Vildt.

Han ved det da forøvrigt ogſaa ſelv paa en Prik, for han fører ſin Jagtjournal med den ſtørſte Omhu og ſlæber dette Uhyre af en Foliant med ſig alle Vegne; jeg holder mig i viſelig Afſtand for ikke at blive indbudt til at ſtudere i den.

Jægerne er et Folkefærd for ſig ſelv, ved du nok; naar Bøsſen kommer frem og de lange Støvler paa, vaagner alle de Inſtinkter, ſom ingen til daglig drømmer om, og man ſer ſine kære Medmenneſker afſløre nye og ukendte Sider.

Som nu den københavnſke Grosſerer, der har været her i otte Dage; hvem ſkulde ane, at han var ſaa lidenſkabelig Jæger. Lidt nærſynet er han — ſiger han ſelv; det vil ſige, han er ſtærblind, naar han ikke har et eller to Par kraftige Briller paa Næſen.

Hans Hund er ſlem, den er vor Rædſel, og vi vil nødig være dens Nærhed; derfor gaar han da ogſaa meſt alene. Jeg laa i en Lavning mellem Bakkerne Gaar og ſaa ham paa hans vidunderlige Jægerfærd. Med Bøſſen i en aldeles umulig Stilling liſtede han fremad med lange, forſigtige Skridt, idet han løftede Fødderne højt

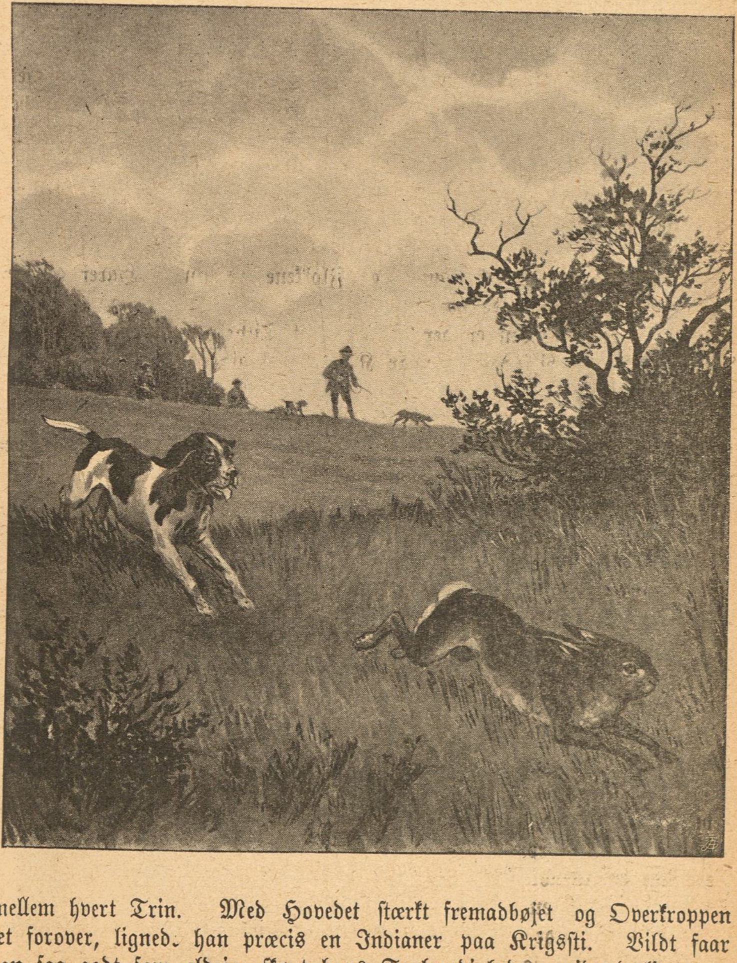

mellem hvert Trin. Med Hovedet ſtærkt fremadbøjet og Overkroppen let forover, lignede han præcis en Indianer paa Krigsſti. Vildt faar han ſaa godt ſom aldrig, ſkønt hans Taalmodighed er vidunderlig.

Vi andre vil ſom ſagt nødig følges med ham. Staar vore

Hunde for en Flok Høns, ſaa maa hans rare Køter nødvendigvis hen at ſe, hvad der er paa Færde; og mens vore Hunde ſtaa ſtive ſom Støtter, buldrer Moſjø Ponto midt ind i Hønſeflokken, og — ſur-r-r hele Flokken til Vejrs og væk, „über alle Berge", mens vi bander og raaber: „For Satan, ſaa hold dog Deres Hund til Dem!"

„Ja det var dog ogſaa et kedeligt Uheld," ſvarede han i ſit Hjærtes Uſkyldighed, overbeviſt ſom han er om, at Ponto er den bedſte Hund, der findes, „det ligner ikke Ponto at bære ſig ſaadan ad. Ponto, herhen min Hund! Kom nu lille Vovſe! Naa, herhen dit Bæſt. Dog Pokkers, ſaa vild den er bleven."

Men Ponto har ſtødt en Hare, og Farvel! Over Bjærg over Dal gaar den vilde Jagt, indtil baade Hare og Hund forſvinder bag en Bakkekam, medens den ſtakkels Groſſerer raſende ſværger baade at hænge og brænde Bæſtet, naar han en Gang igen faar Fingre i den.

Vil du høre, hvordan Dagen er inddelt.

Kl. 9 ſamles vi til den førſte Frokoſt: Æg, Mælk, friſk Brød, Kaffe, Kakao og Honning, ja endogſaa Havregrød for dem, der maatte ønſke dette mere ſolide Grundlag.

Saa drager Jægerflokken afſted; vi er for Tiden en halv Snes Stykker. Revieret deles, og vi ſlutter os ſammen to eller tre, efterſom vi kan blive enige, og efterſom der er Sympati.

Jeg følges helſt med en Ungdomsven af Onkel; han har i mange Herrens Aar opholdt ſig i Amerika, hvor han har ejet ſvære Plantager, og hvor han har tumlet om og ſet og oplevet mere end de fleſte.

Jeg er kommen til at holde af den høje, magre Mand med det tilknappede Væſen, og jeg kan lide det halvt vemodige, halvt drømmende Blik, han lader glide over Egnen, naar vi ſidder og hviler paa en Bakkeſkraaning. Konen døde derovre, og hende kan han aldrig glemme. Nu er han en enſom Mand, der vil leve ſit Livs Aften i ſit Fædreland.

Det er en Fornøjelſe at ſe ham haandtere Bøſſen med en Ro og aldrig ſvigtende Koldblodighed; aldrig ſkynder han ſig eller gør ſig tilſyneladende mindſte Ulejlighed, og dog er der ingen, der har leveret mere eller bedre ſkudt Vildt, end han; endnu har jeg ikke ſet ham fejle et Skud.

Jeg „ſnuppede" ham forleden Dag med mit Fotografiapparat, juſt ſom han havde kaſtet Bøſſen til Kinden for at ſkyde en „Skrædder", og her har du ham.

Det var et langt Sideſpring fra det, jeg var ved at fortælle dig Dagens Inddeling.

om Frokoſt Nr. to falder Kl. 12 og er, ſom du kan tænke dig, livlig, naar ſaadan en Flok ſultne Jægere ſlipper løs over et vel forſynet Bord med alle mulige Herligheder.

Fra 12 til 2 holdes der Hvil, ſom tilbringes paa forſkellig Vis, dels i Gæſteværelſerne med en lille Lur, eller i Onkels „Kontor", hvor Poſten, ſom imidlertid er kommet, bliver gaaet igennem.

Klokken 2 bryder vi op paany, vi bytter Gaarde baade med Følgeſkab og Terræn og drager af Sted, opfyldt af ſtore Forventninger.

Er Jagtterrænet langt borte, maa den ſtore Charabanc af Sted med hele Selſkabet af Hunde og Jægere. Kl. 5 ſluttes der af; ſaa er der endda god Tid til et lille Hvil og en grundig Omklædning før Middagen, der er præcis Kl. 6.

Onkel og Tante holder af at gøre den feſtlig; Bordet bugner af Sølv og Kryſtal, og Roſer er der altid i ſtor Overdaadighed. Damerne i de lyſe Kjoler liver op mellem Herrernes mørke Dragter.

Suppen og det førſte Glas Rødvin glider i Tavshed, men efterhaanden ſom Maaltidet ſkrider frem, vokſer Selſkabets Livlighed. Latteren ruller, og muntre Jægerhiſtorier og vidunderlige Jagtæventyr lyder rundt omkring. Hundene blive nøje drøftede, man hører høflig paa de andre brave Jægeres Ros over deres Hunds herlige Egenſkaber, men i Stilhed holder hver naturligvis paa ſin egen og mener, at der er ikke ſaa lidt Køterblod i de andre Hundes Aarer.

Garderløjtnanten og den unge Doktor ſidder naturligvis imellem mine unge Kuſiner; for disſe to unge Herrer er Jagtſæſonen en behagelig Indledning til Balſæſonens anſtrængende Virkſomhed; de tager Jagten med ſom noget, der hører med til en flot Kavaller, og de udruſter ſig med ſamme Omhu for Gamacher, Jægerhat og Knæbukser, ſom de længere hen anvender paa Lakſtøvler, Manchetlinned og Slips, naar Ballerne begynder.

Naturligvis er de Løverne blandt vore Damer, og jeg har forlængſt lugtet Lunten og ved, hvor det bærer hen; mine Kuſiner er ikke for intet tre nydelige, unge Borgfrøkner, vel udruſtede baade i legemlig og aandelig Henſeende, og desuden med „noget“ paa Kiſtebunden, hvad der ſandelig ikke er at foragte i vore ſløje Tider. I lang Tid troede jeg, det var den ældſte og den yngſte, det gjaldt; men forleden Aften fik jeg Syn for Sagen — den yngſte faar nok Lov at vente lidt endnu.

Det var efter Thetid; Løjtnanten gik ned i Køkkenet for at gøre ſig gode Venner med Jomfruen og faa en ekstra Bid til ſin Hund — for Reſten et Pokkers dejligt Dyr, der gør ſine Sager brillant —, og naturligvis ſkulde Kaja med for at „hjælpe“ ham. Saa finder Løjtnanten, det gale Aſen, paa, at Folkene i Borgſtuen ſkal have en glad Aften; ſelv var han lykkelig og glad, ſaadan ſom man er, naar man har Følelſen af at befinde ſig paa Livets allervarmeſte Solſkinsſide. Han og Kaja raadſlog med Jomfruen, og lidt efter kom Kaja op og hviſkede med ſine Forældre.

Saa blev der lavet Gilde i Folkeſtuen, der blev brygget en vældig Bolle Punch, Jomfruen maatte ud med en ſtor Søſterkage, ſom „vi ſelv“ ſkulde haft Dagen efter, og Onkel gik rundt og trakterede med Cigarer.

Vi drog alle derned fra Dagligſtuen, og nu gik det lyſtig med Viſer og Skaaler. En ſvenſk Karl med nogle tungſindige Øjne gjorde dybt Indtryk paa mig med ſin Viſe om — „min lilla Ven derhemma“ —. Ja, hvad ſynes du, jeg gamle Knark blev blød og rørt. Han ſang nu ogſaa ſaa helt vemodig med ludende Hoved og en Inderlighed i Tonen, der rent gjorde det af med mig.

Ak ja! ak ja! — „den lilla Ven“, ſom alle faar — har, eller — har haft!

Jeg vendte mig om for at beholde min Rørelſe for mig ſelv, og derved fik jeg Øje paa Kaja og Løjtnanten, ſom ſtod bagved hele Selſkabet, der var for optaget af at høre paa Viſen til at lægge Mærke til dem.

Han havde grebet hendes Haand og førte den op til ſine Læber, og hun ſaa op paa ham med et Par ſtraalende Øjne, fyldt med Taarer, men med et Udtryk, der ikke var til at tage fejl af.

Luften blev mig ſaa tung; Svenſkeren med ſin Viſe, og Parret med ſin Lykke fremmanede gamle Minder.

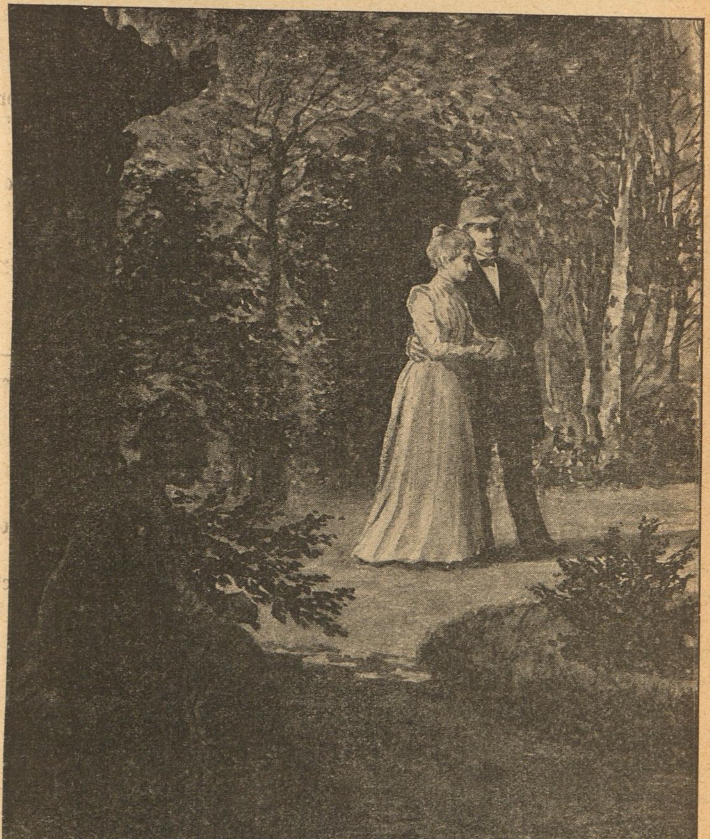

Jeg liſtede ud ad Døren og ſkyndte mig ned i Haven; dt var klart Maaneſkin og den mørkeblaa Himmel var overſaaet med Stjerner.

Jeg ſatte mig paa Bænken i Skyggen af Pavillonen; men jeg havde ikke ſiddet mange ti Minutter, før jeg hørte Skridt og Hviſken, og ud fra den mørke Nøddegang kom et „Par“ ſpadſerende; han havde Armen om hendes Liv, og hun havde Hovedet paa hans Skulder.

Da de kom ud i den lyſe Maaneſtribe, kunde jeg jo ſe, det var Doktoren og Margrethe, Kuſine Nr. 2. Jeg ſad ſtille ſom en Mus, og da de havde ſtaaet lidt og ſet paa Maanen, Fjorden og Stjernerne, vendte de om og gled tilbage i Havens Mørke.

Saa liſtede jeg ind i Stuen, hvor hele Selſkabet nu atter var ſamlet, og lidt efter var jeg dybt inde i den politiſke Behandling af Agrarerne kontra Bymenneſker.

Onkel ſlog et vældigt Slag for ſine Standsfæller, og kom med drøje Hug baade mod Militær-, Embeds- og Handelsſtanden.

Han ſkulde bare ane, hvilke Overløbere han har iblandt ſine egne Døtre; naa, han er nu en Perle, og jeg er vis paa, naar Tiden kommer, giver han begge Pigebørnene ſin Velſignelſe med et rørt Faderhjærte.

Skade kun, at ingen af Svigerſønnerne er Landmand, men jeg vil haabe, at Nr. 3, den ſmaa krushaarede Karen, maa vælge en Fuldblodsagrar, ſom kan erſtatte Onkel den Søn, han aldrig fik.

Men jeg ſkulde vel præſentere lidt flere af Jagtſelſkabet for dig.

Der er førſt Herredsfogden; han er ubetinget Jæger for den gode Forplejnings Skyld, og det er en Nydelſe at ſe ham mønſtre Bordet, før han giver ſig i Lag med det, der for ham er Dagens Hovedværk; derimod vil jeg nærmeſt kalde Sagføreren for Madjæger, for ſaa vidt ſom at Harer og Agerhøns for ham kun er den lækre, velſpækkede Steg med Tilbehør af brunede Kartofler, Syltetøj og et godt Glas Rødvin.

Han er en lille, tyk Mand, livlig og adræt i ſine Bevægelſer, altid med „Diana“ i Hælene, en tyk, blaſeret Moppehund, der er et ſandt Geni til at finde den blødeſte Stol og den fedeſte Bid.

Skovrideren er født Jæger og opdraget ſom Jæger; for ham er Marker og Skove, ja hele Verden kun et ſtort Jagtterræn: i ſit eget Diſtrikt kender han hver Plet, hver Knold, hver lille bitte Buſk ſaa nøje, ſom du kender hver Genſtand paa dit Skrivebord.

Den unge Godsejer, ſom er nærmeſte Nabo, men for Tiden faſt Gæſt her, da han er ugift, er Jæger af Guds Naade. Han lever førſt helt ud i Jagttiden; for ham er det ikke Vildtet, ikke Maden, ikke Selſkabet eller en Modeſag, men ſelve Livet i den fri Natur paa de ſmukke Efteraarsdage; den Stemning, enhver brav Jæger gribes af, naar Himlen er høj, og Marken er vid, naar Blodet ruller ungt og ſundt gennem Aarerne, og man har Lov til at ſmide alt Dagligvrøvlet Fanden i Vold, fløjte ad ſin Hund og tage Bøſſen i Haand.

Ude i Naturen, hos vor gamle Moder, hvor der er ſtille og dulmende for en træt Sjæl, og hvor der er evigt myldrende Liv for hver den, der har Øjne at ſe med. Hvor bliver de ſmaa og uſſelige alle de travle Myreſjæle, ſom ſtrides og ſlides, ſom lever i Nid og Nag, ſom alle vil førſt og alle vil øverſt. Her er man ene i lykkelig Fred og Ro.

Halløj! der „ſtaar“ Hunden. Javel, her maatte Hønſene være. Avance, Avance!

Flokken ſnurrer op, Bøſſen knalder; to Skud og to Høns. Saa drager Flokken videre og ſmider ſig i Stubbene ovre ved Roemarken. Jægeren lader Bøſſen paany og hænger Vildtet paa Taſken. Han har faaet Blod paa Tanden, og ſnart knalder der Skud paa Skud.

Jeg duer ikke til at fortælle i ordentlig Rækkefølge, nu er jeg igen gledet ud i et langt Sideſpring bort fra Dagens ſædvanlige Skema. Jeg var naaet til Middagen, tror jeg. Deſſerten trækker længe ud; Nødderne og Æblerne og de ſaftige Pærer tager Tid, ſærlig naar man har Onkels rødgyldne Madeira ved Siden af, og Paſſiaren har brudt alle Skranker.

Men er Maaltidet endelig forbi, gaar vi ind i den ſtore Dagligſtue, der i gamle Dage var Ridderſal, men nu er en Samling af en Maſſe ſmaa hyggelige Kroge.

Centrum er foran Kaminen, og der reſiderer Huſets Frue ved den blanke Maſkine og ſkænker den duftende Kaffe. Cigarrøgen bølger hen under Loftet; Damerne er tilrøgne, da Onkel og Tante hader den Skik at ſkille de to Køn ad, naar Maden er tilſide.

Samtalen gaar livligt, og naturligvis maa Politiken holde for. Striden bliver ofte ſaa haard, at de oprørte Sind førſt falder til Ro ved en blid Whiſt, eller en raſk, lille L'hombre.

Muſik og Sang faar vi ogſaa. Kuſinerne ſpiller og ſynger, og Løjtnanten og Doktoren trakterer henholdsvis Mandolin og Guitar.

Mit Brev er blevet for langt, men det kan du takke min Støvle for; den har gnavet Hul paa Hælen, ſaa jeg maa holde mig i Ro en Dags Tid.

Naa, ha' det nu godt, gamle Ven, og lad mig ſnart høre lidt fra dig.

Din hengivne

Hans.

Kære Otto!

Her er ſket ſtore Ting, ſiden jeg ſkrev ſidſt, og nu ſkal du bare høre. Kaja og Margrethe har aabenbaret deres ſøde Hemmelighed, og

Onkel har, ſom jeg ſpaaede, givet ſin Velſignelſe, hvad han ſikkert ogſaa roligt kan gøre, da begge de unge Mænd lader til at være flinke og har en ſmuk Livsbane for ſig.

Gamle Tante Malle, ſom jeg viſt glemte at omtale i mit forrige Brev, har naturligvis været idel Rørelſe, ſom alle gamle Jomfruer er ved en ſaadan Lejlighed. Hun mindedes ſin egen Forlovelſe, ſom rigtignok faldt i en ældre Alder, omtrent da hun var i Slutningen af halvtredſerne; nu er hun nær de firs og baade døv og halvblind.

Hendes Forlovede var Købmand og Enkemand med en Del voksne, ja næſten gamle Børn; Tante Malle havde været Konens Veninde. Saa mødtes de ved den ſalig Kones Grav. „Ja, jeg er ſaamænd ude at ſe til den Døde,“ ſagde hun. „Og jeg kommer for at træffe den Levende,“ ſagde han. „Amalie, vil De blive min Huſtru og dele de gamle Dage med mig?“

„Aa Herregud da! Om jeg vil, Jochumſen. Ja, med ſtørſte Fornøjelſe.“

Men hans Børn blev raſende, de fandt den Forlovelſe altfor latterlig for Folk i deres Alder og fik det da omſider forpurret; Jochumſen maatte bøje ſig for Børnenes Vilje, men de kunde ikke faa ham fra, at betale Tante Malle en lille, aarlig Penſion, fordi hun blev ſnydt for at blive gift. Stakkels Tante Malle maatte ſkrinlægge ſine Forhaabninger, men hun glemmer aldrig den Gang, da hun var „forlovet med ſalig Jochumſen.“

Hun er for Reſten ikke Spor af Tante til Familien, men er en gammel Veninde af Moder og henlever ſine ſidſte Dage paa Brokholm.

I nogen Tid havde der været en hel Del Tale om Doktorens Plejeſøſter, en yngre Enkefrue, der ſkulde komme hertil og overvære Forlovelſesgildet.

Hun ſkulde komme med ſidſte Tog, og kunde førſt være her mellem tolv og to om Natten.

Da Klokken blev hen ad tolv, blev det et heftigt Tordenvejr, ſaa ſent det end er paa Aaret, og lidt efter lidt ſamledes vi alle i den ſtore Dagligſtue.

Allerſidſt kom Tante Malle; hun bragte ufrivillig Komik med ſig; det gamle Skind var helt forſtyrret af Angſt og var i en højſt mærkelig Paaklædning; jeg kunde ikke begribe, hvad det var for et mærkeligt rødt Drapperi, hun var iført, indtil pludſelig Karen udbrød: „Men Gud, Tante Malle, hvad er det dog, du har paa?“

„Hvad jeg har paa? Naturligvis mit ſtrikkede Sjal, Barn,“ ſvarede Tante Malle og ſaa lidt nærmere paa den ſtrikkede Genſtand.

I det ſamme lød der en ſtille Latter rundt omkring, og Tante

Malle flygtede rædſelſlagen med et lille Hvin. I ſin Forjagethed og Skræk for Ildebrand, havde hun faaet fat paa et Par røde, ſtrikkede Underbeklædningsgenſtande.

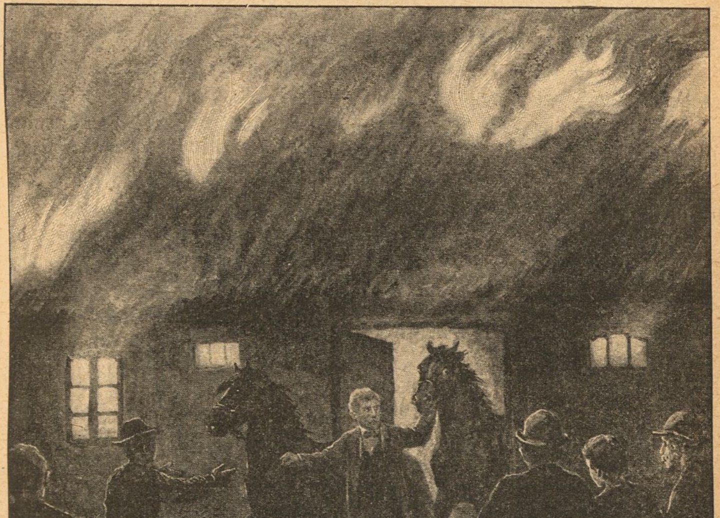

Latteren fik dog hurtig Ende; et ſkarpt Lyn fulgt af et ſtærkt Tordenſkrald fik os alle til at fare ſammen, og et Øjeblik efter ſaa vi, at Lynet havde antændt Stalden.

I et Nu var alle vi Mandfolk dernede og forreſt den unge Godsejer, ſom ſtyrtede ind for at løſe Heſtene. Ilden greb om ſig med raſende Haſt; de fleſte Heſte var reddede, der manglede kun et Par Stykker og ſaa Godsejeren, ſom ikke vilde ud af den brændende Bygning, før Dyrene var reddede.

Naturligvis var Gaardens Sprøjte rykket ud, men hvad kunde den forſlaa? Heldigvis var der et ſtort Mellemrum mellem Stalden og Hovedbygningen, Vinden bar fra, ſaa den var der ingen Fare for.

Der blev raabt til Godsejeren, at han ſtraks ſkulde komme ud, da Taget var ved at ſkride.

I det ſamme kom Karen ſtyrtende: „Carl, aa Carl! han brænder, han dør! hjælp ham, hjælp!“

Ude af ſig ſelv vilde hun ſtyrte ind ad Stalddøren, men blev med Magt holdt tilbage, og i næſte Sekund havde vi den brave Redningsmand med de to ſtakkels forſkræmte Dyr ved Grimerne.

Prægtig ſaa han ud med ſit ſmukke, blonde, lokkede Haar og det lyſe Skæg; han lignede en ung Gud og gik ſaa rolig, ſom om Døden ikke lige havde haft ſin knoglede Arm udſtrakt efter ham.

Med et Smil lod han Karlene tage Heſtene; der lød et Brag, det var Taget, der faldt; ſaa lød der et lille Skrig, og Karen faldt ham hulkende om Halſen lige for Næſen af os alle ſammen; ſaa kunde enhver da ſe, hvad Klokken var ſlaaet.

Lidt efter rullede Vognen med den ventede Gæſt op for Døren, og da vi ſkulde hilſe paa hende, ved du ſaa, hvem det var? — Anette!

Min Ungdoms Elſkede; hende jeg holdt af i ſaa mange Aar; hende jeg miſtede, og hende, jeg aldrig har kunnet glemme.

Mere faar du ikke i Dag; der ſtaar en udenfor Vinduet og kalder paa mig.

Men en af Dagene ſkal du faa Reſten.

Din lykkelige
Hans.

Kære Gamle!

Saa ſkulde du altſaa have Slutningen paa min Jagtrejſe. Hvad ſkal jeg nu begynde med!

Med Annette? Ja, naturligvis!

Det er nu femten Aar ſiden, jeg ſaa hende ſidſt, og den Gang holdt jeg meget af hende; det vil paa almindelig Danſk ſige, jeg var meget forelſket og haabede, hun og jeg ſkulde leve Livet ſammen.

At hun ogſaa holdt af mig, var jeg næſten vis paa.

I flere Aar havde vi truffet hinanden i hendes Onkels Præſtegaard, hvor jeg kom i alle Ferierne ſom Ven af den yngſte Søn.

Der ſkulde være Bryllup, Præſtens Datter ſkulde giftes, og jeg var bedt med. Anette var ſom altid Liv og Sjæl i alt, hvad vi Unge havde for; hun var ſom et ſpillende Liv, og naar hun ſmilte, var det ſom Solſkin i Stuen; hendes Øjne beherſkede Anſigtet, ja hele Perſonen; de havde en pragtfuld, ſtraalende Glans.

Hjertensgod var hun, og elſket baade af Folk og Fæ, for om det ſaa var Hundene rendte de altid i Hælene paa hende. Det var da ogſaa tydeligt at ſe, at Doktoren var meget forelſket i hende; han var en ældre Mand og meget rig.

Jeg ſtolede dog ſaa viſt paa Anette og ofrede ikke min Rival en Tanke; Anette var ikke anderledes overfor ham end overfor andre.

Præſten talte nok en Del om Sagen, det var jo et godt Parti for den unge Pige, hvis Fader ikke var meget formuende.

Der var mange Gæſter i Præſtegaarden, ſaa jeg havde ikke Lejlighed til at være ene med Anette; en Gang fik jeg dog ſagt hende et Par Ord, ſaa hun maatte forſtaa, at jeg elſkede hende; hun ſaa paa mig med ſine dejlige Øjne, der ſtraalede af den inderligſte Kærlighed; jeg greb hendes Haand, men i det ſamme kom Præſten ind i Stuen.

I de ſidſte Dage havde Doktoren og Anette en Del at hviſke om, og for førſte Gang ſtak Skinſygens Dæmon ſit Hoved frem hos mig Paa Bryllupsdagen vilde jeg fri til hende og faa alt paa det rene; det ſvor jeg i mit ſtille Sind.

I flere Eftermiddage var Anette borte; hun gik Tur, ſagde hun, men Præſten ſmilte ſaa lunt ad den Spadſeren.

Saa var det Dagen før Brylluppet, Anette var atter borte; vi Unge gik ud for at ſpadſere, men jeg var mørk i Sindet over Anettes underlige Forſvinden. Skulde der dog være noget mellem hende og Doktoren!

Vi kom forbi Lægeboligen, der laa lige ved Kirken; en af Selſkabet foreſlog, at vi ſkulde gaa ind og hilſe paa Doktoren og ſpørge, om Anette var gaaet der forbi paa ſin Tur.

Doktoren tog umaadelig venligt imod os, men Frøken Anette havde han da ikke ſet det mindſte til.

Paa en Stol i Krogen opdagede jeg imidlertid hendes lyſe Sommertrøje og Straahat, og ſom et Lyn for det igennem mig, at hun holdt mig for Nar og allerede var forlovet med Doktoren.

Fortælle om mine Følelſer vil jeg ikke; jeg var kun 23 Aar, meget forelſket og vis paa, at hun ogſaa elſkede mig, ſaa du kan ſelv tænke dig til Reſten.

Da vi kom ud paa Vejen igen ſagde min Ven til ſin Søſter: „Saa du, at Anettes Tøj laa derinde, nu er det da tydeligt nok.“

„Ja, men jeg ſynes ikke om den Maade, de tager det paa, og Anette burde ikke indlade ſig paa at beſøge ham alene og udſætte ſig for Folks onde Snak; men for Reſten varer det nok ikke mange Dage, før Forlovelſen bliver deklareret.“

Jeg gik ſom i en Døs og ønſkede mig langt borte. Knuſt var alle mine Fremtidsdrømme og ſkønne Luftſlotte. Anette! Hun ſom jeg havde troet paa ſom paa det pure Guld; hun kunde kaſte ſig ſelv bort, blot for at blive forſørget.

Da vi kom hjem, laa der Brev til mig; Fader var bleven meget ſyg, jeg maatte ſtraks komme hjem.

Endnu ſamme Aften rejſte jeg og fik lige blot Lejlighed til at tage iskold Afſked med Anette, ſom viſte den varmeſte Deltagelſe for mig. Hun ſaa forbavſet paa mig, da jeg ønſkede hende en lykkelig og ſorgløs Fremtid og haabede, at hun ikke maatte fortryde ſit Valg.

Hun ſtirrede paa mig, ryſtede paa Hovedet og ſagde: „Men jeg forſtaar ikke —“

Vognen var for Døren, et Øjeblik efter rullede jeg bort.

Saa ved du, hvordan det gik. Faders lange Sygdom og paafølgende Død tog alle mine Tanker og al min Tid, og efter hans Død overtog jeg Forretningen.

Anette tabte jeg af Syne, Ferierne i Præſtegaarden var forbi og jeg ſøgte Glemſel og Tilfredshed i mit Arbejde. Ofte følte jeg mig friſtet til at ſpørge min Ven om Anette, men lod det dog fare. Saa fik han Kald i Jylland, og vore Veje ſkiltes.

Du kan derfor tænke dig min Forbavſelſe, da Anette og jeg pludſelig hin Ildebrandsnat ſtod Anſigt til Anſigt, og endnu ſtørre blev min Forbavſelſe, da jeg hørte, at det ikke var Doktorens Navn, hun bar. De førſte Dage var vi temmelig fremmede overfor hinanden, men Anette var ſaa helt den ſamme, kun endnu finere og yndigere, end den Gang, hun var ung Pige; der er kommet et mere ſjælfuldt Udtryk over hendes Træk, men ſmiler hun, faar jeg atter Følelſen af, at der kommer Solſkin i Stuen.

En ſkønne Dag kom vi til at tale om gamle Dage, og lidt efter lidt gled vi ind i den fortrolige Tone fra den Gang.

Anette mindede mig om den ſidſte Afſked og mine kolde Ord, ſom hun ikke forſtod. Jeg maatte rykke ud med Sproget og fortælle om Doktoren og det hele, og tilſidſt om vort Beſøg hos ham, hvor han havde nægtet at have ſet hende, ſkønt hendes Overtøj laa der i Stuen.

Anette ſaa paa mig med et beſynderligt Blik og blev førſt bluſſende rød og derpaa meget bleg.

Med lav Røſt udbrød hun: „Det var altſaa Grunden til det hele.“

Taarerne kom hende i Øjnene, og hun udbrød:

„Men vidſte De da ikke, hvorfor jeg var nede hos Doktoren? Aa nej, det gjorde De nok ikke; ſaa ſkal jeg da fortælle Dem det. Jeg havde ſammen med et Par unge Bønderpiger beſluttet at pynte Kirken med Kranſe og Grønt, og Doktoren havde været ſaa elſkværdig at tilbyde os at ſidde og binde Rankerne i en ſtor tom Stue, han havde. Hans Karl ſkulde ſkaffe os Grene og Kviſte fra Skoven og Haven, og han ſkulde hjælpe os det hele over i Kirken, ſom jo laa lige ved Siden af. Men da Bruden ikke maatte ane noget derom, var han jo nødt til at nægte, at han havde ſet mig, og Tøjet har han naturligvis ikke tænkt paa. Herregud dog, var det det hele.“

Ja, det var det hele! Den lille Ubetydelighed, ſom havde forandret hele vor Fremtid.

Jeg greb Anettes Haand, og i en rivende Strøm fortalte jeg om al min Kærlighed og al min Lidelſe, mens hun baade lo og græd; ſaa fandt vi da hinanden efter ſaa mange Aars Forløb, og nu vil vi følges ad Reſten af Tiden. Ja, min ſtakkels Otto, jeg ſvigter dig og de andre Peberſvende; men trøſt dig, du ſkal faa en lun Plads i vor Arnekrog og faa Lov at hjælpe mig med at beundre min elſkede Anette.

At hun har været gift hænger ſaaledes ſammen.

Efter at have prøvet det ſom Lærerinde et Par Aar blev hun Selſkabsdame hos en gammel Enkefrue, ſom havde en eneſte ſvagelig Søn.

Han var en nobel og fin Mand, og med ham blev hun gift for efter faa Aars Forløb at blive Enke. Og nu er hun min, og du aner ikke, hvor lykkelige vi er, ſelv om vi ſukker ved Tanken om de mange ſpildte Aar. Dog, hvem ved, hvad det er godt for, at vi førſt fandt hinanden nu.

Her maa være noget Trolderi paa denne gamle Gaard, for dette er nu den fjerde Forlovelſe i Løbet af de ſidſte Dage.

Onkel havde nær tabt ſin bedſte Merſkummer, da Anette og jeg meldte os for ogſaa at faa Del i den faderlige Velſignelſe.

„Nej, nu bliver det Pinedød ſnart for broget,“ udbrød han; „nu mangler vi min Salighed bare, at Tante Malle ogſaa kommer trækkende med en Kæreſte og beder om min Velſignelſe.“

I Morgen er her Høſtgilde; Onkel trommer Egnens Folk ſammen, der ſkal være Feſt baade ude og inde, og ſaa ſkal den firedobbelte Forlovelſe fejres.

„Men ſaa ſkal I ſ'gu ogſaa ſtikke af," ſiger Onkel til ſine Gæſter, „jeg er jo ikke et Sekund rolig for, hvornaar den næſte Forlovelſe dumper ned over os."

Glæd dig, min Ven, inden otte Dage har du mig igen, og inden en Maaned er jeg den lykkeligſte Ægtemand under Solen, vi har intet at vente efter, Anette og jeg.

Din
Hans.

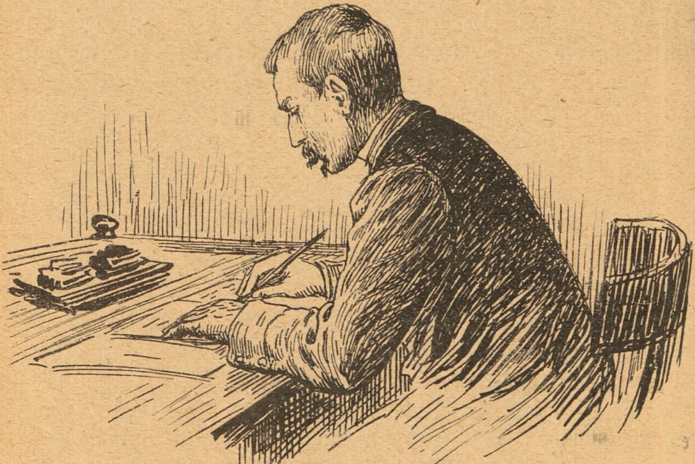

Et godt Middel.

„Lagde du Mærke til," ſagde en Fader forleden Morgen til ſin attenaarige Datter, „at Klokken var 12, da den unge Mand gik i Aftes?"

„Nej, det kan den ikke have været, Far!"

„Det var den, og du maa ſørge for, det ikke ſker oftere."

„Men jeg kunde da ikke viſe ham Døren. Noget maatte jeg jo finde paa for at faa Tiden til at gaa, og ſaa viſte jeg ham mit Album og min Udklipsbog."

„Godt, ſaa vil jeg tage min Regnſkabsbog med hjem i Aften, ſaa kan han ſtudere dine Regninger hos Syjomfruen og Modehandlerinden. Det vil maaſke more ham."

*

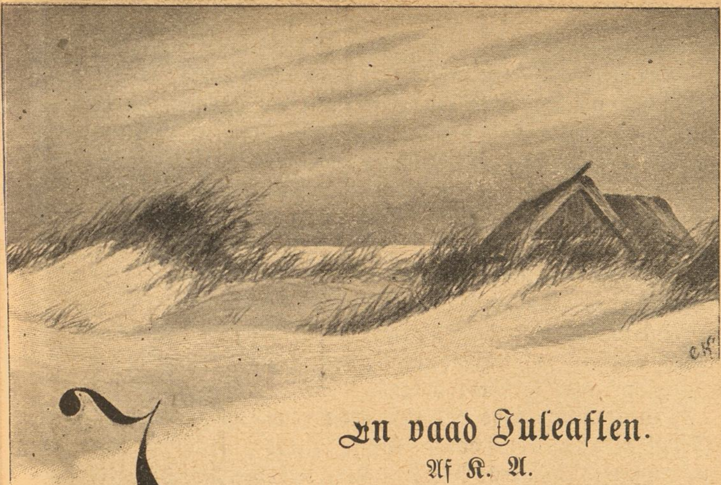

En vaad Juleaften.

Af K. A.

Med Tegninger af Marinemaler Kofoed.

Jens Klitbo var en Mand af faa Ord, men til Gengæld ſkortede det ham ikke paa Vilje. Som Søn af en Enke, der havde haft ſit Ophold paa Sognets Bekoſtning, havde han tidlig lært at ſtaa paa egne Ben; allerede fra lille havde han maattet bjærge Føde og Klæder til ſig ſelv, det gav haarde Hænder og kraftige Arme, men ogſaa haardt Sind og kraftig Vilje.

Som Karl blev han regnet blandt de førſte og dygtigſte, det lykkedes ham da ogſaa at lægge nogle Dalere op; ſom gift Mand ſled han ikke mindre, Ryggen blev bøjet og Hænderne krogede, men Viljen var ſtadig lige ret og ſtiv.

Men bøjede han ikke ſin egen Vilje, ſaa bøjede han ſin Huſtrus, tavs og ydmyg gik hun om i de ſmaa Stuer, paſſede ſin Dont ude og inde, mange Ord veksledes der ikke mellem de to, og dog holdt de af hinanden.

Da Jens giftede ſig købte han en Lod ude mellem Klitterne, egentlig en gammel Gaard, der forlængſt var ødelagt af Sandflugten; med den tumlede han tidlig og ſilde, kuede Naturen ind under ſin Vilje, hvorvel den ofte gjorde Oprør, kaſtede Aaget af ſig og tilintetgjorde mange Dages haardt Arbejde. Af den øde Gaard lykkedes det ham i Aarenes Løb at fremtvinge en ret god Ejendom, vel hørte Markerne ikke til de frugtbareſte, Stuehus og Lade knejſte ikke ſtolt med tykt lunt Straatag eller Tegl, ſnarere dukkede de ſig, ligeſom ſkydende Ryg mod Veſtenvindens ublide Favntag, men alt i alt hørte Gaarden til de bedſte i Egnen, et lige ſaa ſimpelt ſom lunt Hjem mod Vinterſtormens Raſen.

Og ſaa nøjedes Jens endda ikke med Landbruget, han drev ogſaa Fiſkeri og det ikke ſaa ganſke lidt. Med ſine to Karle laa han i Baaden, naar Landbruget ikke kaldte ham hjem, han var den af Fiſkerne, der holdt længſt ud om Vinteren og begyndte tidligſt om Vaaren; trak Uvejr op og de andre ſkyndte ſig hjem, ſyntes han, at det endnu var god Tid; ſkottede Karlene angſt til Bygen, der rykkede frem, brummede han vredt og bød dem paſſe deres Arbejde, han ſkulde nok ſelv beſtemme Tiden. Ofte var det nu Bygen, ſom beſtemte den. Mangen haard Tørn havde han redet af paa Baadens Køl ſammen med de andre, men hvad ſaa, — det, Hav og Storm berøvede ham det ene Sted, ſkulde han nok tage igen det andet.

Et eneſte Barn havde de, en Søn; han voksede op derude mellem Klitterne, blev en ſtor og ſtærk Knægt, med Moderens milde Anſigt, men med Faderens Vilje. Kun lidt tog han ſig af de andres Arbejde, helſt drev han om mellem Klitterne, ſatte Snarer for Harerne og jagede Faarene fra hinanden, ſaa de ikke var til at ſamle igen, eller ogſaa laa han og drev i Baaden nede paa Stranden. Mellem ham og Faderen var Forholdet ikke ſærlig venligt, de havde haft mange Sammenſtød, hvor den gamle vel var den ſtærkeſte, og havde kuet Knægten til Arbejde, men hans Vilje havde han ikke dermed knækket.

Da Anders, ſom Sønnen hed, var bleven konfirmeret, ſagde Jens Klitbo den ene af ſine Karle op. Drengen var nu ſtor og ſtærk nok, noget ſkulde han dog gøre for Føden. Og Anders tog fat, ſaa det knagede i Redſkaberne. Forholdet var nu lidt bedre mellem de to, vel faldt der endnu knubbede Ord fra begge Sider, men den gamle havde faaet Reſpekt for Drengen, han ſyntes, han kendte ſig ſelv igen fra ung.

Da Anders var ſytten Aar gammel, var han den ſtærkeſte og kønneſte Karl i Sognet; mange var de Piger, ſom ſukkede lønligt for ham og kiggede langt efter ham, naar hans ſkulderbrede, ranke Skikkelſe viſte ſig. Men Anders gik, ſom kom det hele ikke ham ved, der var kun en, han havde Øje for, den lille, blaaøjede Chriſtine, gamle Lavſt Baadebyggers Datterdatter. Jens Klitbo havde godt lagt Mærke dertil, thi han havde Øjnene med ſig, men glad var han ikke derved, thi Chriſtine var en fattig, forældreløs Tøs, ſom ikke kunde vente anden Arv end den usle Jordhytte, hvori Bedſtefaderen boede.

En Aften, da Jens gik ude mellem Klitterne, han ledte efter et Par Faar, ſom var rendt deres Vej, hørte han Stemmer, han nok ſyntes han ſkulde kende. Jo, tænkte han det ikke nok, Anders og den Tøs, Chriſtine, — men han ſkulde lære dem.

„Hvad gaar du her og roder efter?“ ſpurgte han Sønnen, „ſe til du kommer hjem, Kreaturerne ſkal have det ſidſte Foder.“

De to unge var lidt forbløffede over hans Komme, Chriſtine havde frygtſom trukket ſig om bag Anders.

„Jeg kender godt nok min Gerning, Fader, den ſkal ogſaa blive gjort,“ ſvarede Anders rolig, „men det er forreſten lige ſaa godt nu, da du har truffet os her ude, at vi med det ſamme fortæller dig, at jeg og Chriſtine er Kæreſter.“

„Naa, ſaa det er I,“ hvæſede Jens, „men da I nu er her ude, kan I lige ſaa gerne ſige Farvel til hinanden med det ſamme. Det Kæreſteri vil jeg ikke vide af. Skal du have Kone, ſkal jeg nok ſelv finde hende.“

„Da tykkes jeg dog, det er noget, ſom kun vedrører mig og Chriſtine,“ ſvarede Anders og ſøgte at betvinge ſin Vrede.

„Naa, ſaa det tykkes du!“ brølede den gamle raſende, „nu ſkrubber du hjem, og det ſtraks!“

„Ja ja, vi faar ſe. Farvel, Chriſtine, du venter vel paa mig? om Gud vil ſkal vi to alligevel komme ſammen.“

Hurtig forſvandt han mellem Klitterne, medens Jens travede videre for at lede efter ſine Faar. —

„Hvad, er Drengen ikke kommen hjem endnu?“ ſpurgte han ſin Kone, da han vendte tilbage.

„Jo, han gav Kreaturerne Aftenfoderet og ſaa gik han ſtraks igen.“

„Pokkeren ſkal ha' ham,“ brummede den gamle, „ſaa er han vel rendt derud igen.“

Han laa vaagen det meſte af Natten og lyttede, han vilde dog nok ſige ham et Par Ord endnu, — men Anders kom ikke.

Dag fulgte paa Dag, Maaned paa Maaned, Jens Klitbo og hans Kone hørte tilſidſt op at vente. Naar han traf Chriſtine gloede han ondt paa hende, en Gang havde han ſpurgt hende, hvor Anders var, men af det Svar, han fik, blev han ikke meget klogere.

* * *

Der gik tre Aar.

Jens var bleven mere duknakket, Marens Kinder noget blegere, men alt gik i den gamle Gænge. Det var Juleaftensdag. Vejret, ſom hidtil havde været mildt, var nu ſlaaet om til Froſt, ſamtidig drev Stormen tætte Skyer af Snefnug, fine, ſom Støvgran, men tætte, ſom Taage, ind over Land.

Jens ſtod nede ved Svineſtien og ſømmede nogle Lægteſtumper paa et Hul i Indhegningen medens han ſmaahviſkede med ſig ſelv, ſaaledes ſom det var hans Vane.

Han var færdig og vilde atter gaa ind, men ſtandſede, da han hørte, der blev raabt paa ham.

„Hvad, er det dig, Rasmus?" hilſte han Fiſkeren, ſom hurtig var kommen nærmere.

„Gaar du med ned til Havſtokken, Jens, der er ſikkert en Skude, ſom ſætter ind over Revlerne, jeg ſaa hende allerede i Middags, hun kan beſtemt ikke klare den."

Jens gik ind, tog ſit Oljetøj og ſine ſtore Søſtøvler paa og fulgte hurtig med Fiſkeren. Flere og flere ſluttede ſig til under Vejs, ſnart var et Par Baadelag ſamlede nede ved Stranden.

Ud gennem Snetykningen ſtirrede de, knibende Øjnene ſammen.

Jo, der laa hun ude, en Skonnert, — det maatte blive til Stranding, det kunde ikke være andet. Hun var allerede inde ved den førſte Revle, ſaa — der løb hun paa, naa, med den Bølge bliver hun atter flot — det gik — nu ind mod den anden Revle, ja, der ſidder hun, den ſlipper hun ikke af.

Bølge paa Bølge brød ind over Skibet, den ene af Maſterne var gaaet over Bord, med Takkelads og det hele ſlæbte den nu i Vandet og huggede ſtadig mod Skibets Side.

„Ja, vi maa vel derud," ſagde Jens Klitbo, „om de ſkal bjærges maa det vel være nu."

„Puh, det bliver en vaad Juleaften, den," brummede en af de andre. Snart efter var Baaden ſat ud.

Den ſkar gennem Brænding, ſtyret af Jens' ſikre Haand. Som en Nøddeſkal vippede den ſnart paa Toppen af Søerne, ſnart forſvandt den i Skumfraaden over den inderſte Revle, men fremad gik det, om end langſomt. Snart var Baad og Folk overiſede, men lige ſtøt og ſejgt ſled de i Aarerne.

Nu var de ſaa nær Skuden, ſom de turde, om de da ikke vilde ſønderſlaas mod dens Side.

„Hiv en Line ud!" brølede Jens gennem Stormen til Skonnertens Beſætning, der klyngede ſig til Takkel og Tov, piſkede af Stormen.

Snart var Redningsarbejdet i fuld Gang, tre af Mandſkabet var bragt om Bord, medens fire endnu var tilbage.

Da kom der en Braadſø, vældigere end nogle af de andre, der ſtod ſom en Sky af Fraade og Vand foran den, knagende og ſukkende duvede Skibet, og Baaden blev næſten helt borte i Søerne, kom dog frem et Øjeblik efter, men da manglede Jens, — Søen havde taget ham. Et mørkt Legeme ſprang i det ſamme ud fra Skibet, de ſaa ham tydeligt, thi det var hørt op at ſne, ſaa forſvandt han i Bølgebraadet.

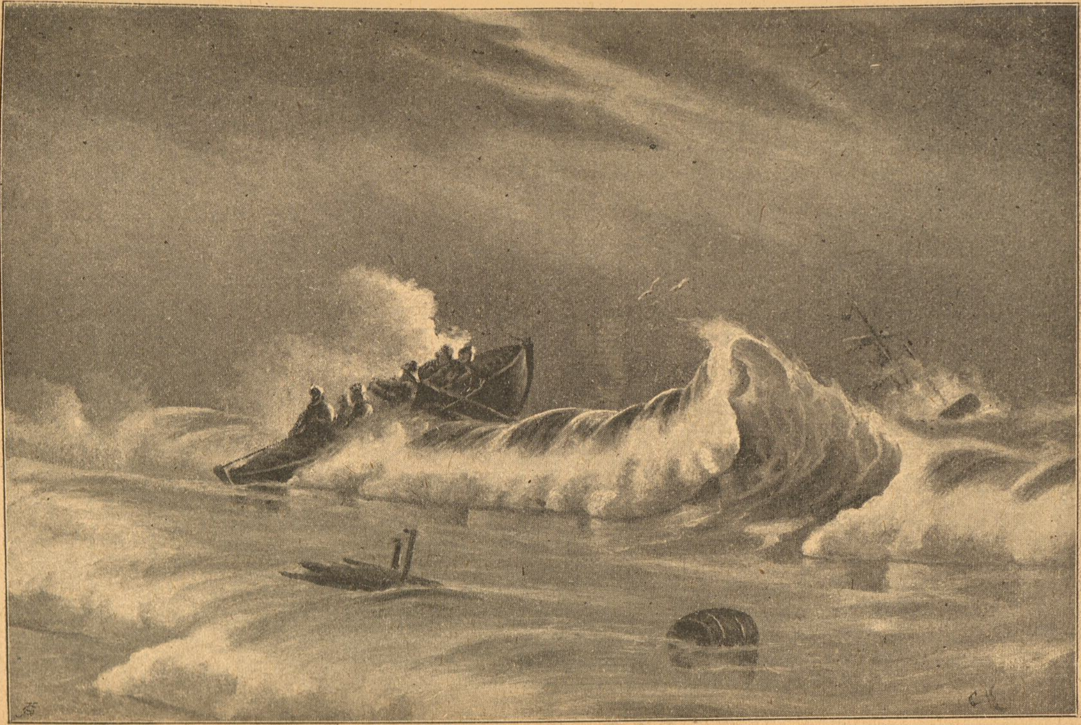

Fiſkerne holdt op med Redningsarbejdet for at være rede, om han kom op til Overfladen; der! der er han endelig, et Hovede dukker op mellem Bølgeſprøjtet, ſaa forſvinder det, kommer atter tilſyne, nu nærmere ved Baaden — et kraftigt Tag af Fiſkernes barkede Næver, og han er halet ind i Baaden, men ikke han alene, i den ene Arm holder han den bevidſtløſe Jens Klitbo, faſt omſlynget.

* * *

Skibets Beſætning er frelſt, endogſaa Skibshunden.

I Jens Klitbos Gaard er der ſvært oplyſt, men alle de reddede er jo ogſaa ſamlede der for at komme ſig efter den ſtrænge Tur og feſtligholde Aarets ſkønneſte Aften.

Kun Jens er ikke til Stede, han ligger inde i Alkoveſengen og drager Vejret tungt, den Tørn havde ligegodt været vel haard for hans 60 Aar. Han ſøger at fremkalde for Erindringen, hvorledes det hele var gaaet til, Bølgen, ſom havde givet ham ſaadan et rigtigt Næveſlag for Bryſtet, Vandet, der isnende koldt havde grebet ham og trukket ham nedad, det havde ſuſet og klingret og dundret i hans Øre, nær ved at tabe Bevidſtheden, ſaa havde han følt ſig grebet, nu gik det opad igen, op mod Lyſet fra det dybe Mørke dernede, jo, han havde kendt hans Anſigt — Anders, Anders, — og ſaa tabte han Bevidſtheden.

Alt dette laa han nu og ſpekulerede paa, medens han laa i ſin varme Seng under et helt Bjerg af Dyner.

Der lød Fodtrin, Jens vendte Hovedet for at ſe.

„Naa, hvordan gaar det, Fa'er?“ ſpurgte Anders, der traadte ind tillige med ſin Moder.

„Ja, det var jo nær ved — Anders.“

Den gamle følte ſaadan et uſigeligt Velbehag der mellem de bløde, varme Dyner, han laa og glippede og kigede paa Sønnen, ſom ſtod der, ſtor og bred, rigtig en Mand, ſaadan, ſom han ſelv havde været.

Endelig brød Anders Tavsheden: „Vi havde nok ikke ventet at træffe hinanden ſaa ſnart igen, og paa den Maade; men da jeg nu en Gang er her, kan jeg jo lige ſaa godt ſpørge dig, om du ſaa vil lade mig og Chriſtine komme ſammen, — ellers rejſer jeg igen.“

Den gamle ſtirrede længe Sønnen i Øjnene. Det var haardt ſaaledes at faa ſin Vilje brudt af den Dreng; Jens' Blod begyndte allerede at koge, han var nær ved at bede ham rejſe hvor hen, han vilde, da faldt hans Blik paa Huſtruen, lille og bleg ſtod hun der og vogtede paa hans Øjne.

Han drog et dybt Suk. „Saa bliv da“, hviſkede han.

Det var dog en underlig Følelſe ſaaledes ikke at faa ſin Vilje, ſyntes han, men det var maaſke ganſke rart en Gang imellem, nu i alt Fald følte han ſig ſaa glad ſom aldrig før.

Den Juleaften var Begyndelſen til et nyt Liv for Jens Klitbo og vel ogſaa for Anders, begge havde lært, at der er noget, ſom er ſtærkere end Viljen, nemlig Kærlighed.

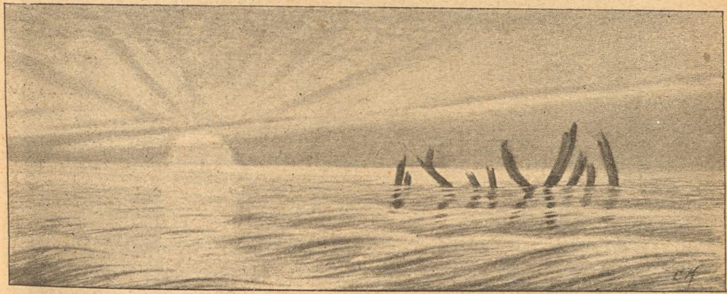

Lidt af Gymnaſtikens Hiſtorie.

En ſund Sjæl i et ſundt Legeme,“ ſiger et Ordſprog, der ſtammer fra den græſke og romerſke Oldtid, fra de Lande, hvor Gymnaſtik udøvedes i en Grad, ſom ikke ſenere er naaet, end ikke nu, hvor Sandſen dog atter er vaagnet ſaa ſtærkt for Gymnaſtikens Betydning og Nytte. Hvor langt tilbage i Tiden gymnaſtiſke Øvelſer er drevet, er næppe nemt at ſige, ſikkert er den mere end totuſind Aar gammel. Den ſynes oprindelig at være udgaaet fra Aſien, derfra kom den over Øen Kreta, ſom dengang var ligeſom et Mellemled mellem Aſien og Grækenland, til ſidſtnævnte Land, hvor den naaede en Højde, ſom ikke ſiden.

Spartanerne og Athenienſerne gav den Navnet „Gymnaſtik“, (af det græſke Ord gymnos, der betyder „nøgen“), den var hos dem inddelt i forſkellige Grader og udøvedes overordentlig ivrigt baade af gamle og unge. Aarlig afholdtes der ſaa offentlige Prøver, de ſaakaldte „Lege“, der ſamlede Tuſinder af Tilſkuere fra alle Egne af Landet. Sejrherren i Legene blev hædret, ſom om han var Landets Befrier, han bekranſedes og førtes i Triumf.

Gymnaſtiken var virkelig en væſentlig Grund til at Oldtidens Grækenland ſtod ſom det højſt civiliſerede Land, der kunde føre Sejren hjem, ſelv i Kampen mod en mangefold overlegen Fjende ſom det uhyre Perſien.

Fra Grækenland gik Gymnaſtiken til Rom, hvor den i Begyndelſen udøvedes ivrigt, men forfaldt ſammen med Riget, ſaa at den tilſidſt blev til Gladiatorkampe, umenneſkelige Kampe mellem Slaver eller dødsdømte Forbrydere, hvor den ene myrdede den anden, for at tilfredsſtille det uſle overforfinede Folks Lyſt til at ſe Blod.

Da Kriſtendommen havde vundet faſt Fod, tabte Gymnaſtiken den Smule Terræn, den endnu havde tilbage. Intereſſen blev nu overvejende vendt mod det aandelige, det var nu Sjælens Salighed, der blev det førſte og ſidſte, for dens Skyld ſpægedes Legemerne, og Munkekloſtrene fyldtes til et uvirkſomt Liv, i al Fald med Henſyn til Legemet.

Ganſke viſt var der endnu en lille Reſt tilbage, i Form af Ridderſpil og Turneringer, men disſe udøvedes kun af de fornemſte i Folket, Menigmand lærte dem kun at kende gennem Øjnene.

Det er egentlig førſt i vort Aarhundrede, at Sanſen for planmæsſig Gymnaſtik atter er vaagnet, man har nu i alle civiliſerede Lande tilfulde indſet dens Betydning baade for den mandlige og kvindelige Ungdom, der dannes Foreninger, afholdes Gymnaſtikfeſter og Sportsſtævner; i alle Skoler er Gymnaſtik et vigtigt Fag, thi man har indſet, at Legemsøvelſerne maatte føres frem gennem Skoleunderviſningen, for at Folkets Blik ret kunde blive aabnet for deres Betydning. Hvert Land har ſaa udformet dem efter ſin Individualitet, hos Tyſkerne er det den ſaakaldte Turnkunſt, hos Englænderne forſkellige Lege, der kunne ſammenfattes under Navnet Sport; i Sverrig har en ſæregen Art Gymnaſtik udviklet ſig, der ikke alene kan udøves af raſke Menneſker, men ogſaa af ſyge.

Det er dog ikke blot i de civiliſerede Lande Legemsøvelſer udøves, i fuldt ſaa høj Grad finder dette Sted hos de mindre civiliſerede Folkeſlag, ganſke naturligt, thi det aandelige er for dem ikke af den Betydning, at det ſtiller det legemlige i Skygge.

Det er navnlig i Aſien, Japan, Kina og Indien Kraftkunſterne har hjemme, de drives ofte til en rent forbløffende Behændighed. At kaſte med Kugler, lege med Sværd og Knive, maa vel nærmeſt henregnes til Behændighedskunſter, men der gives mange andre Arter Legemsøvelſer, hvor det ogſaa kommer an paa Kraftudvikling. Saaledes er Inderne rene Meſtre i en Sport, der kaldes Kølleſving. Køllerne ligne de hos os brugelige Boldttræer, i Almindelighed er de $2^{1}/_{2}$ Fod lange og 7 Tommer tykke. De ſvinges med umaadelig Kraft over Hovedet og ſlynges højt op i Luften og gribes atter behændigt.

Ofte foranſtaltes Væddekaſtning, det gælder da, om den ene kan gribe den andens Kølle i Luften, idet Køllerne udſlynges paa ſamme Tid. Navnlig de indfødte Soldater er meget dygtige i denne Sport.

Tolv Dage i Amerika.

Af Alexander Svedſtrup.

Tolv Dage i Amerika! Det er ikke lang Tid, og dog ſynes jeg, at jeg har ſet Amerika, det vil ſige de ydre Træk, ejendommelige for den ny Verden, det kæmpemæſſige, det lynhaſtige, Staal-Energien, Millionrigdommen, kort ſagt det, vi kalder amerikanſk.

Over det ſtille Hav kom jeg til San Franciſko eller Friſco, ſom de travle Amerikanere kalder den.

Det førſte Hus i denne ſaa navnkundige By blev bygget 1835; i 1848 var der endnu kun 1000 Indbyggere, — men da blev Kaliforniens Guld opdaget; fra Alverdens Lande løb Folk til, og da rejſte ſig denne forvirrede, prægtige og elendige Sammenløber-By, ſom nu har 400,000 Indbyggere.

Enhver Kyſt er ſmuk for den, der i tre Uger kun har ſet Bølger, men Indſejlingen til San Franciſko, the golden gate, er ſaa yndig med ſine ſmaa, grønne Skovøer, ſaa forjættende med ſine fjærne Bjærge, at man forſtaar, at den har naaet Verdensryet. Vi ligger her i den dejligſte Sommerſol, ſkønt vi kun er i April; Lægerne fra Land vrimler rundt for at forviſſe ſig om, at der intet Steds i den ſtore, firmaſtede Damper er gemt en Peſt- eller Kolera-Bacille, og navnlig gennemgaas Kineſerne omhyggeligt, thi Baciller — ſaavelſom Utøj — har en underlig Forkærlighed for diſſe urenlige, ſtinkende Væsner. Vi har, foruden 300 Japaneſere, 400 Kineſere ombord. Det mærkelige er, at hver Paſſagerdamper fra Aſien bringer en ſaadan Ladning Kineſere, uagtet Indvandring af Kineſere er forbudt, fordi de alt for ſejrrigt konkurerer med de hvide Arbejdere. Men Kineſerne ved Raad; de udgiver ſig for Folk, der kun har været paa Ferietur hjemme.

Det er det kæmpemæſſige, jeg vil ſe i Amerika under mit korte Ophold; og jeg opſøger derfor ſtraks det ſtørſte Hotel, og det er ſtort. Palace Hotel hedder det; 18 Millioner Kroner ſkal det have koſtet. Mit Værelſes Nummer er 642; jeg maa ſige, at det er førſte Gang, jeg har haft ſaa højt et Nummer paa et Hotel, og dog bor jeg ikke paa Kviſten. Der er nemlig ialt 1010 Værelſer. Hotellet vender ud til Hovedgaden, og man er midt i Byens Liv. De elektriſke Sporvogne lyner af Sted her ſom andre Steder; man undres over, ſaa adræt de løber op ad meget ſtejle Gader, men iøvrigt er Færdſelen ikke ſtørre end i Europas Storbyer. Huſene derimod, de er ſtørre. Det varer

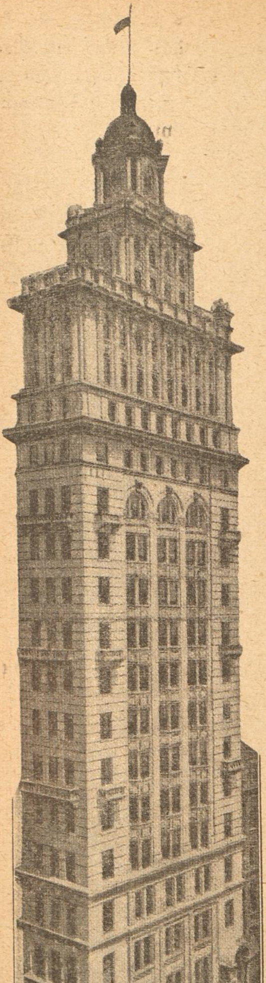

ikke længe, førend man giver ſig til at tælle Etager. Det bliver til en Sygdom, ſom først forlader En, naar man forlader New-York. Her henne paa Market-Street har San Franciskos ſtore Aviſer bygget deres „Skyſkrabere“. Et af Huſene kan man pine 20 Etager ud af, naar man regner Kuppel-Etagerne med. Men ellers maa vi nøjes med 16. Det er der i alt Fald, thi jeg fløj ſelv op i Reſtaurationen paa 16de Etage for at drikke mig en Kop Kaffe med Udſigt til. Femte Sal forekom mig i min Studentertid ſærdeles højt, navnlig naar jeg ſkulde ſlæbe min Bicycle med op. Men 16 Etager er ingen Ting for en amerikanſk Elevator. Dette Hus er 320 Fod højt. Tre RundeTaarn ſat ovenpaa hverandre!

Her ſom overalt i det fremmede er Gadelivet friere end i Danmark, hvor man beſtræber ſig for at gøre det ſaa kedeligt ſom muligt. Akrobater og Styltegængere ſamler Publikum midt paa Gaden. Smaahandlende ſtiller ſig op paa Fortouget. En ernærer ſig af at rive Peberrod paa en lille Maſkine, en anden af at koge Bryſtſukker, ſom kurerer Hoſte, Snue, Gigt, Diarhoe, Forſtoppelſe m. m. Inde i en Port fremviſes det uhyggeligſte Fænomen, man kan tænke ſig, nemlig en „Slangeæder“. Han udgives for en vild Auſtralneger, funden i en Skov, hvor han ernærede ſig af Slanger. Ingen forſtaar hans Tale. Hans Anſigtsfarve er imidlertid tydeligt nok ſmurt paa med Fingrene, og hvis man drak ham fuld, vilde han nok give ſig til at ſnakke Italienſk; men han ſer vild nok ud, og Hovedſagen er, at han virkelig lever af at ſpiſe Slanger. At dømme efter de mange Tilſkuere er det en god og ſolid Levevej. Han ſidder paa Bunden af en rund Indhegning i en Gelee af Slanger. Han tirrer de ſtore Slanger, ſaa de ſpringer løs paa ham og bider i det Tørklæde, han har viklet om Armen; de ganſke ſmaa tager han nu og da en af og nyder dem ſom en let Forfriſkning. Ganſke langſomt, ſom det var et Stykke Makaroni, ſlubrer han ſaadan en lille Slange i ſig. Man ſkynder ſig ud paa Gaden igen.

Reklamen ſtaar naturligvis paa en ſvimlende Højde i Amerika; men den er ikke altid lige ſmagfuld. Det var netop ved Paaſketid og i den Anledning fremſtilles i et Vindu i en Hvidevare-Forretning Kriſti Opſtandelſe mellem en Hærſkare af Engle, og alle Englene var i Blonde-Chemiſer med paahæftet Pris. Kriſtus er opſtanden! ſtod der med mægtige Bogſtaver over det hele.

Om Aftenen er Gaderne illuminerede ſom til en Nationalfeſt. Butiksvinduer er indrammede af elektriſke Blus; op mod Nathimlen lyſer kolosſale Avertisſementer, der maner Folk til at ſpiſe Quaker Oat; Kafeen paa 16de Etage vinker med elektriſke Straalebundter, der lyſer over Dampene fra Hustagene; levende Billeder veksler paa hvide Lærredsfelter; elektriſke Sporvogne kører rundt helt fyldte med Muſikanter og Gøglere fra en Cirkus; Cycleryttere, ſeks paa een Maſkine og med Reklamer paa Ryggen, ſuſer af Sted; et Hornorkeſter larmer fra et nyaabnet Pølſeudſalg; Trompeter ſkraller fra Ediſonſke Fonograf-Saloner; Avisſælgere raaber med de ſidſte forhaſtede Nyheder, — der er Liv i Amerika.

Kalifornien er for de fleſte bedſt kendt ſom Guldlandet; det har da ogſaa i det ſidſte halve Hundrede Aar produceret Guld for ca. 5000 Millioner Kr. og producerer endnu for ca. 60 Mill. om Aaret; men det vidunderlige Land har andre ſtore Rigdomskilder. Dets Ferſkener og Pærer forſendes Verden over i hermetiſke Daaſer, — der er næppe nogen danſk Købſtad, hvori de ikke findes, — og dets Vinproduktion er ſtørre end de fleſte aner. De fleſte Champagne-Drikkere aner heller ikke, at det liflige Skum, ſom udgiver ſig for franſk, er fabrikeret af Tyſkere i San Francisko.

I 1895 blev der udført over 16 Mill. Gallons (henved 100 Millioner Flaſker) Vin fra Kalifornien. En af Direktørerne for det mægtige Vinhus „Kalifornia Wine Asſociation“ — hvis Aktiekapital er 35 Mill. Kr. — førte mig ned i Vinkælderen i et af deres San Francisko Huſe. Det var i høj Grad imponerende at ſe disſe lange, underjordiſke Gange, garnerede med de 10 Alen høje Bundſtykker af mægtige Vinfade. Temperaturen i Kældere og Lagerrum var nøje beſtemt, og de „hede“ Vine ſtod i virkelig Hede.

Billedet her viſer et af Rummene med et Kæmpefad, ſom overgaar Europas berømte Heidelberger-Fad. Det rummer 80,000 Gal-

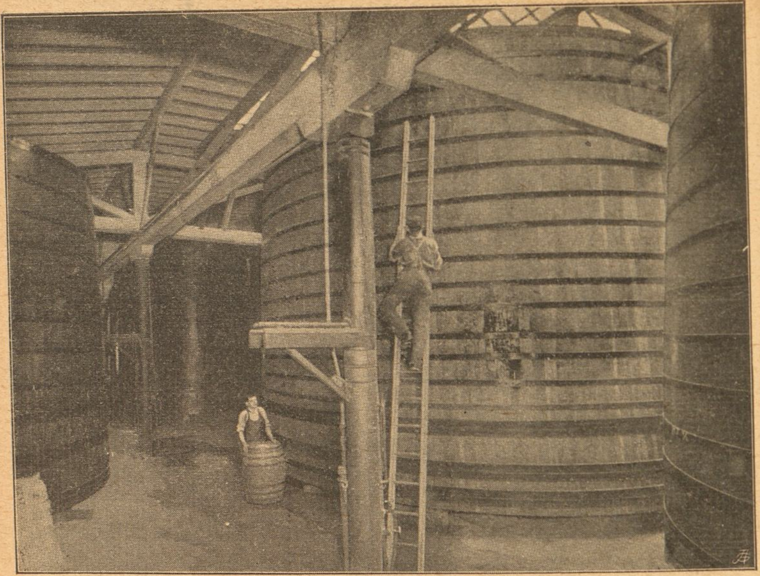

lons eller ca $1/_2$ Million Flaſker Vin. Der er vel dem blandt Almanakkens Læſere, der kan regne ud, hvor mange Jærnbanevogne et ſaadant Fad, aftappet paa Flaſker, vil fylde. Det bliver viſt mere end eet langt Tog. I Aftapningslokalet bemærkede jeg en Mængde Kaſſer med Vinflaſker, hvis Etiketter bar franſke Navne og Navnet paa en franſk By. Det var næppe Meningen, at jeg juſt ſkulde bemærke det, men Direktøren ſagde undſkyldende: „Vore Kunder forlanger det!“ — Og han havde næppe været en Tyſker, om han ikke havde rettet ſig efter Kundernes Forlangende.

Rigt og frugtbart er Kalifornien altſaa, men det er ydermere et af Jordens ſkønneſte Lande, og man behøver ikke at ulejlige ſig langt bort fra San Franciſko for at ſande dette. Man vil finde Landſkaber, hvis ſtorſlaaede, oprindelige Skønhed, Menneſkene endnu ikke har gjort dagligdags ved dyrkede Marker, ved Huſe og Fabrikker. Hvor mærkeligt det end lyder, behøver man kun at ride et Par Mil bort fra den travle By for at finde vidtſtrakte Skove, ſom har ſtaaet uberørte fra Tidernes Morgen til denne Dag. Santa-Cruz Fyrreſkov hører til Verdens Vidundere. I denne vildſomme Skov med Bjærge og Vandfald findes nogle af Jordens ældſte og ſtørſte Træer. At Skoven er vildſom fik en øſterrigſk Botaniker at føle for faa Aar ſiden. Han gik

rundt her i ti Dage, maatte ernære ſig af Frøer og Smaadyr og var halvdød, da han traf paa Mennesker. Og at Træerne er gamle og ſtore, vil man ſe af Billederne her.

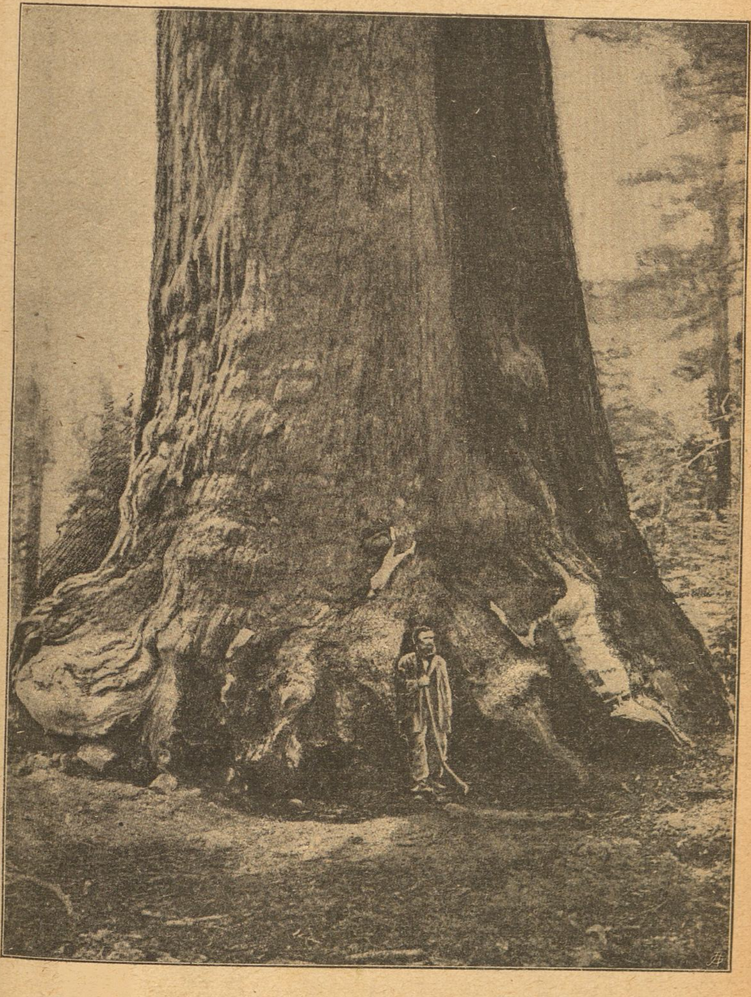

Der er Træer, ſom man har Grund til at antage allerede ſtod velvoksne paa Kriſti Tid. Deres Top naar 400 Fods Højde. Man maatte ſætte tre „Rundetaarne" ovenpaa hverandre for at naa dem.

De er ganſke viſt ikke ſaa tykke ſom Rundetaarn, men de kan dog være 0 Fod i Omkreds.

Man behøver dog ikke at beſtige et Ridedyr for at ſe noget ſmukt rønt i Nærheden af San Franciſko. Man behøver blot at ſætte ſig i n Droſke og køre ud i den vældige Park, der ligger lige op til Byen. De høje Huſe forſvinder for nydelige, ſmaa Villaer, i hvis Haver hvide alaer ſtaar i Hæk; derefter kommer Parken med henrivende Køreveje, vor Rigmændenes Ekvipager, forſpændte med blanke Hingſte, ſnurrer f Sted. Der er Skove og Sletter og blomſtrende Buſketter og endelig et ſkønneſte af alt, Stranden med det frie Hav, Stillehavet. Det er ille, og det ſkinner af Sol, men trods dets tilſyneladende Stilhed øber det ſine vældige, ſlumrende Kræfter. De lange Dønninger, der edſommeligt glider mod Land, rejſer ſig pludſeligt i lange, hvide Brændinger og kaſter ſig i højt hvirvlende Skum med tungt Bulder nod Stranden. Det lyder ſom en uendelig Torden. En ſaadan Bræn-ing ſer man kun ved Verdenshavets Strand.

Der ligger Smaavillaer ved Stranden, og over en af dem lyſer et danſke Flag. Ude paa en Pynt rejſer en ſtor Reſtauration ſig og ænger ſine Verandaer ud over Klippen. Det er Cliff-House. ige ud for ſtikker et Par Smaaklipper frem over Havfladen. De er neget bekendte, og der ſtaar altid Folk og ſer paa dem. Er der noget

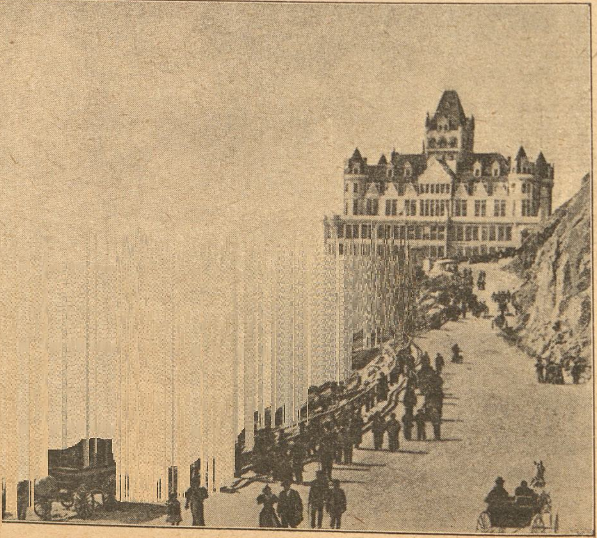

mærkværdigt ved dem!? Se paa dem De er levende. Skærene i Havfladen ſkifter Form og bevæger ſig. De er tæt beſatte af Sælhunde. Tuſinder af Sæler pjaſker rundt om dem og løfter Hovederne op af Skummet. I tætte Dynger ligger de og ſoler ſig paa Toppen Men der er andre Mærkeligheder ved Cliff-House. Der ligger en vældig Bygning af Jærn og Glas. Vi træder ind og gaar gennem høje Glashaller med tropiſke Planter og udſtoppede Dyr ned ad lange Trapper til Badet. Det er nemlig en Badeanſtalt og viſtnok Jordens ſtørſte. Der er lunt ſom i Troperne herinde, thi hele det vældige Rum er opvarmet. Vi ſtaar ved en hel Sø, eller en Række Søer, ſtørre og mindre. Rundt om Baſſinerne paa de tre Sider er der Siddepladſer og Loger ſom i en Cirkus. Paa den fjerde Side er der kun Glasvæggene ud mod Havet. Her er fuldt af Menneſker, thi det er Søndag, og der er Svømme-Konkurrence i det ſtore Baſſin. Et ſtort Orkeſter ſpiller. Herrer og Damer og Børn har viſt deres Færdighed, og Publikum har hyldet Priſtagerne. Nu kan atter hvemſomhelſt more ſig i Vandet. Let paaklædte Folk ſtrømmer ud og ind af Badeværelſerne og ud til Baſſinerne. De kan faa det varmt eller koldt, lavt eller højt, alt efter hvilket Baſſin, de vælger. I timevis nyder de her Sydhavsboernes Frihed og leger Sælhunde.

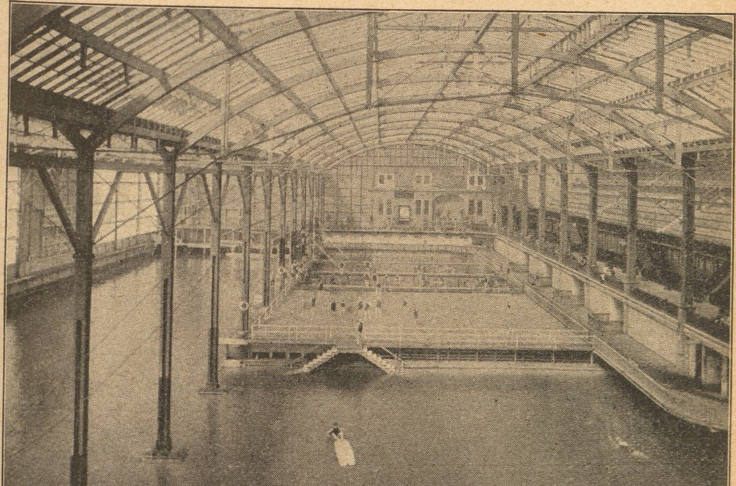

* * *

Den, der kun kender Hadſund-Banen, maa anſe en uafbrudt Jærnbanetur tværs igennem Nordamerika for ensbetydende med Livsſtraf. Men Baner i Amerika er noget ganſke andet end i Europa; man kan mene om Amerikanerne, hvad man vil, deres Jærnbaner er hævet over enhver Kritik. Medens man blot efter ſaa lille en Rejſe ſom fra København til Köln er udmattet og aandsſløv og ſort indvendig ſom et Kakkelovnsrør, forlader man det amerikanſke Tog efter fire Døgns uafbrudte Lynfart med en Følelſe af at have holdt en forfriſkende Ferie. Pullmann, der indrettede disſe flyvende Hoteller, har opnaaet en Verdensberømmelſe ſom Napoleon, og han fortjener det nok ſaa meget, thi han er en af Menneſkehedens Velgørere.

Eksprestoget fra San Francisko til New-York har ikke mere end ſeks Vogne, men de er lange. Man træder ind i en ualmindelig hyggelig, lys Dagligſtue med Spejlglasruder paa begge Sider, tykke, bløde Gulvtæpper, blankt, buet Mahogniloft, ſvære Fløjlsſofaer ved Vinduerne; alt er gedigent, ſolidt og ſmagfuldt; Guldindlægningen i den mørke Mahogni er ſaa ganſke fri for Praleri. Man ſætter ſig i ſin Sofa, og ſaa kører man. Uden at have nogetſomhelſt Beſvær med Omſtigning bliver man ved med at køre Dag og Nat. Kun een Gang, i Chicago, maa man ſtige ud for at blive kørt i Jærnbane-Selſkabets Omnibusſer fra en Station til en anden. Ellers kan man blive ganſke rolig i ſin vel indrettede Lejlighed med Dagligſtuer, Spiſeſtue, Læſeværelſe, ſom altſammen flyver afſted med en Fart af 15 danſke Mil i Timen, undertiden mindre, naar det gaar op ad Bjærge, undertiden mere. Farten ſættes undertiden op til næſten — 20 Mil i Timen. Trods den umaadelige Fart mærker man ingen generende Ryſten. Aldrig faar man de frygtelige Stød, ſom man kender fra Kyſt- og Nordbanen over Skifteſporene, aldrig mærker man den rædſelindjagende Slingren, man kender fra Frankrigs Luksustog, hvor det forekommer En, at man kører lige ſaa meget udenfor Skinnerne ſom paa Skinnerne. Uden Lyd, uden Puf ſtandſer man ved en Station, og naar man forlader den, er der ikke Spor af den Raaben og Skrigen og Kimen og Piben og Smækken med Døre, ſom forkynder for Verden den Begivenhed, at nu gaar Toget fra Hillerød. Staar man ud, maa man ſelv pasſe paa, thi før man ved af det, glider Toget pludſeligt videre.

Parvis ſtaar Sofaerne overfor hinanden ved Vinduerne. Men der er gerne god Plads i disſe Tog. Jeg havde hele Tiden begge Sofaer for mig ſelv og kunde gøre mig det ſaa hyggeligt, ſom jeg ſelv vilde med alt mit Gods og mine Bøger. Men de, ſom har Raad dertil eller rejſer i et lille Selſkab, kan forreſten faa deres egen Dagligſtue. Morgentheen, Frokoſten og Middagen indtager man i Spiſeſalen. Mellem hver Slurk The flyver man en lille engelſk Mil. Toiletværelſerne er ſtore og ſmukke med vældige Vandfade med koldt og varmt Vand. Man kan ſpadſere gennem alle Vognene. I Læſeſalen ſtaar magelige Kurveſtole om Smaaborde, og Tjeneren ſtaar parat med Forfriſkninger. Paa Skrivebordene ligger Papir og Konvolutter, og vil man ſende et Telegram, beſørges det fra den førſte Station. Bag Læſeværelſet er der Barberſtue, og naturligvis lader man ſig ſtraks barbere for at ſe, hvorledes det gaar i en 15 Miles Fart. Det gaar udmærket. Efter Barberingen lader man Haaret klippe, og ikke alene klipper Friſøren Haaret, men han brænder bagefter omhyggeligt Enderne af det reſterende Haar med en Spritflamme; det ſkal ſtyrke Haaret, ſiger han. Derimod brænder han ikke Overſkægget med et Krøllejærn, men ſætter Papillotter i det. Man lærer meget i Amerika.

Man kører igennem Kalifornien og ſer nogle af Jordens ſmukkeſte Landſkaber. Under Toppene af kæmpeſtore Graner ligger mægtige Dale, hvis lyſegrønne Enge og Elve ſer dobbelt yndige ud i Fjærnhedens Luftſlør. Paa den anden Side dynger mægtige Bjærge ſig ſammen. Vi flyver gennem Tuneller og over ſpinkle Broer ud over den endeløſe, flade Præri. Unge Mænd til Heſt vogter Kvæghjordene. De rider tæt hen til Jærnbanelinien for at nyde den eneſte Oplivelſe, Landſkabet byder.

Vi genkender nordiſke Anſigter, ſom vi i mange Træk genkender de nordiſke Bøndergaarde. Vi har mange Landsmænd boſatte her, og der er ovenikøbet Jærnbaneſtationer, der hedder Dana og Peterſon. Man gaar i Seng. Sofaen bliver forvandlet til en udmærket Seng. Det buede Mahogniloft bliver ſlaaet ned og danner en anden Etage med Senge. Portieren bliver trukket for, og man har det udmærket hyggeligt. Jeg trækker Gardinet fra Vinduet. Det er Fuldmaane, og hele Sletten er nu een hvid Sneflade; jeg ligger i min gode Seng og ſer Prærien flyve forbi med en Fart af 15 Mil i Timen. Man ſkal ikke klage over, at der ikke er Æventyr i vore Dage!

Chicago ſer triſt og graa ud i Regnvejr og Kulrøg. Det er godt, man ſtraks igen ſkal ind i ſin gode Stue.

Midtvejs mellem Chicago og New-York ligger det mægtige Niagara-Vandfald. Det vilde man dog gærne ſe. Men man vil ogſaa nødig afbryde Rejſen. Det ved Jærnbane-Direktionen, og hvad gør den ſaa? Den lader ſimpelthen Toget køre hen til Vandfaldet og holde ſtille paa et Sted, hvor Paſſagererne i ſelve Vognen kan nyde Synet.

New-York! Nu er den behagelige Rejſe forbi. De fire Dag er gaaet ſom ingenting, medens man har læſt en Del gode Bøger.

Vi ſkal ikke beſkrive New-York, ſelv om man kunde ſe den igennem paa fem Dage. Alle har hørt om Jærnbanetogene, der kører paa

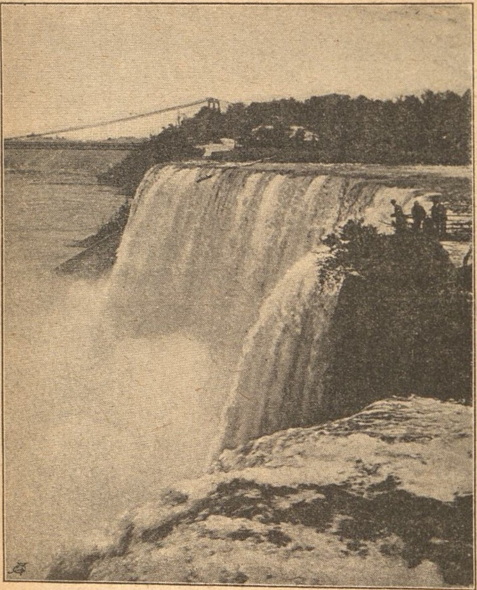

Broer over Gaderne, om Brooklyn-Broen, der hænger i to Touge tværs over den brede Flod, ſaa højt, at Skibene ſejler under den, og bærende en uafbrudt Strøm af Menneſker i Trængſel, Sporvogne og Jærnbanetog. Der er til Tider en helt livsfarlig Trængſel paa denne Bro, og det er paa Tiden, at der kommer en ny.

Ja nu er den ny Kæmpebro vel færdig. Men heller ikke den vil forſlaa i Længden. New-York vokser og vokser og forvandles til en mægtig By af Forretninger, og man regner, at en Befolkning ſaa ſtor ſom hele Københavns to Gange dagligt, mellem Kl. 7 og 9 Morgen og Kl. 5 og 7 Aften ſtrømmer ind og ud af Byen til og fra Kontorer, Butikker og Værkſteder. Intet Under, at Broer og Jærnbaner og Færger er overfyldte, og at man imødeſer den Tid, da der ikke er to Kæmpebroer over Floden, men en hel Række hængende Boulevarder, ſaa højt til Vejrs, at Skibene kan ſejle under dem. Paa Gaderne kniber det ogſaa med Plads. Ligeſom i London maa Vogne i hundredevis holde ſtille i lange Rækker for at give Fodgængere en halv Minuts Paſſage over Gaden. Man har ſom ſagt lagt Baner over Gaden paa Jærnbroer, og man har bygget Tunneller under Gaden til elektriſke Sporvogne.

Paa Billedet ſer man en New-York-Gade i Gennemſnit.

Men man begynder allerede at tænke paa en radikal Omformning af hele Trafikken, en Omformning, ſom viſt alle ſtore Byer maa beſlutte ſig til i det ny Aarhundrede. Man tænker paa at bygge en Etage til over Hovedgaderne, udelukkende til Brug for Sporvogne og Tog. Man maatte ønſke, at Automobilerne og Droſkerne, ſom nu gør New-Yorks ſaavelſom Paris' Gader livsfarlige, ogſaa kunde henviſes hertil, ſaa at Gaderne blev forbeholdt de Fodgængere, ſom nu er blevne hjemløſe.

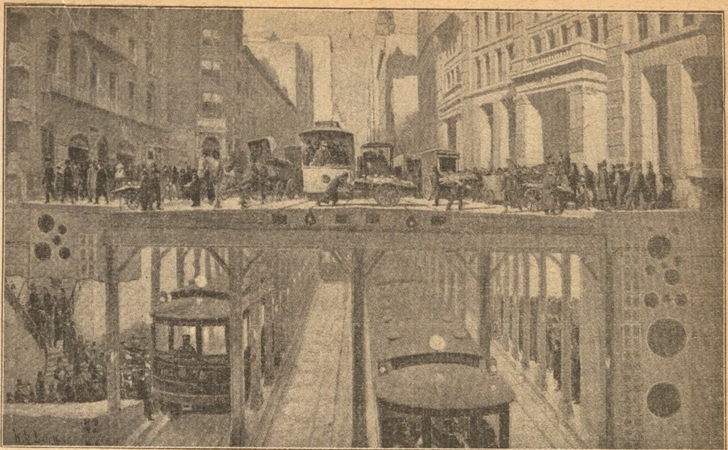

For at ſkaffe Plads til de Hundrede-Tuſinder, der i Aarenes Løb ſtimler ſammen i Storbyen, har Huſene maattet udvide ſig. Men da de ikke kan udvide ſig til Siden, er de henviſte til at udvide ſig i Højden, og ſvaledes gaar det til, at New-Yorks Huſe efterhaanden blive til høje, firkantede Taarne, der lidet ligner det, vi Folk fra Landet forſtaar ved Huſe.

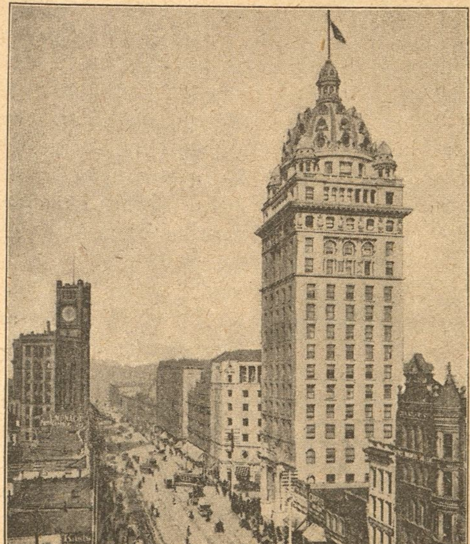

Det ſynes, ſom om Menneſket, naar Nødvendigheden tvinger det, faar Evne til at overvinde alle Vanſkeligheder. Man farer med 15—20 Mils Fart paa Jærnbaner, man taler pr. Elektricitet fra den ene Side af Jorden til den anden; man ſejler lige ſaa godt under Vandet ſom paa Vandet. Længe varer det vel næppe, førend man har flyvende Skibe. Og de høje Huſe i Amerika er ogſaa Vidundere, ſelv om de holder ſig til Jorden. De har ſkabt en hel ny Arkitektur og en hel ny Konſtruktion. Altfor tung vilde den gammeldags Grundmur være for Bygninger paa 30 Stokværk. Man bygger dem da af Staal-Bindingsværk. Det kæmpemæsſige Skelet til det 30 Etagers Hus ſtaar helt færdigt, inden man begynder at ſætte Sten mellem Bindingsværket, og man begynder lige ſaa let øverſt ſom nederſt med Muren. Men der maatte ogſaa andre Opfindelſer til for at gøre et ſaadant Taarn beboeligt. Ingen vilde bo blot paa 10de Etage, naar han ſkulde vandre derop ad Trapper. Det var jo en hel Bjærgbeſtigning. Men da ſkabtes Elevatorerne, ſom udſletter Forſkellen mellem 1ſte og 30te Etage. Ekspres-Elevatoren flyver op ſom et Lyn, og Amerikaneren paaſtaar, at de ikke er farligere end Trapperne i Europa.

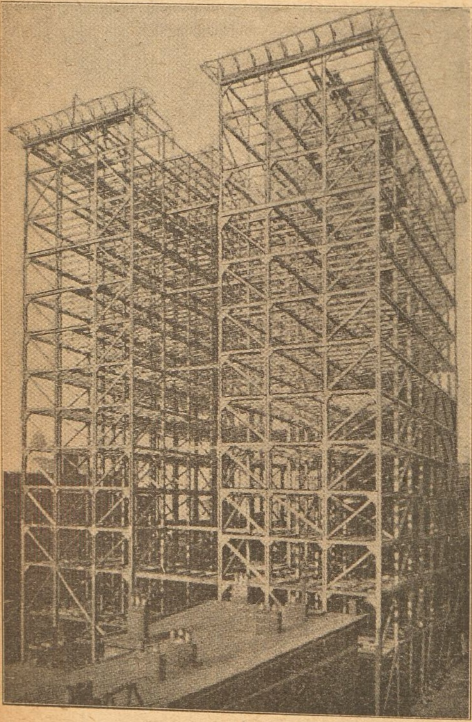

Udſtyret med al moderne Komfort, Varmeapparater, elektriſk Lys, Varmtvandsledninger og Bade afgiver de høje Taarnhuſes lyſe og rummelige Lejligheder udmærkede Beboelſer, ſelv om de er hævede et Par Hundrede Fod over Jorden. Efter at disſe høje Huſe er bleven dobbelt ſaa høje ſom de førſte af Arten, har man med Rette omdøbt dem fra Skyſkrabere til »Cloud-piercers« Huſe, der gaar igennem Skyerne. Taarnhuſene, ſom nu vokser op i hele Kolonner, forandrer New-Yorks gammeldags Fyſiognomi og lægger tre, fire New-Yorks-Byer ovenpaa den gamle.

Helt ynkværdige ſer de gamle Huſe ud ved Siden af de nye Kæmper, og Kirkernes Spir ſtaar lave og meningsløſe imellem dem og peger forgæves mod Himlen. Som man vil ſe af Billederne er der

blandt de nye Høj-Huſe Bygninger med godt 30 Etager. De rummer næſten en lille danſk Købſtadsbefolkning og kunde godt have deres egen Rigsdagsmand.

Der er meget, man undres over i New-Yorks Gader, men Springet fra London til New-York er dog ikke ſaa ſtort, ſom jeg havde ventet, og at det gamle Europa kan konkurrere med Amerikanerne, ſer jeg i Ekviperings-Forretninger, hvor næſten alle Manchetſkjorter er tyſke. Men at der er noget ſærlig amerikanſk i Luften, mærker man. Der er en elektriſk Fart og Spænding over alt og alle, og den ſtimulerer, ſaa man føler, at man ſelv ved at ſætte Bo herovre vilde blive amerikanſk. Mærkeligt er det for Reſten, at Amerikanerne er Amerikanere, thi de er jo dog Englændere, Tyſkere, Skandinaver, Italienere etc. Men man kan ikke nægte det; bliver ikke de indvandrede ſtraks forvandlede til Amerikanere, bliver deres Børn det. De faar et ſærligt amerikanſk Anſigt og et ſærlig amerikanſk Mod til at gaa paa.

Der er en ung Sundhed og Kraft herovre, en ubunden Frihed for gamle, hæmmende Traditioner. Man har ſejrrigt kæmpet ſig ud af de uforſtandige Paabud om Driveri under Arbejdet, ſom lammer Europa i Konkurrencen. Med ſin uudtømmelige, naturlige Rigdom og med ſin kraftige, klartſeende Befolkning er Amerika Fremtidens Verdensmagt.

Der er Fart i Arbejdet herovre, ingen Sløſeri og ingen Ølpauſer. Arbejdstiden er kortere, men Arbejdet større end hos os. Man kan ikke undgaa at lægge Mærke til, hvor koſtbar Tiden er for Amerikaneren, naar han er i ſin Virkſomhed. Han ſiger ikke med fire Ord, hvad han kan ſige med tre.

Fart er der i al Ting, meſt i Aviſerne. De bringer Efterretninger om Ting, der endnu ikke er ſket. Jeg beſøgte en Dag det verdenskendte Blad New-York-Herald. Medens andre Inſtitutioner hævder ſig ved de højſt mulige Bygninger, viſte New-York-Herald ſin Rigdom ved midt i det allerkoſtbareſte Kvarter at bygge ſit ſtore Palæ i to Etager. Jeg ſøger en danſk Mand, med hvem jeg gik paa Tegneſkole ſom Barn i Helſingør. Nu er han en af Bladets førſte Tegnere, og jeg finder ham i Bladets Tegneſal, hvor han ſtaar i Skjorteærmer — Amerikanerne kaſter altid Frakken, naar de ſkal hænge i — og tegner et prægtigt Billede af en Flok forſkræmte Elefanter — uden at have Spor af Elefant at ſe efter. Han fortæller blandt andet følgende, der viſer Farten i den amerikanſke Bladverden. En Præſident ſkulde højtideligt tiltræde ſin Stilling, og der ſkulde være ſtore Feſtligheder om Eftermiddagen i Waſhington. Herald ſendte ſine Tegnere ud, og de tegnede hver ſin Del af Feſtproceſſionen, hvorpaa de beſteg Bladets Ekstratog. Og medens Toget foer i Lynfart til New-York, laa de og tegnede Billederne færdige paa Waggonens Gulv. Cycliſter afhentede Billederne paa Stationen, og en Time efter ſolgtes det rigt illuſtrerede Blad paa New-Yorks Gader. Min Ven fortalte, at han kunde aflevere en Tegning og tre Kvarter ſenere ſe den i det trykte Nummer.

For ſtadig at ſe det ſtørſte tog jeg i New-York ind paa The Waldorf-Astoria Hotel, Byens ſtørſte og fineſte. Det vender ud til tre Gader. Til alle Sider er firfløjede Indgangsdøre, der uafladeligt drejer rundt og maler Folk ind. Som Blodet i et Legeme gaar der en uſtandſelig Strøm af Menneſker ind og ud, fordelende ſig i alle Bygningens Kamre og Gange. Man er ikke her en Perſon, man er et Nummer. Man beundrer den Akurateſſe, hvormed hele dette indviklede Maſkineri virker. Da jeg efter fire Dages Ophold betalte min Regning, var der ikke den mindſte Unøjagtighed, og der manglede ikke en Flip i mit Vaſketøj. Der er 1400 Værelſer her, og 2700 Gæſter, 15 Elevatorer, 5 Telegrafapparater og en Betjening paa 1400 Mand. Ved 7 Tiden er der i og om Spiſeſalene en Trængſel, ſom ved et Væddeløb. De to Middagshaller med Glaskupler og Palmer kunde være ſmukke, om man ikke havde ladet Væggene ſtaa delvis i gule Murſten. Men man maa ikke klage, thi her er Sale for enhver Smag, mauriſke-, Empire- og Rokoko-Saloner; ſtore er de alle og fyldte med Kunſtſager. Den hyggelige, røde Stue, hvor jeg ſidder og ſkriver Breve paa Papir med forgyldte Initialer, er godt og vel 100 Alen paa hver Led. De to Billarder henne i den ene Ende fylder ikke ſtort. Allevegne myldrer Folk. I den gule Marmorfoyer uden om Spiſeſalene er der fuldt ſom i et Theater. Herrerne promenerer i Kjole, og Damerne i ſtort Toilette ſidder i Rækker for at nyde Middagskoncerten fra det ſtore Orkeſter. I ſelve Spiſeſalene er det knapt muligt at ſaa Plads.

At ſidde ganſke ene ved et Middagsbord kan til Tider være lidt nedtrykkende, — endſkønt Hjærnen bliver gerne ſaa underholdende ved Desſerten, — men her er hver Dag ſaa broget et Skueſpil omkring En, at man ikke ønſker ſig det bedre paa et Theater. At ſe paa disſe Damer og Herrer er for en Mand fra Landet at ſe ind i en fremmed Verden. Toiletterne er ſaa vanvittig pragtfulde, at man intet Steds i andre Verdensdele ſer Magen. Paris byder ogſaa adſkilligt i den Retning, men naar man der ſer et rigtig ſindsforvirret Toilette, ſom faar Øjnene til at vende ſig i Hovedet paa alle Folk, er det gerne en Amerikanerinde, der bærer det.

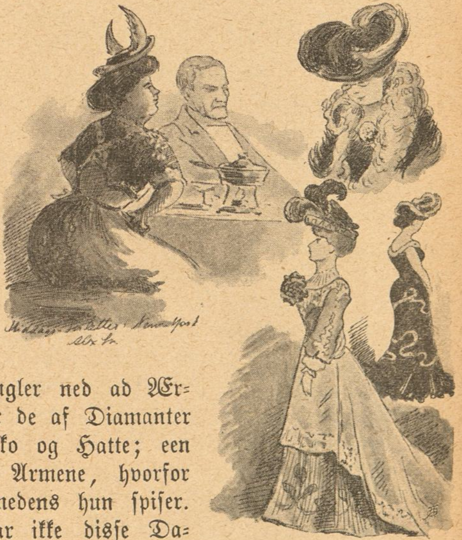

Med Blyanten ſætter jeg uvilkaarligt nogle af disſe Fremtoninger paa Papiret, men Diamanterne og Farverne kan man jo ikke gengive. Der er een Dame i ſorte Pailetter fra øverſt til nederſt, en lakeret Snog; en anden har vældige Sølvſlanger broderet omkring Roben, og rundt over Barmen; en tredje er ildrød ſom en Djævel i flammende Atlaſk og med ſtore Guldkugler ned ad Ærmerne; alle lyner og gniſtrer de af Diamanter paa Hænder, Uhrkæder, Sko og Hatte; een har Diamantbroderi under Armene, hvorfor hun løfter Albuerne højt, medens hun ſpiſer.

Men hvilke Anſigter har ikke disſe Damer! De fleſte er gamle og fede og grimme, og de faa, ſom kunde være ſmukke, er aandløſe og ſimple; det burde man vente ſig, thi gode og fine Sjæle har andre Tanker end Toilette. Tæt ved mig ſidder en ſtor Skruptusſe, ſom burde ſkjule ſin fede Styghed i en beſkeden ſort Uldkjole, men hun glor og tindrer, ſaa man maa ſe paa hende. Hun er klædt ſom Tyrefægter med gylden Baret og ſpanſk Trøje med Guldbroderi; hendes overdaadige Bag er pyntet med Diamanter; det er en løjerlig Ide, men Ryggen er for Reſten lige ſaa udtryksfuld ſom Facaden. Fattig paa Penge føler man ſig i disſe Omgivelſer. Diſſe Folk repræſenterer Millioner. Og dog ynkes man over dem. De fattige! der ikke har andet Liv end det guldbroderede Diamantliv, ſom indeklemmer den overfede Barm.

Og ſe Herrerne! Endelig har de kæmpet ſig til Lykken, til Millionerne. Det har koſtet dem deres Ungdom, deres Haar, deres Huld, deres Humør. Rynkede, afpillede ſidder de foran alle de Herligheder, de knapt gider røre, Champagnen, Trøflerne, de kunſtigt drevne Aſparges. Munden er kneben ſammen til en Streg i mange Aars Staal-Energi, i Kamp for Penge, Penge, Penge. Deres Gravſkrift vil ſkrives i de Ord: „Han efterlod ſig 35 Millioner“.

Min Tanke gaar ud over det fattige Land hjemme, de røde Kinder, de hvide Tænder, der ler, mens de knuſer Mellemmaden med den blaa Bondeoſt paa. Hvor uendelig meget lykkeligere er ikke I, ſom lever det ſunde Liv i ſmaa Kaar, i ſundt Arbejde, i friſk Luft, I, ſom finder Kærligheden i Hjemmet og Venſkab mellem Naboerne.

Jeg gaar op til Hotellets Direktør og faar en Mand med til at viſe mig rundt i Kæmpebygningen. Vi gaar ned i Køkkenet. Det er $^{3}/_{4}$ Td. Land ſtort med Rækker af hede Komfurer. 75 franſke Meſterkokke med hvide Huer dirigerer de uendelige Rækker af varme Metalfade, Poſtejer og garnerede Koteletter, ſom drager i Proceſſion hen til Elevatorerne. Køkkenets Beſætning beſtaar af 350 Mand. Nede i „Bageriet“ aabner man en Dør til en Ovn. Det er ikke Brød, der ligger her, men Høns og Faſaner. I Koldhuſet ligger Bjærge af Fiſk paa Is. I Grøntkælderen er der et ſtørre Udvalg end paa en danſk Købſtads Grønttorv. Ja, ſikkert fortæres der mere i dette Hotel end i en jævn lille, danſk Købſtad. Der ſpiſes flere Trøfler her i en Time end i 100 Aar i Hillerød. Men ſelv af almindelige Foderſtoffer gaar der mere med her; thi ikke alene beſpiſes her Hotellets 2700 Gæſter og dets 1400 Tjenere, men Tuſinder af New-Yorks velſtillede Folk tager deres Maaltider her ved Bar'en, i Grill Room'et, i Reſtauranterne og i Spiſeſalene. Der ſpiſes dagligt 330 Høns (foruden Kalkuner, Kyllinger, Vildtfugle), 35—50 Skinker, Stegen og Fileen af 45 Okſer; der bruges dagligt 20 Baller Mel, og der gaar aarligt for 15000 Kr. Glas og Porcellæn i Skuddermudder. Der er i Hotellet ca. 255,000 Alen Gulvtæpper, 25000 elektriſke Lamper, og Værten betaler ca $1^{1}/_{2}$ Million Kr. i Leje.

For hele Tiden at blive ved det ſtørſte, gik jeg den ſidſte Aften i New-York ombord i den ſtørſte Ocean-Damper for at gaa hjem til Evropa. Det var velgørende at ſe, at vi gammeldags Evropæere dog ogſaa kan fremſtille Kæmpeværker. De pragtfulde Paſſagerdampere, ſom Tyſkland og England i de ſenere Aar har ſat i Fart mellem Amerika og Evropa, overgaar alt, hvad der er drømt om i den Retning. Det er ikke, ſom om man traadte ombord i et Skib, men i et Hotel med brede Trappegange og Spiſeſale med Siddeplads for 400 Gæſter. Et Skib, der med 2000 Menneſker ombord flyver hen over Oceanet, uanfægtet af Storme, med en Fart af 6 danſke Mil i Timen, og gør Rejſen fra New-York til Plymouth paa mindre end $5^1/_2$ Døgn, er et Vidunder, der kan ſtilles ved Sidem af de amerikanſke.

Det er ingen Sag nuomſtunder at rejſe til Amerika. Blot man har Penge paa Lommen!

Naar Manden er gnaven!

En Hiſtorie fra Rumænien.

Det var en prægtig Solſkinsdag i Maj. Alexandrina, Tømmermanden Peters unge, blomſtrende Huſtru, ſtod uden for ſit lille Hus, hvis mosgroede Tag hun næſten kunde naa med Hovedet. Hun havde travlt i Haven og ſkyndte ſig for at blive færdig, inden hun ſkulde lave Middagsmad til Peter.

Peter! Naar hun tænkte paa ham, blev hendes lille, barnlige Hjerte ſaa tungt, — og dog havde de kun været gift i faa Uger. Hun havde elſket ham ſaa inderligt og elſkede ham endnu; men han var bleven ſaa ſær og fraſtødende. Holdt han ikke længer af ſin trofaſte lille Kone? Ved Tanken herom fyldtes hendes Øjne med Taarer.

I ſeks Uger havde Jorden været dem et Paradis og i fem Dage et Helvede; thi ſaa længe var det, ſiden Peter havde ſagt et eneſte Ord til hende. Han var tavs fra Morgen til Aften, og naar hun ſpurgte ham om noget, ſvarede han ikke, og bønfaldt hun ham om at ſige noget, trommede han paa Vinduesruden eller fløjtede en Melodi; og dog havde hun ikke gjort ham noget.

Hun holdt op med Arbejdet og braſt i Graad.

Sagen var den, at hun en Aften havde bebrejdet Peter, at han ikke havde noget nyt at fortælle hende. Peter, ſom hidtil var bleven forkælet af ſin lille Kone, tog hende det meget ilde op og erklærede, at han ikke mere vilde aabne Munden.

Hun knugede Hænderne og ſtod juſt og grundede paa, hvordan hun ſkulde raade Bod paa Elendigheden, da Hunden pludſelig foer frem og gøede af fuld Hals. Hun vendte ſig og ſaa, at det var en gammel Zigøjner, ſom gik og tiggede der i Egnen, Hundens Vrede gjaldt. Med Poſen paa den krummede Ryg ſtod han nu og holdt Kæppen mod Hunden, der lod til at have Lyſt til at ſætte ſine Tænder i hans brune Ben.

Mens den unge Kone tog i Lommen for at finde en lille Skilling, havde den gamle trods hendes nedſlagne Blik opdaget, at hun havde grædt. Han følte Medlidenhed med hende; hun var jo altid ſaa venlig og havde altid en lille Gave tilovers, og ſaa tog han Mod til ſig og ſpurgte:

„Hvorfor er Curonitza (den naadige Frue) ſaa bedrøvet?"

„Jeg er ikke bedrøvet."

„Men De har jo grædt. Saa køn, ſaa god, ſaa nylig gift, og allerede bekymret!"

„Gaa, gaa!" ſagde hun hurtigt.

Zigøjneren trak ſig hen mod Laagen, idet han hviſkede:

„Vi Zigøjnere har mange Tryllemidler, vi ved mange gode Raad. Hvis Curonitza blot vilde ſige mig . . . De har uden Tvivl været uenig med Deres Mand?"

Xandra rødmede og vendte ſig bort.

Zigøjneren kom nærmere og ſagde: „Det har jeg et godt Middel imod."

„Saa raad mig da," ſtammede hun, og i afbrudte Sætninger fortalte hun, hvad der trykkede hendes Sind.

„Det lader ſig nemt klare," ſagde Zigøjneren ſmilende. „Lav den bedſte Middagsmad, De kan ſkaffe, og giv ham til den et Krus Vin, god Vin, og naar Maaltidet er til Ende, tænder De et Lys . . ."

„Midt paa Dagen?"

„Netop. Begynd ſaa at ſøge i Skabe og paa Hylder, i og under Sengen, i Køkkenet og i Spiſekamret — indtil han bliver nysgerrig og ſpørger."

„Og hvad ſaa?"

Han hviſkede langſomt Svaret. Hun ſaa op med et ſtraalende Blik og ſagde: „Lykkes det, ſkal du faa en Flaſke Vin med dig næſte Gang." —

Da Peter kom hjem, fandt han ſin Livret paa Bordet. Denne Opmærkſomhed fra hans Kones Side var nær ved at tage Pippet fra ham; men han forſtod Henſigten og var paa ſin Poſt; det ſtred mod hans mandlige Værdighed at gøre det førſte Skridt til Forſoning. Han rullede ſig en Cigaret og lænede ſig veltilpas tilbage i Stolen.

Xandra beſluttede nu at vove Forſøget. Men idet hun tændte Lyſet, begyndte Modet at ſvigte hende. Hendes Haand ryſtede, hendes

Hjerte ſlog voldſomt, og hun driſtede ſig ikke engang til at ſe, om han lagde Mærke til hende.

I Førſtningen havde Peter ladet ſom ingenting, men det vilde ikke rigtig lykkes ham. Han fandt det underligt, at hans Kone midt paa Dagen ved et tændt Lys underſøgte Skuffer og Skabe. Var hun gaaet fra Forſtanden?

Xandra var ſnart færdig med Dagligſtuen; der var kun faa Møbler i det lille Rum. Saa fortſatte hun ſine Underſøgelſer i det tilſtødende Køkken. Peter ryſtede paa Hovedet og blev tankefuld. Men han tav fremdeles, da Xandra lidt efter kom tilbage med Lyſet og vedblev at ſøge. Han ſaa ſkarpt og nysgerrig paa hende, og der ſtod tuſinde Spørgsmaal at læſe i hans Øjne; men han preſſede Læberne ſammen og tav.

Den ſtakkels unge Kvinde var lige ved at ſynke til Gulvet; men hun maatte holde ud for at vinde Sejr. Og Peter blev mere og mere utaalmodig og var hvert Øjeblik lige ved at ſpørge. Hans Kones Opførſel var lige ſaa komiſk ſom uhyggelig. Hvad ſøgte hun dog efter? Var det Spøg eller Alvor?

Hendes kønne Anſigt havde et alt andet end glad Udtryk. Hvad gik der af hende? Det begyndte at pine ham at ſe hende gaa ſaaledes. Og nu trak hun en gammel Sko frem fra en Krog og begyndte at ſtirre i den.

Den ſtakkels Kone var lige ved at briſte i Krampegraad. Hun var færdig. Hun havde underſøgt hver eneſte Krog. Da opdagede hun Peters Hue, ſom hang paa Væggen. Hun tog den og lod Lysſtraalerne ſpille ind i den. Hendes Bryſt bølgede af Uro, og Sveddraaber perlede paa hendes Pande.

Nu kunde Peter ikke dy ſig længer. „Hvad ſøger du?“ ſpurgte han.

„Din Mund!“ ſvarede hun.

Forbavſet ſaa han paa hende, men braſt ſaa i en ſkraldende Latter. Trolddommen var brudt. Han ſprang op og ſkyndte ſig imod hende med udbredte Arme for at trykke ſin Mund mod hendes.

„Jeg kunde da ikke tro, din Mund var ſaa nær ved Haanden, . . . og at du vilde lade mig ſøge ſaa længe,“ ſagde hun med dirrende Læber.

Han vilde kyſſe hende; men hun trak ſig ſkyndſomt tilbage og ſagde: „Nu kan du ſøge!“

Jo mere Peter tiggede og bad om et Kys, jo mere haardnakket vægrede Xandra ſig ved at give ham det. Før Peter kom ſaa vidt, ſkulde han dog førſt lære, at nu var hans Herredømme omme, og i hvert Fald gaa til Bekendelſe af, at han havde været utaalelig gnaven.

Da Storkefatter faldt i Skorſtenen.

Af Boiſen Outzen.

Med Tegninger af Poul Steffenſen.

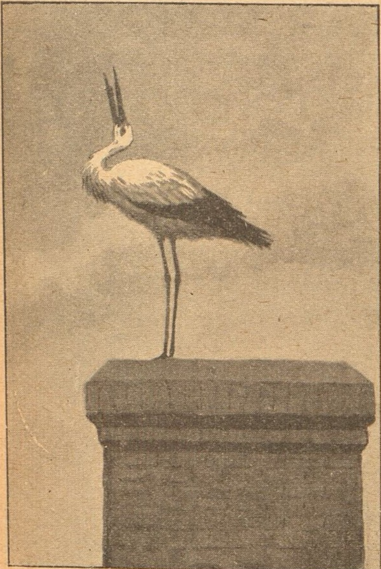

Øverſt oppe paa Fabriksbygningen havde „Storke Langeben“ ſin Rede.

Storkefa'r var hel ellevild af Glæde, thi Storkemo'r havde fortalt den, at der ud af de fire Æg, hun ſaa trofaſt havde ruget paa, var kommet fire dejlige Storkebørn, ſaa ſøde og velſkabte, ſom man kunde ønſke ſig.

Derfor kroede Storkefa'r ſig ogſaa ſaa godt ſom nogen Stork kan gøre det; den fløj fra Tag til Tag, indtil den havnede henne paa den høje Fabriksſkorſten; her begyndte den at knebre og baſke med Vingerne, ſlaa med Nakken og ſtrække Næbet lige i Vejret, — kort ſagt, den fandt paa alle mulige og umulige Kunſter, ſaadan, ſom kun en Stork kan finde paa, der er glad ved Tilværelſen.

Men denne Stork var nu alligevel for ellevild af Glæde; den ſkulde have været lidt mere fattet og beſindig i ſine Fagter, thi før den anede det, kom den til at bøde haardt for ſin Ubeſindighed.

Hele dens Adfærd var bleven iagttaget af Fabrikantens lille otteaarige Søn; han var krøbet helt op paa en Stol foran Vinduskarmen for rigtig at kunne ſe alt, og at der var noget ualmindeligt paa Færde med Storken i Dag, var han ikke længe om at regne ud; — aldrig havde den endnu lagt ſaa megen Lyſtighed for Dagen, ſom i dette Øjeblik; og Fabrikantſønnen kunde tale med af Erfaring; han havde fra den førſte kolde Foraarsdag, da Storkeparret kom flyvende fra Syden, glædet ſig over de kære Fugle, med de lange røde Ben.

„Moer, Moer!" lød det paa en Gang inde fra Stuen, „den ene Stork er faldet ned gennem den høje Skorſten, — aa Moer — Moer — —!"

„Hvad er der dog paa Færde, Helge? du gjorde mig ſaa forſkrækket ved din Raaben, du maa virkelig ikke ſkrige ſaadan op uden Grund," og Moderen var ved at lukke Døren igen, da hun ſaa ſin lille Dreng ſidde i bedſte Velgaaende paa ſin Stol.

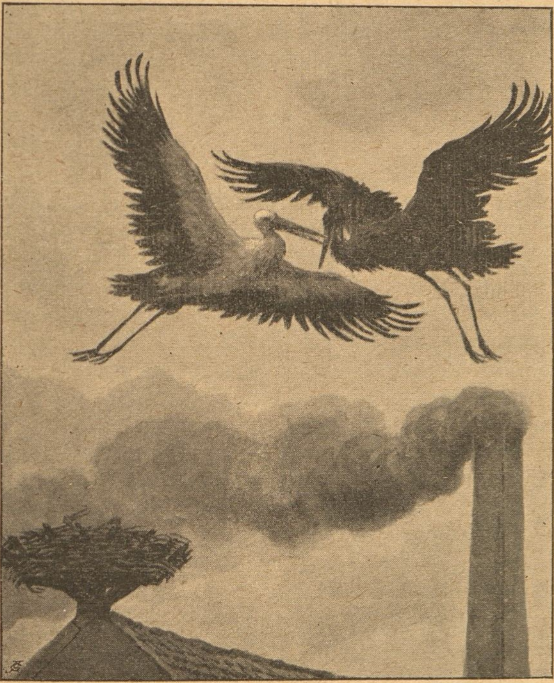

„Nej, Moer, — vent lidt;" og ſaa kom der en lang Forklaring om, hvorledes det efter Drengens Mening var gaaet til, at den ene Stork pludſelig var faldet ned i den høje Fabriksſkorſten.

„Men Barn dog! har du virkelig ſet rigtig?" og Moderen maatte hen og ſe ud ad Vinduet.

Herfra hentede hun imidlertid intet Svar paa ſit ſpørgende Blik; den mørke, tunge Kulrøg væltede ſig ud ad Skorſtenspiben, ſom en lang ſort Hale, der tabte ſig i det fjærne.

„Det var dog mærkeligt," mumlede hun hen for ſig ſelv; — „har du nu ogſaa virkelig ſet, at det er gaaet ſaadan til?"

„Ja, Moer, jeg ſaa det med mine egne Øjne, lige da jeg kaldte paa dig, den ſtod ſaadan," og lille Helge gjorde nogle ſære Arm- og Kropbevægelſer, ſaa han nær var gaaet ned ad Stolen, for rigtig at kunne viſe, hvorledes Storken bar ſig ad.

„Tror du, den kan kvæles af Røgen, Moer?"

„Nej, det kan den forhaabentlig ikke, men løb nu hen paa Kontoret og fortæl Fader, hvad der er ſket."

Næppe havde Helge beſørget ſit Ærinde, før Fabrikanten, Bogholderen og den lille Dreng ſtormede hen til den høje Fabrikſkorſten.

Ved at lægge Øret til kunde man høre en uſædvanlig Lyd derinde fra; — det var ſelvfølgelig den ſtakkels Stork, der baſkede med Vingerne.

Renſedøren kom op, og Storkefatter tittede frem af ſit Fængſel; — men hvor ſaa den dog ud! Den var klædt i dybeſte Sorg fra Top til Taa; ingen Prins, der bærer Hofſorg, kunde ønſke ſig en mere fuldendt Sørgedragt, ja den var ikke langt fra at ſtikke den rigtige ſorte Stork ud inde i zoologiſk Have.

Forſigtig trippede den ud og ſaa ſig om til alle Sider; — nu lettede den paa Vingerne, den fine Sod ſtod ud fra den ſom en Støvſky, der juſt ikke var ſaa behagelig at faa paa ſig, og ſom Helges lyſe Bluſe ogſaa kom til at bære ſynlige Mærker af.

Men nu kom Komedieſpillet!

Storkemutter kendte ſlet ikke ſin Mand, da han kom flyvende og vilde dale ned hos hende i Reden, forbitret rejſte hun ſig op og forlod de kære ſmaa Børn, ſom hun burde dække med ſin Krop. Hun fløj lige hen mod ſin ukendelige Mand, ſlog ham med Vingerne, ſtak ham med Næbet og gav ham ſaa eftertrykkelige Knubs, at det baade ſved og bed i Kroppen paa ham.

Og ikke nok med det; Storkemutter faldt ikke til føje, førend hun havde drevet ſin Mage et langt Stykke bort fra det fælles Hjem.

Hen imod Aften, lige i Mørkningen, vilde Storkefatter ſnige ſig hjem, nu havde Næbet og Benene faaet den gamle Farve igen, thi den havde vadet om i den ſtore Moſe og fanget alle de Lækrerier, ſom en Stork ſætter Pris paa.

Men det hjalp ikke en Gang, at den kom med den fedeſte og lækreſte Frø i ſin Mund til ſin lille ſøde Kone, der vankede atter Knubs og onde Ord og Storkefatter maatte med Sorg i Hjertet for anden Gang flyve bort til Egne, hvor ingen kendte ham.

Hvor var den dog ſorgfuld i Sind, den huſkede endnu ſin Forſkrækkelſe, da den dumpede ned gennem Skorſtenen og langt om længe landede nede i det mørke Rum; men alt dette var intet at regne mod den Behandling, den havde faaet af ſin Kone.

Der havde altid været det bedſte og kærligſte Forhold mellem Ægtefolkene; nu var det pludſelig forandret, og hvad var Grunden? Ikke en Gang den kunde Storkefatter forklare ſig, hvormeget han end ſpekulerede derpaa.

Og Storkemutter hun ſukkede ogſaa.

Lige fra den tidlige Morgen havde hun ligget paa Lur og kigget mod alle fire Verdenshjørner efter ſin Mage, ſom i det bedſte Lune af Verden var fløjet ud efter Føde.

Hun var ſaa ſulten, ſaa Tarmene ſkreg i Livet, og de ſtakkels ſmaa Børn var ogſaa ſultne, og han, ſom ſkulde ſørge for, at Føde kom til Huſe, blev borte.

Hun tænkte paa Troløshed, paa Sygdom eller ſnarere Død, hun var maaſke Enke, og Taarerne var lige ved at bryde frem; men ſaa ſaa hun ned paa de fire dejlige Unger, hvoraf de to lignede deres Fader, og det var hende jo lidt Trøſt i Sorgen.

At Storkemutter ikke kendte ſin Mand i den ſorte Dragt er let at forſtaa; men havde hun blot ikke været ſaa ivrig, ſaa vilde hun have genkendt hans klagende Røſt og bedende Blik; nu troede hun fuldt og faſt, at det var en af disſe hæslige, ſorte Storke, der i Mandens Fraværelſe vilde gøre Haneben; og aldrig ſkulde hendes Børn ſige eller tænke ſligt om hende, der kun kendte til Ærlighed og Troſkab.

*

* *

Der var gaaet nogle Dage; Luften var trykkende hed, Solen brændte, og kloge Folk begyndte at tale om Uvejr med Torden og Lynild.

Hen imod Aften ſlog Spaadommen til; Regnen ſtyrtede ned i ſtride Strømme, Lyn knitrede paa Lyn fra alle Kanter, medens Tordenen buldrede uafbrudt.

Storkefatter havde taget Plads paa Taget af en rigtig gammel Bondegaard; han ſtod naturligvis paa et Ben; men Hovedet hang ſaa ſært paa den, ſom om den ſørgede eller ſpekulerede paa noget. Skøndt han havde lovet ſig ſelv højt og helligt aldrig mere at vende tilbage til ſin Kone og ſine Børn, ſaa var der dog noget denne Aften, der ligeſom drog den mod det gamle, kære Hjem.

Paa en Gang fattede den en lys Ide. Her oppe fra Taget kunde den ſe viden om hver Gang, der kom en Lynſtraale; hvad om den benyttede Lejligheden og fløj en lille Tur hjemad, den kunde jo holde ſig ſvævende højt oppe over Reden og ſaa, naar Lynene oplyſte Omgivelſerne, kaſte et Blik ned til den Stork, den en Gang havde kaldt ſin Kone.

Den kom uforvarende til at bevæge Vingerne, og førend den rigtig ſelv vidſte, hvorledes det gik til, bares den af de ſtærke Vingeſlag højt over Skove og Huſe til det gamle, kære Sted.

Endelig naaede den de kendte Egne, nu øjnede den Fabrikſkorſtenen, og der var Reden, den Rede, ſom den til Dels ſelv havde bygget; hvorledes ſtod alt mon til dernede?

Jo, der var en, der ſtrakte Næbet i Vejret i Haab og Længſel, — hun havde langt borte hørt denne Suſen og Bruſen, ſom hun mente at kende; hun ſpejdede med Øjet, — et Lyn kom hende til Hjælp; nej, nu vidſte hun Beſked, hun tog ikke Fejl!

Da hendes Mand anden Gang ſvævede over Reden, var han genkendt; hun rejſte ſig i Vejret, hun kaldte og kaldte, der var noget ſaa bønfaldende i Skriget.

Storkefatter vilde ſtaa imod, han var bleven haard, nu ſkulde hun ſtraffes for al den Sorg, hun havde voldet ham.

Men paa Bunden af Hjertet var der endnu en Gniſt tilbage af gammel Kærlighed og kære Minder, den dalede ned ad mod Reden, og havde lille Helge været oppe, ſaa vilde han have ſet det ømmeſte og kærligſte Genſyn mellem et Storkepar, ſom man kunde ønſke ſig.

Ingen i Storkereden ſov den Nat, alt blev drøftet, og alt ſkulde der ſkaffes Rede paa, kun var der en Ting, ſom ingen af Ægtefolkene rigtig kunde forſtaa, nemlig, hvorledes det var gaaet til, at Storkefader, ſom efter ſin Kones beſtemte Udſagn havde været kulſort, atter havde faaet ſin oprindelige Farve igen.

„Du maa huſke fejl, lille Mand, det var ikke dig, men en fremmed ſort Stork, der var her."

Men Storkefader ryſtede paa Hovedet, ſmilede hen til ſin lille Kone og de kære Børn:

„Lad os nu ikke tale mere om det, jeg er kommet tilbage, det er Hovedſagen, og vi vil aldrig mere ſkilles!"

Næſte Morgen blev Helge vækket af den lyſtigſte Knebren oppe fra Storkereden.

Han krøb op af ſin Seng og fik Gardinet for Vinduet trukket til Side.

„Faer — Moer! Storken er kommen igen, og de ſlaas ikke mere!"

„Er han bleven hvid igen, min Dreng?"

„Ja! kom ſkal du ſe, Faer; men hvordan er det mon gaaet til?"

„Det er Regnen, der er Skyld deri, det har øsregnet det meſte af Natten, og det er ikke ualmindeligt, at en Spand koldt Vand kan gøre godt; — ſkriv dig det bag Øret, min Dreng."

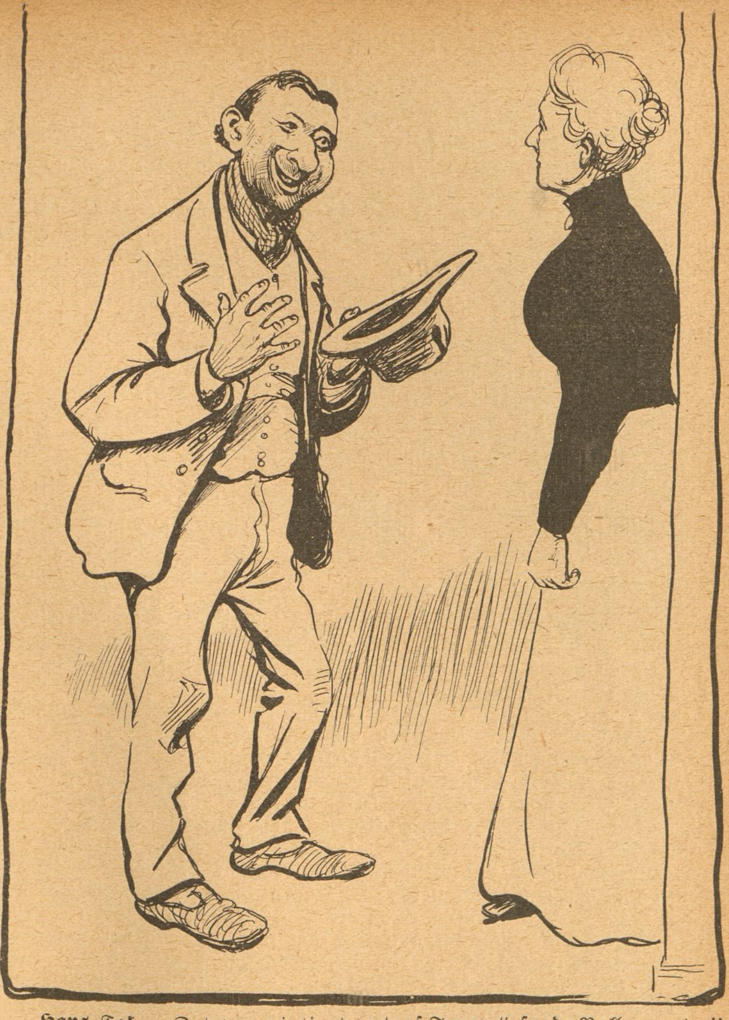

Hans Tak. „Det var rigtig pænt af Fruen," ſagde Bøllen, „at gi'e mig et ſaa u'mærket Maaltid Mad."

„Aah, tal dog ikke om det, De fattige Stakkel," ſagde den blødhjertede Frue.

„Jo, jeg ſkal nok gengælde Dem det," ſvarede den taknemmelige Betler. „Jeg ſkal ſige til alle mine Bekendte, at De er en rigtig haardhjertet Ragekniv, der ikke engang har lært at koge en Bid ordentlig Mad, ſaa er De fri for at ha'e dem løbende paa Dørene."

F. A.

Skatten paa Brandſø.

Et Sagn.

Der levede en Gang paa Brandſø en Bonde, der hed Lars Smit. Hans Søn, Rasmus, var dygtig til at ſpille paa Skalmeje, og han ſpillede ſaa omtrent altid, naar han kunde komme af Sted med det. En Dag, da han vogtede ſin Faders Kvæg ude i Skoven og efter Sædvane ſpillede paa ſin Skalmeje, traadte en ſmuk Pige hen til ham og ſagde, at hun vilde belønne ham, fordi han havde ſpillet ſaa kønt for hende. Derpaa førte hun Karlen hen til en Jordhule og viſte ham, at der derinde ſtod et Egekar med en Kobberkedel, fuld af Sølvpenge.

„Du maa hver Dag hente en af Sølvmønterne i Kedlen," ſagde hun, „men du maa aldrig tage mere en een Mønt ad Gangen."

Rasmus ſagde ikke Nej til dette Tilbud, og han glemte ikke at hente ſin Sølvſkilling.

Men en Dag ſyntes han, at det var dog nok ſaa rart at faa noget paa en Gang, og i Stedet for at nøjes med een Mønt, fyldte han alle ſine Lommer.

Det ſkulde han dog ikke have gjort. Thi i det ſamme lød der et forfærdeligt Brag, Kedlen med Pengene forſvandt, og Hulen begyndte at ſtyrte ſammen. Rasmus tog paa at jammerklage, og da viſte den ſmukke Pige ſig, tog ham ved Haanden og førte ham ud af Hulen.

„Du har ſelv forliſt din Lykke," ſagde hun, „og det kan du takke din Begærlighed for. Men den niende af din Slægt ſkal hæve Skatten."

Dermed ſkiltes de, og Rasmus ſaa hverken den ſmukke Pige eller Kedlen med Pengene mere.

Men mange Aar efter, da en af hans Efterkommere, Per Smit eller Per Brandſømand, ſom han ogſaa kaldtes, lod Dammen renſe, fandtes Egekarret og Kobberkedlen med de mange Sølvpenge. Anledningen var, at Toldvæſenet vilde underſøge Dammen for at finde en Del ſvenſk Jern, ſom en Skipper havde bragt, thi Per Smit var nemlig kendt for i Ny og Næ at befatte ſig med Smugleri.

Om Per Smit var den niende af Slægten, er dog ikke ſaa viſt. Medens Fortællingen om Pengene i Jordhulen og om den ſmukke Skovpige glider hen i Sagnets Taage, grunder Beretningen om den fundne Skat ſig paa en virkelig Tildragelſe. Den fynſke Digter Frederik Schaldemoſe fortæller, at han ſelv ſom tiaars Dreng var til Stede, da Toldvæſenet underſøgte Dammen, og Skatten blev fundet.

Schaldemoſe, der var i Slægt med Per Smit, fik ſelv af denne en gammeldags Sølvmønt ſom en Erindring om Skatten paa Brandſø, og han giver en Beſkrivelſe af, hvorledes Mønterne ſaa ud. De var alleſammen af meget fint Sølv, knap ſaa ſtore ſom en af de gamle Kroner, men trekantede, og paa den ene Side var afbildet en Kurv med Blomſter. Da Schaldemoſe var bleven Student, overlod han den Sølvmønt, han havde faaet, til Profeſſor Abraham Kall.

E.

En Moder og en Datter.

Fortælling fra Roms førſte Kejſertid.

Af Marie Henckel.

Med Tegninger af Poul Steffenſen.

Solen var ifærd med at dale, og Sommeraftenens Vind bøjede ſagte Piniernes og Lavrbærrenes dunkle Kroner og ſtrøg forfriſkende og ſvalende ind mellem de ſlanke Stammer.

Oppe paa Palatin, den fornemſte Bydel og den førſt bebyggede af de ſyv Høje paa hvilken Rom er anlagt, laa Solglanſen endnu varm og ſtraalende over Patriciernes Huſe med dens Haver og Søjlerækker, og her legede Vinden mellem Roſernes og Neriernes duftende Hække, mens Larmen fra den travle By ved Højens Fod kun trængte dæmpet herop og lød ſom et Havs fjerne Bruſen.

Sagte og melodiſk plaſkede Springvandet i Midten af Atrium*) med dets Marmorſøjler i Triumviren Octavianus' Fædrenehus. Rundt omkring duftede Blomſter i ſtore Vaſer og Marmorkummer, og Statuer tittede frem hiſt og her paa deres Sokler, overalt var der lyſt og ſvalt, der laa ſom en tavs drømmende Forventning over det hele.

Paa en Løjbænk hvilede en ung Kvinde med Haanden under Kinden. Hun var ſlank og fin og fuld af Ynde, ſkønt man maaſke ikke vilde kalde hende nogen glimrende Skønhed. Over de ædle og rene Træk hvilede der et Skær af Vemod og Tankefuldhed, de dunkle blaaſorte Øjne ſtirrede frem for ſig uden at ſe noget beſtemt, og hun var bleg — næſten lige ſaa bleg ſom ſin hvide folderige Klædning. Paa et Sæde ved hendes Fødder ſad en ung Slavinde, hvis Træk forraadte hendes græſke Herkomſt, en af Hellas ſkønneſte Døtre, og lod ſine ſpæde hvide Fingre glide hen over Strengene paa Inſtrumentet, der laa tvers over hendes Skød. Hun havde nylig endt en Sang med ſin blide klangfulde Stemme, og vendte nu Hovedet om mod den hvilende.

„Du har ikke hørt paa mig, Herſkerinde,“ ſagde hun, „der hviler en Sky over din Pande, og Taarer fordunkle af og til dine Øjne — hvad fattes dig?“

„Sælſomme bange Anelſer opfylde mig, Myrha. I trende Dage har jeg forgæves ventet at høre fra min Ægtefælle — hans Tavshed, hans Kulde i den ſidſte Tid lader mig befrygte det værſte. Ak, Myrha, det er haardt for et elſkende trofaſt Hjerte at ſtødes tilbage — —" og nu ſkjulte den ſmukke Kvinde Hovedet i ſine Hænder.

---

*) Den aabne Forhal i de romerſke Huſe, hvortil Værelſerne førte ud.

„Græd ikke, ædle Scribonia! Din Ægtefælle Octavianus er en ſtor Kriger; overøſt med Hæder, forlenet med den højeſte Magt i Staten og Folkets Kærlighed, han er nys vendt tilbage til Rom — Han lever endnu i Sejersruſen, har ſaa meget, der fylder hans Tid, at han har viſt dig en Forſømmelſe, ſom han ſnart vil gøre god igen, tro du mig! Du bærer hans Barn under dit Hjerte, er ſmuk, god og forſtandig, fuld af Dyder og ædle Egenſkaber, hvi ſkulde han ikke elſke dig ſom før?"

Scribonia ryſtede paa Hovedet.

„Der tales om en Kvinde, Myrha — Skøn ſom en Gudinde — paa hvem han ſkal have kaſtet ſine Øjne, og med hvem jeg visſelig ikke kan maale mig — — men tys, der kommer nogen — ah, er det virkelig dig, Flavius?" Hun rejſte ſig haſtig fra Løjbænken, og nu farvede en blusſende Rødme de blege Kinder. „Bringer du mig Bud fra Octavianus?"

Den ſaaledes tiltalte, der var traadt hen foran hende, idet han hilſte hende med en Bøjning og læggende Haanden paa ſit Bryſt, var en høj, ſmuk og endnu ung Mand, ſom med ædel Anſtand bar ſin Toga. Han holdt en Pergamentsrulle i Haanden omviklet med en Silkeſnor, og hans Anſigt havde et tilſyneladende bekymret Udtryk.

„Ved de høje Guder, jeg bringer dig et Budſkab — ja, men ikke af de bedſte, Scribonia!" ſagde han, og rakte hende nølende Pergamentsrullen, ſom hun greb med ryſtende Haand og et forſkrækket Blik i de ſtore blide Øjne.

Næppe havde hun udfoldet den og kaſtet et Blik deri, før hun udſtødte et Skrig, og tagende ſig førſt til Hjertet, ſaa til Panden, ſegnede hun afmægtig om paa Marmorgulvet.

„Herſkerinde — Flavius — I Guder, hvad er hændet?" raabte Slavinden og kaſtede ſig over hende. „Er Octavianus død?"

„Nej, Myrha, nej, han har ſendt din Herſkerinde Skilsmisſebrev! Han vil ægte den ſkønne Livia Druſilla, ſom han har taget fra hendes Ægtefælle, Feltherre Tiberius Claudius Nero, hele Rom taler om denne Sag."

Myrha ſlog Hænderne ſammen. Ak min arme, arme Frue! Og Barnet — det ufødte Barn —."

„Ved Jupiter Capitolinus, jeg ved hverken ud eller ind, jeg undres, og forſtaar ikke Octavianus. Men hjælp nu din Frue, jeg vil hidkalde nogle af de andre Piger, og lad hende ſaa blive bragt til Hvile i ſit Soverum — Guderne ſtyrke hende.!"

En Time efter genlød det ſtille Hus af Graad, Klager og Smertensſkrig, Tjeneſtefolkene løb frem og tilbage i den ſtørſte Forvirring. Men da Maanen ſtod op over Palatinerbjerget var der født Octavianus, den vordende Kejſer og Verdens Beherſker, der ſnart ſom den ſtore Auguſtus ſkulde ſidde paa Roms Trone, en Datter, og den forſtødte Huſtru græd bitre Taarer med den ſpæde Glut i ſin Favn — i Smertens Taarebad blev hun døbt for hvem der i Livet ſkulde grædes den tungeſte Graad.

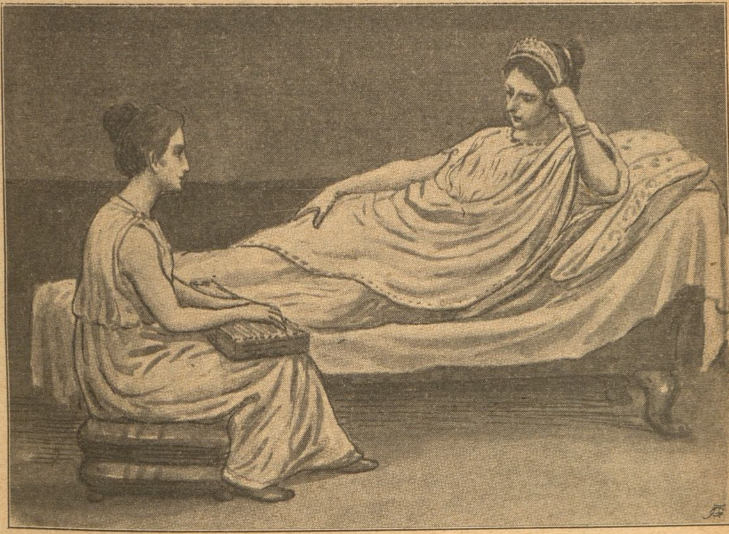

Der var gaaet tre Aar.

Som Imperator ſtod Triumviren Octavian, nu Auguſtus for Styret i det ſtedſe mægtigere Rom, æret og frygtet, beundret og elſket af ſit Folk, og ved hans Side ſtod den Kvinde, for hvem han havde forſkudt ſin førſte Huſtru, den ſkønne, ſtolte Livia, der øvede en ſaa mægtig Indflydelſe over ham. Hun var en klog, ærgerrig Kvinde, kold, uigennemtrængelig og rænkefuld, men ſom Huſtru var hun den blideſte, føjeligſte Skabning, ærbar og kyſk, der ſelv ſpandt Ulden til ſin Mands Klæder, og kun ſyntes at leve for at tækkes ham.

Men den forladte Huſtru ſad i ſit enſomme Hjem og ſørgede. Skammen, der var overgaaet hende, den rene pletfri Kvinde, ſom aldrig havde givet ſin Ægtefælle Aarſag til Klage, laa og rugede over hendes Liv, den havde mærket hendes Navn i Verdens Øjne, og dog var den intet at regne mod den dybe Vemod, der var tilføjet hendes elſkende Hjerte. Livia, ſom kun elſkede ſig ſelv og ſin ærgerrige Stræben, var nu alt for Auguſtus, Scribonia ſom elſkede ham dybt og varmt, var intet — hun havde kun Minderne tilbage.

Og ſin lille Datter.

I hende levede den ſorgfulde Moder op igen. Julia var et dejligt Barn, ſom indtog enhver. Hendes barnlige Pludren - lød ſom den ſkønneſte Muſik i Moderens Øren, hun frydede ſig over hvert af hendes Smil og Kærtegn, gik ind paa hendes Tankegang, hendes Lege, og tog Del i hendes ſmaa Glæder og Sorger, næſten ikke et Minut tabte hun hende af Syne. Og den lille var ſaa opvakt, ſaa lys og fager ſom en Solſtraale, ſaa glad ſom en kvidrende Fugl, hun fyldte Huſet med Liv og Glæde, og hendes jublende Latter lød fra Rum til Rum.

„Se, gode Flavius, ſe paa hende, hvor ſkøn hun er!“ ſagde den henrykte Moder, ſom ſad ude i Periſtylum og betragtede ſin Yndling, der tumlede ſig omkring mellem Blomſterne med Myrha.

Flavius, der ſtod lænet til en Søjle, betragtede Moderen, men ikke Barnet.

„Ak,“ ſagde han, „Barnet og altid Barnet — vil du da ikke ofre mig en Tanke, Scribonia, aldrig et Smil, et Ord, der ſiger mig, at du fatter min dybe, tavſe Hengivenhed — —.“

„Mange Ord, Ven, jo viſſelig,“ udbrød Scribonia og rakte ham ſmilende ſin hvide Haand. „Hvorledes kunde jeg andet end baade forſtaa og ſkatte den Hengivenhed, det Venſkab, du ſtedſe viſer mig, den forladte Kvinde? og hvorledes kunde jeg andet end føle mig taknemlig derfor?“

„Taknemlighed — Venſkab — det er ikke nok for mig, du ved det Scribonia, det er Kærlighed jeg føler, og Kærlighed jeg begærer, har begæret i alle diſſe lange Aar — —.“

„Den kan jeg ikke give dig,“ afbrød den unge Kvinde og trak ſin Haand til ſig, „jeg agter og ſkatter dig, Flavius, men jeg kan ikke elſke igen — mit Hjerte tilhører endnu ſtedſe den ene, ſom en Gang har vundet det. Trods Forſmædelſen, Lidelſen han har tilføjet mig, kan jeg ikke glemme ham, den ſtolte, herlige — nej, nej, tal aldrig til mig derom, bed mig ikke derom, det vilde være forgæves, men lad os vedblive at være Venner, Broder og Søſter om du vil!“

Flavius hørte paa hende med et bittert Smil, der flammede noget vildt op i hans Øjne, og Panden rynkede ſig pludſelig paa en truende Maade.

„Du er haard og kold ſom Marmorſtenene her," ſagde han, „jeg mente dog, at Stillingen ſom min Ægtefælle vilde være at foretrække for den fraſkilte Huſtrus, en beſkyttende Arm at ſtøtte dig til, kunde du nok endnu faa nødig — jeg er ikke uden Indflydelſe, jeg ejer Rigdomme og Anſeelſe — du burde betænke dig vel og mindes, at en trofaſt Elſkov ſom min, den kaſter man ikke Vrag paa, ſom man ſlænger en Klædning til Side!"

„Ak Flavius, Flavius, det var ikke min Agt at krænke dig, men — ſit Hjerte kan man ikke tvinge. Det ſmerter mig, Guderne ved det, men jeg kan ikke opfylde din Bøn og blive din Huſtru, tilgiv mig, Ven gaa ikke fra mig i Vrede!"

Han bed ſig i Læberne og tilkaſtede hende, der ſtod foran ham med ſænket Hoved, et ſælſomt Blik. Fra hende vandrede det ſaa til den lille Julia, der kom løbende med Favnen fuld af Blomſter, og igen ſmilede han, idet en Tanke pludſelig foer igennem hans Hoved. —

„Du har Ret," ſagde han og nikkede, „det er virkelig et dejligt Barn, Auguſtus aner ikke hvilken Skat han ejer, han ſidder barnløs deroppe paa Kejſerborgen, ſom han nys lod opføre med Pomp og Pragt, og ønſker forgæves, at hans elſkede Livia maa ſkænke ham en Arving. Ja, Julia er et dejligt Barn! — Men jeg vil ikke falde dig til Beſvær længer, du har viſt mig bort Scribonia, uden Haab, og dog ſer du mig ſikkert ſnart igen, naar man elſker er man en ſtor Taabe!"

Scribonia ſaa efter ham med en pludſelig Følelſe af Uro og trykkede Barnet heftigt til ſit Bryſt. „Hvad mente han Myrha? hvorfor talte han om, at Kejſeren er barnløs i ſit ny Ægteſkab?"

„Hvad ſkulde han vel mene, Herſkerinde? Hans Ord har ſikkert ingen videre Betydning, læg dem ej paa Sinde —."

„Jeg har krænket ham ved mit Afſlag, og han er ikke den, ſom let tilgiver en Krænkelſe, gode Myrha, men jeg kunde ikke handle anderledes — ak Guderne have Medynk med en hjælpeløs Kvinde! Jeg frygter, at der endnu er mangen Prøvelſe at beſtaa!"

Myrha ryſtede med et deltagende Suk paa Hovedet. Hun afſkyede den ſtolte Flavius, der var kendt for ſin Haardhed mod ſine undergivne og ſine Slaver, hvem han behandlede ſnarere ſom Dyr end ſom Menneſker, og hun nærede en Frygt for ham, ſom hun dog klogelig ſkjulte for ſin Herſkerinde. Ved Hjælp af den lille Julia, der pludrede løs ſom en Skade, lykkedes det hende da ogſaa at forjage Skyen fra Scribonias Pande og at udſlette Misſtemningen, der havde indſneget ſig i den lille Kreds.

Nogle Dage forløb, uden at Flavius viſte ſig, da han atter indfandt ſig, var han rolig og beherſket i ſit Væſen og fuld af den gamle venlige Opmærkſomhed og Deltagelſe, ſaa at Scribona, ſom i de ſidſte Maaneder havde følt ſig trykket af hans beſtandige lidenſkabelige Tilnærmelſer, igen begyndte at drage Vejret frit. Hun trængte ſaa haardt til en Ven, ene og forladt ſom hun ſtod i Verden, uden Slægtninge og Paarørende, og hun hengav ſig uden Miſtillid og Tvivl atter til den Trøſt at kunne tale frit og aabent med ham om, hvad der laa hende paa Sinde.

„Saa fin og ſleben han er, tror jeg ham dog ikke, Antonia,“ ſagde Myrha til ſin Frues gamle Amme, der indtog en meget betroet Stilling der i Huſet. „Han er lumſk og falſk; ved du, at han lod en af ſine Slaver piſke ihjel forgangen, fordi han havde forſømt at varme hans Bad til rette Tid? Naar han blot ikke pønſer paa noget ondt — ſer du ikke, hvor ſælſomt han betragter den lille Julia? Han lider ikke det Barn, ſiger jeg dig, hun er ham i Vejen.“

„Det forbyde Guderne! Vogt dig Myrha for at lade Herſkerinden høre ſlige Ord, hun vil aldrig mere have en rolig Time!“

Det var en brændende hed Dag. Udmattet af at løbe omkring var lille Julia ſlumret ind med Hovedet i ſin Moders Skød, og Scribonia ſelv ſad drømmende og lyttede til Vandſpringets ſagte Plaſken, da hun pludſelig hørte Støj og Lyden af flere Stemmer udenfor. Forſkrækket kom Myrha farende, — „Herſkerinde, her er et kejſerligt Sendebud — han overbringer en Befaling fra Auguſtus —.“

Scribonia blegnede og rejſte ſig haſtigt fra ſit Sæde. „Hvad vil du mig?“ ſpurgte hun en ældre hvidhaaret Mand, ſom tillige med et Par kejſerlige Husſlaver var traadt ind. Det var Augſtus' højt betroede Scribae*), og efter ærbødigt at have bøjet ſig for hende, rakte han hende en lille Vokstavle.

„Som du vil ſe, Herſkerinde, er det Imperatorens Villie, at du ſkal ſende ham hans og din Datter, hans eneſte Arving til Riget, derſom Livia fremdeles ikke føder ham en Søn, for at hun kan blive opdraget under hans eget Tilſyn, ſom det ſømmer ſig en Prinſeſſe af det juliſke Hus.“

Scribonia ſtod ſtum og bleg ſom en Statue med Rædſel malet i ſine Træk.

„Umuligt,“ raabte hun, da hun omſider fik Mælet, „berøve mig Barnet — o nej, nej — ſaa grusom, ſaa umenneſkelig kan Octavian ikke være! Han har jo aldrig bekymret ſig om ſin Datter, hvorfor da nu pludſelig fordre, at jeg ſkal afſtaa hende, den eneſte Trøſt, ſom er levnet mig? O, ſig at det ikke er ſaa — ſig det, gode Fokos, jeg bønfalder dig!“

---

*) Haandſkriver eller Sekretær.

„Herſkerinde — ædle Frue, jeg frygter, at det alligevel er Kejſerens beſtemte Villie. Læs ſelv, hvad han tilſkriver dig, en Friſt til i Morgen for at du kan berede dig paa Adſkillelſen er alt, hvad der forundes dig — det er haardt, men du indſer, at ſent eller tidligt maatte det dog ſke.“

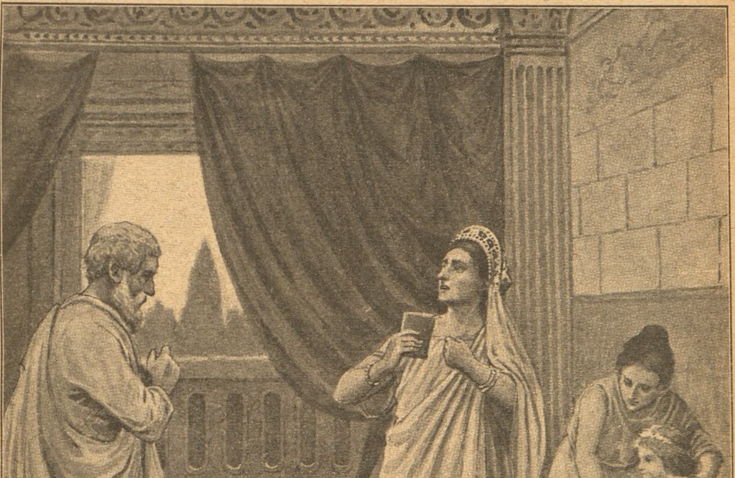

Scribonia ſtirrede paa Manden, en frigiven Slave, ſom var bleven gammel og graa i Auguſtus' Tjeneſte, ſom om hun endnu ikke formaaede at fatte Omfanget af ſin Ulykke. „Hvad er min Brøde,“ jamrede hun, hvormed har jeg fortørnet ham, ſom engang kaldte mig ſin Huſtru, at han nu vil ſtraffe mig ſaa gruſomt og rive det Barn, ſom endnu ikke kan undvære ſin Moders Pleje bort fra min Favn?" Og hændervridende ſank hun om paa Løjbænken.

Baade den gamle Amme og Myrha græd bitterlig, ogſaa i den gamle Fokos' Anſigt læſtes Medlidenhed, men hvad formaaede de at udrette? hvem kunde forholde Faderen Retten til hans Barn, og hvad mere — hvem vovede at ſætte ſig op imod den mægtige Imperator?

Sendebudene var borte igen, men Scribonia vandrede raſtløs frem og tilbage over Gulvets Marmorfliſer, hendes Kinder brændte ſom i Feber, Øjnene funklede vildt — hun var til Mode, ſom om hun ſkulde miſte Forſtanden. Og Haanden ſtrakte hun frem for ſig — „Octavian, Octavian, dette er at paalægge et Menneſke mere, end det kan bære — —."

Den lille Julia blev bange og græd. Moderen knælede ned og trykkede hende i ſine Arme. „Tys, tys min Kæledægge, min Øjeſten, de vil rive dig fra din Moder, men det ſkal ikke ſke, vi vil ikke ſkilles vi to, vil vi vel?"

„Nej, jeg vil ikke gaa med den fæle fremmede Mand, men du gør mig ogſaa bange!" Scribonia preſſede Hænderne mod ſine værkende Tindinger og ſøgte ved ſine Kærtegn at berolige Barnet. „Græd ikke, græd ikke, vi vil gaa bort vi to, naar det bliver mørkt," hviſkede hun, „vi vil liſte os langt, langt bort herfra, hen hvor ingen kan finde os — vi to —."

„Myrha ſkal med," klynkede Julia med Pegefingeren i Munden.

„Ja viſt, Myrha ſkal med, men tys, ſtille, ſtille, ingen maa vide det."

Den ulykkelige Kvinde ſaa ſig om med et angſtfuldt Blik, og foer ſammen ved den mindſte Lyd. Ja, hun maatte bort, hvorhen vidſte hun ikke, Fortvivlelſen havde næſten røvet hende Beſindelſen, og hun var ikke i Stand til at overveje eller ſanſe noget, hun havde kun den ene Tanke: bort, bort! Da Natten brød frem ſtod hun ved den trofaſte Myrhas Hjælp færdig til Flugt for at bringe ſin Skat i Sikkerhed, men i Stilheden og Dunkelheden lød pludſelig et højt gennemtrængende Skrig.

Den forſigtige Auguſtus havde ladet hendes Bolig omringe af Vagt.

Og da Dagen havde afløſt Natten, befandt hendes lille Datter ſig paa Kejſerborgen, mens hun ſelv laa og fantaſerede i Febervildelſe paa ſit Leje — en barnløs Moder, hvis Livs Lykke for ſtedſe var knuſt.

Flavius havde faaet Hævn for ſin forſmaaede Kærlighed.

En klar og ſtraalende Dag var brudt frem over Kejſerſtaden i Begyndelſen af Aaret 25 ſ. Kr.

Herligt tindrede og blinkede de talrige Templers Tinder i Lyſet, der ſom en gylden Strøm bølgede ud over denne „Stad af Marmor“, ikke længer den tarvelige By med de ſtrenge Sæder fra Republikkens Dage, men et værdigt Sæde for „Verdens Behersker“, ſom havde ladet den ene Pragtbygning opføre efter den anden.

Hiſt oppe paa Palatin laa nu Kejſerpaladſet og Appollotemplet, prydet med Kunſtværker, ſom efter Hellas Erobring var bragt til Rom, og med Guden kørende et Fireſpand af forgyldt Bronze paa Spidſen af Gavlen; og derovre paa den kapitolinſke Høj blinkede det forgyldte Tag paa det ældgamle Jupiter-Maximus Tempel fra Kongernes Tid, genopbygget og forſkønnet af Auguſtus. Bag ved ragede det mægtige Avguraculum frem, hvor Avgurerne*) tydede Gudernes Villie af Fuglenes Skrig og Flugt og Offerdyrenes Indvolde, men nede i Sænkningen paa Forum bredte Saturn- og Veſtatemplerne ſig, og den prægtige Julias Baſilika med ſine Søjlerækker og den offentlige Taleſtol.

At der var noget uſædvanligt paa Færde denne Dag, ſkønnede man ſnart, thi Byen havde ſlet ikke ſit ſædvanlige Præg.

De fornemme Ledíggængere drev ikke, ſom de plejede, omkring paa Forums Marmorfliſer, udenfor Vekselerernes Boder eller ned mod Agrippas nybyggede Termer for at tage ſig et forfriſkende Bad. Og der var forholdsvis ſtille i de to Hovedgader Via Sacra og Via Nova med deres brogede Liv og Færdſel, hvor man ellers puffede og trængte ſig frem foran Boderne med Frugt, Blomſter, Vildt, Parfumer og Galanterivarer, Silketøjer og alle Slags koſtbare Stoffer og Luksusgenſtande, hvor ſtuderende, der ile til Høreſalene, Lektorer, der banede Vej for høje Embedsmænd, ſom begav ſig til deres Forretninger, travle Slaver, der haſtede til Grønt- og Kvægtorvet paa Campus Martius for at gøre Indkøb, og Haandværkere og Laſtdragere, der mylrede frem fra Arbejderkvarteret med Pakker og Kurve, uafladelig rendte hinanden paa Ærmet og raabte og ſkreg, ſaa man ikke kunde høre Ørenlyd.

Og dog var omtrent det hele Rom paa Benene.

Cirkuslegene, ſom Auguſtus foranſtaltede i Anledning af ſin eneſte Datter Julias Formæling med hans Søſterſøn den unge Marcellus, hans og hele Folkets Yndling, tog nemlig deres Begyndelſe, og allerede fra den tidlige Morgen ſtrømmede Folk ned over Dalen mellem Palatin og Arentin til det ſtore Circus Maximus, der kunde rumme 300,000 Menneſker.

---

*) romerſke Præſter.

Paa Kapitolium over Forum og gennem Via Sacra bevægede Feſttoget ſig til Arenaen.

Førſt førtes Gudebillederne paa rigt ſmykkede Vogne ledſaget af Avgurer og Tempeltjenere, ſaa kom et Kor af Muſikanter, ſaa de unge Nobili, der ſkulde optræde ved Legene, derpaa de Spand, der ſkulde køre Væddekørſel med deres prægtig ſmykkede Vognſtyrere, og endelig Gladiatorer to og to i Række med deres korte, brede Sværd og runde Skjold over Armen.

Under Folkets Jubel drejede Toget ind paa Arenaen, drog den en Gang rundt hilſende op til den kejſerlige Loge, og gjorde ſaa Holdt udenfor Skranken, ventende paa Tegnet fra Auguſtus til at begynde.

Skøn og majeſtætiſk var Roms førſte Kejſer at ſe til, ſom han ſad der og ſkuede ud over ſit jublende Folk; over de ædle Træk laa Ro og Alvor, og hans hele Væſen var præget af mild Værdighed. Ved hans ene Side ſad hans Gemalinde, den ſtolte og endnu ſkønne Livia, ved den anden hans Datter med ſin unge Gemal og bag ved i Logen havde hans Søſter Oktavia, hendes Datter Marcella gift med Feltherren Agrippa og begge Livias Sønner af førſte Ægteſkab Tiberius og Druſus tilligemed Hoffets fornemſte Embedsmænd deres Pladſer.

Auguſtus' og Scribonias Datter var endnu ikke femten Aar.

Af Barnet, ſom for tolv Aar ſiden var bleven revet ud af ſin Moders Arme havde der udviklet ſig en glimrende ſkøn Kvinde, hvis Elſkværdighed og daarende Ynde henrev, ikke alene Faderen, men de fleſte, ſom kom i Berøring med hende. Auguſtus havde ledet hendes Opdragelſe med den ſtørſte Omhu, og Taarerne over Skilsmiſſen fra Moderen var næppe tørrede paa hendes Kinder, før hun overgaves til de dygtigſte Lærere og Vejledere. Julia var ualmindelig rigt begavet, aandfuld, vittig, fuld af Liv og Skælmeri, ſin Faders Afgud og Stolthed ligeſom hun havde været ſin ulykkelige Moders. Men ved Siden af Forgudelſen lagde Stifmoderens ſtrenge Tugt og Ave et ſtærkt Baand paa hende, og hun, ſom higede efter Adſpredelſer og Afveksling, fandt det ikke morſomt altid at ſidde ved Væven eller Spinderokken indenfor de fire Vægge, og beſtandig at være bange for den ſtrenge Hustugt, ſom baade Auguſtus og Livia vaagede ſaa omhyggeligt over. Ægteſkabet med Fætteren Marcellus kom hende derfor ſaare belejligt, ikke fordi hun elſkede ham, han var ſkrøbelig af Helbred og ikke ſmuk, men fordi hun derved ſlap fri for Hjemmets Tvang og Kedſomhed, og kom til at nyde den gifte Kvindes Forrettigheder.

Og nyde vilde hun. Endnu kun et Barn af Aar, for hvis nyſigne og længſelsfulde Blik Verden førſt ſkulde til at aabne ſig i ſin hele Fylde og Herlighed, men varmblodig, fyrig og lidenſkabelig var hun rede til at gribe Livsnydelſen i enhver Skikkelſe, til at tømme Glædernes beruſende Bæger indtil ſidſte Draabe.

Bagved den kejſerlige Loge ſtod en høj graahaaret Mand med alle Tegnene paa ſin Værdighed ſom Ridder og Embedsmand i Staten, og betragtede det unge Ægtepar. Det var Flavius, ſom var ſtegen til den ene høje Poſt efter den anden ved Kejſerhoffet, men hvis mørke, ſkumle Anſigt Aarene juſt ikke havde forſkønnet.

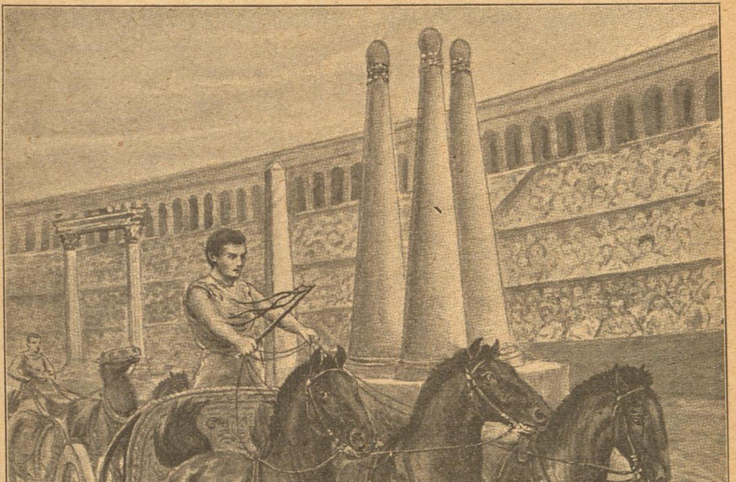

„Du betragter dit Værk, Flavius“, hviſkede Ædlingen Lucius, ſom ſtod ved Siden af ham. „Ja, thi uden dig ſad den ſkønne Julia næppe nu ved ſin høje Faders Side ſom den anerkendte Arving, dig var det, ſom gjorde ham opmærkſom paa det ſkønne Barn og foreſlog ham at tage hende til ſig, og — om jeg ikke fejler — var det ogſaa dig, ſom foreſlog ham at formæle hende med Marcellus —.“

„Ved Jupiter Maximus, maatte det kun bringe Kejſeren og Folket Lykke! Men, Flavius, denne blege ſygelige Yngling, ſom for næppe to Aar ſiden anlagde Mandstogaen, og ſom Auguſtus vil vælge til ſin Efterfølger, ſer ikke ud til at kunne forplante Dynaſtiet, han ligner en Blomſt ſom er i Færd med at visne — mon du ogſaa har befordret den ſkønne unge Kvindes Lykke ved dette Ægteſkab?“

„Hendes Lykke! Se paa hende, Øjnene tindre, Barmen bølger, hun er ſkøn, Marcellus er at misunde, ikke ſandt? Og dog ſiger jeg dig, Lucius, hans Lykke, hans Ære er ſom Glar i denne Kvindes Haand!“

„Du lider ikke Julia — trods alt —.“

Over Flavius Anſigt gled et af hans ubehagelige Smil. „Der herſker en vis ſkjult Krig imellem os — det ſtammer fra hendes Barndom, hun har aldrig kunnet udſtaa mig og vil gerne bagtale mig for Kejſeren — hvem forſtaar en Kvindes Luner?“

Og han ſaa paa Julia, ſom i ſin hvide, guldindvirkede Pragt med den purpurbræmmede Palla*) kaſtet over Skuldrene, bøjede ſig frem over Logens Rand og med Øjnene ligefrem ſlugte den herlige Mands Skikkelſe, ſom dernede paa Arenaen ſtyrede ſit prægtige, kulſorte Treſpand fra Syrakus med uforlignelig Kraft, Smidighed og Sikkerhed, og ſom i gentagne Løb blev Sejerherre. Hun drog Vejret haſtigt gennem de halvt aabne Læber — Kinderne brændte — det var, ſom om hun glemte alt omkring ſig — —.

Folket jublede. Vilde Dyr førtes frem, Gladiatorerne kæmpede med dem og med hinanden indbyrdes, Bryden, Kapløben og Væddekørſel fulgte paa hinanden, Kvindernes Slør viftede, Mændene klappede i Hænderne og Lavrbærkranſe tilkaſtedes de vindende, Auguſtus ſelv gav naadigt ſit Bifald til Kende.

Men med højt bankende Hjerte, med ſtraalende Smil og et langt talende Blik bøjede Kejſerdatteren ſig frem for at ſkænke Sejrens Pris til den unge Ædling, ſom bøjede Knæ for hende, ſkøn og ſtraalende ſom en Gud, ſyntes hun, idet hans glødende Øjne borede ſig i hendes — —.

Hun og Julius Antonius, hendes Faders hemmelige Fjende, havde mødt hinanden for første Gang. Og hendes Skæbne var i ſamme Stund fuldbyrdet.

---

*) En Slags Kappe, der ſvarer til Mændenes Toga.

Antonius blev Sejerherren ved Legene, der varede i tre Dage og hans Navn var paa alles Læber. Julia var ſom beruſet, hendes Hjerte havde for førſte Gang talt — Lidenſkaben var vaagnet; og i Tiden, ſom nu fulgte paa, hengav hun ſig til en Følelſe af hidtil ukendt Lykke.

Flavius lo. Ved hans Snildhed traf Julia beſtandig ſom tilfældig Antonius paa ſin Vej, og — — — da Marcellus allerede to Aar efter til Kejſerens og hele Romerfolkets dybe Sorg ſank i ſin tidlige Grav, hviſkedes der om, hvorledes den unge Enke trøſtede ſig i en Elſkers Arme.

Auguſtus anede intet, og Moderen, ſom vilde have givet ſit Hjerteblod for at kunne ſkærme ſit Barn mod Fald og Fare, hvor var hun?

To Gange i Aarenes Løb var det bleven hende forundt at favne ſin Datter i Smug, men ſaa var det bleven hende nægtet, da Livia ikke engang undte hende denne Trøſt. Og nu havde Scribonia forladt Rom og levede i frivillig Forvisning i en af de ſmaa Stæder langs Kyſten, enſom og forglemt.

Julia ſad i ſit Paaklædningsværelſe i ſin pragtfulde Villa. Hun var iført et løſt hængende Klædebon, og to unge Slavinder var ifærd med at ordne hendes lange ſilkebløde Haar, en tredie ſtod med Haandſpejlet, og en fjerde holdt nogle Sminkekrukker og fine Penſler og Børſter i Beredſkab. Ved hendes Fødder laa Antonius og læſte højt af en yndet græſk Forfatters Værker.

Hun var Enke for anden Gang.

Kort efter Marcellus' Død havde hun paa Faderens Bud ægtet hans Ven og meſt betroede Mand, Feltherren Agrippa, ſom havde maattet ſkille ſig ved ſin Huſtru Marcella. Kun nødtvungen havde Julia fundet ſig i at ægte den barſke Kriger, ſom var mange Aar ældre end hun, men hun havde holdt ſig ſkadesløs ved ſin ſtedſe voksende Magt og Indflydelſe, og den ærefulde Stilling, ſom hun indtog ved Faderens Hof, hvor hun glimrede ſom en Stjerne, hvis Glans fordunklede ſelve Livias.

Ingen kunde gøre hende Rangen ſtridig ſom den førſte. Hun var ſin Faders forkælede Yndling og Stolthed, Moder til to Sønner, ſom han havde adopteret ſom ſine Efterfølgere, og til to ſkønne Døtre, hun var beundret og afholdt paa Grund af ſin Skønhed, ſin Begavelſe og Elſkværdighed og hun badede ſig glad og overmodig i Lykkens Solſkin.

Nys havde Agrippa efter ti Aars Ægteſkab endt ſit hæderfulde og berømmelige Krigerliv, og hun var ſom ſagt for anden Gang Enke.

I lidenſkabelig Længſel higede hendes Hjerte efter en Forening med Antonius, hvis høje driſtige Aand ſamſtemmede med hendes egen. Hun havde ikke været Agrippa tro, men havde under hans hyppige Fraværelſer ved Hæren modtaget ſin Elſker, og nu da Skranken var falden, og hun var fri, vilde hun ikke, at noget ſkulde ſtille dem.

„I Guder, om jeg kunde ægte dig, Antonius!" udbrød hun og bøjede ſig over ham, „da var Livet førſt værd at leve. Hvad var den ſtakkels Marcellus, hvad var den raa Agrippa for mig? Dig, dig alene ønſker jeg at eje."

„Kunde du bøje din mægtige Faders Villie efter din egen, hulde Julia! Men hvem vover at ſætte ſig op mod Auguſtus' Bud?"

„Vi faa dog at ſe!" Julia hævede med ſtolt Selvfølelſe ſit Hoved. „To Gange gav han mig bort uden at jeg elſkede, jeg har født Agrippa Børn og ſkænket ham mandlige Arvinger til hans Trone, han ſkylder mig den Lykke, ſom mit Hjerte dog engang fordrer!"

Antonius kyſſede hendes hvide Haand, der legede med hans duftende Lokker, og deres Stemmer tabte ſig i en øm Hviſken.

Da han noget efter havde fjernet ſig, lod Julia i Haſt Pigerne fuldende ſin Paaklædning, og forlangte ſin Bæreſtol. „Jeg vil til min Fader, endnu i denne Dag og denne Time ſkal han afgøre min Skæbne — min og Antonius'!" ſagde hun til ſin fortrolige, Phøbe. „Men du maa iføre mig den tarveligſte Dragt, jeg ejer, helſt en mørk Klædning, Phøbe, Auguſtus foreholder mig ſtedſe min Ødſelhed og Pynteſyge — han ſkal ſe, at hans Datter *kan* være fornuftig og ønſker at tækkes ham ogſaa i ſin Paaklædning."

I det ſamme bragte en af Slavinderne Julia et Brev.

Det indeholdt Beviſerne for, at Antonius bedrog hende. Han tilligemed et Par andre var indviklet i en Sammenſværgelſe mod Kejſeren, og for at fremme ſine Planer havde han hyklet Kærlighed til hende, mens han paa ſamme Tid ſtod i Forhold til Senatoren Lepidus' Søſter, den ſkønne Fauſtina.

Og denne Usling havde hun elſket — elſket indtil Vanvid!

Julia raſede. Hendes Naturs hele Trods og lidenſkabelige Heftighed var vaagnet og tog Magten fra hende, hendes Sjæl var fuld af Had og Bitterhed, men — hun vilde glemme — glemme — —.

Og ikke længe efter havde hun kaſtet ſig i Armene paa den ſmukke Sempronius Grachus, ſom længe havde tilbedt hende. Han afløſtes kort efter af en anden og ſaa en tredie Elſker, og efter nogle Maaneders Forløb kendte hele Rom hendes Udſkejelſer, kun for Faderen, hvis Øjne ingen vovede at aabne, blev det ſkjult. Livia og Flavius ſaa med hemmelig Tilfredshed det driſtige Spil — de havde lagt deres Plan og handlede derefter og en ſkøn Dag tilkendegav Kejſerinden ſin Stifdatter, at hendes Elſkovs-Eventyr vilde blive berettede Faderen, derſom hun ikke indvilgede i at ægte den Mand man nu foreſlog hende. nemlig — Tiberius!

For tredie Gang bortgives ſom en Vare, der handles med!

Julia braſt i Latter. „Ved Guderne en koſtelig Komedie!“ Men dels af Frygt for Faderens Vrede, dels af Letſind, gav hun efter og ægtede den tavſe, indeſluttede Tiberius, hvem hun grundigt hadede, lige ſom han hende.

Auguſtus var tilfreds, og Livia triumferede. Hun havde opnaaet at bane ſin Søn Vej til Tronen, idet han blev Kejſerens Dattermand. Rigtignok var Julias Magt og Indflydelſe tilſyneladende ſtørre end nogenſinde, hun var den almægtige Kejſerdatter, hvem ingen vovede at trodſe, og hendes Sønner Cajus og Lucius var de udvalgte Prinſer, men hvem vidſte, hvad Fremtiden bragte?

„Jeg kan vente!“ ſagde Livia. Og Flavius nikkede.

„Naa, Malehus, og du Filippus — vil I dovne Æsler oppe jer? tror I kanſke det er hver Dag, at en Prinſeſſe ligger til Bords hos Sempronius?“

„Nej, Guderne bevare os derfra, ſaa gik jeg da hen og hængte mig, Huſet har jo ſtaaet paa den anden Ende i Dag,“ og den ene af de tiltalte Slaver forſvandt gennem Døraabningen til Triclinium — Spiſeſalen — fulgt af den anden, ſom var nær ved at ſegne under Byrden af en uhyre Poſtej, mens en tredie kom farende med en Vinbeholder kølet i Is.

Det var i den fornemme Romer Sempronius Grachus' Hus, og han og hans Gæſter laa til Bords i den ſtore luftige Sal, der vendte ud til Periſtylum med dens Søjler, Blomſter og Statuer. Væggene var prydede med Malerier af den berømte Ludius og koſtbare indlagte Borde, Løjbænke med Forgyldning og Silketæpper, Lamper og Vaſer af en ſjælden Skønhed var anbragt rundt omkring, overalt ſporedes Rigdom og den meſt raffinerede Luksus i de Genſtande, der mødte Øjet.

Værten ſelv laa i en koſtbar Klædning, og ved hans Side — Kejſerdatteren, den ſkønne Julia i egen Perſon.

Julia ſkøn og forførende endnu, uagtet hun nu var otte og tredive Aar, trodſende den offentlige Mening og de gode Sæder, og mere og mere givende efter for ſine Lyſter og ſin tøjlesløſe Letſindighed, der bragte hende til uden Skam at beſøge ſine Tilbedere og deltage i de vildeſte Orgier.

Med Sempronius havde hun paany knyttet et Forhold, men det forhindrede ikke, at baade Crispinus, Digteren, og Senatoren Scipio, ſom begge nød hendes Gunſt, var indbudte til hans Bord. Foruden Julia var der kun en Kvinde til Stede af et ret tvivlſomt Rygte, de øvrige var Sempronius' Venner og Klienter. Alle var bekranſede, Julia laa ſom i et Hav af Roſer, ude i Periſtylum plaſkede Springvandet, og der lød en dæmpet Muſik.

„Ved Jupiter og Apollo, jeg har aldrig ſmagt ſaa lækkert Vildſvinekød," raabte Scipio, „det maa have ligget i Falernervin, og dine Muræner*), Sempronius, de overgaar alle andres i Velſmag."

„Hvad mener du om den Ret af Lærketunger med Saucen af de ſtuvede Søpindſvin?" ſagde en anden og ſmaſkede med Læberne. „Og nu denne ſidſte Vildtpoſtej — den overtræffer alt andet!"

„Ja, man ſpiſer godt hos dig Sempronius," lo Julia. „Er det for Reſten ſandt, at baade du og Crispinus har tilbragt en lyſtig Nat ude i Subuſa**) og tabt ſtore Summer i Caſſus Værtshus?"

„Ja, og de drak med Blomſterpigerne!" raabte Julias Veninde, „ſe blot paa dem, de kan ikke nægte det! Der ſkal ogſaa være kommen nogle ny Danſerinder fra Hellas —."

Julia klappede i Hænderne. „Aa, vi maa derud engang Lucilla, hvilke koſtelige Løjer! Ikke ſandt, du vil ledſage os, værdige Scipio?"

„Jeg — ikke for alt i Verden. Fyrſtinde," ſkreg Senatoren forſkrækket. „Om det kom Kejſeren for Øre — og din Ægtemand, Tiberius — —."

„Guderne bevare os, han ſidder jo vel forvaret og kukkelurer i ſin frivillige Forvisning paa Rhodos," lo Julia, men Sempronius bøjede ſig hen imod hende,

„Du er uforſigtig, Herſkerinde," hviſkede han. „Jeg ved, at der i den ſidſte Tid bliver holdt Øje med dig, og at nogle af dine Forbindelſer ikke længer er en Hemmelighed — du bør ikke trodſe — huſk paa Optrinet i Gaar paa Forum —."

„Tak for dine gode Raad, Ven min — jeg agter at nyde Livet ſom hidtil, ſaa længe jeg lever det! Det er en Rus, og jeg kan ikke undvære den — jeg drikker paa Glæden Sempronius, og — paa Kærligheden!" Hun hævede Glasſet og ſatte det til ſine ſmilende Læber — da lød i det ſamme en Støj udenfor, og nogle af Slaverne ſtyrtede ind med forſtyrrede Miner. Bag efter kom en Officer af Prætorianervagten, ude i Periſtylum hørte man Soldaternes Vaaben klirre — —.

---

*) En Slags ſtore Aal, Romernes lækreſte Fiſkeart.

**) Roms meſt berygtede Kvarter.

„I Kejſerens Navn — jeg kommer for at ledſage dig til Paladſet, Prinſesſe, det er Auguſtus' Villie, at du ufortøvet følger med!"

„Hvad ſkal det betyde? Vil man hente mig, mig Kejſerens Datter med Magt? ſkulde jeg lade mig ſlæbe afſted af en Flok raa Soldater? aldrig!" Julia lo, men hun var bleven ligbleg.

„Her er Kejſerens Ordre, behag at læſe."

Julia greb Pergamentsrullen og kaſtede et Blik i den. Hun bed ſig i Læben, men hun vaklede ikke. Stolt kaſtede hun Hovedet tilbage og rettende ſin ranke Skikkelſe med den uforlignelige Ynde, der var hende egen, ſagde hun: „Godt, jeg følger naturligvis, det hele beror paa en Misforſtaaelſe, der ſnart vil klares, mine Venner!"

Med Smil paa Læben forlod hun ſin Elſkers Hus, men en Time efter laa hun grædende og ſønderknuſt for Fødderne af den opbragte Fader, ſom havde erfaret alt, og ſom vred ſine Hænder og udſtødte Forbandelſer over hendes Hoved. Sorgen, Skammen, den dybe Fortvivlelſe havde paa een Nat gjort Auguſtus ti Aar ældre. At ſe ſig bedraget, vanæret af hende, der havde været hans Trones Pryd, hans Hjertes Stolthed, ſe hende ſunken ſaa dybt, ſom en Kvinde vel kan ſynke, det var ham for meget, og Julia læſte i det flammende Blik, ſom hvilede paa hende, at Tilgivelſe var ikke at vente.

Over hele Rom rygtedes inden kort Tid den Ulykke, ſom var overgaaet den gamle Kejſer — Beviſerne for Julias Brøde var for aabenbare til at de kunde ſkjules længer. Straffen for Ægteſkabsbrud var Døden — vilde Faderen udtale denne Dom? — —

Paa ſamme Tid ſad der ude i den lille By ved Kyſten en enſom Kvinde og ſpandt ſin Tankes Traade ind i Spindet fra den ſnurrende Rok. Dagens Lys var ved at ſvinde, da bragte en Pige Broncelampen ind og ſatte den paa Bordet.

„Der er Budſkaber fra Rom, ædle Scribonia, din Datter Julias gamle Hushovmeſter, den frigivne Lyſander er her."

Scribonia, nu en bleg, falmet og forgræmmet Kvinde, ſprang op. „Lyſander — ak, I Guder, hvad bringer ham hid?"

Snart vidſte hun alt. Hvad Moderhjertet led, vidſte ingen, hun havde ingen Taarer, ingen Klager lød fra hendes Læber, men hun havde fattet ſin Beſlutning. „Myrha," kaldte hun, „jeg drager til Rom endnu i denne Nat, i denne Time, Guderne lade mig ikke komme for ſilde!"

Alle de mange Aars Lidelſer, Krænkelſer og Forurettelſer, Julias Mangel paa datterlig Kærlighed og Tilſideſættelſe af hendes Pligter, alt var glemt. Hun ſaa for ſig ikke den ſtraalende, ſkønne Kejſerdatter, der glimrede i Højheden og den højeſte jordiſke Glans, hun ſaa kun Barnet, ſom hun havde vugget paa ſine Arme og lullet i Søvn ved ſit Bryſt, og fra hendes Læber ſteg Bønnen: „I høje, evige Guder, tag mit Liv, om det gøres nødig, men ſkaan hendes — lad ikke Julia dø!“

Dagen gryede, dens første Straaler liſtede ſig ind i Kejſerpaladſet paa Palatin, hvor Auguſtus ſøvnløs og hvileløs havde ſluttet ſig inde i ſine inderſte Rum. Dyb Stilhed rugede over Paladſets Sale, tavſe ſom Skygger liſtede Hoffolkene og Tjenerſkabet ſig omkring, da en tæt tilſløret Kvinde begærede at ſtedes for Kejſeren. Vagten ved Indgangen og Dørvogterne ved de kejſerlige Gemakker havde viſt hende af, hun havde trængt ſig frem, havde kæmpet og ſlidt ſig løs, tigget og truet — det var under Dødsſtraf forbudt at forſtyrre Auguſtus. Da blev et Forhæng pludſelig draget til Side — han ſelv ſtod der, høj og truende og ſpurgte, hvad den Larm betød. — Kvinden ſank paa Knæ.

„Naade, Naade for Julia!“

Auguſtus foer ſammen ved Lyden af denne Stemme. Han ſkjulte Anſigtet i ſine Hænder. — „Det er for ſilde — for ſilde!“

„O nej — det kan ikke være ſaa! Herre — Octavian, for de gamle Minders Skyld, vær barmhjertig! Du tog hende fra mig — giv mig hende nu tilbage, Naade for vort Barn, Naade for Julia!“

Ene, forladt og ulykkelig ſad den faldne Kejſerdatter i det Rum, hvor hun i den ſidſte Tid var bleven holdt indeſpærret. Nu var hendes Dom falden og bleven hende forkyndt, efter at hun allerede for nogen Tid ſiden var bleven ſkilt fra ſine Børn.

Udſtødelſe af det kejſerlige Hus, evig Bortfjernelſe fra Hoffet og ſin Faders Øjne, og Forvisning paa Livstid til den øde Klippeø Pandataria — det var den Straf, der ramte den ſkønne Kvinde, ſom havde glimret lige meget ved ſin Aand, ſine Talenter og ſin overlegne Dannelſe, og hvis daarende Ynde og muntre elſkværdige Sind havde bragt ſelv hendes Fejl og Letſind i Forglemmelſe. Ødſel og gavmild havde hun ſtrøet Guld ud med begge Hænder, og mens Romerfolket havde dadlet hendes lette Sæder, hendes Hovmod og Forfængelighed, havde det elſket hende for hendes gode Hjerte, og græd nu over hendes Ulykke.

Og ſaa de mange hun havde draget med ſig i ſit Fald! Diſſe Mænd, hvem Faderen havde ment at burde drage til Anſvar paa den krænkede Ægtemands Vegne — ak, hvorfor havde hun ikke haft Mod til at give ſig ſelv Døden, ligeſom Antonius? Ja, Livia, Tiberius, hvem hun havde ydmyget i ſin Velmagts Dage, havde faaet Hævn — hvad var der levnet hende?

Ingen Trøſt, intet Haab — intet — —.

Da ſaa hun pludſelig op — der ſtod en grædende Kvinde, ſom bredte Armene ud. — „Moder, Moder!“

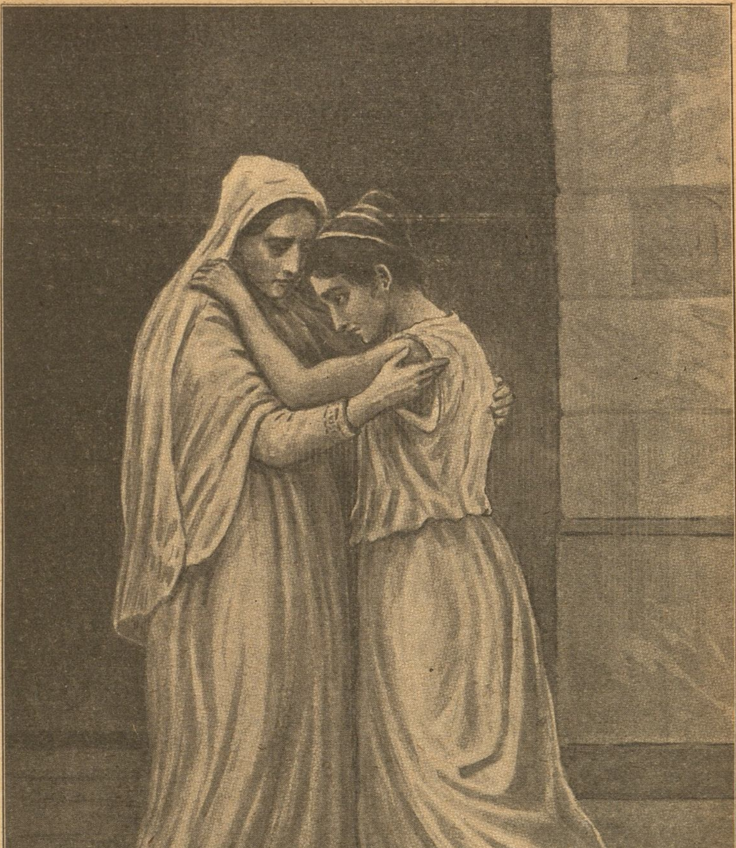

Hulkende trykkede den gamle Moder ſit faldne Barn til ſit Hjerte, og lod hendes ſtakkels trætte, ſyndefulde Hoved hvile der. „Moder — jeg forſømte dig i Lykken, men du blev mig tro, og nu i Nøden, da alle ſvigter mig kommer du — ak, Moder, Moder!“

Ja, Scribonia havde faaet ſit Barn tilbage, Moder og Datter var forenede for ikke at ſkilles mere. Den næſte Nat blev Julia i en tæt tillukket Bæreſtol ført bort fra Rom til ſit øde og triſte Fængſel, og Scribonia fulgte hende for med Auguſtus' Tilladelſe at dele det.

En Mand ſtod i Nattens Mulm og ſtirrede efter det ſørgelige Tog. Han hævede Haanden. — „Du traadte paa mit Hjerte, Scribonia — jeg elſkede dig før Octavian, men du foretrak mit Had for min Kærlighed — nu er vi kvit!“

I næſten femten Aar begræd den faldne Julia ſit Livs Vildfarelſer, førſt i Pandalaria, ſiden i Rhegium. Henſunken i dybt Tungſind, ryſtet af ſine Sønners Død og Datteren Julias Ulykke, opretholdtes hun kun af ſin Moders aldrig ſvigtende Kærlighed, og i hendes Arme døde hun kun nogle faa Maaneder efter Auguſtus, fjorten Aar efter at Lyſet tændtes i Jødeland til alle vildfarne Sjæles Frelſe.

Naar Nyet tændes.

Den rinder, den rinder, den ſtore Flod
af Timer og Dage,
og haſtende ſætter vi frem vor Fod
og ſer ej tilbage.
Saa lidet, lidet der undes os Raſt
— thi Floden den rinder! —
og flygtigt er Nuet: et Bølgekaſt,
der kommer og ſvinder.

Vor Livstraad ſpindes paa Nornernes Ten
med rappeſte Hænder,
og alle ſaa ved vi det hver og een,
at Traaden den ender.
Den længſte Friſt er et Aandefang kun
— vi iler at vinde
et Fjed imod Lykken den korte Stund,
vi Livet har inde.

Vi ildner vor Tanke, hidſer vort Blod
til Farten at vove
Lykkens de ſollyſe Strande imod
og de grønne Skove.
Med bankende Hu, i ſanſeløſt Jag
ſaa vide vi ſtævner,
uvis, om Brændingens brydende Tag
at klare vi evner.

Men Aaret ebber. Der kommer en Kvæld,
vi ſidder alene,
og Blikket gaar over Tidsflodens Væld
og Nornernes Tene.
Da lægger ſig Stilhed tæt om vor Sjæl,
men i Indad-Skuen
vi føler ved det, der vinged vor Hæl
en løndomsfuld Gruen.

Da ſagtner en Stund det jagende Il
af kæmpende Kræfter,
og tyſt vi, ſom under et Søndags-Hvil,
gaar Tingene efter,
ta'r frem alleſammen og lægger paa Skaal,
at veje og vrage
vort Arbejds-Virke, vor Kamp og dens Maal
i de ſvundne Dage.

Hvor gik vor Higen, vor Længſels-Attraa,
vor højeſte Tragten?
Vilde det ſtørſte og meſte vi naa
af Æren og Magten?
Var det kun Selvets den hvirvlende Dans,
vi danſed i Blinde,
gribende efter en gøglende Glans
for Lykken at vinde?

Saa ſtille vi ſidder den ſene Kvæld,
ydmyge og ſtille:
det gamle Aar, ſom nu ganger paa Hæld,
gik ej, ſom vi vilde.
Selv i vor ædleſte Stræben vi bar
om Foden en Lænke.
I Opgørs-Timen vi ved kun det Svar
vort Hoved at ſænke.

Men atter nu tændes et Nytaarsny
ſaa vidt over Lande,
ſnart rinder et dæmrende Morgengry
af Tidshavets Vande.
Vort Øje ſøger den blinkende Segl
blandt Stjernernes Skare
med Bøn, at vi bedſt os for Fald og Fejl
maa vogte og vare.

Saa række vi da hinanden vor Haand,
mens Nyet det ſkinner,
og ønſke, at vi maa bryde det Baand,
ſom dybeſt os binder:
at Kærligheds-Strømmen ſaa ſtærk og ſtor
maa vide at finde
det ſelviſke Hjerte, ſom i os bor,
og gennem det rinde.

Og et vil vi love: trofaſt at ſtaa,
der Livet os ſætter,
aldrig ſaa langt fra vor Vejbred at gaa,
vi Pligten forgætter,
ærligt at yde det bedſte vi ved,
og Fejlene bøde
— da ſikkert vil Aaret i Lys og Fred
os gange i Møde!

Anders J. Eriksholm.

Børge.

Fortælling af Møller-Græsdal.

Med Tegninger af Poul Steffenſen.

Skipper Jens Børgeſens lille Hytte var næſten ſkjult af Vedbend og Kaprifolier, men de blankpolerede Ruder ſkinnede ſom tindrende Øjne igennem alt det grønne, der dækkede over mange Daarligheder i den gamle Hyttes ſvagelige Skrog. Under de høje Træer i den temmelig ſtore Have lød Børnelatteren lige ſaa ſmittende og hjærtelig ſom i Herregaardshaven der oppe paa Bakken paa den anden Side af Skoven.

Oppe paa Strandkanten i det hvaſſe Blaagræs ſtod en Kvinde og ſkyggede med Haanden over Øjnene, idet hun ſtirrede ud over Fjorden, der glitrede i Guld og Sølv — Genſkin af den nedgaaende Sols Straaler.

Langt ude kunde øjnes et vippende Skibsſejl.

Med et raſk Sæt gjorde hun omkring og gik hurtig ned mod Huſet.

„I Aften kommer Far hjem!“ raabte hun ind i Haven til Børnene, og da hun kom ind til dem, ſendte hun den ældſte, en Dreng paa 10 Aar, af Sted op til Gaarden.

„Find Børge og ſig til ham, at han ſkal bede om Lov til at løbe en Tur hjem i Aften!“

* * *

Børge var den ældſte af Flokken, derfor faldt det ham førſt til at komme fra Hjemmet. Han var nu Stalddreng paa Gaarden, hurtig i ſine Vendinger og raſk i ſine Svar, tjenſtvillig og paalidelig, og naar dertil kommer, at han var ſtor og ſtærk og en ret køn Dreng, er det forſtaaeligt, at han var meget afholdt paa Gaarden.

Den eneſte, han ikke godt kunde komme ud af det med, var Røgteren Mads, ja og ſaa havde Røgteren en Broder, der boede ude i Skoven og var Skovfoged, ham kunde Børge heller ikke lide, men det var der heller ikke andre af Gaardens Folk, der kunde.

Hvorfor Skovfogden altid ſaa ſaa ondt efter ham, kunde Børge ikke begribe. Han vidſte, at han ikke havde begyndt Krigen, men han var ſig ogſaa bevidſt at have taget den op. Naar han var i et Ærinde hos Skovfogden, kunde denne aldrig give ham et ordentligt Svar, men al Tid bandede han over ham og beſkyldte ham baade for det ene og det andet Skarnsſtykke. Da Per begyndte at bagtale ham hos Husbonden og paa alle Maader ſøgte at bringe ham i Miskredit, fandt Børge, at det ikke var af Vejen, om han ogſaa kvitterede lidt ved Lejlighed.

Børges Fader kunde ikke taale at ſe Per Skovfoged og omtalte al Tid denne ſom en æreløs Kæltring, og Børge vidſte ogſaa, at Faderen havde god Grund til at være vred paa Per. Mere end en Gang havde denne faaet Jens Børgeſen ſkubbet til Side for ſelv at kunne indtage hans Plads, det havde han gjort, da de tjente ſammen paa Gaarden, ved Beſættelſen af den lette Kuſkeplads, og det havde han gjort ved Beſættelſen af Skovfogedpladſen; og det var altid ufine Midler, han havde anvendt.

Da Jens Børgeſen blev gode Venner med Kokkepigen paa Gaarden, prøvede Per atter paa at ſtikke Jens ud hos hende, men den Gang lykkedes det ikke, Inger holdt faſt ved ſin Jens, og Per kunde ſaa ikke gøre andet end fortrædige Skipperfamilien ſaa ſnart der tilbød ſig en Lejlighed. Det var vel ogſaa meſt hans Skyld, at Røgteren Mads var ſaa ond mod Skipperens Børge, eller var det en Ondſkab, der ſaa i Blodet, en tredje Broder, de havde paa en lille Gaard paa en af Smaaøerne, havde heller ikke det bedſte Lov paa ſig.

Tju, hvor det gik. Skovlfuld efter Skovlfuld af den tunge Gødning hivede Børge op i Børen, og naar denne var bleven fuld, kørte Mads Røgter den ud, medens Børge ſamlede ſammen til det næſte Læs, for at han i en Haſtighed kunde fylde Børen, naar Mads kom igen. Det gjaldt nemlig om at blive hurtig færdig; thi Børge havde modtaget den ſtore Nyhed af Broderen og havde faaet Lov af Herremanden til at løbe hjem, naar Mugningen var forbi. Det var nu al Tid ſaa ſtorartet dejligt at komme en Tur hjem, men det var iſær dejligt, naar Far kom hjem, for han var i Børges Bevidſthed det ſtærkeſte og bedſte Menneſke i Verden.

Der var Røgteren igen, ptøj; og Arbejdet gik let og raſk fra Haanden, de var ſnart færdige.

„Det er ſvært, ſom du hænger i i Dag, hvad er der i Vejen med dig? En plejer ellers at ſkal gaa og jage paa dig!" mumlede Mads.

„Jeg maa gaa hjem, naar vi er færdige med Mugningen!"

„Oh — Manden ſkal jo til Gilde paa Hoſtrup i Nat?"

„Aah, det var godt at vide, da Karen Skovfoged har vaſket Pers islandſke Trøje!" ſvarede Børge.

Mads vendte ſig hurtig om mod Børge og ſaa ham ind i An-

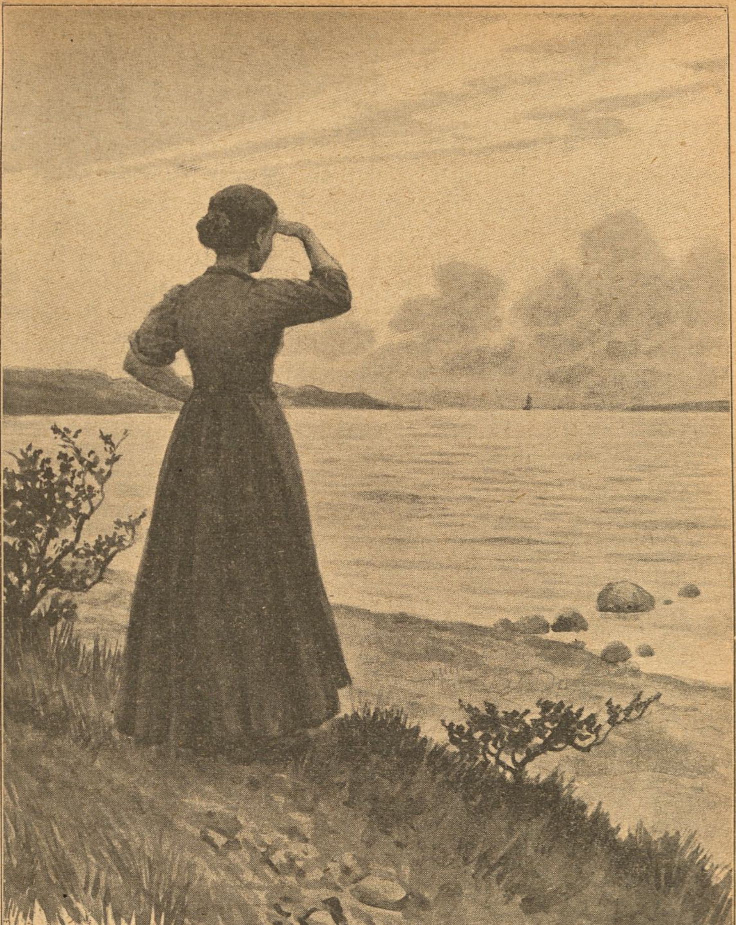

ſigtet, idet han ſagde: „Hvad Rakkeren er det for noget Sludder, Dreng?“

Men Børge ſvarede temmelig uforſtaaende: „Jo, jeg har lagt Mærke til, at Pers islandſke Trøje al Tid hænger i det høje Træ ud mod Fjorden, naar Husbond ſkal ud!“

„Sikke noget fordømt Sludder! Pas dig ſelv, din Hvalp, og bland dig ikke i noget, du ikke forſtaar!“

Børge gik ind og ſkiftede Tøj og derfra op i Køkkenet, Fruen vilde nemlig have Bud med ham hjem; det var nogle aflagte Klæder, hun ſendte Inger til Børnene.

* * *

Man ſagde om Herremanden, at han var gerrig, det var han maaſke ogſaa nok. Han kunde buldre op, naar en af Folkene ødelagde et Stykke Værktøj eller lod noget gaa til Spilde, og naar han var færdig, kunde han gaa ind og trække den tabte Værdi fra vedkommendes Løn. Han var førſte Mand oppe om Morgenen, og han vidſte Beſked med alt paa Gaarden fra det mindſte til det ſtørſte. Han kendte de fleſte af Træerne i Skoven og gav al Tid ſelv Ordre til, hvilke Træer, der ſkulde fældes; og ofte var han den førſte til at opdage, naar der var ſtjaalet Træ i Skoven. Men een Ting kunde han ikke begribe, og det var, hvorledes Tyven al Tid kunde paſſe at komme, naar han var tagen ud, men det hændte al Tid, ſelv om han holdt ſin Udflugt nok ſaa hemmelig.

* * *

„Se, der har vi Stamherren til Skuden!“ raabte Jens Børgeſen, ſaa ſnart Børge traadte ind i den lille Stue.

„Kom her, Knægt!“

Børge gik hen til Faderen med et glædeſtraalende Anſigt og gav ham Haanden.

Faderen ſaa ham lige ind i Øjnene, og da Børge gengældte Blikket, ſagde han: „Det er godt, Dreng, ſaa længe du ſaadan kan ſe paa din Far, er der ingen Mikkelerier med dig; men hvis jeg kommer hjem en Gang og ikke kan finde dine Øjne, ſaa ved jeg, at der er Fejl ved Fyren!“

Børge forſtod godt Sproget. Han elſkede denne mægtige Skikkelſe, der tronede for Bordenden med det ſtore Skæg; han ſyntes ingen ſaa ſaa ſolid og mandig ud ſom Far.

Børge gav ſin Moder Pakken. Hendes Øjne havde ogſaa hvilet med ſtille Velbehag ved den ſtore Mand. Nu tog hun dem til ſig og løſte for Pakken.

„Se her er jo en hel Dragt til Karl, den kan han være fin i længe, og her ſkal du ſe, Mand, her er nok Bukſer og Veſt til dig; det er nok af Mandens eget Tøj, nu kan du ogſaa blive fin!“

Jens Børgeſen ſaa hen paa Konen: „Ja, lille Inger, det er nok lige ved, at andre bringer mere til Huſet end jeg, havde du taget Per Skovfoged, kunde du nu have haft dine fire Køer at malke og Sul paa Bordet hver Dag!“

Konen lo: „Ja, Køerne var gode nok at have, men det var ikke videre roſomt at ſtaa i Baas ſammen med et ſaadant Kreatur ſom Per Skovfoged!"

Hun underſøgte Tøjet. „Det er ſkam pænt gjort af Fruen, at hun ſaadan tænker paa os; de maa da være godt fornøjede med Børge, ellers gjorde de det da ikke!"

Skipperen ſaa hen paa Børge og ſagde: „Ja, jeg tænker jo nok, han gør ſin Skyldighed, den lange Tamp, han er bleven til! Sikke tykke Kinder han har faaet!"

„Hvad mon det nu er for en bitte fedtet Lap Papir, der ligger her i Veſtelommen?" ſagde Konen og lagde et ſammenfoldet Papir hen til Manden.

Jens foldede det ud.

„Det er ſaa min Sandten en Tikroneſeddel!" ſagde han.

„Ih men da, ja, han maa jo have nok af dem, lader det til!" ſvarede Konen.

„Ja maaſke, men læg nu noget Aviſpapir om den, og ſaa kan Børge faa den i Lommen, og i Morgen kan han gaa ind til Manden med den!"

„For det er vel ikke Meningen, at vi ſkal have den!" ſagde Inger.

„Snak, ſaa havde de ſagt det! Vi kunde ſaamænd godt bruge den, men gør nu, ſom jeg har ſagt, og ſaa ſnakker vi ikke mere om den Ting!"

Saaledes blev det.

Lidt efter ſagde Manden igen: „Det er ellers gævt nok, man har et ſaadant pænt bitte Hjem at løbe ind til, naar man en Gang imellem trænger til at faa Næverne varmede!" Han ſaa ſig tilfreds omkring i Stuen.

Inger ſaa henrykt hen paa ham. Nu havde hun Belønningen for alt ſit Stræb med den lille Bedrift og for al Kamp mod Fattigdommen. Jens ſagde ſjældent noget af den Slags, men hun kunde al Tid mærke paa ham, at han følte ſig ſaa vel hjemme.

„Kunde man endda ſe dig noget tiere!" ſukkede Inger og gik ud i Køkkenet med Maden hun tog af Bordet.

Da hun kom ind, ſagde Manden: „Ja, blot der kunde blive et eller andet, jeg kunde tage mig til, ſaa ſkulde Baaden ſnart blive ſolgt!"

„Du kunde jo bruge Fiſkeriet, Jens, ligeſom de andre her langs Stranden!"

„Jeg er ikke for det, ved du nok, og det giver ogſaa kun lidt af ſig! Det Aſen til Skovfoged, der tog den Plads fra mig med hans fordømte Løgne! Kan du huſke, hvor glade vi blev, da Manden lovede mig Pladſen?"

„Ja, men det kan nu ikke hjælpe at græmme ſig over det, lille Mand; vi har det jo godt, det er maaſke alt det, at Per Skovfoged kan ſige det ſamme!"

„En god Samvittighed kan han i hvert Fald ikke have!"

„Nej, ſaamænd, Jens, det er en daarlig Karl ham!"

„Ja, han er en gemen Tyveknægt!"

„Kan du nu ogſaa beviſe det, Mand?"

„Ja, det kunde jeg nok, men jeg vil ikke føre ham i Ulykke for hans Families Skyld! Hun har det ikke for godt hos ham, Konen!"

„Nej, og ſaa er hun ſvagelig!"

* * *

Det var ſtille Froſtvejr, da Børge ud paa Natten gik fra ſit Hjem efter at have ſet ſin Fader lægge ud fra Stranden. Maanen var lige ſtaaet op, men Træerne antog ſaa mange, underlige Former, han ſyntes, at Skoven ſaa ham ſaa fremmed ud — og ſaa hørte han ſaa mange underlige Lyde, ſom han blev bange for. Men han maatte fremad, han ſkulde jo op til Gaarden, inden det blev Dag.

Hvad var nu det? Han maatte ſtandſe og lytte. Grenene knagede inde i Skoven, ſom kom der flere gaaende. Mon det var Røvere?

Hvad ſkulde han gøre? Det var klart, at han maatte møde dem. Lyden kom nærmere og nærmere, og han var lige ved en Lysning i Skoven.

I Haſt ſprang han ind under en Hasſelbuſk ved Siden af Vejen og ſad ganſke ſtille.

Det lød, ſom om nogen ſlæbte paa noget tungt, og imellem hørte han hviſkende Stemmer og ſtønnende Udbrud. — Haaret brændte ham om Ørerne af Skræk, han var jo kun tolv Aar.

„Dette her er næſten for haardt, Tøger!" hørte han tydelig en Kvindeſtemme ſagde, og i det ſamme gjorde de Holdt.

„Ja, det er ogſaa det bedſte Træ, jeg kunde finde!" ſvarede en Mandfolkeſtemme, men vi maa hænge i, at den gamle ikke kommer hjem, for ſaa er Pokker løs! Nu er der kun et kort Stykke ned til Baaden — aahøj!" Og Børge ſaa fire Mænd og en Kvinde komme frem i Lysningen, ſlæbende paa en ſtor Træſtamme.

Da de var lige ud for ham, ſkinnede Maanen ind i de to Mænds Anſigter, og han kendte til ſin Overraſkelſe Mads Røgter og Per Skovfoged.

Da de var et godt Stykke forbi, ſmuttede Børge ud og løb alt, hvad han kunde igennem Skoven op til Gaarden.

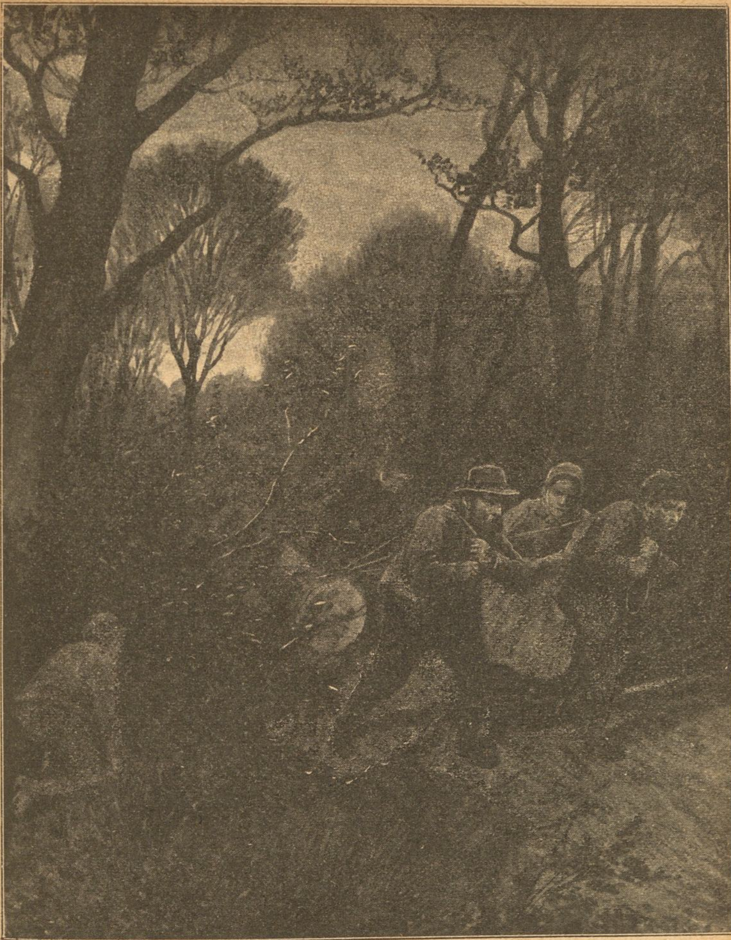

„Naa, det er ſaaledes, at Skovtyvene ſer ud!" tænkte han, da han puttede ſig ned mellem Dynerne. Inden han ſov, fattede han det Forſæt at meddele Manden næſte Morgen, hvad han havde været Vidne til.

Men næſte Morgen ſov Børge over ſig, ſaa Mads ordentlig læſte over ham, og ſtraks ſatte ham til Arbejde, ſaa at han ikke kunde faa Lejlighed til at tale med Husbonden før efter Middag.

Per Skovfoged havde været inde hos Herremanden og meldt, at der var ſtjaalet Træ i Skoven om Natten. Han turde ikke lade være, da han vidſte, at Manden maaſke ſamme Dag vilde opdage det, naar han gik ſin Eftermiddagstur igennem Skoven.

„Rrrr, ja, men hvor har du Tyven?“ ſpurgte Vejle ſtraks, ſaaledes hed Herremanden. Naar der var noget, der overraſkede eller interesſerede ham, havde han for Vane at indlede alle ſine Sætninger med en Mængde „R“er og „Æ“er.

„Ja, det ved jeg ikke, men jeg ved, at Skipper Jens Børgeſen var hjemme i Aftes og ſejlede bort i Nat, og at Træerne ſtod paa Roden i Gaar og var borte i Morges!“

Herremanden ſaa hvaſt paa Per og ſagde beſtemt: „Rrrr, han ſtjæler ikke!“

Per ſatte et ſvinepoliſk Anſigt op og ſagde: „Nej, det er nok muligt, men man kan ſe, at Træerne er ſlæbt ned til Fjorden!“

„Ææææh! du har al Tid været paa Nakken af Jens Børgeſen, ææææh! men han er jo ogſaa et ſkikkeligt Menneſke!“

Herremanden ſendte et foragteligt Blik imod Skovfogden.

„Hans Ko gør ſtor Fortræd i de Skovenge, jeg har Høet af!“

„Ææææh! nu kan du gaa, men det hører ellers med til din Beſtilling at pasſe paa Skovtyve!“

„Jeg ſkal vel ikke gaa og holde Vagt om Natten!“

„Rrrr! om Dagen kan jeg godt ſelv pasſe paa! Gaa nu og ſe at faa fat i Fyrene, der har ſkovet!“

Per gik.

Vejle ſtod en Tid i dybe Tanker og førte ved ſaadan Lejlighed al Tid en livlig Enetale med ſig ſelv. Lurere kunde dog ikke faa megen Fornøjelſe af, hvad de kunne opſnappe, thi han nævnte aldrig Perſoner, men kun ufuldendte Sætninger.

„Ææææh! en ſkulde ikke tro det — en grim Karl og en beſkidt Karl — ææææh!“ Han gik hen til Vinduet, ſaa ud og lo ſaa ſmaat: „Tror jeg ikke, at Kæltringen alligevel har faaet hans islandſke Trøje vaſket!“

Han vendte ſig ind i Stuen.

„Ææææh! Drengen var hjemme! Ja, han kan ſige mig det!“

Han gik for at ſende Bud efter Børge, da han netop ſaa ham komme lige hen imod Døren.

Da Børge var kommen indenfor, ſpurgte Vejle: „Hvad vil du?“

„Min Moder fandt en Tikroneſeddel i Lommen af den gamle Veſt, ſom Fruen havde ſendt med til Far! Her er den!“

„Tak, det er godt!“ ſagde Herremanden og lagde Sedlen eftertænkſom fra ſig.

Han ſtod et Øjeblik og grundede og ſendte ſaa et Strejfblik efter Drengen.

Denne ſtod beſkeden ved Døren med Huen i Haanden.

„Rrrrr — du, Børge, du var jo hjemme i Nat?"

„Ja, Husbond gav mig ſelv Lov!"

„Mæææh! ja, det ved jeg nok! menne ææææh, hvornaar kom du her tilbage?"

„Klokken var viſt mellem tolv og et!"

„Var din Far da rejſt?"

„Ja, jeg var med nede og hjælpe ham af Sted!"

„Havde han Ladning inde?"

„Ja, han havde Klipfiſk, ſom han ſkulde til Struer med!"

Vejle gjorde en Vending hen over Gulvet, derpaa ſtandſede han foran Drengen: „Mæææh, der er bleven ſtjaalet Træ i Skoven i Nat, du mærkede vel ikke noget, da du gik hjem?"

„Jo, jeg gjorde, og det vilde jeg fortælle Husbond med det ſamme!"

„Rrrrr, naa, hvad har du ſet?"

„Da jeg kom til Kukdalen, hørte jeg nogen komme ſlæbende med noget, og ſaa blev jeg forſkrækket og gemte mig i en Haſſelbuſk!

„Hvad ſaa du ſaa?"

„Jeg ſaa fire Karlfolk og en Kone komme ſlæbendt med en ſtor Træſtamme!"

„Kendte du nogen af dem?" ſpurgte Vejle ivrig.

„Ja, jeg kendte de to!" ſvarede Drengen nølende.

„Hvem var det?" ſpurgte Manden igen.

„Det var Mads Røgter og Per Skovfoged!"

Herremanden ſaa ſtrængt paa Drengen og ſagde haardt: „Er du aldeles vis paa det, Dreng?"

„Ja, jeg er, Husbond, Maanen ſkinnede lige ind i Anſigtet paa dem, ſaa jeg kunde ikke tage fejl!"

„Mæææh — hvem var ſaa de tre andre?"

„Det ved jeg ikke, men den ene af dem hed Tøger!"

„Hvoraf ved du det?"

„Jo, for Kvindemenneſket ſagde, lige inden de kom, hvor jeg ſad: „Dette er næſten for haardt, Tøger?"

Vejle vendte ſig bort fra Børge og begyndte at ſnakke med ſig ſelv „Rrrrr, ja naturligvis, den ſkidne Knægt — og hans Kælling og Søn — hæhæhæ!"

Han vendte ſig fornøjet om til Børge: „Gaa ud og kald paa Staldkarlen og Avlskarlen og kom ſaa herind igen!"

Børge adlød.

Da han kom tilbage med de to Karle, var Herremanden færdig til at tage ud. „Tag den Skovſav, Børge, og følg ſaa med os ud i Skoven."

„Wææh, I kommer til at tage en Frakke paa, vi ſkal til Fjords!"

„Wææh tror I, at Per Skovfoged hjælper Tøger Dalsgaard at ſtjæle Træ i Skoven?" ſpurgte Vejle Karlene, da de fulgtes ad ned i Skoven.

Karlene lo og ſmiſkede til hinanden.

„Rrrrr, kan I ikke ſvare? Er I maaſke i Ledtog med dem?"

„Nej vi er ikke, Husbond, men naar man ikke har noget Bevis mod en Mand, ſaa kan det ikke hjælpe at ſige, hvad en tror, ſelv om det kan være aldrig ſaa ſandt!" ſagde Staldkarlen.

„Ja, da maa I vide noget om ham, ſiden I ikke tror, at han er en ærlig Mand!"

Nu ſvarede Avlskarlen: „Nej, Husbond, vi ved ikke andet, end hvad alle paa Gaarden ved, at naar Husbond tager ud, faar Mads Røgter al Tid ſaa travlt med at gøre et Rend ned til Skovfogedhuſet, og ſaa fejler det aldrig, at Per Skovfogeds islandſke Trøje bliver hængt op i et af de høje Træer ud imod Stranden!"

„Wææh—aa, hvad ſaa?"

„Ja, ſaa har vi lagt Mærke til, at det ſaa undertiden træffer, at der bliver ſtjaalet Træ om Natten."

Vejle ſvarede intet, men ſpurgte heller ikke videre ud.

Da de alle fire lidt efter ſtod ude i Skoven ved nogle ſvære Bøgeſtubbe, ſagde Vejle: „Nu kan I lægge jer ned og ſave en Skive af disſe Stubbe, og naar det er beſørget, kan I komme ned til Stranden med dem; jeg gaar foran for at gøre Baaden ſejlklar, vi ſkal nemlig en lille Tur til Jegindø for at ſe om Tøger Dalsgaard er hjemme!"

Karlene forſtod ſtraks Meningen og gav ſig til Arbejdet med Liv og Lyſt, og ſnart meldte de ſig hos Manden med de tre ſtore Træſkiver.

„Det er godt, læg dem i Bunden af Baaden og lad os komme af Sted, der er en Smule Vind, ſom vi kan benytte, det er al Tid lettere end at ro!"

Det varede ikke længe, før de lagde til Land ikke langt fra Tøger Dalsgaards Gaard.

„Tag nu de tre Tallerkener med og følg mig!" ſagde Vejle og gik foran dem op til Gaarden.

Det førſte, de ſaa her, var tre ſvære Bøgeſtammer, der laa udenfor tillige med en Mængde Topkviſte.

„Wææh — ſe nu efter, om de tre Skiver ikke paſſer i Enderne af de Stammer her!"

Det var ſnart afgjort, der var ingen Tvivl, de paſſede aldeles nøjagtig til Stammerne.

„Kald Manden herud, Børge!"

Børge gjorde det.

Efter nogen Tids Forløb kom Tøger Dalsgaard ſlentrende ud med Tommelfingrene i Ærmegabene i Veſten. Saa ſnart han ſaa Proprietær Vejle, ſtrøg han den fedtede Hue af og ſagde: „God Dag, Vejle! Velkommen til Jegindø!“

„Rrrrr, ſaa meget velkommen er jeg vel ſagtens ikke, Tøger, men det er ſaadan, at vi har gjort et ſlet ikke ſaa lille Stykke Arbejde alene for din Skyld, og vi er nu kommen for at faa Betalingen for det. Se der, førſt gik vi ned i Skoven og ſavede en Træſkive af tre Bøgeſtubbe, der ſtod derude, det var ikke ſaa let!“ Han vendte ſig til Karlene: „Æææh, var det vel?“

„Nej, to a kom da til at ſvede!“ bemærkede den ene.

„Rrrrr, ſaa ſejlede vi herover, det var nu ikke ſaa ſvært, men det tog jo Tid, og nu har vi faaet de tre Skiver til at paſſe i Bøgeſtammerne der, det bliver i det hele et Udlæg for dig af hundrede Rigsdaler til mig, en Daler til hver af Karlene og tre Mark til Drengen! Æææh ringere kan vi ikke gøre det for!“

Tøger prøvede at ſno ſig fra Hiſtorien, men maatte tilſidſt rykke ud med Pengene.

„Æææhja, og hvis du ſaa kommer tiere, tager vi andre Folk til at takſere en ſaadan Bedrift! Huſk det, Tøger!“

Tøger, der førſt var bleven aſkegraa i Anſigtet af Skræk over at ſe ſig ſaa abſolut overbeviſt ſom Tyv, mandede ſig op og ſagde: „Ja, ſkal jeg bløde, ſaa ſkal Per og Mads ogſaa have en Smøre, for de har trolig hjulpet mig!“

Vejle ſpyttede langt ind i Gaarden og ſagde: „Æææh føj for Rakkeren at angive ſine egne Brødre, du er en ſkidt Karl, Tøger, men du kunde godt have ſparet dig Ulejligheden, jeg vidſte nok, at de var dine Hjælpere!“

* * *

„Nu kan I gaa hjem!“ ſagde Vejle til Karlene og Børge, da de havde lagt Baaden for Anker udenfor Herregaarden.

Vejle gik hen til Jens Skippers Hus.

Da han kom ind og havde budt god Dag, ſpurgte han: „Ææh hvornaar kommer Jens hjem?“

„Jeg tænker midt i næſte Uge lige et Smut!“ ſvarede Konen.

„Æææh du kan ſige til ham, at hvis han endnu har Lyſt til at blive Skovfoged, ſaa kan han komme op til mig paa Gaarden, for Per ſkal væk med det ſamme, æææh, ja Mads ogſaa for den Sags Skyld!“

Han kom galt af Sted.

En Tigger henvendte ſig paa Gaden til en forbigaaende Herre og gjorde ſig meget ynkelig, idet han bad om en Skærv.

„Jeg er lam i begge Hænder, Herre," ſagde han, „og kan ikke arbejde, for jeg kan ikke holde noget faſt med dem."

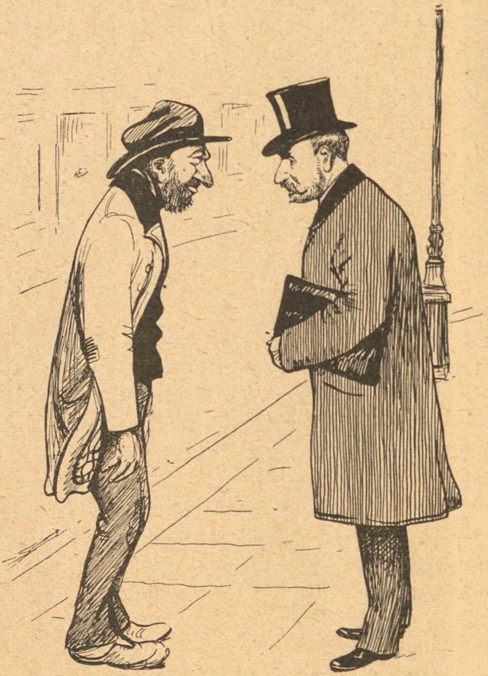

„Hvad er det, De ſiger?" ſvarede Herren." „Jeg er døv, ſaa det er bedſt, De ſkriver det. Her er en Lap Papir og en Blyant."

„Er han døv?" tænkte Tiggeren. „Saa har han jo ikke hørt, hvad jeg ſagde om Lamheden." og ſaa ſkrev han: „Jeg har Kone og ſeks ſultne Børn derhjemme, Herre. Jeg har været uden Arbejde i ſeks Maaneder, og er i ſkrækkelig Nød."

Derpaa rakte han Papiret til Herren, ſom ſagde:

„Jeg ſyntes De talte om, at De var lam i begge Hænder og ikke kunde holde faſt paa noget, og ſaa ſkriver De ſaa godt!"

„Sa'e Herren ikke, at Herren var døv?" ſpurgte Tiggeren forbløffet.

„Jo, men det var bare for at prøve, om De ikke vilde narre mig, hvad jeg havde en Anelſe om, og ſom jeg nu ved."

„Af alle udſpekulerede Gavtyve, jeg har truffet i mine Dage, er De den værſte," udbrød Tiggeren, der nu havde overvundet Forbløffelſen. „Det er ſkændigt at ſpille døv og holde en ſtakkels ulykkelig Mand for Nar!"

Og ſaa ſatte han Næſen i Vejret og fjernede ſig.

Oldemoder fortæller.

Da de ſpanſke Soldater var her.

Af J....... A.

Det var i 1812, Danmark led endnu under Følgerne af ſit ukloge, ſkønt trofaſte Venſkab for Napoleon den 1ſte.

Handel og Vandel var ſtandſet, Pengevæſenet i en ſørgelig Dekadence, vor ſtore Handelsflaade var (med ſamt dens rige Ladninger) ſpredt omkring i fjærne Havne, da de ikke turde komme hjem, fordi engelſke Orlogsſkibe blokerede de danſke Kyſter og ſtandſede alt Samkvem med Udlandet ad Søvejen.

Jeg var den Gang i Konfirmationsalderen, mit Hjem var i en lille fynſk Købſtad, beliggende ved Øſterſøen; min Fader var Byens Apotheker, en anſet og ret velhavende Mand — med en ſtor Børneflok, ti ialt, hvoraf jeg var en af de ældſte, ſaa vi alle den Gang var hjemme.

Alt var hidtil gaaet temmelig godt, ſkønt Krigen medførte mange Ulemper; da f. Eks. al Tilførſel af Kolonialvarer var umulig, og man maatte tage ſin Tilflugt til Surrogater, brændt Rug og Ærter til Kaffe, Honning i Stedet for Sukker o. ſ. v., dog var man glad, ſaa længe Krigen ikke overſkred vore Grænſer.

Da kom der pludſelig det Tordenbudſkab, at Napoleon vilde ſende os et Hjælpekorps af ſpanſke Tropper, og at diſſe ſkulde indkvarteres paa Fyn, og deres Chef, General Don Romanos, have ſit Hovedkvarter i Odenſe.

Hvad kunde man vente ſig af diſſe fremmede Tropper? Enhver vidſte, at de mod deres Vilje var ſendt herop, fordi Napoleon ſaa meget lettere kunde ſætte ſine ærgerrige Planer igennem i deres Fødeland.

Vi havde læſt og hørt meget om Spaniernes gruſomme og blodtørſtige Karakter, og alle ſaa med Frygt hen til Dagen for deres Ankomſt, og man gjorde ſig de værſte Foreſtillinger om, hvad den kunde bringe.

Hen paa Forſommeren 1812 kom endelig Dagen, da vi kunde vente de frygtede Gæſter; den var kold, graa og ſludfuld, og det regnede uafladeligt. Ingen, ſom kunde undgaa det, vovede ſig ud paa Gaden; Vinduesſkodderne havde man lukket halvt til, og vi ſtod rædſelsſlagne og dog nysgerrige, og kiggede ud efter de førſte Spaniere.

I Spidſen kom fire Trompetere paa ſtolte, hvide Heſte, og ſaa Rytterne to og to, mørke Karle, indhyllede i ſtore, mørkegrønne Kapper, ſom var ſorte af Regnen; alle paa dejlige, ſorte eller mørkebrune andaluſiſke Hingſte.

Alvorsfulde og Fod for Fod red de gennem Byen uden at ſe til højre eller venſtre, op paa Torvet, hvorfra Indkvarteringen ſkulde finde Sted.

Det var Kavalleri-Regimentet Villavicioſa, et af Spaniens ſtolteſte Regimenter

Vi blev forundrede og lettede, da kun to menige Ryttere med deres Heſte beſkedent kom til Bagporten og bad om Kvarter. Dog Glæden varede ikke længe, lidt efter kom en lukket Vogn og en Bagagevogn, fuld af Kaſſer og Kufferter, kørende op for Døren, og ud ſprang to livlige, uniformerede Herrer, ſom paa et daarligt Tyſk, forlangte Kvarter for dem og deres Tjener; de optraadte ſtraks fordringsfulde og ſtøjende — det var den franſke Intendant og hans Sekretær, ſom havde faaet Kvarterſeddel til Apotheket.

Herved var intet at gøre, og Apothekeren med ſin ſtore Familie maatte knibe ſig ſammen i to ſmaa Stuer bag Apotheket, medens Franſkmændene tog Huſets Stadsværelſer, „Salen“ og to Gæſteværelſer, ſom heldigvis laa paa den anden Side af Gangen, i Beſiddelſe, og nu blev Huſet ſat paa den anden Ende.

Varm Frokoſt med tre Retter, lige ſaa Middag med fire Retter hver Dag, og min ſtakkels Moder ſtod ved Komfuret og Stegeſpiddet fra Morgen til Aften, medens hun ikke fik andet for al ſit Beſvær, end en Kompliment og et franſk Kys paa hver Kind ved Afſkeden.

De to ſpanſke Soldater derimod var Beſkedenheden ſelv, tog med Tak imod, hvad man gav dem; hjalp til, hvor de kunde, og var iſær ſtore Børnevenner; da de fik at vide, at de to yngſte Børn hed Antonio og Maria, var de henrykte, da det jo var kendte Navne, og ſlæbte om med dem alle Vegne, ſaa Barnepigen var næſten overflødig.

Os ſtørre Sødſkende lærte de ſmaa, ſpanſke Gloſer, og var glade, naar vi forſtod dem, »la me la mano Magdalena« ſagde de, og naar jeg gav dem Haanden og ſvarede »bueno dios Turido eller Josepho«, var de henrykte.

Franſkmændene voldte ſom ſagt mine Forældre langt mere Bryderi; ſaaledes kom Intendanten, Monſieur Delaunais en Dag til min Fader og ſpurgte, om han havde noget imod, at hans Sekretær, Mrs. Lalois, modtog Beſøg af ſin Huſtru, ſom var paa Rejſe hertil, naar de nøjedes med de ſamme Værelſer ſom hidtil, og betalte for tre (hvilket de imidlertid ikke gjorde), der var jo ikke andet for end at ſige ja.

Saa kom der en ung Dame, ſom talte flydende Tyſk; men det mærkeligſte var, at Madame Lalois boede i Mrs. Delaunais' Værelſe og kun gik ud med ham; ſaa en ſmuk Dag forglemte hun ſig ſelv, aabnede Vinduet og rakte Vandkanden ud til Pigen, raabende: „Aa, lille Ane, giv mig lidt Vand i en Fart, vi ſkal ud at ſpadſere."

Vi fik ſenere at vide, at hun havde været Lærerinde hos Biſkoppens Døtre i Odenſe, og at Mrs. Delaunais havde bedaaret hende og indbildt hende, at hans Huſtru var døende af Lungetæring, og at hun ſkulde følge med ham til Frankrig.

En Del af de ſpanſke Underofficerer og Infanteriſter havde deres Koner med, og blev indkvarterede omkring hos Bønderne paa Landet; men mellem de fynſke Piger og Soldaterne, var Forholdet viſt ofte lovligt varmt, og mangen lille Bondeknold, med ſorte Øjne og oliven Teint, vidnede i de følgende Aar om Spaniernes Nærværelſe.

En af de Piger, ſom tjente paa Apotheket, kom Sommeren efter ind med en ſaadan lille ſortøjet Purk paa Armen, og da min Fader ſagde: „Der har du jo en prægtig lille Spanier, Maren," ſvarede hun: „ja, Drengen er ſaamænd velſkabt nok, Hr. Apotheker; men hvad ſkal jeg nu gribe til, naar han begynder at ſnakke, ſaa kan jeg jo ikke forſtaa et Ord af, hvad han ſiger."

Forholdet mellem Spanierne og Franſkmændene var ikke godt, Napoleon havde, med ſin ſædvanlige Vilkaarlighed, befalet, at hele den civile Embedsſtand ved de ſpanſke Tropper ſkulde være Franſkmænd. Derfor var Intendanter, Læger, Marketenderen, Slagter, Bager o. ſ. v. alle Franſkmænd, hvilket gav Anledning til ſtor Misfornøjelſe hos Spanierne, ſom troede ſig krænkede og forurettede.

Dertil kom hen ad Efteraaret Efterretningen om, at Napoleon havde erobret deres Land og gjort en af ſine Brødre til Konge i Spanien.

Officererne blev kaldt til Odenſe, hvor de ſkulde ſværge til den nye Konge; men i det Sted udbrød der en Revolte over hele Fyn, ſtøttet af de engelſke Orlogsſkibe, ſom tilbød at tage alle Spanierne ombord ved Nyborg og føre dem tilbage til deres Fødeland.

I ſluttede Geledder holdt atter det ſpanſke Kavalleri i Gaderne, mørke og tavſe ligeſom ved Ankomſten.

Franſkmændene ſkjulte ſig paa de utroligſte Steder, og da en af Funktionærerne, ſom var ſærlig forhadt, liſtede ſig over Gaden, for at komme over til Bageriet (hvor man ſenere fandt ham ſkjult i Melkaſſen), løftede en af Folkene ſin Karabin og ſigtede paa ham, idet han nikkede ind til Moder og raabte: »Franzos caput«.

Moder ſlog Hænderne ſammen og ſkreg: „Herre Jeſus, ſkyd dog ikke", hvorpaa Spanieren ſænkede ſin Bøſſe, ſigende: »par gustarle à usted Sennora«.

Saa drog da alle Spanierne til Nyborg, for at indſkibe ſig paa de engelſke Skibe, hvor de ſkal have haft en meget ſtreng Overfart, da diſſe jo ikke var indrettede til Paſſagerer; Mødrene og de ſmaa Børn led jo meſt, og faa af de ſidſte naaede at ſe den ſpanſke Kyſt.

Dette erfarede en ung, ſpanſk Soldaterkone, ſom med ſin Mand havde været indkvarteret i en fynſk Bondegaard, hvor hun og Bondens Huſtru omtrent ſamtidig havde faaet en lille Pige; Børnene plejede at ſove i den ſamme Vugge, og da de ſkulde rejſe, blev den ſpanſke Kone ved at lægge ſit Barn ned i Vuggen, idet hun med bønlige Ord og Gebærder tiggede Bondekonen om at beholde det.

Denne nægtede det beſtemt; men en Timestid efter hørte man noget klynke i en Vogn, ſom ſtod i Porten, det var den lille Pige, ſom Moderen havde lagt der og tildækket omhyggeligt.

Nu var Bondekonen nødt til at beholde hende og amme begge Børnene. Dog, da Herſkabet paa A . . . . ſkov hørte dette, betalte de for den lille ſpanſke Pige, ſom var døbt Karen Gouvenella, indtil hun blev ſyv Aar, hvorefter de ſatte hende i en Koſtſkole i Odenſe, og lod hende uddanne ſom Lærerinde.

Med det ſamme maa jeg dog fortælle, hvordan den før omtalte lille franſke Roman paa Apotheket ſluttede.

Da Spanierne var borte, drog Franſkmændene ogſaa (temmelig ſlukørede) af Sted; der var jo intet mere for dem at gøre. Den ſaakaldte Madame Lalois pakkede ſin Kuffert og lod den tre Gange bære ud og ſætte paa Vognen; men hver Gang blev den ſat tilbage i Forſtuen.

Monſieur Delaunais Huſtru var nemlig ingenlunde død, og han vilde ikke have hende med til Frankrig.

En lille, grøn Silkepung med nogle Guldſtykker var alt, hvad han havde tilovers for hende; den kaſtede hun haanligt efter ham ud paa Stentrappen; min Fader maatte tage den til ſig og ſelv bringe det fortvivlede Menneſke hjem til Als, hvor hendes Forældre boede.

Nu er der kun, ſom Afſlutning paa Spaniernes Ophold, at berøre det bekendte Heſteſlag paa Nyborg Fælled.

Spanierne kunde nemlig ikke tage deres Heſte med ombord paa de engelſke Skibe, de maatte ſlippe dem løſe paa Fælleden, hvor Byens Heſte gik og græsſede.

Det varede ikke længe før de blev uenige, og de ſpanſke Heſte ſkal formelig have dannet Karré, og ſaaledes angrebet de Nyborg Heſte, ſom ſnart maatte bide i Græsſet; hvorimod ikke ſaa faa af de ſpanſke Hingſte bleve indfangede og hjalp til at forædle Heſtebeſtanden paa Fyn.

Dette er jo kun et meget ubetydeligt Afſnit af den Tids Hiſtorie, men dog et Bevis paa, hvorledes Napoleon den 1ſtes Voldsherredømme og Tyrani greb ind i næſten alle, ſaavel offentlige ſom private, Forhold omtrent i det hele Europa.

Stubgaardens Undergang

Fortalt af **Anton Anderſen.**

Med Tegning af K. Hanſen=Rejſtrup.

Nede paa Sydveſtlollands Kyſt, helt ude ved Havet, laa der i gamle Dage en Gaard, ſom kaldtes „Stubgaarden". Den laa omgivet af ſtore, vidtſtrakte Enge og frugtbare Marker og havde i flere Led tilhørt en og ſamme Æt, der ifølge Sagnet havde ægte vendiſk Blod i Aarerne. Der gik ſælſomme Fortællinger om Stubgaardens Ætmænd, og meget ondt blev dem tillagt. Alle var de kæmpeſtore, mørklødede Svende, hvis kulſorte Haar og Øjne ſtraks røbede deres fremmede Afſtamning.

„Sorte Knud" havde dog øvet de værſte Skarnsſtykker, og om ham lever endnu mange underfulde Sagn. Han ramtes til ſidſt af ſtore Hjemſøgelſer, og det gik ſtærkt tilbage for ham. Ellers havde Ætten en Gang ſiddet inde med megen Velſtand, og et eget Stormod var nedarvet fra Slægt til Slægt. Knud ærgrede ſig over Tilbagegangen og for at trøſte ſig ſlog han ſig paa Drikken. Som Enkemand, fortælles der, kunde han ſidde hele Dage for Bordenden og ſvire med ſine tre Sønner, der alle var ſtore, vildtudſeende Karle, ſom hele Egnen frygtede.

Den eneſte Kvinde, der fandtes paa Gaarden, var en gammel Pige paa nogle og firti Aar. Hun havde ikke bedre Ry end Mændene, men anſaas af de fleſte for noget nær en Skøge. Da „ſorte Knud" døde, blev hun tilbage hos Sønnerne, der vedblev at føre deres ſyndige Liv uændret, og efterhaanden end mere vildt og raat.

De ſletteſte Folk, Drankere og Dagdrivere, holdt til paa Stubgaarden, der efter Knuds Bortgang fik Lov at ligge næſten udyrket hen. Svin, Køer og Fjerkræ ſlagtedes, hvorefter Banden levede højt en Tid lang paa Sulet, der ſkylledes ned med Brændevin. Slagsmaal hørte til Dagens Orden, og det var ſaa langt fra, at Ane gjorde noget for at hindre dette, at hun tværtimod ofte ſelv var det Tviſtens Æble, hvorom man ſloges ſom Barbarer. Tit ſpilledes der Kort Nætter og Dage i Rad. De ſtyggeſte Ord, de liderligſte Krøniker og de daarligſte Viſer krydrede Maaltiderne.

Men juſt paa den Tid kom der til Sognet en ung Kapellan, ſom var ſaare nidkær i ſit Kald, og ſom med Ildhu havde ſluttet ſig til den da nys opkomne pietiſtiſke Retning. Han ſatte ſig ſtraks for, at han vilde grundforbedre alle Vegne, han vilde tordne løs mod alle de mange Synder og Laſter, der gik i Svang. Han vilde ſkabe Tro og Liv overalt i det døde Sogn.

Med ſtigende Undren hørte han fortælle om de ugudelige Brødre ude paa Stubgaarden og om det forargelige Levned, de førte. Han ſøgte paa forſkellig Vis at faa Brødrene i Tale, men forgæves; han talte djærvt imod Laſterne fra Prædikeſtolen og det ſaa tydeligt at enhver kunde kende, at det var møntet paa Stubgaardsbrødrene. Virkningen heraf udeblev imidlertid aldeles. Ja, Kapellanen hørte tværtimod ſtadig om værre og værre Udſkejelſer derude fra Kyſten.

Efter mange alvorlige Overvejelſer vedtog han da, at nu vilde han perſonlig tage til Stubgaarden og forſøge at omvende de Skarns Menneſker. I ſelve den giftige Peſthule vilde han djærvt tale Herrens Ord, ſaa det ſkulde runge for deres Ører.

Den gamle Sognepræſt raadede ham derfra; men ſom en ægte Herrens Stridsmand holdt han paa at ville afſted.

Vel udruſtet med overbeviſende Skriftſteder og talrige Formaningsord, gik han den lange og ſlette Vej ud til Stubgaarden, der laa fjernt i en Afkrog af det ſtore Sogn.

Han traf en lyſtig Bande ſamlet om Korteene og Brændevinen. Alle var de mer eller mindre omtaagede, og Ane viſte ſig for den unge Præſtemand i et lidet ſømmeligt Skrud og var ſom det øvrige Selſkab under Indvirkning af en Rus.

Den gamle Viſe ſiger herom:

„Til Pægls de Stubgaardsbrødre drukke,
og Snapſen var lovlig ſtærk.
Og Ane nejed', den ſøde Dukke,
for Kapellanen i bare Særk!"

Lyſtigheden dalede dog lidt ved Præſtens uventede Komme. Kortſpillet ſtandſede, og en Række nysgerrige og frække Øjne rettedes mod den ſtrenge Sjælehyrde, der uden nogen ſom helſt Indledning rykkede i Marken med de allervægtigſte Skriftord. Salvelſesfuld og nidkær holdt han ſin Straffeprædiken, der imidlertid faldt Tilhørerne for lang, ſaa

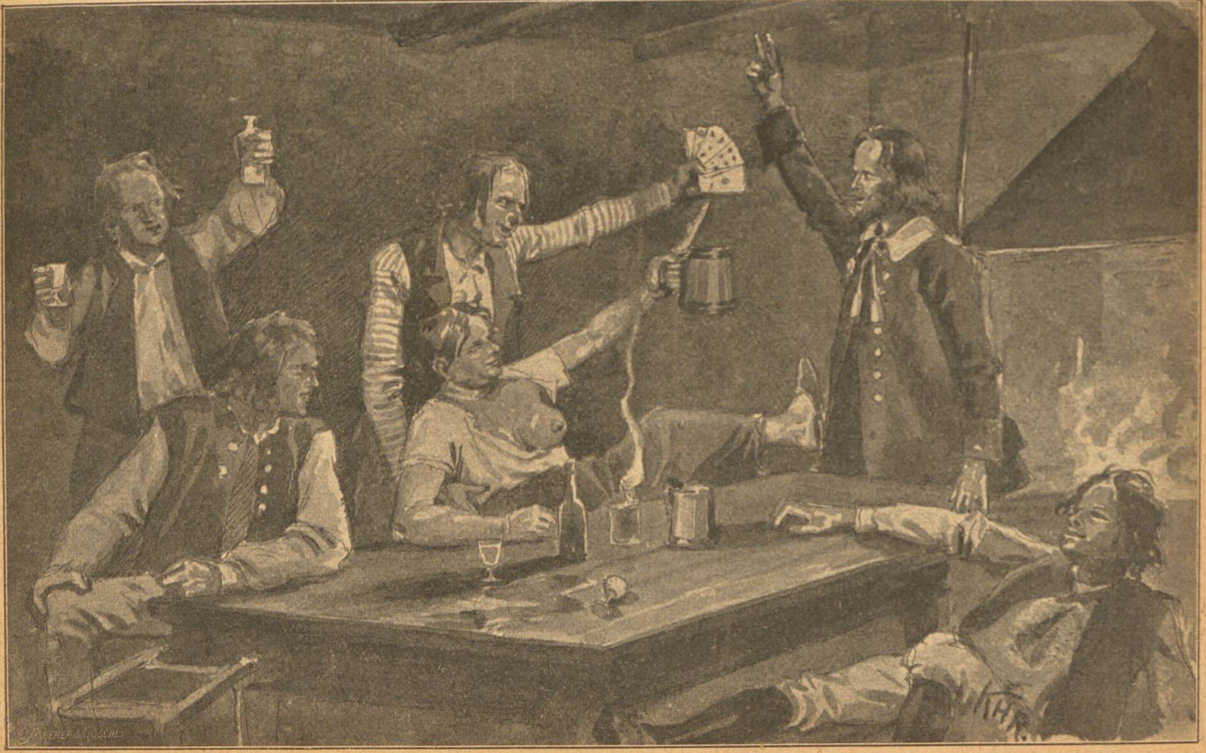
ANGERER & GÖSCHL
KHR.

de lidt efter lidt lod en lydelig Fniſen høre og tilſidſt ſatte i med en ſaa kraftig Latter, at Præſten fandt det heldigſt at holde inde med ſin Tale. Og nu haglede det ned over ham med Spydigheder og Haansord. En rakte Klukflaſken hen imod ham, en anden Kortene, og de opfordrede ham til at tage Del med i Sviren.

„De bød ham venligt en Taar at drikke,
en lyſtig „Polſkpas", aa ja! — —
Men Ane tørred ſin røde Vikke
og bød ham kærlig ſig ſelv, hu ha!

Han fik ſom ventelig kun Skam til Tak for ſin Nidkærhed, og fra den Dag ſøgte Brødrene ved enhver Lejlighed at drille Kapellanen. Men da de ſenere drev deres Skamløshed lovlig vidt, ſøgte Præſten Øvrigheden, og det lykkedes ham flere Gange at faa Dom over dem. Tilſidſt ſøgte han at faa det forargelige Samliv mellem Brødrene og Ane hævet ved Lovens Hjælp, hvad der imidlertid yderligere øgede deres Had imod ham. De ſvor at hævne ſig.

— — —

Ind under Jul faldt det i med hæftige Storme, der naaede deres Højdemaal paa Juleaftens Dag. Ingen havde i Mands Minde kendt noget lignende. Regnen ſtrømmede tillige ned uden Ophør, og Stormen raſede med en ſaadan Styrke, at den mange Steder anrettede Ødelæggelſe.

I dette Herrens Vejr kom den ældſte af Stubgaardsſønnerne op til Præſtegaarden. Det vakte ſtor Forundring, da han lod ſig melde i Køkkenet og bad om at faa Kapellanen i Tale. Det maatte være mod noget nyt.

Den unge Præſt havde travlt med at nedſkrive ſin Prædiken til næſte Dags Højmesſe, da det blev meldt ham, hvem der ønſkede at tale med ham. Han lod ham komme op til ſig, ſatte ſig for at tage venligt mod den, der trodſede et ſaavant Vejr for at ſøge ham, og gik ham ſtraks velvillig i Møde, ſpørgende om, hvad hans Ærinde var.

Stubgaardsſønnen trak paa Akslerne.

Ja, det var rent galt — —. Ane var falden ned fra Høloftet og havde ſlaaet ſig halvt ihjel. Nu vilde de da ſaa inderlig bede Kapellanen tilgive, hvad der havde været dem imellem, og følge med til Stubgaarden for at give den døende Sakramentet.

Præſten nævnte det ſlemme Vejr.

„Aa, ja, det er meget ſandt," ſvarede Niels, ſaaledes hed den ældſte af de tre Brødre, „men Far ved nok, at alt ikke har været, ſom det burde, og ſkulde hun nu dø — —."

„Og ſaa er det Juleaften," indvendte Præſten. Han kunde ikke nægte, at han nødig vilde tage til Stubgaarden i den kommende mørke og ſtormfulde Aften. „Kunde jeg ikke i Morgen? — —“

„Jeg tænker, at Ane i Morgen er paa et andet Sted,“ ſvarede Niels og løftede ſine ſorte Øjne fra Gulvet til Loftet, for derefter at fæſte dem faſt paa Kapellanen.

Denne ſlog ſine ned. Det tyktes ham, at der ſpillede et djævelſk Glimt i disſe hvasſe Venderøjne. En lønlig Angſt gennemfor ham. Var det maaſke en Hævn, de onde Menneſker nu vilde tage over ham? Gjaldt det maaſke hans Liv? Nu vel! Han vilde gaa ſom ſin Herres tro Tjener, naar der kaldtes ad ham, komme ſaa, hvad der vilde!

„Jeg ſkal møde,“ ſagde han, „jeg tænker i Løbet af et Par Timer.“

Derefter gik Niels Stubgaard bort.

Tusmørket bredte ſig allerede i Studerekammeret, hvorfor Kapellanen haſtede med at komme afſted. Den gamle Præſt havde mange Betænkeligheder ved dette, og hans Kuſk vilde kun nødig køre. Han frygtede baade for Vejene og for de raa Svende derude paa Stubgaarden. Dog man kunde jo ikk nægte en døende Nadveren, og da det jo ikke var Vejr til at gaa i, maatte Vognen frem. Endnu en Karl fulgte med for at holde en Lygte og for at være til Hjælp, om der ſkulde komme noget uventet paa.

Saa ſkumplede man da frem ad de elendige opblødte Veje, der næſten var ufarbare efter Regnſkyllene. Mørket lejrede ſig ſtedſe tættere og Uvejret raſede med en ſaadan Haſtighed, at Køretøjet ſtundom næppe evnede at trænge ſig frem, men blev tvungen helt ind til den ene Side.

Dog endelig var man ved Gaarden.

Kapellanen tog ſelv ſin Kjole og Krave ſamt en lille Taſke med de hellige Kar. Da han kom ind i den lave, lumre Stue, der ſtank af Brændevin og Tran, maatte han tænke paa den Modtagelſe, han ſidſt havde faaet her. Denne Gang tog Brødrene dog ſikkelig imod ham og ſaa alvorlige ud. Kapellanen iførte ſig Ornatet, tog Alterkarrene og ſatte dem paa Bordet. Han var noget forkommen af Turen, og med en let Skælven lyttede han til Havets forfærdelige Larmen udenfor. Det lød for ham, ſom bruſede Bølgerne lige udenfor Vinduerne. Stuen oplyſtes kun af en ſøvnig Tranlampe, der hang og oſede under Loftet. I det matte Skær viſte Brødrenes Anſigter ſig ſom tre røde Fuldmaaner bag en diſet Sky. Sikkert havde de lumſke Vindfugle Ondt i Sinde. Kapellanen traadte lidt nærmere hen imod dem og ſpurgte:

„Hvordan ſtaar det til med den ſyge?“

„Aa, hun kan aldrig røre en Kløve,“ ſagde Niels og ſukkede.

„Er hun ved Samlingen?“ ſpurgte Præſten videre.

„Ok nej," ytrede en af de andre, „hun har hverken Vid eller Samling."

„Er hun ikke ved ſin Samling? Og I vil have mig til at berette hende?"

„Ja, det er vel nu lige ſent nok," ſagde en tredie.

„Men er hun da død?" udbrød Præſten.

„Ane?"

„Ja, hvem ellers?" Præſten blev vred.

„Nej, hun er levende."

„Men hvor ligger hun da?"

„Her, hvis Far vil følge med."

Brødrene gik foran ind i et lille, koldt og fugtigt Kammer, hvor den grønne Skimmel ſad paa Væggene. De pegede paa en lukket Alkove i Væggen.

„Her er koldt," ſagde Præſten og gøs, „det er ikke for et ſygt Menneſke."

„Hun har nu aldrig haft Kakkelovn, Stakkelen," ſvarede Niels og kvalte et Rævegrin.

„Men hvor i al Verden kan hun faa Luft i det Bur?" fuſede Præſten ud og aabnede de lukkede Træluger, ſom man aabner et Klædeſkab.

„Aa, hun er ikke forvænnet med ſaa god Luft," ſagde en af Brødrene.

Kapellanen tyktes helt underlig om dette her. Han ſatte de hellige Kar paa en Stol og lagde Alterbogen ved Siden. Derpaa bøjede han ſig ind over Sengen og ſaa nøje paa den ſyge, medens Niels holdt Lampen i Vejret.

Men i ſamme nu for han forfærdet tilbage med et ordløſt Brøl. Han havde ſet noget ſom et ækelt Lig, fuld af ſtive, ſnavſede Børſter, og han mærkede en ejendommelig Stank. Det var en død So, de ugudelige Brødre havde lagt i Sengen.

Saa hurtigt, det lod ſig gøre, greb Præſten ſine Sager og ſtyrtede ud; men førſt vendte han ſig mod Brødrene og raabte:

„Forbandet være I ugudelige og forbandet dette Sted!"

En ſkraldende Latter fulgte ham.

Da han naaede ud til Vognen, ſprang han op med Kjole og Krave paa, idet han raabte til Kuſken:

„Kør nu til, for her er ſaa ſandelig ſelve den ſlemme løs!"

Karlen piſkede paa Heſtene, og raſk bar det hjemad mod Præſtegaarden.

Men idet Kapellanen foer ud ad Gangdøren paa Stubgaarden og lod den aaben efter ſig, drev Vinden med uhyre Magt ind gennem hele Huſet. Alle Døre ſprang op, og flere Ruder braſt under det ſtærke Lufttryk og faldt klirrende til Jorden. Lampen blæſte ud, og det var ikke Brødrene muligt at faa den tændt paa ny.

Som en Flok af hylende Vilddyr kommer nu de raſende Vinde og falder an mod den gamle, ſkrøbelige Gaard, der i Aaringer er bleven forſømt, og hvis Vægge og Tagværk er yderſt brøſtfældige. Det knager i alle Sammenføjninger.

Ude i Forſtuen ſtyrter Loftslemmen ned med et Brag, og af den Hvinen og Piben, der opſtaar, ſkønner Brødrene nok, at der er blæſt Hul paa Taget; og de forſtaar, at der er Fare for den gamle Stubgaard.

I Haven knækker Grene og ſtyrter Træer. — Det er, ſom alle onde Magter kæmper mod Gaarden og vil dens Undergang.

Ane, der under Kapellanens Nærværelſe har holdt ſig ſkjult ude i Køkkenet, bliver greben af en ſtor Angſt og raver i Mørket ind til Brødrene i Stuen under Hændervriden og Jammersgraad.

Huſet ryſter i ſin Grundvold.

Da ſynker Brødrenes Mod en Kende.

Larmen udenfor tager til, den ſtiger ſom til Torden. Brødrene vil ile ud i Gaarden. Men i Døren til denne ſtandſes de. Der lyder et Dommedagsbrag. En Del af Huſets Overtømmer giver efter, ned ramler Spær og Lægter, og Tagets Straa hvirvles til alle Sider. Ogſaa fra Laderne piſkes Straaet bort. De faa Kvæghøveder i Stalden brøler af Angſt.

Saa gaar det tilbage til Stuen igen. Ane klynger ſig ſnart til den ene og ſnart til den anden, medens hun jamrer og ramſer ſine mange Synder op. Men hun ſtødes tilbage. Nu maa hver ſørge for ſig ſelv.

Et Øjeblik lytter alle fire i ſtørſte Spænding. Der høres et nyt forfærdeligt Brag, det er den gamle Pil, der falder lige udenfor Vinduerne i Haven. Den ſtøder med knuſende Magt hele Muren ind, ſaa Stormen nu piſker lige i Anſigtet paa de lyttende. Niels og Gorm træder hen til Aabningen og ſer ud. Men intet er at øjne i denne vrede, blæſtvilde Julenat.

Med et høres der en forunderlig ſydende og bruſende Lyd ſom af et mægtigt Vandfald. Den bæres ind til dem fra det harmfnyſende Øſterhav, der har ſprængt Dæmningen nedenfor Stubgaardens Toft og nu kommer ſættende ind over denne, over Haven, over Buſke og Hække, over den lave Gaardsplads og forvandler det hele til en fraadende Sø, der umættelig ſluger alt paa ſin Vej.

Med Stormens blander ſig Lænkehundens Tuden. Skummet flyver allerede Brødrene om Hovedet, og uophørlig klager og piber Vind og Hav.

„Hvad gjorde I dog ogſaa," jamrede Ane, „at I drev Gæk med det hellige. Det er Straffen, der nu komme — — Verden forgaar! Gud naade os dog, det er Dommedag."

Og Ane ſank ned paa ſine Knæ for om muligt at afvende Himlens Vrede.

Dog det er for ſilde.

Sand og Avner fyger med et dem alle i Øjnene, Loftet falder ned over dem, hele Bygningen ſtyrter i dette Øjeblik ſammen.

De føler ſig ſlaaede i Knæ.

Det er, ſom falder der Slag af tunge Knipler ned over dem, de bliver klemt ſammen i en Klump, bliver maſede mod tunge Egebjælker, en knuſende Vægt falder dem over Bryſtet, de giſper efter Luft, og ſnart ſkyller det bitre Saltvand ind over dem.

Den hellige Julenat bliver Dødsrædſelens Nat for dem. Som de fire Mennesker havde levet deres forſorne Liv ſammen, ſaaledes fulgtes de ogſaa ad i Døden.

Juledagens blege Sol gik op over den ſkumſpættede, graaligmudrede Havflade, der var mættet med en Uendelighed af fine ſmaa Jorddele fra de ſprængte Diger og overſvømmede Marker. — Bølgerne vuggede endnu i hvileløs Uro, ſkønt Stormen havde lagt ſig lidt og var ſprungen om til et andet Hjørne.

Men hvor den gamle Stubgaard havde ligget, var ikke let at ſige. Ethvert Spor af den var ſlettet ud. Den var ſom ſunken i en ſlugende Afgrund. Hiſt og her drev Levninger af Tømmer eller andre Trægenſtande omkring. Sagnet tilføjer, at man aldrig fandt Stubgaardsſønnernes eller Anes Lig, men at diſſe ligeſom ſelve Gaarden var blevne hvirvlede ned i en Afgrunds uloddelige Dybder. Og det ſkete alt, menes der, til Straf for al den Ugudelighed, der gennem flere Slægter havde gaaet i Svang der, men meſt fordi de tre onde Brødre ſaa ſkændig drev Spot med det højhellige Sakrament.

De amerikanſke Haandredſkaber
Planet jr.

er meget bekendt her i Landet, og dog vil det ſikkert interesſere mange Læſere at erfare lidt nærmere om disſe praktiſke og arbejdsbeſparende Redſkaber, ſom det kan betale ſig for enhver Jordbruger at anſkaffe.

Planet jr. Slaamaſkine Nr. 3

er ubetinget den bedſte Haandſaamaſkine i Verden, den er ſnildt og ſmukt konſtrueret og arbejder med en aldrig ſvigtende Nøjagtighed.

Den ſaar al Slags Frø, lægger det nøjagtig i ſamme Dybde, enten i Rader eller Pletter, dækker og tromler det ſamtidig og holder nøjagtig den indſtillede Afſtand mellem Raderne, hvilket ſenere er en ſtor Fordel ved Planternes Renholdelſe. Man ſikrer ſig herved en fuldſtændig regelmæsſig Plantebeſtand med det mindſt mulige Kvantum Frø. Beſparelſen heraf vil hurtig kunne dække Maſkinens Indkøbspris.

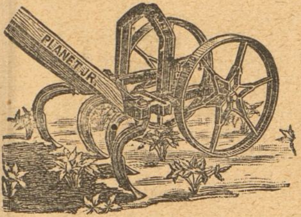

Planet jr. Hjulhakker.

Efter Anvendelſen af Saamaſkinen er Hjulhakken et aldeles uundværligt Redſkab.

Ved at anvende en Planet jr. Hjulhakke, kan man dyrke et fire Gange ſaa ſtort Areal og holde dette bedre i Orden med mindre Ulejlighed og Arbejde end paa den gamle Maade.

Hjulhakken anvendes med ſamme Hurtighed ſom almindelig Gang, den maa ikke ſkydes eller trækkes gennem Raderne, men ſkal bruges ſtødvis ſom et Skuffejern med et Stød for hvert Skridt.

Nytten af denne Arbejdsmaade er, at Jorden bliver behandlet ſom med en Haandhakke, løsnes og findeles fuldſtændig, medens Arbejdet gaar let og hurtigt fra Haanden idet man ſamtidig bearbejder Planterækken paa begge Sider tæt ind til Planterne.

Planet jr. Hjulhakke er en fortrinlig Hjælper ved Renholdelſen af alle radſaaede Planter

Den er let at haandtere, men dog ſtærk nok til at holde i aarevis. Der medfølger et Sæt **Hyppeplove,** ſom kan udrette meget og ſvært Arbejde. 1 Sæt **Harvetænder,** ſom er fortrinlige til Findeling og Dybdebehandling af Jorden. 1 Sæt **Hakker,** ſom renſer Rader fra 4 til 12″ Afſtand. Hakkernes ejendommelige Form beſkytter baade Rod og Top af de unge Planter, medens den bearbejdede Grund efterlades fuldſtændig glat og jævn fri for Ukrudt.

Som Helhed har et mere fuldkomment Redſkab aldrig været fremſtillet. Ved Hjælp af de forſkellige Staalblade kan udføres næſten ethvert Arbejde i Have og Mark.

Nærmere Oplysning faas ved at forlange Illuſtreret Katalog over Planet jr. fra **C. Th. Rom & Co., København V.**

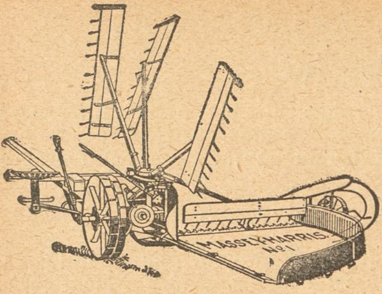

Amerikanſke Meje- og Slaamaſkiner.

Der finder nu om Stunder en Kappeſtrid Sted, om at ſælge billigt. Følgen er, at de Fabrikanter ſom følger dette Princip maa ſpare paa Arbejdsløn og anvende billigere Materiale og for at dække Manglerne, maler de maaſke deres Maſkiner lidt ſmukkere, men dette forbedrer ikke Maſkinens Kvalitet, og mange Landmænd ſom kun dømmer efter Udſeendet og Priſen og lade ſig fange af veltalende Agenter har høſtet bitre Erfaringer og maattet betale dyre Lærepenge, fordi de ikke ſelv har villet have Ulejlighed med at henvende ſig til de Importører af Maſkinerne, ſom de i Forvejen burde vide, at de fuldt ud kunne ſtole paa.

Som førſte Klaſſes Fabrikanter kan nævnes: **Aultman Miller & Co., Akron, Ohio** og **Maſſey Harris & Co., Toronto, Canada,** der er de to ældſte Fabriker, ſom begge har fabrikeret Høſtmaſkiner i 55—56 Aar, og ſom begge udelukkende hylder det Princip at det bedſte er ikke for godt naar der ſkal opnaas et godt Reſultat med Henſyn til fortrinlig Konſtruktion, let Gang og ſtørſt mulige Holdbarhed, ligeſom enhver Landmand, der kender diſſe Firmaer vèd, at han fuldt ud kan ſtole paa, at der ikke loves mere, end der kan holdes, og at Maſkinerne altid er forſynet med de nyeſte Forbedringer, der kendes, ſamt at diſſe Maſkiner vil arbejde ſom en trofaſt Hjælper uden at ſvigte ved ærgerlige Standsninger i den travle Høſt. Ingen Landmand vil fortryde paa nær Hold at gøre ſig fortrolig med diſſe Maſkiner og vil faa enhver ønſket Oplyſning ved at henvende ſig til **C. Th. Rom & Co., København B.**

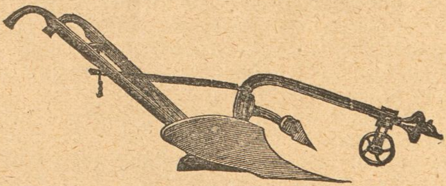

Albion Ploven tager den bredeſte Fure, ſom den fuldſtændig gennemarbejder, kan gaa til den ſtørſte Dybde og ſtaar desuagtet i Forhold til det udrettede Arbejde med det mindſte Kraftforbrug af alle Svingplove. Albionploven er mere holdbar og billigere at vedligeholde end andre Plove, og er den Plov, ſom bedſt betaler ſig at bruge.

Forlang Albion Plov-Katalog, ſom giver fuld Oplyſning om alle Forhold.

Største Lager af danſke og amerikanſke Mark- og Have-Haandredſkaber, Mejeriartikler, galvaniſeret Traad og Traadfletning, Jernkæder m. m. Værktøj for alle Haandværk. Illuſtrerede Kataloger gratis.

C. Th. Rom & Co. København B.

Om Luftſpejling.

Det er en kendt Sag, at Lyſet gaar i rette Linier, ſaa længe det gaar i ſamme Stof af ens Beſkaffenhed. Saa længe Lyſet altſaa gaar igennem Glas eller igennem Vand eller igennem Luftlag af ſamme Tæthed, ſkrider det frem i rette Linier ud fra Lyskilden. Hvis denne Lov ikke var gældende, hvis Lysſtraalerne f. Eks. var krumme, vilde man lige ſaa godt kunne ſe om Hjørner, ſe ſig ſelv paa Ryggen, ja endog ſtaa Anſigt til Anſigt med ſig ſelv — eller rettere ſagt: man vilde intet kunne ſe; alt hvad vi ſaa vilde være en forvirret Blanding af Lyſet fra alſkens Genſtande omkring os. Godt er det, at Lyſet følger rette Linier. Men hvis Lyſet udelukkende fulgte disſe Linier og ſlet ikke kunde afledes, vilde det være lige ſaa galt. Lyſet lider en ſvag Bøjning, ſaa ofte det gaar over fra et Stof til et andet. Det er denne Lyſets Brydning under Overgangen fra Luften til Øjets fine Hinder og Væſker, ſom bevirker, at der paa vort Synsorgans Baggrund dannes beſtemte Billeder af Omverdenen. Ved Opfindelſen af Briller, Mikroſkoper og Kikkerter har man da ogſaa draget Nytte af Læren om Lysbrydningen mellem Luft og Glas.

Paa dette Forhold grunder ſig en Mængde Naturſyn. Lyſets Overgang fra det forholdsvis tomme Verdensrum til Luftlaget omkring Jorden bevirker, at Solen og Maanen viſer ſig fladtrykte helt nede ved Horiſonten, hvor man ſer dem gennem de tætte Luftlag, ſamt at alle Himmellegemer for Øjet befinder ſig lidt højere oppe, end de i Virkeligheden ſtaar. Tænke vi os, at Atmosfæren pludſelig forſvandt, vilde ſamtlige Stjerner i ſamme Nu faa et Ryk nedefter mod Horiſonten. Var Solen eller Maanen netop lige kommen op, vilde de ſtraks gaa ned igen. Lysſtraalernes idelige Forſkydninger i urolig Luft gør, at „Solen danſer Pinſemorgen". Det ſer ud, ſom om fjerne Genſtande flytter ſig lidt til Siderne. I Vendſyſſel kaldes denne Fremtoning „Lokmand ſaar", maaſke fordi det ſer ud, ſom om der fra Himlen falder Sædekorn ned paa Jorden; men da denne Sæd var ufrugtbar, mentes den at hidrøre fra den bedrageriſke Loke.

Det ſmukkeſte Naturſyn af denne Slags er dog den ſaakaldte Luftſpejling, der er en næſten dagligdags Begivenhed i Syden. Over Saharas Ørkenflade er Fænomenet noget ganſke almindeligt. Morgen og Aften er der intet paafaldende at ſe, men ſaa ſnart Solſtraalerne har ophedet Vandet ſtærkt, og Luften er ſtille, udvikler Luftſpejlingen ſig i ſin fulde Pragt. En fjern Landsby tegner ſig i Luften, og under den ſes et omvendt Billede, uden at man er i Stand til at ſe, hvad den hviler paa, og man tror at ſe Øer i en ſtor Sø. Da Napoleon var i Ægypten, blev hans Soldater ofte narrede, naar de var tørſtige og ſøgte hen til den Sø, de mente at have liggende lige foran ſig. Kom de nærmere, flygtede Søen for deres Øjne.

Ved Neapel og iſær over Strædet mellem Italien og Sicilien ſer man ofte i Luften Billeder af Ruiner, Søjler, Byer, Paladſer og andre Genſtande i ſtadig Bevægelſe. Befolkningen har anſet diſſe mærkværdige Fremtoninger ſom et Værk af en Fe ved Navn Morgana, og derfor kaldes de ogſaa Fata Morgana.

For at forſtaa dette Naturſyn maa vi kende den Lov, at Lysſtraaler, der paſſerer gennem ulige tætte Luftlag, bøje af til den Side, hvor den tætteſte Luft findes. Nær Jordoverfladen er Luften i Regelen tætteſt ſom Følge af Tyngdens Virkning paa den elaſtiſke Luft. En lodret faldende Lysſtraale kan ikke afledes, hvorimod dette kan ſke for de ſkraa og de vandrette Straalers Vedkommende, ja, en Lysſtraale, ſom gaar lidt nedefter, kan bøjes opad, og under andre Forhold kan en Lysſtraale, der gaar opefter, bøjes nedad. I ſaa Henſeende ſpiller Temperaturen en vigtig Rolle, og det kommer da an paa, at der er en kendelig Temperaturforſkel paa Luften ved Jordoverfladen og Luftlaget i nogen Højde over ſamme.

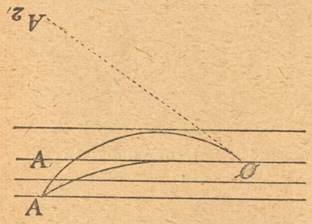

Fig 1.

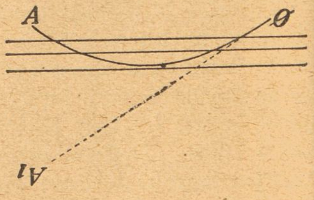

Fig. 2.

Hvis Luften bliver varmere opefter, formindſkes dens Tæthed i ſærlig høj Grad, og det kan da ſke (ſe Fig. 1), at Lysſtraalen fra A bøjes i de forſkellige Luftlag til Øjet Ø, og da man jo altid ſøger Aarſagen til et Sanſeindtryk i den Retning, i hvilken det modtages, faar man det Indtryk, at A er løftet op til A_1. Genſtande, der er ſaa langt borte, at de ikke kan ſes direkte paa Grund af Jordens Krumning, vil altſaa kunne ſes ſom Billeder i Luften. Vedbliver Temperaturen at ſtige i Højder over Jagttagerne, vil en højeregaaende Lysſtraale fra A kunne bøjes ned, hvorved de øverſte Luftlag virker ſom en Spejlflade, og man ſer da i A_2 et omvendt Billede af A.

Hvis Luften bliver varmere nedefter, vil en nedadgaaende Lysſtraale fra A (ſe Fig. 2) kunne bøjes opad mod Øjet Ø, og man faar da Indtryk af, at der er en Sø, ſom i Virkeligheden er et Spejlbillede af Luftlaget, mellem Iattagerne og den Genſtand, hvis omvendte Billede tegner ſig i A_1.

Luftſpejlinger eller „Hildringer“, ſom de ogſaa kaldes, forekommer ogſaa i de koldere Egne, ja optræde endog ret hyppigt mellem Isbjergene i de arktiſke Have. En af de meſt berømte Ekſempler paa overraſkende Luftſpejling hentes fra Haſtings i England. Her ſad Mr. Latham i ſin Spiſeſtue og var Vidne til dette Skue den 26de Juli 1798 Kl. 5 Eftm., medens en Mængde Menneſker ilede ned mod Stranden for at blive Vidne til det Særſyn, at Frankrigs Kyſt var ſynlig, uagtet Afſtanden paa dette Sted af Kanalen er ca. 12 danſke Mil. Højderne ved Dover og hele den franſke Kyſt fra Calais til Dieppe tegnede ſig i Luften, og i Kikkert ſaa man tydeligt de franſke Fiſkerbaade ligge for Anker.

Fra Langelinie ved København er der jævnlig ſet Luftſpejlinger ud over Sundet. En af de ſmukkeſte fandt Sted midt i Juni 1846. Fra et Punkt mellem Rungſted og Vedbæk ſaa man Landskrona og andre Steder i Skaane nærme ſig i den Grad, at man tilſyneladende næſten kunde gribe dem med Hænderne. Nogle af de forbiſejlende Skibe vendte Skroget opad og Maſterne nedad. Det var meget varmt og ſtille Vejr. — En anden Gang ſaa man fra Frederikshavn Sverrigs Kyſt; her er Afſtanden ca. 12 Mil.

Man har konſtateret Luftſpejlinger paa over 100 Mils Afſtand, men overfor det vidunderlige Syn fra Alaſka i Nordamerika ſtaar Videnſkaben endnu uforſtaaende. Det ſynes at være et af Naturens ſtørſte Vidundere. Luftſpejlingen, kendt under Navnet „den tavſe Stad i Alaſka“, viſer ſig hvert Aar paa den uhyre Gletſcher af Mount Fairweather. Det er et af Indianerne gennem mange Slægtled kendt Fænomen. Staden i Taagerne viſer ſig regelmæſſigt Kl. 7—9 i Tidsrummet 21de Juni til 16de Juli. Aldrig omformes dette Sceneri, naar bortſes fra de ſmaa Forandringer, der foregaar med Bygninger i enhver virkelig Stad. Man tror, at det er Staden Briſtol i England, der afſpejler ſig i Luften! I ethvert Tilfælde har „Meteorological Journal“ udtalt ſig for denne Mening, endſkønt Afſtanden fra Alaſka over de nordamerikanſke Polaregne, Grønland og Island er c. 800 Mil lang! Der er paa hele denne Strækning ingen anden virkelig By med meget ſtor Havn, ſom kunde ligne Luftſpejlingen i Alaſka. Hertil kommer, at der i Billedets Baggrund ſes et Taarn, ſom nøjagtig ligner Kirken St. Mary i Briſtol. Man tør ſikkert gaa ud fra, at Videnſkaben vil tage denne højſt gaadefulde Luftſpejling under Behandling.

Ved denne Lejlighed turde det maaſke være paa ſin Plads at minde om, hvad den danſke Miſſionær Ginge, der opholdt ſig paa Godthaab i Sydgrønland i Aarene 1784—89, beretter om Luftſpejling i Retning mod de ſmaa Øer, kaldet Kokøerne, Sydveſt for Godthaab. De viſte ſig ſom Byer, Fæſtninger eller Skibe med Sejl. Ingen Ø havde ſin rette eller ſædvanlige Skikkelſe; de Øer ſom er ganſke ſpidſe eller rundt opſtigende i Form af Sukkertoppe, viſte ſig flade og afſtumpede, og de Øer, ſom ellers ikke plejede at ſes derfra, viſte ſig højere end de andre. Man kunde jo tænke ſig, at det er forſkellige Øer i Nordamerikas arktiſke Egne, ſom i Lighed med Miſſionærens Beretning antager Form af Bygninger og Skibe. Forøvrigt kunde man ogſaa tænke ſig den Mulighed, at Miſſionæren har været Genſtand for en Skuffelſe, ſaa at det, han har ſet, har været Billeder af virkelige Byer og Skibe i lang Afſtand. Sagen burde nøje underſøges af Folk i Godthaab. Man ſkulde vel mene, at lignende Billeder i Luften kan viſe ſig i vore Dage.

Torvald Køhl.

Den kønneſte.

Af Lavra Birkedal.

Med Tegning af K. Hanſen-Rejſtrup.

To unge Gaardejere Niels og Henrik ſtod i den førſtes Koſtald og efterſaa en Foreningstyr, ſom Niels havde faaet i Koſt og Pleje. Den blev efterſet meget grundigt baade i de enkelte Dele og over det hele, den blev efterſet med et ſaa at ſige pſykologiſk Skarpſyn.

De ſtod og ſnakkede ſaa ſmaat om, at det havde været rart, om de ſelv havde ejet den, og hvad de mulig kunde give for den; paa en Gang udbryder ſaa Niels:

„Vor gamle So fik Griſe i Nat.“

„Saa da. Hvormange?

„Tretten!“

„Det var da ogſaa nok!“

„Men heller ikke for mange, for de er ſtore og pæne alleſammen. Malle fik en Kalv i Morges.“

„Naa, har du faaet mere?“

„Ja, den nye Husholderſke!“

„Allerede! — Er hun køn?“

„Aa, da ikke ſaa det gør noget. Lad os gaa ind og faa en Kop Kaffe, ſaa faar du ſet hende med det ſamme.“

„Nej, Tak! lad det være til en anden Gang, nu har jeg allerede ſnakket for længe — vi tærſker Rug i Dag."

„Du ſkal vel pyntes lidt førſt," drillede Niels.

„Nej, naar hun ikke er køn ſaa ſkulde en anden — —! — Ja, Farvel!"

„Farvel med dig."

* * *

Den korte Novemberdags Lys er afløſt af Lampernes — ogſaa i Niels' Gaard, hvor han og hans hele Husſtand ſidder om Dagligſtuens ſtore Bord. Selv ſer han i ſin Regnſkabsbog, Husholderſken ſtrikker paa en Kaffepoſe, Pigen og den ældſte Karl læſer begge to — og det tilmed i et Blad, den yngſte Karl eller Drengen, ſom han kaldes til Hverdagsbrug, ſaver af alle Livſens Kræfter paa noget, han efter bedſte Evne beſtræber ſig for at faa til at ligne Egeløv.

Der er lyſt og varmt, rent og hyggeligt, og Stilheden har i de ſidſte ti Minutter kun været afbrudt af Savens Hviſlen og Strikkepindenes Raslen, men ſaa knækkede Savbladet og ved at ſe efter ſlog Karlen og Pigen Hovederne ſammen, derved kom de alle til at le, og midt under denne Latter var det ſom om Naboen Henrik var ſkudt op af Gulvet; han ſtod i hvert Fald inde i Stuen, uden at nogen havde hørt eller ſet ham komme.

„Hvad ſkal du?" ſpurgte Niels.

„Jeg ſkal ind at ſe, om jer nye Husmoder kan give en Kop Kaffe."

„Det er ſkam godt," tillod Drengen ſig at bemærke, medens han meget værdigt ſatte et nyt Blad paa ſin Sav, „for ſaa faar vi andre en Taar med."

„Skal det gaa ſaadan over hele Huſet," ſagde Husholderſken, „vi har jo nylig drukket The."

„Ne—ej," ſiger Niels, „vi plejer aldrig at faa Kaffen over Huſet, men naar vi har fremmede, — han hedder Henrik og er vor Nabo og mit Søſkendebæſt," under den mindre pæne Præſentation benyttede Henrik Lejligheden til at række Husholderſken Haanden med et høfligt Godaften, „og han holder ſaa urimelig meget af Kaffe, ſaa han ſkal have to Kopper fulde hver Gang han kommer, enten det ſaa er Nat eller Dag, Kaffe- eller Thetid vilde jeg ſagt; og naar her vanker noget ekstra — og vi er inde — ſaa faar vi noget alle ſammen — det brugte altid Moer."

Saa vidſte Husholderſken hvordan det ſkulde være, thi ſkønt hun næppe havde været der i 24 Timer, ſaa forſtod hun dog meget vel, at hvad Mo'er brugte, det var Huſets Lov.

„Hvad ſynes du ſaa om hende," ſpurgte Niels, da han ſent om Aftenen fulgte Henrik ud, er hun køn?"

„Køn! Nej, hun er den grimmeſte Pige, jeg i mit Liv har ſet."

„Det ſynes jeg dog ikke, hun er. Det forekommer mig, at hun er meget kønnere nu, blot jeg har ſet hende en Dag."

„Naa, det bliver ſaa en til dig!"

„Til mig! — Nej, Tak! — Det er ikke fint at gifte ſig med ſin Husholderſke."

„Det var gruligt ſaa pænt hun kom med den Kaffe; jeg vidſte lige paa en Gang ikke andet, end jeg var til Høſtgilde, — men hun ſiger næſten ingen Ting."

„Hun er jo ogſaa helt fremmed endnu."

„Ja, og ſaa kyſer du hende tilmed med alt dit Sludder."

„Ne—ej, det ſkal hun vænnes til."

„Det er da underligt Niels, at du kan ſynes, hun er køn — vi plejer ellers at ſynes ens —."

„Hun har et Par dejlige Øjne! — Du ſkal ſe, naar du kommer igen. Kom i Morgen Aften."

Saa begyndte de igen at ſnakke om Tyren og de andre Fæpander, og langt om længe bød de hinanden Godnat.

* * *

Niels og Henrik var mere end Naboer og Fættere, de var hinanden ſaa inderlig hengivne, ſom kun faa Brødre er det. Deres Hjem, ſom almindeligt kaldtes Tvillingegaardene, var kun ſkilt fra hinanden ved Haverne, to ſtore ſmukke Haver, der laa ſom Spejlbilleder af hinanden, og ſkraanede let ſammen mod den Hæk af fine Roſer, der var Skillemur imellem dem. Fra Haveſtuedør til Haveſtuedør var en Gang, ſom blev holdt ren uden Skuffejern og Rive, thi ad den blev alle de to Hjems ſmaa og ſtore Sorger og Glæder baaret. Ogſaa ad den fandt Niels' nye Husholderſke Vej hver Gang, hun havde noget ſærligt, legemlig eller aandelig Føde; hun forſtod ſaa mærkelig godt og ſnart, at de to Huſe i Virkeligheden kun var et Hjem.

* * *

Den ſidſte Sne er ved at ſmelte, Stæren er kommet — Aftenſæderne er blevet korte.

Niels følger atter Henrik ud, helt ned gennem Haven. Ved Hækken ſtandſer de ſom de mørke Vinteraftener i deres Drengedage.

De har hverken talt om Folk eller Fæ, og de dejlige Stjerner over deres Hoveder har ingen af dem ſet.

„Henrik, Broder," ſiger Niels. „Dette maa have en Ende."

„Ja, det maa. — Du kan tage hende og ſaa kan du forpagte min Gaard med — I to kan nok klare det — naar ſaa Fader og Moder ikke er mere, ſælger jeg den."

„Naa, ſaa du vil forpagte dine gamle Forældre ud, Henrik! — Det vilde jeg ikke gjort med mine — om jeg blot havde haft dem. — Hvorfor vil du rejſe fra dem?"

„Naar hun bliver hos dem — hun kan da paſſe dem bedre end jeg."

De tier begge en Stund, ſaa ſiger Niels:

„Du ſkal have hende. Hun er køn, kønnere jo længere man ſer paa hende — og du har altid ønſket dig en køn Huſtru."

Henrik ryſter bedrøvet paa Hovedet.

„Er hun ikke køn?"

„Jo hun er meget mere end køn, hun er den ſmukkeſte Kvinde paa Jorden."

„Har hun givet dig et Afſlag?" Niels' Stemme ſkjalv.

„Saa usſel en Stymper er jeg dog ikke, at jeg ſkulde ſpørge hende, uden at du vidſte det. — Lad os fri til hende begge paa en Gang — ſaa kan hun ſelv vælge — og lad os ſaa være Venner ſom før."

„Skal det være mundtlig eller ſkriftlig?" ſpurgte Niels. — „Du er en Nar, Henrik; om du ſaa er i dine bedſte Klæder. Hun maatte jo tro, det hele var Spøg — og desuden, vi to har al Tid ordnet vore Mellemværender uden Trediemand, det gør vi ogſaa denne Gang. Hun maa aldrig faa at vide, hvad vi her taler om, enten ſaa du eller jeg — eller ingen af os faar hende. — Du holder meſt af hende — naa, ti nu ſtille —; for jeg kan blive i min Fødegaard og taale at ſe hende ſom din Huſtru. — Men du ſkal tage hende ſnart."

„Men derſom hun nu holder meſt af dig?"

„Saa faar du et Nej — men du faar viſt Ja. — — Jeg har misundt dig hende — men jeg ſkal aldrig gøre det mere." Og han rækker ſin Haand ud imod Henrik, ſom vil han give den til Pant paa ſit Løfte.

Henrik trykker den haardt og ſiger: „Niels, du er altfor god imod mig — du har al Tid givet efter. — Fri du til hende — du tager viſt aldrig nogen anden."

„Det kan du lade mig om. Jo, det kan gærne være. — Jeg ſkal bort i Morgen, gør ſaa Udfald — og Gud være med dig."

* * *

Henrik fik Ja, og Bryllupet fejredes i Brudgommens Gaard; thi Brudens Hjem, en Lærerenkes beſkedne Lejlighed, kunde langt fra rumme al Henriks Slægt.

Niels havde ſtillet ſit hele Hus til Raadighed, ſom al Tid, naar de havde Gilder. Niels, der var Brudens Forlover, ſaa alvorlig og højtidelig ud, alvorlig og højtidelig ſom Brudgommen ſelv; at det var en ſtor Dag følte de begge — og dog: Den Pſykolog, der havde været mægtig nok til at ſkue ind i deres Sjæles Dyb, vilde ſet, at Niels med ſin Martyrglorie i Hjertet var lykkeligere end Henrik med ſin unge, ſmukke elſkede Brud ved Siden.

Niels var her og der og alle Vegne, Niels var ſaa at ſige Sjælen i det hele indtil Danſen, ſaa var der paa en Gang noget fejlt for hans Ben. Det ſkar Henrik i Hjertet. Vilde han ikke danſe med Bruden, og vilde han ikke lade være, hvis han danſede?“ — Henrik ſkammede ſig ved ikke at kunne tro, at Niels' raſke Ben fejlede noget — Niels, der var Ærligheden ſelv! — Kunde han lyve, ſaa kunde alle lyve.

Træt af Bryllupstummelen, træt af hele Livet i Grunden, gik Niels den ſene Aftentime ene ude i ſin Have. Maanen kaſtede ſin rene Sølvglans ſaa fint og ſkønt ned over de endnu ikke udſprungne Frugttræer, men Niels ſaa det ikke; han ilede blot ind i ſit Lyſthus for at være ene og i Ro.

Men da han kommer til Indgangen, ſtaar han overfor en Dame, ſom hurtigt vil gaa ud.

Han træder høfligt til Side, men ſiger dog i det ſamme: „Nej, virkelig, er det Dem? Danſer De ikke?“

„Nej, jeg danſer ikke.“

„Men hvorfor dog? Er De ſyg?“

„Nej, ſlet ikke. Men jeg holder ikke af Dans eller Muſik.“

„Nej, ſe! — Saa vil De altſaa ikke have ſaadant et vældigt Bryllup, ſom Deres Søſter har.“

Hun ſer op paa ham, helt fortvivlet ved hvad hun dog ſkal ſvare paa et ſaadant Spørgsmaal, og han ſer ind i hendes dybe, milde, blaa Øjne, ſer, at de ligner et Øjenpar, han kender ſaa godt, men vil og ſkal glemme, ligner dem, ſom er det de ſamme.

„Jeg har ſlet ikke agtet at holde Bryllup — jeg — —.“

— „Men, hvorfor dog ikke?“ — Niels havde ganſke viſt ſelv netop gaaet og tænkt noget lignende, men nu paa en Gang ſyntes han, at hans varme Blod og gode Humør rullede uſtandſeligt i ham. — „Det maa da ogſaa være underligt for den ene Søſter, at ſe den anden ſom Brud og Midtpunkt i en ſaadan Feſt, og ſelv gaa ſaa ganſke ene. Har De aldrig været forlovet?“

„Jo, jeg har en Gang haft en Kæreſte — men han —.“

„Han er dog vel ikke død?“

„Nej, men han — han gjorde det forbi med mig.“

Niels lukker et Par ſtore Øjne op og ſtaar uden at ſige et Ord, og hun gør Mine til at gaa.

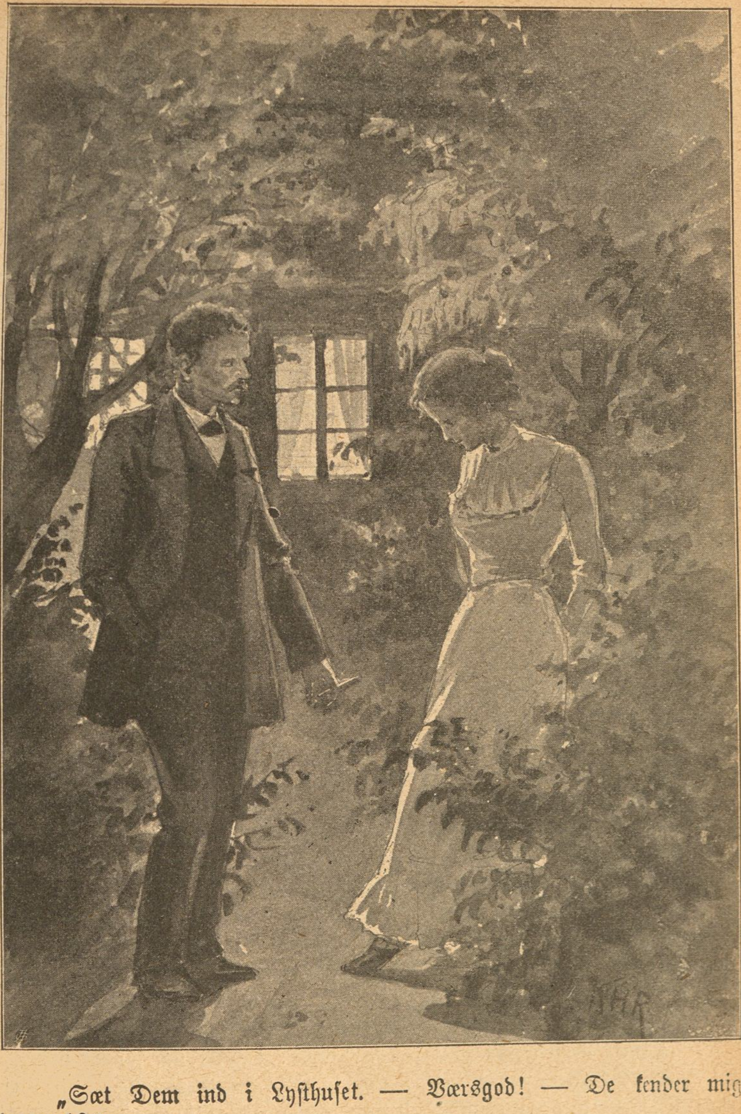

„Sæt Dem ind i Lyſthuſet. — Værsgod! — De kender mig dog vel?“

„Ja, det gør jeg da rigtignok. De er jo min Søſters Svoger — nu.“

„Ne—ej, det er jeg alligevel ikke — endnu!"

Den unge Dame blev helt rød i Kinderne, ſaa rød endog, at Niels med Lethed kunde ſe det i Maaneſkinnet; han blev ved at ſe paa det Anſigt; at det var langt finere og ſmukkere end Søſterens, havde han ſet, ſtraks han ſaa hende.

Hun vil nu gaa, men ſaa ſiger Niels: „Undſkyld, fornærmede jeg Dem! — De maa virkelig ikke gaa ſaadan fra mig, ikke før De har gjort mig en Tjeneſte."

„Hvormed kan jeg tjene Dem?"

„Aa, ſig mig, ſig mig —," han tier en Stund, ſom tør han ikke ſpørge om det, han helſt vil, „ſig mig, kan De virkelig ſlet ikke danſe?"

Hun lo. „Jo jeg har ganſke viſt lært at danſe, — men det er mange Aar ſiden."

„Jeg ſynes det har lettet ſvært i mine Ben. Skal vi to ikke gaa op og prøve en Svingom?"

Han bød hende ſin Arm, og hun gik med uden Indvending.

Da han førſt havde hendes Arm i ſin, fik han Mod til at fortælle hende, at han ſaadan beundrede hende, fordi hun kunde ſige, at hendes Kæreſte havde gjort det forbi med hende, det havde han aldrig før hørt nogen Kvinde ſige — det var beſtandig hende, der havde ſlaaet op med ham.

De to blev ved at tale ſammen. Niels fik endog at vide, hvorfor hendes Forlovelſe var gaaet i Stykker, han fik at vide, at hun var lykkelig paa ſin kære Søſters Vegne, fordi hun fik Lov til at nyde al Livets Skønhed og Fylde; hun var endnu ſaa ung og elſkede Livet, ſelv var hun forſonet med Sorg og Skuffelſer og forlangte ikke ſaa meget; hun var glad ved at kunne være noget for ſin gamle Moder.

Niels beundrede hende jo længere jo mere, beundrede hende langt mere end han nogenſinde havde beundret ſin Husholderſke, men det var han klog nok til ikke at ſige noget om, derimod ſagde han, at tage Nonneſløret, det vilde han aldrig raade hende til; Livet vilde da blive hende ſaa tomt og triſt, naar hun ikke mere havde ſin Moder — han havde ſelv prøvet at miſte ſine Forældre. Og ſelv om der var Øjeblikke i Livet, hvor man følte det hele uden Værd, ſaa kunde og maatte der komme lyſere Stunder.

At Enſomhed var og blev triſt, vilde hun gærne indrømme ham. Men derimod proteſterede hun beſtemt imod at gifte ſig for at undgaa den eller af enhver anden lav Grund. Give en Haand bort uden at give et Hjerte med fandt hun at være ikke alene et farligt Eksperiment, men ogſaa en ſtor og ſelvhævnende Brøde.

Heri gav Niels hende Ret, og han gav hende den ſaa meget hellere, ſom han ikke alene godt forſtod, at hun virkelig havde den, men ogſaa fordi han følte, at det var et ſtort Hjertes oprigtige Mening, han havde været lykkelig nok til at høre.

Havde Niels' daarlige Ben været Henrik gaadefuldt, ſaa blev dets Helbredelſe ham det endnu mere. Niels danſede Reſten af Natten, ſom var han betalt for det. Men han danſede kun med een Dame — og denne ene var Henriks Svigerinde.

* * *

Aarsdagen efter er der atter Bryllup i Henriks og iſær i Niels's Gaard. Maanen lyſer ſkønt ſom den Aften, Frugttræerne ſtaar overſaaede med et bugnende Blomſterflor, ſom var netop i Dagens Anledning ogſaa de iſørt deres Brudedragt, og Bryllupsmuſikken lyder — uden at berøre nogen eneſte bitter Streng i noget Hjerte.

Det er Niels og Henriks Svigerinde, der i Dag for Vorherres Alter har lovet hinanden trofaſt Følgeſkab gennem Livet.

Medens Bruden hjælper ſin gamle Moder til Ro i det Soveværelſe, Niels har indrettet til hende, gaar han og Henrik ned gennem Haven. Førſt gaar de og taler om det, der tales om i Stuen, nemlig Hingſten, de i Fællesſkab har indkøbt.

Ved Hækken ſtandſer de begge, og Henrik ſiger: „Ja, Niels, vi to har været fælles om meget, fælles om Sorger og Glæder, fælles om — —.“

„Om vor Kærlighed,“ ſiger Niels, han ſiger det ſaa mildt og ſtille.

De tier begge en Stund, ſaa ſiger Henrik: „Niels! om vi alle fire maa leve og holde Sølv- og Guldbryllup, ſaa regner vi fra i Dag af — for nu — nu er det alligevel førſt blevet rigtigt.“

„Ja,“ ſiger Niels bevæget.

De ſtaar atter tavſe, fuldt betagne af Naturens Ynde om dem og Livets Ynde i dem, ſaa ſiger Niels ſpøgende, næſten drillende: „Jeg fik alligevel den kønneſte, du!“

„Det havde du ogſaa fortjent, Niels. Men jeg — jeg vil dog ikke bytte.“

„Bytte! Du tror kanſke jeg vil? Nej, nej, min Ven — ikke om ſaa du gav al Verden i Bytte!“

„Aftenposten“

udgaaer hver Dag.

Bør ikke savnes i noget Hjem!

Ved sit righoldige Stof, sine talrige Illustrationer, bringer den Oplysning til Store og Smaa om alt, hvad der rører sig og sker hele Verden over.

Bladet, der daglig har Tillæg, Landboblad, Haandværkertidende, Avertissementstidende, Søndagstillæg, har Bud til Allle ved sit omfangsrige, belærende, oplysende og underholdende Stof, og Læsere og Redaktion staaer i stadig Forbindelse ved Rubrikken: * * * Spørgsmaal og Svar. * * *

Enhver Abonnent paa „Aftenposten“ er, **naar** han har været 13 Uger Abonnent, livsforsikret for

200 Kroner

mod **uforskyldt Ulykkestilfælde.**

Ved Bladets **store Udbredelse** er det, saavel som dets Tillæg, **Avertissementstidende**,

det bedste Annonceblad.

☞ **Tegn strax Abonnement hos Landpostbudene eller paa Postkontorerne.**

Danmarks rigest illustrerede
Dagblad
er
„Aftenposten“

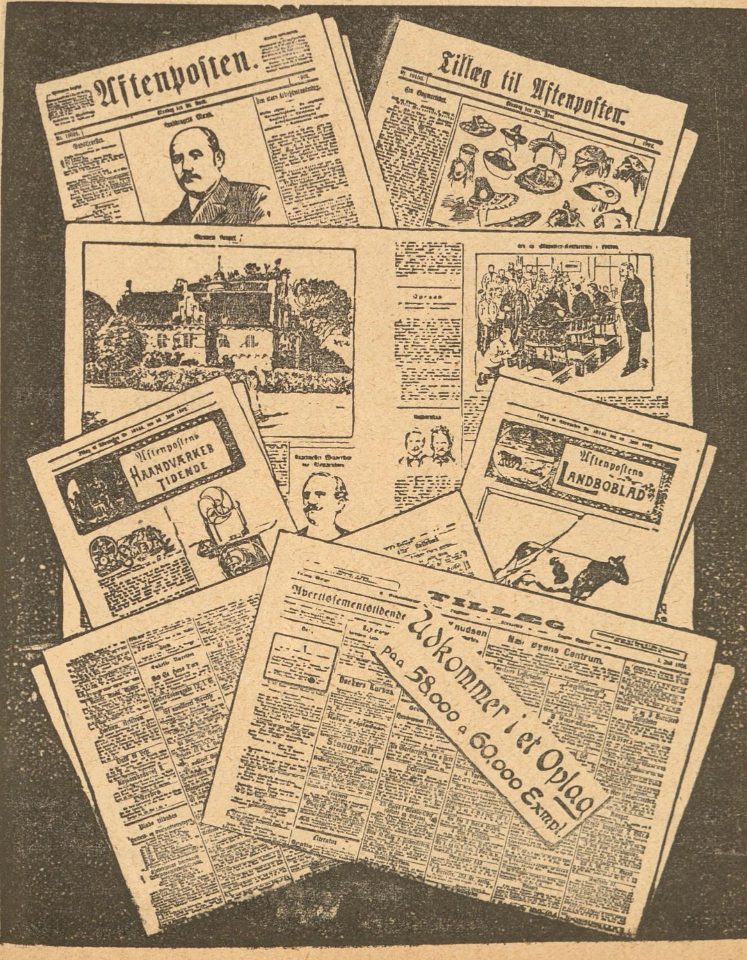
Aftenpoſten.
Tillæg til Aftenpoſten.
Aftenpostens
HAANDVÆRKER TIDENDE
Aftenpostens
LANDBOBLAD
Avertiſſementstidende
TILLÆG
Udkommer i et Oplag
Paa 58.000 a 60.000 Exmp!

En af de Opgaver, som i vor Tid overfor Landbruget staar i første Række, er **almindelig** Indføring af en **ordnet Regnskabsføring,** der kan give en paalidelig Oversigt.

Med dette Maal for Øje har Hr. Gaardejer, Amtsraadsmedlem **C. Jacobsen,** og Lærer, Sekretær for Horns Herreds Landboforening **L. P. Andersen** udarbejdet en

Regnskabsbog for mindre Landbrugere.

Man vil ved Gennemsyn af denne finde, at Forfatterne er praktiske og regnskabskyndige Mænd, der her utvivlsomt har løst en samfundsnyttig Opgave, som fortjener at bemærkes og at **udnyttes.** Regnskabsbogen er netop affattet paa en saadan Maade, at enhver Landbruger let vil forstaa at føre samme og **nemt vil kunne overkomme** Arbejdet, der er forbundet dermed. Og han vil snart faa dette Arbejde kært, naar han efter kort Tids Forløb mærker, hvor rigt Udbytte det giver ham.

Fra flere fremragende Landmænd foreligger allerede særdeles rosende Udtalelser om denne Regnskabsbog.

Prisen er meget billig, kun **1 Kr.**

Bogen faas gennem alle Boglader.

N. C. Roms Forlagsforretning,
København B.

Den bedste og billigste, selvblankende Lædersværte, som findes i Handelen, er **„Primus“**, fordi:

en Blikdunk, indeholdende 3 Fl. fineste Lædersværte, kun koster 1 Krone.

„Primus“ blanker overordentlig smukt, er absolut holdbar, og et fortrinligt Middel til Vedligeholdelse af alle Lædersager.

Faas tillige i $^1/_2$ Dunke à 60 Øre.

Buchs Farvefabrik, Kjøbenhavn B.

For Sadelmagere og Vognmænd samt andre større Forbrugere af Lædersværte vil det være en stor Besparelse at anvende **„Primus“** i Blikdunke.

Forsøg **Buchs Farvefabriks** nye ægte Pakfarver:

Ny ægte Diamantsort,
„ „ Mørkeblaa,
„ „ Mellemblaa,
„ „ Marineblaa,

hvilke 4 nye Sorter Farve, alle farve smukt og ægte i **kun ét Hold Vand (uden Beitse).** Iøvrigt anbefaler Fabrikken sine anerkendte gode, kraftige og smukke Farver, i alle Kulører, til **Hjemmefarvning.**

Buchs Farvefabrik,

Etabl. 1872. **Kjøbenhavn B.** Prisbel. 1888.

Subskriptionsindbydelse
paa
Hver Mands Ret.
Uundværlig Haandbog for den danske Landbostand,
indeholdende
Uddrag af alle de Love, der har særlig Interesse for Landboere.

Der foreligger i vor Litteratur flere Lovsamlinger, men saa vidt vi ved, er ovennævnte Samling den første, **der udelukkende er beregnet for Landboerne,** og der er derved givet den mindre Ejendomsbesidder en praktisk Vejleder i Hænde, ved Hjælp af hvilken han i paakommende Tilfælde kan komme til Kundskab om Begrænsningen af sine **Rettigheder** og **Pligter.**

Denne ny, fuldstændig omarbejdede Udgave, indeholder et fyldigt Uddrag af **alle de ny udkomne Love,** der er udkommet i de senere Aar. At Bogen derved er blevet betydeligt større end tidligere vil Køberne næppe fortryde, naar de i denne Samling vil kunne finde **alle de gældende Lovbestemmelser, der har væsentligst Betydning for dem i det daglige Liv.**

For at lette Anskaffelsen udkommer den ny Udgave af **„Hver Mands Ret“** i 10 Hæfter à 35 Øre. Subskription modtages i enhver Boglade.

Enhver bør købe Bogen
Hver Mands Brev- og Formularbog.

Denne Bog tør siges at »afhjælpe et længe følt Savn«, idet den fremtræder i en Skikkelse, der gør den ganske anderledes brugbar i **Menigmands Haand** end alle tidligere udkomne Bøger af denne Art, og søger sit væsentlige **Fortrin i en jævn, sund og folkelig Stil.** Bogen, der indledes med nogle almindelige **Regler for Brevskrivning og Tegnsætning** og indeholder en Række **Familiebreve af alle Arter, Kærlighedsbreve og Svar, forskellige Henvendelser og Anmodninger, Anbefalinger, Bekendtgørelser og Annoncer i Aviserne, Regninger og Kvitteringer, Klager og andre Skrivelser til Sogneraad, Amtsraad, Præster osv., Vejledning til Affattelsen af de almindeligst forekommende juridiske Dokumenter,** slutter med en **alfabetisk ordnet Fortegnelse over de Titler, som Rangspersoner og højere staaende betitlede Personer kan gøre Krav paa.** For Landbostanden vil Bogen være af **særlig** Betydning ved sit **rige Udvalg af allehaande Skrivelser til kommunale Myndigheder,** angaaende **Skatte-** og **Vejvæsen, Vandløbs-** og **Hegnsspørgsmaal, Tyendesager, Snekastningsarbejde** osv. I denne Retning tør man dristig udtale, at ingen tidligere udkommen Brevbog har afgivet en saa paalidelig og omfattende Vejledning, som den, der findes i nærværende Bog.

Pris 1 Kr. 50 Øre.

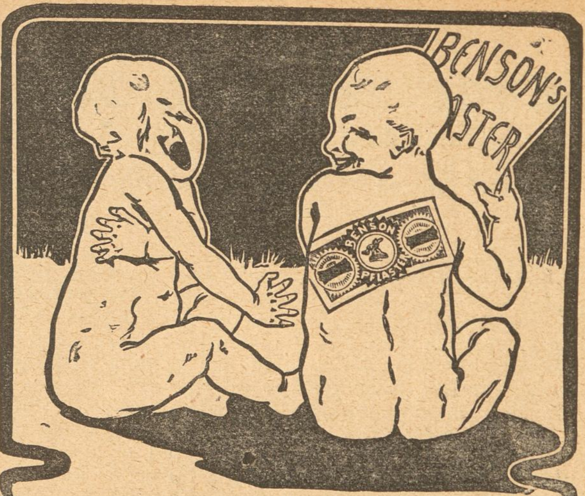

Man bedes vogte sig for værdiløse Efterligninger!

Seabury & Johnson's
Benson's Plaster

er det virksomste Middel mod

Rheumatisme, Hofte- og Lændesmerter, Ryg- og Brystlidelser, Hoste, Forkølelse af enhver Art.

Anbefalet af 5000 Læger.

Dette Plaster vil i Løbet af faa Timer bortrydde alle Lidelser, til hvilke andre porøse Plastre, Liniments eller lignende Hjælpemidler maa anvendes i Dage og Uger for kun at skaffe de Lidende Lindring.

Faas i alle større Apoteker, specielt hos

Hr. Alfred Benzon, København.
Hr. Gustav Lotze, Odense.

N. C. Roms Haandgerningsbog.

Vil Du tjene Penge?

Vil Du spare Penge?

Vil Du være selvhjulpen?

Saa køb

Roms Haandgerningsbog.

Den bringer fuldstændig Vejledning til Udførelse af alle mulige Arbejder, saa *klart* og *tydeligt*, at Enhver kan lære det af Bogen.

Vil Du lave et Bord eller en Balje, en Grenbænk eller en Kurv — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du lære at lime, at lakere eller polere — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du lære Udskæring i Træ — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du lave en smuk Syæske af Pap, eller indbinde en Bog -- **se Haandgerningsbogen.** Vil Du reparere Gibsfigurer eller klinke Porcellæn — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du lære at lodde, forsølve eller fornikle — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du dreje et Spil Kegler eller lave fint poleret Rav-, Horn- eller Benarbejde — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du kunne tapetsere din Stue smukt eller male den med Limfarve — **se Haandgerningsbogen.** Hvad enten Du vil binde en Børste eller udføre den smukkeste Maling med Oliefarve — **se Haandgerningsbogen.** Kort sagt, ethvert Arbejde, der kan forekomme til Nytte og Pryd i Hus og Hjem: **Du søger ikke forgæves Oplysning derom i Haandgerningsbogen.** Det er en utrolig Mængde Anvisninger til at lave alle mulige Ting, som **Haandgerningsbogen bringer** paa sine henved 600 Sider, oplyst med over 700 Tegninger.

Man finder derfor vanskeligt nogen Bog, det lønner sig bedre at eje, end *Roms Haandgerningsbog*.

Derfor er den ogsaa solgt i 9 store Oplag, ialt over 25,000 foruden ca. 10,000 Særtryk. Den er tillige udkommet paa Svensk, Tysk og Hollandsk.

Da **niende Udgave** nu er udsolgt, indbydes herved til Subskription paa **tiende** Udgave af Roms Haandgerningsbog, der i Vinterens Løb udgives i 10 Hæfter, hvert paa 48 Sider, til 40 Øre Hæftet.

Subskription modtages i alle Boglader.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Skrivebøger

med **Carl Mortensens** autoriserede

Forskrifter til **Skolebrug** og **Selvundervisning.**

Faaes i enhver

Bog- og Papirhandel i Danmark

og i

Etablissement for kontorartikler,
24, St. Kongensgade, Kjøbenhavn K.

10 Øre pr. Hefte. **10 Øre.**

Guldmedaille paa Verdensudstillingen i Paris 1900.

Guldmedaille Bryssel 1897.

BARNÄNGENS
Blæk
er det
bedste

Guldmedaille Stockholm 1897.

1ste Klasses Guldmedaille Bryssel 1895

Prisbelønnet i Moskva 1872, København 1872, London 1873, Wien 1873, Paris 1874, Moskva 1882, København 1888, Melbourne 1889, Chicago 1893, San Francisco 1894, Nishnij-Novgorod 1896, Tennessee 1897.

Faaes i enhver Bog- og Papirhandel i Danmark.

Alle bør eje

Roms nye dobbelte Lommebog.

Den indeholder:

Samlinger og Seværdigheder i Kjøbenhavn. Samlinger og Seværdigheder i Danmarks Provinsbyer. Danmarks Mønt, Vægt og Maal. De vigtigste udenlandske Møntsorter. Mønt-Reduktions Tabel. Forholdet mellem Alen, Tommer og Meter, Centimeter. Det metriske System. Jernbanernes Billetpriser. Nogle geografiske Størrelsesforhold. Posttakster. Ugentlig Regnskabsliste. Maanedlig Erindringsliste. Farvetrykt Kort over København og Danmark.

Samt 70 Sider hvide Noteringsblade.

Lommebogen er paa en praktisk Maade delt i 2 Dele, er elegant og solidt udstyret og leveres for den forbavsende billige Pris

35 Øre.

Faas hos alle danske Bog & Papirhandlere.

Om Almueudskæring.

Af N. C. Rom.

Femte Oplag.

Af Pressens mange velvillige Udtalelser om denne lille Bog anføres følgende:

»De fleste kender Stilen fra Manglestokke og Banketræer og vil erindre dens smukke Anvendelse paa det hvide og sorte Møblement i Husflidsafdelingen paa den nordiske Udstilling, samt fra adskillige svenske og danske Husflidsarbejder. Netop Tegningen til dette Møblement findes i Hr. Roms Bog. Vi anbefaler den gavnlige og billige Bog til Husflidens mange Venner, idet vi haaber, at den Tid er nær, hvor den sunde og smukke Almuestil komplet har fortrængt den skrækkelige Naturstil«. (»Morgenbl.«).

»Denne Bog giver Anvisning til, hvorledes man kan lære sig selv denne forholdsvis lette og dog saa smukke og smagfulde Udskæringsmetode. Den folkelige Udskæring, som senere er kaldet Almuestil, bestaar i en rig Sammensætning af Kredse og lige Linier, indridsede med Passer og Lineal, samt tildels nedskaaret i Træet med Knivspidsen i smaa Fordybninger. Man finder denne Stil anvendt i Manglestokke, Banketræer og andre gamle Redskaber, og Almuestil er derfor hos os med Rette dens Hædersnavn. Vi anbefaler derfor trøstig Hr. Roms gavnlige og billige Bog til Husflidens mange Venner omkring i vor Læsekreds«.

(»Randers Dagbl. og Folketid.«).

Denne lille Bog er udmærket smukt udstyret og koster kun **75 Øre.** Faas gennem alle Boglader.

Ægte hvid Oportovin
anbefalet af Læger
Cognac, fin Champagne
} Mrkt.

Pris pr.
hel Flaske
2 Kr.

Do., Salignac .... **Pris pr. hel Fl. 1,50, 2 og 3 Kr.**
Do., Drue Espanol .... — — **1,00**
Do., Stjerne .... — — **0,85**

Endvidere mine fortrinlige **Kirsebærvine** og øvrige danske Frugtvine à 75 Øre pr. Fl.

St. Croix Rom paa en Pots Dunke, inklusive Dunk **1 Krone**, samt alle andre Vine & Spirituosa i bedste Kvaliteter anbefales.

Peter Buch,
Helmerhus, V. Boulevard 13, Kjbhvn. B.

Mine Varers fortrinlige Renomé turde være den bedste Borgen for deres Godhed.

Landmandsuhret!

bekendt for dets bestemte Gang, behøves kun at stilles en Gang aarlig, Cylindergang, Remontoir. Nysølvs- & Guldviser, sælges for 10 Kr.

Ægte Remontoir Sølv Halvkronometer, 15 Stene, 16 Kr. Ægte Sølv Remontoir Herre- og Dameuhre med Guldrand, 10 Stene, 12 Kr. Det berømte G. T. Uhret, kun 15 Kr. Ægte Guld Dameuhre 20 Kr. Talmi Halskæder med Skyder 2 Kr. Do. Kompositions 1 Kr. Prima Herre Talmikæder 2 Kr. Ægte Nikkel 1 Kr. Sælges og forsendes overalt mod Efterkrav med 2 Aars skriftlig Garanti fra (Prisliste gratis).

A. J. Andersens Uhrlager,
Griffenfeldtsgade 4, Kælder og Stue.
Kjøbenhavn N.

N. C. Rom:

CEMENT HUSFLID.

Vejledning til forskellig Cementstøbning for Landboere.
Med Tegninger.

Heri findes Anvisninger til Cementblanding, Betonstøbning, Lægning af Betongulve, Betonbygning, Støbning af Gulvfliser og Rendestensfliser, Krybbestenstøbning, Støbning af Trugkrybber, Cementrør, Brøndrør osv. Enhver Landbruger bør købe denne lille Bog, hvis Pris kun er **35 Øre.**

Vejrſpaadomme for 1903.

„Menneſket ſpaar, men Gud raa'er".

Januar: 1—7. Froſt og Sne. 8—16. Uſtadigt Vejr. 17—22. Tøvejr. 23—31. Sne.

Februar: 1—5. Klar Luft. 6—12. Meget koldt. 13—20. Froſt og Sne. 21—28. Sne og Tø.

Marts: 1—4. Froſt. 5—14. Regn og Blæſt. 15—21. Mildt 22—31. Uſtadigt Foraarsvejr.

April: 1—7. Bygevejr. 8—13. Uſtadigt. 14—30. Foranderligt.

Maj: 1—5. Mildt. 6—19. Regnbyger. 20—31. Varme.

Juni: 1—5. Varmt. 6—12. Torden. 13—23. Uſtadigt. 23—31. Smukt Sommervejr.

Juli: 1—9. Foranderligt. 10—13. Regn og Tordenbyger. 14—27. Varme. 28—31. Uſtadigt.

Auguſt: 1—11. Varme. 12—17. Omſkiftende. 18—23. Torden. 24—30. Varme.

September: 1—4. Uſtadigt med Regnbyger. 5—10. Varme. 11—31. Mild Luft.

Oktober: 1—8. Smukt. 9—15. Regn og Kulde. 16—26. Blæſt. 27—31. Klar Luft.

November: 1—7. Blæſt og Regn. 8—12. Høj mild Luft. 13—20. Koldt. 21—30. Sne og Regn.

December: 1—9. Froſt og Sne. 10—20. Uſtadigt Vintervejr. 21—31. Klar Froſt og Sne.

Folkets Almanak for 1903 indeholder:

Aarets Kalender, med Markedsfortegnelse for hver Maaned.
Fortegnelse over Markederne i de forskellige Landsdele.
Kærnemælkens Næringsværdi. Af *Bernhard Bøggild.*
Om Fornyelse af Luften i vore Boliger. Af *P.*
De Nyfødtes Øjenbetændelse. Af *L.*
En Solstraale. Af *A. Th. J.*

Jep Krinkels Pengepotte. Af *Palle Juel.* Tegninger af *Poul Steffensen.*
Efter Folkemunde.
Fattigdom.
Smaating. Tegning af *Alfred Schmidt.*
Den sidste af Misserne. Af *Alexander Svedstrup.* Med Billede.
God rolig Nat. Af *Møller Græsdal.* Tegninger af *Alfred Schmidt.*
De gamles Død — de unges Brød. Af *Børge Janssen.* Tegninger af *Hansen-Rejstrup.*
Et Døgn paa Dybbøl. Af *M. Gjørup.* Tegning af *Louis Moe.*
Paa de vaade Veje. Af *Byrge Trolle.* Tegninger af *Alfred Schmidt.*
Smaating.
Kloge Hunde.

I Jagttiden. Af *Gustav Berg.* Tegninger af *Poul Steffensen.*
En vaad Juleaften. Af *K. A.* Tegninger af *Kofoed.*
Lidt om Gymnastikens Historie.
Tolv Dage i Amerika. Af *Alexander Svedstrup.* Med Billeder.
Naar Manden er gnaven. En Historie fra Rumænien.
Da Storkefatter faldt i Skorstenen. Af *Boisen Outzen.* Tegninger af *Poul Steffensen.*

Smaating. Tegning af *Alfred Schmidt.*
Skatten paa Brandsø. Et Sagn.
En Moder og en Datter. Af *Marie Henckel.* Tegninger af *Poul Steffensen.*
Naar Nyet tændes. Af *Anders J. Eriksholm.*
Børge. Af *Møller Græsdal.* Tegninger af *Poul Steffensen.*
Han kom galt af Sted. Tegning af *Alfred Schmidt.*
Oldemoder fortæller. Af *J. . . . . . A.*
Stubgaardens Undergang. Af *Anton Andersen.* Tegninger af *K. Hansen-Rejstrup.*

Hr. Skomagermester Jensen og Skræddermester Jensen paa Andejagt. Af *Svend Ellekilde.* Tegninger af *Forfatteren.*
Vaarbris. Af *Aage Brandt.*
Bryllup i Stiftelsen. Af *Kaj Hansen.* Tegninger af *Poul Steffensen.*
Den sunkne Borg.
Jens Pranger og Tateren. Af *Svend Venneløs.* Tegninger af *Niels Wiwel.*
Om Luftspejling. Af Thorvald Köhl.
Den kønneste. Af *Laura Birkedal.* Tegninger af *Poul Steffensen.*